F – ศึกษาศาสตร์

Oral Presentation

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยวิธีการเรียนรู้แบบการลงมือปฏิบัติ (Active learning) ในรายวิชาชีววิทยา

LEARNING ACHIEVEMENT THROUGH ACTIVE LEARNING IN BIOLOGY COURSE

กรวิทย์ ไชยสุ
Korawit Chaisu

คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Factory of Innovative Agricultural Management, Panyapiwat Institute of Management
***Corresponding author, E-mail:** Korawitcha@pim.ac.th, Korawitchaisu@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 5 ด้านในรายวิชาชีววิทยา คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบ Active leaning กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับกระบวนการทำวิจัย คือนักศึกษาคณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1.1/2559 รายวิชาหลักชีววิทยา จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยแบบแบบประเมินตนเองของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ ซึ่งตรงตามคุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ร้อยละและค่าเฉลี่ย จากการศึกษาผลการประเมินตนเองภายหลังเรียนรายวิชานี้ ของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธี Active learning รายวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต ตามคุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย (Thai Qualification Framework - TQF) 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด (4.50) โดยด้านคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.76) รองลงมาเป็นด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (4.54) ด้านทักษะทางปัญญา (4.47) ด้านความรู้ (4.44) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4.31) ตามลำดับ และเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning ยังส่งผลลัพธ์ที่พัฒนาขึ้นของผลการเรียนโดยเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning คิดเป็นร้อยละ 13 ของการเรียนรู้แบบเดิม ดังนั้นเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning เหมาะสมและสามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไปได้

คำสำคัญ: ชีววิทยา วิธีการเรียนรู้แบบการลงมือปฏิบัติ ผลสัมฤทธิ์

ABSTRACT

The objective of this study was to evaluate 5 character of academic achievement in biology course, Faculty of Innovative Agricultural Management using the Active Leaning Method. The first year student (52 person) in semester 1.1 / 2559 of Faculty of Innovative Agricultural Management were sample used. Focusing on characteristics of students in the standard framework of higher education in Thailand, data analysis was based on frequency, percentage and mean by questionnaires. Based on the results of self-evaluation after this course. This research study to the qualitative characteristics of the students in the Thai Qualifications Framework (TQF). The percentage of 5 characters were 4.50. The highest level was 4.76 (Ethical and moral development). Followed by interpersonal skills and responsibility (4.54), Cognitive skill (4.47), Knowledge (4.44) and Analytical and communication skills (4.31), respectively, and Active Learning teaching techniques also developed improved results of learning, representing 13 percent of learning. Therefore, the technique of Active Learning is suitable and can be used to improve the curriculum.

Keywords: Biology, Active learning Process

บทนำ

การเรียนการสอนแบบเดิมในรายวิชาหลักชีววิทยา คือ ให้ผู้สอนบรรยาย และมอบการบ้านแก่ผู้เรียน ไม่มีกิจกรรมร่วมกัน อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในปัจจุบันต้องมีการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัย และเหมาะกับผู้เรียนในศตวรรษ ที่ 21 โดยวิธีการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม และการลงมือปฏิบัติจริง หรือ Active learning รวมถึงการประเมินผลตามคุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย (Thai Qualification Framework - TQF) 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ดังนั้นงานวิจัยฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 5 ด้านในรายวิชาชีววิทยา คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบ Active leaning เพื่อสำรวจ ปรับปรุง และพัฒนาทิศทางในการสร้างสรรค์ วิธีการเรียนการสอน ในรายวิชาหลักชีววิทยาให้สอดคล้องกับผู้เรียนในยุคปัจจุบัน และปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

Active learning หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องหาความหมายและทำความเข้าใจด้วยตนเอง หรือร่วมกันสืบค้นหาคำตอบกับเพื่อน ร่วมกันอภิปราย ร่วมกันนำเสนอ และสรุปความคิด รวบยอดร่วมกัน หรืออีกนัยหนึ่งคือการเปลี่ยนจากการเป็นผู้นั่งฟังอย่างเดียว (Passive) มาเป็นผู้เรียนที่ร่วมกิจกรรมการแสวงหาความรู้ที่ผู้สอนกำหนด

Active Learning คือ กระบวนการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องได้มีโอกาส ลงมือกระทำมากกว่าการฟังเพียงอย่างเดียว ต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้การเรียนรู้โดยการอ่าน การเขียน การโต้ตอบ และการวิเคราะห์ปัญหา อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า Active Learning คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไปเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้สมมติฐานพื้นฐาน 2 ประการคือ (1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์ และ (2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ (receive) ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ (co-creators) (ประภัสรา โคตะขุน, 2554; วรวรรณ เพชรอุไร 2555)

บทบาทของครูผู้สอน กับ Active Learning (ประภัสรา โคตะขุน, 2554; วรวรรณ เพชรอุไร 2555) ซึ่งบทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของ Active Learning ดังนี้ (1) จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความ ต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนาไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน (2) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน (3) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ (4) จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน (5) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย (6) วางแผนเกี่ยวกับเวลาในจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหาและกิจกรรม (7) ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของที่ผู้เรียน

ลักษณะของ Active Learning (ประภัสรา โคตะขุน, 2554; วรวรรณ เพชรอุไร 2555) ได้อธิบายถึงลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ดังนี้ (1) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ (2) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด (3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน และร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน (5) ผู้เรียนได้เรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ (6) เป็นการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน พูด ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะจัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (7) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง (8) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และหลักการสู่การสร้างความคิดรวบยอด (9) ผู้สอนจะเป็นผู้อานวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง (10) ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปทบทวนของผู้เรียน

ทั้งนี้ในการเรียนการสอนของระบบการศึกษาไทยภายใต้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนิสิต นักศึกษา ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับให้เป็นมาตรฐานการอุดมศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย (Thai Qualification Framework - TQF) 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethical and moral development)
2. ด้านความรู้ (Knowledge)
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive skill)
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Analytical and Communication skills)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา 5 ด้านในรายวิชาชีววิทยา คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร โดยใช้วิธีการเรียนการสอนแบบ Active leaning

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักชีววิทยา จำนวน 52 คน ตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ การเรียนการสอนแบบ Active learning ในรายวิชาหลักชีววิทยา และตัวแปรตาม คือ ผลจากการประเมินตนเองของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ตามคุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย (Thai Qualification Framework - TQF) 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning ในรายวิชา IAM1003 หลักชีววิทยา ประกอบด้วยกระบวนการตามรูปที่ 1 ดังนี้ (กรวิทย์ ไชยสุ, 2558: G1-G7)

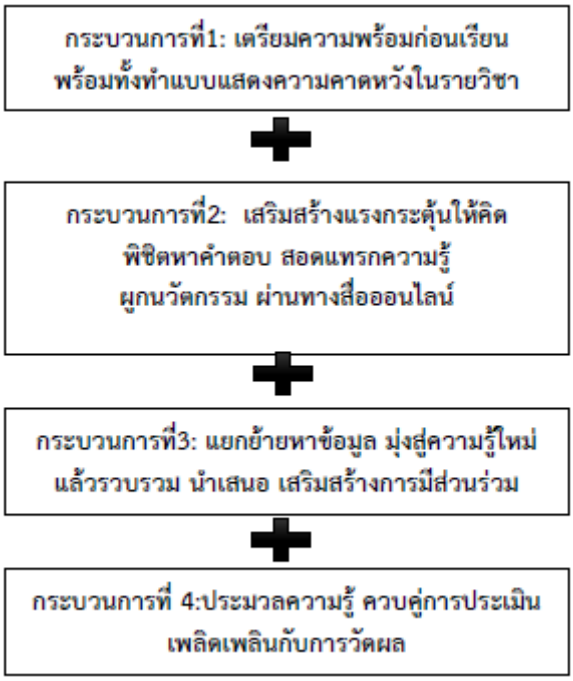

รูปที่ 1: กระบวนการเรียนการสอนแบบ Active learning ในรายวิชาหลักชีววิทยา

ซึ่งในการเรียนการสอนของสัปดาห์สุดท้าย จะจัดกิจกรรม Bio model เพื่อให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักชีววิทยา จำนวน 52 คน ได้นำเสนอผลการสำรวจสิ่งมีชีวิตรอบๆบริเวณสถาบันการศึกษา ซึ่งแบ่งแยกเป็น 6 โซนตามกลุ่มพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ พร้อมกับการแข่งขันการนำเสนองานแบบ oral presentation การนำเสนอแบบ poster presentation และการนำเสนอแบบ bio model presentation ภายใต้การการดูแลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาชีววิทยา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2538: 99) ซึ่งมีเกณฑ์แต่ละระดับดังนี้

5 มีความพึงพอใจ ระดับมากที่สุด
4 มีความพึงพอใจ ระดับมาก
3 มีความพึงพอใจ ระดับปานกลาง
2 มีความพึงพอใจ ระดับน้อย
1 มีความพึงพอใจ ระดับน้อยที่สุด

การแปรผลค่าเฉลี่ยระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม

คะแนน 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีผลการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด
คะแนน 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีผลการเรียนรู้ในระดับมาก
คะแนน 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง
คะแนน 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีผลการเรียนรู้ในระดับน้อย
คะแนน 1.49 – 1.00	หมายถึง	มีผลการเรียนรู้ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลจากการประเมินตนเองของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของนักศึกษาคณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร ได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ค่าเฉลี่ยผลการประเมินตนเองภายหลังการเรียนของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร

คุณลักษณะ 5 ด้าน		ระดับการประเมินตนเอง		
ข้อที่	**หัวข้อ**	$\bar{X}$	SD	**ระดับ**
1	ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.76	0.49	มากที่สุด
2	ด้านความรู้	4.44	0.68	มาก
3	ด้านทักษะทางปัญญา	4.47	0.70	มาก
4	ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.54	0.56	มากที่สุด
5	ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.31	0.74	มาก
เฉลี่ยรวม		**4.50**	**0.63**	มากที่สุด

โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของผลจากการประเมินตนเองของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ โดยวิธี Active learning รายวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร อยู่ในระดับมากที่สุด (4.50) โดยด้านคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.76) รองลงมาเป็นด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (4.54) ด้านทักษะทางปัญญา (4.47) ด้านความรู้ (4.44) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4.31) ตามลำดับ โดยรายละเอียดของแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

ลำดับที่ 1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม (4.76) เป็นคุณลักษณะของนักศึกษาที่ประเมินตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับแรก ซึ่งประกอบไปด้วยความมีวินัย ตรงเวลา (4.80) มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง สังคมและการประกอบอาชีพ (4.80) เคารพในระเบียบและกฎเกณฑ์ขององค์กรและสังคม (4.77) ปฏิบัติหน้าที่ด้วยคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตสาธารณะ (4.74) และมีความซื่อสัตย์สุจริต (4.69) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด

ลำดับที่ 2 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (4.54) ซึ่งนักศึกษาประเมินตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดเป็นอันดับที่สอง ประกอบไปด้วยความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์และวัฒนธรรมองค์กร (4.63) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ร่วมงานในองค์กรและบุคคลทั่วไป (4.60) มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย (4.57) ซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด และ สามารถทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและมีภาวะผู้นำ (4.37) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ลำดับที่ 3 ด้านทักษะทางปัญญา (4.47) ซึ่งนักศึกษาประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก ประกอบไปด้วยมีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ (4.54) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามด้วยนักศึกษาสามารถคิดวิเคราะห์และเชื่อมโยงความรู้อย่างเป็นองค์รวม (4.46) และ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ต่อยอดกรอบความรู้เดิมสามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษาและประสบการณ์เพื่อให้เกิดนวัตกรรม กิจกรรมหรือแนวทางในศาสตร์เฉพาะนั้นๆ (4.40) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ลำดับที่ 4 ด้านความรู้ (4.44) ซึ่งนักศึกษาประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก ประกอบไปด้วยการมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีในศาสตร์เฉพาะนั้นๆ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานจริงได้ (4.51) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามด้วยการมีความรู้อย่างกว้างขวางและสามารถนำความรู้

นั้นไปใช้ในชีวิตประจำวัน (4.43) และเข้าใจและวิเคราะห์หลักการของศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและนำมาใช้เป็นพื้นฐานของศาสตร์เฉพาะนั้นๆ (4.37) ซึ่งอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

และลำดับสุดท้าย ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4.31) ซึ่งนักศึกษาประเมินตนเองอยู่ในระดับมาก ประกอบไปด้วยความสามารถสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้น เก็บรวบรวมข้อมูลตลอดจนการนำเสนอ (4.54) อยู่ในระดับมากที่สุด ตามด้วยการมีทักษะการใช้ภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ (4.43) ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์และสถิติในการวิเคราะห์และนำเสนอ (4.20) และ การมีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการติดต่อสื่อสารอย่างน้อยหนึ่งภาษา ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก

จากรูปที่ 2 แสดงถึงค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบผลการเรียนในรายวิชาชีววิทยา หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร โดยวิธีการสอนแบบเดิม (64.36) และแบบ Active learning (72.73) แสดงให้ถึงผลลัพธ์ที่พัฒนาขึ้นของผลการเรียนโดยเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning คิดเป็นร้อยละ 13 ของการเรียนรู้แบบเดิม ดังนั้นเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning เหมาะสมและสามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไปได้

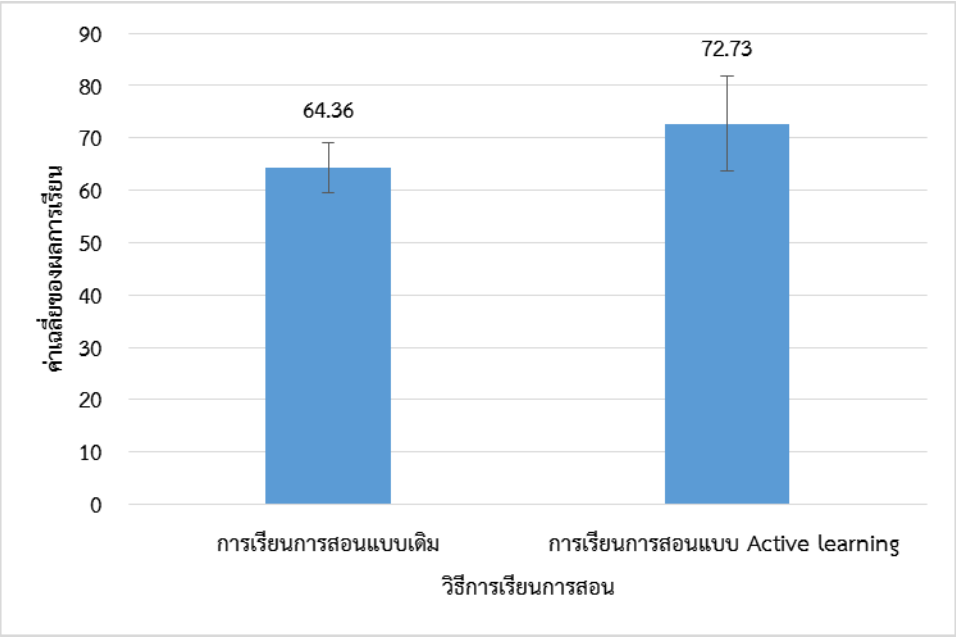

รูปที่ 2: ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบผลการเรียนในรายวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร โดยวิธีการสอนแบบเดิม และแบบ Active learning

จากผลการวิจัยสอดคล้องกับ น้ำฝน พิทักษาไพศาล (2548) ซึ่งผู้วิจัยพบว่า รูปแบบการสอนที่ส่งเสริมการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ มีลักษณะที่สอดคล้องกัน คือ มีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการเรียนรู้ การที่ผู้เรียนได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม และการใช้เครื่องมือในการเรียนการสอนที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนเป็นปัจจัยที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการปรับพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วย (จิรภา อรรถพร และ ประกอบ กรณีกิจ, 2557) อีกทั้งยังได้ผลที่เป็นแนวทางเดียวกันกับ ฟาตีฮะห์ อุตส่าห์ราชการ (2558) จากการวิเคราะห์คะแนนจากแบบทดสอบพบว่านักเรียนที่ได้รับการ

สอนโดยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

สรุป

จากการศึกษาผลการประเมินตนเองภายหลังเรียนรายวิชานี้ ของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจากการเรียนรู้ โดยวิธี Active learning รายวิชาชีววิทยาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต คณะนวัตกรรมการจัดการเกษตร ตามคุณลักษณะของนักศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไทย (Thai Qualification Framework - TQF) 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด (4.50) โดยด้านคุณธรรม จริยธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.76) รองลงมาเป็นด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (4.54) ด้านทักษะด้านทักษะทางปัญญา (4.47) ด้านความรู้ (4.44) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4.31) ตามลำดับ และเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning ยังส่งผลลัพธ์ที่พัฒนาขึ้นของผลการเรียนโดยเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning คิดเป็นร้อยละ 13 ของการเรียนรู้แบบเดิม ดังนั้นเทคนิควิธีการเรียนการสอนแบบ Active learning เหมาะสม อีกทั้งสามารถขยายผลไปยังรายวิชาอื่นๆ และสามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

กรวิทย์ ไชยสุ. (2558). ความพึงพอใจของผู้เรียนรายวิชาหลักชีววิทยาต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม. *การประชุมวิชาการปัญญาภิวัฒน์ระดับชาติ ครั้งที่ 5* สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. G1-G7.

กรวิทย์ ไชยสุ. (2559). ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อการเรียนรู้ภาคปฏิบัติด้านนวัตกรรมการจัดการเกษตรของนักศึกษาฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม. *การประชุมวิชาการระดับชาติปัญญาภิวัฒน์ ครั้งที่ 6* สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. H1-H8.

จิรภา อรรถพร และ ประกอบ กรณีกิจ. (2557). การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9*(4), 122-136.

น้ำฝน พิทักษาไพศาล. (2548). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเรียนรู้กับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.* ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมและเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2538). *วิจัยเบื้องต้น*. (ครั้งที่ 6) กรุงเทพฯ: สุริริยาสาสน์การพิมพ์.

ประภัสรา โคตะขุน. (2554). *Active Learning คืออะไร.* สืบค้นเมื่อ 31 มีนาคม 2560, จาก http://prapasara.blogspot.com/2011/09/active-learning.html

ฟาตีฮะห์ อุตส่าห์ราชการ. (2558). *รูปแบบการเรียนการสอนแบบ Active Learning เพื่อพัฒนาแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์เรื่อง คลื่นไหวสะเทือน.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาฟิสิกส์ศึกษา คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.

วรวรรณ เพชรอุไร. (2555). *ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้แบบแอคทีฟในรายวิชา อย 341 การแปรรูปยาง.* รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน/การวิจัยในชั้นเรียน มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

การศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่

THE STUDY OF LEADERSHIP STYLES OF FIRST-YEAR UNDERGRADUATE STUDENTS IN ABC PRIVATE EDUCATIONAL INSTITUTION IN THE LEADERSHIP OF MODERN SOCIETY COURSE.

ขวัญชนก แก้วเหมือน
Kwanchanok Kaewmuean

สาขาการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
Department of Business Modern Trade management, Faculty of Business,
Panyapiwat Institute of Management
*Corresponding author, E-mail: kwanchanokkae@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ (SOC 1104)

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ที่ศึกษาในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ ในภาคการศึกษาที่ 1.2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งข้อมูลที่ได้นำเสนอในรูปแบบ ความถี่ ร้อยละ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 มีอายุอยู่ในช่วง 18-20 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01-3.00 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 มีตำแหน่งงานการฝึกปฏิบัติงานเป็นพนักงาน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 และการวัดรูปแบบภาวะผู้นำของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบขายความคิด จำนวน 9 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือการเลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S3 คือ แบบการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 16.67 การเลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S1 คือแบบการสั่ง จำนวน 1 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 8.33 และรูปแบบภาวะผู้นำที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เลือก คือ S4 รูปแบบภาวะผู้นำแบบมอบหมาย

คำสำคัญ: รูปแบบภาวะผู้นำ วิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่

ABSTRACT

This study aims to study the leadership styles of first-year undergraduate students, ABC private educational institution in Leadership of Modern Society (SOC 1104).

The samples of this study are 27 first-year undergraduate students, ABC private educational institution in Leadership of Modern Society, Semester 1.2, 2015 by using a questionnaire to collect data. The data presented in the area of style, frequency, and percentage.

The results showed that most samples are 19 females representing 70.4 percent, 20 samples aged between 18 and 20, representing 74.1 percent, 20 samples have accumulated GPAs between 2.01 -3.00, representing 74.1 percent, 24 samples have experienced job training, representing 88.9 and 19 samples have one-year work experience, representing 70.4 percent and measuring leadership styles of the respondents which are first-year undergraduate students in ABC private educational institution by using role-play scenarios, representing a convenience store manager. The most chosen leadership style is situational leadership: selling (S2), 9 of 12 scenarios or 75.0 percent. The second is the situational leadership: participating (S3), 2 of 12 scenarios or 16.67 percent. For the situational leadership: telling (S1), there is 1 of 12 scenarios or 8.33 percent and the style that most students did not choose is the situational leadership: delegating (S4).

Keywords: Leadership styles, The course of Leadership of Modern Society

บทนำ

ในปัจจุบันหลักสูตรคณะบริหารธุรกิจ ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ได้ให้ความสำคัญกับหลักสูตรการเรียนการสอนโดยสอดแทรกรายวิชาที่ใช้ในการพัฒนาทักษะนักศึกษาให้สามารถเป็นผู้บริหารที่ดีในอนาคตได้ผ่านรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ (SOC 1104) เพราะเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติและพัฒนาธุรกิจให้เจริญเติบโตท่ามกลางสังคมยุคใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงจำเป็นที่ต้องอาศัยบุคคลซึ่งมีภาวะผู้นำในการขับเคลื่อนการพัฒนาธุรกิจ สังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งการพัฒนาศักยภาพผู้นำในตนเองนั้น สามารถพัฒนาได้ตั้งแต่ประถมวัย แต่สามารถพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมและเต็มศักยภาพได้ตั้งแต่ระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีวุฒิภาวะที่เพียงพอในการตัดสินใจกระทำกิจกรรมใด ๆ อันแสดงถึงการมีภาวะผู้นำอย่างชัดเจน (กฤษณ์ รุยาพร, 2558)

โดยนักศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 จะได้เรียนรู้ในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบความหมาย พัฒนาการของภาวะผู้นำและสังคมยุคใหม่ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ ผู้นำกับการใช้อำนาจ คุณลักษณะและทักษะสำคัญของผู้นำในสังคมยุคใหม่ ผู้นำในสภาวะวิกฤต ผู้นำกับจิตสาธารณะ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ กรณีศึกษาของผู้นำที่ประสบความสำเร็จและผู้นำที่ล้มเหลว รวมไปถึงสามารถทราบถึงรูปแบบภาวะผู้นำของตนเอง จุดเด่น จุดด้อยของการมีภาวะผู้นำในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้นักศึกษาได้ปรับใช้รูปแบบภาวะผู้นำของตนเองให้เกิดประโยชน์ในการเข้าร่วมสังคมภายในห้องเรียน สังคมภายนอกและสังคมในการฝึกปฏิบัติงาน และในอนาคตสามารถพัฒนาตนเองไปสู่การเป็นผู้นำในการบริหารองค์กรได้เมื่อนักศึกษาได้จบหลักสูตรการศึกษาบริหารธุรกิจบัณฑิต

ดังนั้น การจะพัฒนาภาวะความเป็นผู้นำได้นั้น นักศึกษาจะต้องทราบรูปแบบความเป็นผู้นำในรูปแบบต่าง ๆ และทราบถึงลักษณะรูปแบบภาวะผู้นำของตนเองร่วมด้วย เพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาศักยภาพตนเองได้อย่างถูกวิธี และปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเข้าร่วมสังคมการเรียน และในการฝึกปฏิบัติงาน ภายใต้การเรียนรู้ และพัฒนาภาวะผู้นำผ่านกิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ (SOC 1104)

ทบทวนวรรณกรรม

(สูง)

พฤติกรรมด้าน
มนุษยสัมพันธ์

(ต่ำ)

S3 : Participating	**S2 :Selling**
มนุษยสัมพันธ์สูง และงานต่ำ แบบที่ 3	งานสูงและ มนุษยสัมพันธ์สูง แบบที่ 2
S4 : Delegatting	**S1 : Telling**
มนุษยสัมพันธ์ต่ำ และงานต่ำ แบบที่ 4	งานสูงและ มนุษยสัมพันธ์ต่ำ แบบที่ 1

(ต่ำ) ——— พฤติกรรมด้านงาน ———▶ (สูง)

รูปที่ 1: แสดงแบบพื้นฐานของภาวะผู้นำ

จากรูปที่ 1 แสดงถึงรูปแบบของภาวะผู้นำซึ่งพัฒนาโดยเฮอร์เซร์และบลันชาร์ด ที่ศูนย์วิจัยภาวะผู้นำ (Center for Leadership Studies) นั้น ยัคล์ (Yukl, 1981: 140 อ้างถึงใน สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2531: 44) กล่าวว่าผลงานได้ตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งนี้ ชื่อว่า “ทฤษฎีว่าด้วยวงจรชีวิตของผู้นำ” (A Life Cycle Theory of Leadership) ในวารสาร Trainning and Development Journal, May, 1969 และต่อมาได้ปรับปรุงใหม่เป็น ทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ ซึ่งชาญชัย อาจินสมาจาร, 2555: 196 กล่าวว่าผู้นำจะแสดงพฤติกรรมการบริหารโดยการผสมผสานพฤติกรรมด้านงาน (Task Behavior) และพฤติกรรมด้านมนุษย์สัมพันธ์ (Relationship Behavior) ในสัดส่วนที่แตกต่างกันไป ก่อให้เกิดพื้นฐานของผู้นำ 4 แบบ คือ

แบบที่ 1 ผู้นำแบบการบอก (Telling) หรือแบบ S1 ผู้นำแบบนี้ใช้พฤติกรรมการบริหารองค์กรแบบทางเดียว คือ จากผู้นำสู่ผู้ตาม (One Way Communication) ผู้นำจะบอกผู้ตามว่า ต้องการอะไร เมื่อไหร่ และอย่างไร ผู้นำใช้มาตรการควบคุม ติดตามและนิเทศการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด ผู้นำแบบนี้จะมีพฤติกรรมมุ่งงานสูงและความสัมพันธ์ต่ำ (High Task and Low Relationship)

แบบที่ 2 ผู้นำแบบการขายความคิด (Selling) หรือ S2 ผู้นำแบบนี้ใช้พฤติกรรมมุ่งเน้นการกำกับสั่งการ ในขณะเดียวกันก็ให้ผู้ตามได้มีโอกาสซักถามหรือเสนอความคิดเห็น แต่ผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจเอง การสื่อสารมีลักษณะแบบสองทาง (Two Way Communication) ผู้นำเป็นที่ปรึกษา หรือ แนะนำ ทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยง (Coach) ให้แก่ผู้ตามโดยใกล้ชิดตลอดเวลา ผู้นำแบบนี้มีพฤติกรรมมุ่งงานสูงและเน้นความสัมพันธ์สูงด้วย (High Task and High Relationship)

แบบที่ 3 ผู้นำแบบการมีส่วนร่วม (Participating) หรือแบบ S3 ผู้นำเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของผู้ตาม ผู้ตามมีส่วนในการตัดสินใจ ผู้นำจะไม่เข้าไปควบคุม กำกับ หรือสั่งการโดยผู้นำเอง ผู้นำแบบนี้มีลักษณะพฤติกรรมมุ่งความสัมพันธ์สูงและพฤติกรรมด้านงานต่ำ (Low Task and High Relationship)

แบบที่ 4 ผู้นำแบบการมอบหมาย (Delegating) หรือแบบ S4 ผู้นำจะให้ความเชื่อถือไว้วางใจในความรู้ความสามารถ ตลอดจนความรับผิดชอบของผู้ตาม ผู้นำจะมีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบทั้งการตัดสินใจในงานนั้นแก่ผู้ตาม เปิดโอกาสให้ผู้ตามมีความเป็นของตนเอง และมีอิสระในการกำหนดขั้นตอนวิธีการทำงาน ตลอดจนการควบคุมตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ ผู้นำคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อผู้ตามขอมาเท่านั้น ผู้นำแบบนี้จะมีพฤติกรรมด้านงานและความสัมพันธ์ต่ำ (Low Task and Low Relationship)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ (SOC 1104)

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ที่ศึกษาในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่ (SOC 1104) ในภาคการศึกษาที่ 1.2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 27 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยศึกษาตามแนวทฤษฎีของเฮอร์เซร์และ บลันชาร์ด โดยแบ่งการเก็บข้อมูลในแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ตำแหน่งงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ข้อคำถามเป็นลักษณะการเลือกตอบ (Check – list) ซึ่งตอบได้เพียงคำตอบเดียว ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดรูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ แต่ละข้อมี 1 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์มีทางเลือกปฏิบัติ 4 ทาง ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงทางเลือกเดียว (Check – list) ที่พิจารณาตรงกับพฤติกรรมความเป็นนำของนักศึกษา และส่วนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะปลายเปิด (Open ended Question) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำนวน 27 ชุด ซึ่งข้อมูลที่ลงรหัสแล้วจะมีการนำไปประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ คือ SPSS หรือ Statistical Package for Social Science ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะการเลือกตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยสะสม ตำแหน่งการฝึกปฏิบัติงาน ประสบการณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และอัตราส่วนร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามวัดรูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ โดยนักศึกษาที่ศึกษาในรายวิชาภาวะผู้นำในสังคมยุคใหม่เป็นผู้ตอบ ประกอบด้วยคำถาม 12 ข้อ แต่ละข้อมี 1 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์มีทางเลือกปฏิบัติ 4 ทาง ให้ผู้ตอบเลือกตอบเพียงทางเลือกเดียวที่พิจารณาตรงกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ซึ่งมีเกณฑ์การตรวจและให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษา ดังนี้

ในแต่ละสถานการ์จากแบบสอบถามทางเลือกของนักศึกษาในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการสาขาซึ่งมี 4 ตัวเลือก ตัวเลือกจะบ่งบอกถึงรูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาแต่ละแบบ คือ

S1 หมายถึง แบบการสั่ง

S2 หมายถึง แบบการขายความคิด

S3 หมายถึง แบบการมีส่วนร่วม

S4 หมายถึง แบบการมอบหมาย

โดยนำผลการตอบแบบสอบถามมาเปรียบเทียบกับตารางการวิเคราะห์รูปแบบสภาวะผู้นำ และนับความถี่ในแต่ละแถว ผลรวมของแต่ละแถว หมายถึง ความถี่ของแบบภาวะผู้นำแต่ละแบบ มาใช้ในการวิเคราะห์รูปแบบภาวะผู้นำ ดังนี้

ผลรวมแถวที่ 1 (S1) หมายถึง แบบการสั่ง

ผลรวมแถวที่ 2 (S2) หมายถึง แบบการขายความคิด

ผลรวมแถวที่ 3 (S3) หมายถึง แบบการมีส่วนร่วม

ผลรวมแถวที่ 4 (S4) หมายถึง แบบการมอบหมาย

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มที่ทำการศึกษาของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 มีอายุอยู่ในช่วง 18-20 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01-3.00 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 74.1 มีตำแหน่งงานการฝึกปฏิบัติงานเป็นพนักงาน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 มีประสบการณ์ในการทำงาน 1 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 **และ**ในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบขายความคิด จำนวน 9 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือการเลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S3 คือแบบการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 16.67 การเลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S1 คือแบบการสั่ง จำนวน 1 ข้อใน12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 8.33 และรูปแบบภาวะผู้นำที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เลือก คือ รูปแบบภาวะผู้นำแบบ S4 คือแบบการมอบหมาย จำนวน 0 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 0.00

นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในกลุ่มที่ทำการศึกษาของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ในกรณีจำลองสถานการณ์ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ เลือกตัดสินใจในรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบขายความคิดเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผู้จัดการมักวางเป้าหมายหรือนโยบายให้พนักงานดำเนินการภายใต้การกำกับดูแลของผู้จัดการ กล่าวคือ ผู้จัดการจะเป็นที่ปรึกษา หรือผู้แนะนำ ทำหน้าที่เสมือนพี่เลี้ยง (Coach) ให้แก่พนักงานอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา แต่ในขณะเดียวกันก็ให้พนักงานได้มีโอกาสซักถามหรือเสนอความคิดเห็น โดยที่ผู้จัดการจะเป็นผู้ตัดสินใจเอง ซึ่งเป็นการใช้การสื่อสารแบบสองทาง (Two Way Communication) โดยผู้จัดการที่มีพฤติกรรมเช่นนี้จะเป็นผู้นำที่มีพฤติกรรมมุ่งงานสูงและเน้นความสัมพันธ์สูงด้วย (High Task and High Relationship)

ตารางที่ 1: แสดงความถี่และร้อยละของการวัดรูปแบบภาวะผู้นำของผู้ตอบแบบสอบถามในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ (N = 27)

รูปแบบภาวะผู้นำ / สถานการณ์		รูปแบบภาวะผู้นำ			
		S1	S2	S3	S4
สถานการณ์	สถานการณ์ที่ 1	9 33.3%	**16** **59.3%**	2 7.4%	0 0.0%
	สถานการณ์ที่ 2	1 3.7%	**19** **70.4%**	6 22.2%	1 3.7%
	สถานการณ์ที่ 3	**14** **51.9%**	9 33.3%	3 11.1%	1 3.7%
	สถานการณ์ที่ 4	4 14.8%	**19** **70.4%**	1 3.7%	3 11.1%
	สถานการณ์ที่ 5	10 37.0%	**11** **40.7%**	5 18.5%	1 3.7%
	สถานการณ์ที่ 6	6 22.2%	8 29.6%	**10** **37.0%**	3 11.1%
	สถานการณ์ที่ 7	4 14.8%	**18** **66.7%**	4 14.8%	2 7.4%
	สถานการณ์ที่ 8	5 18.5%	**15** **55.6%**	0 0.00%	7 25.9%
	สถานการณ์ที่ 9	9 33.3%	**12** **44.4%**	4 14.8%	2 7.4%
	สถานการณ์ที่ 10	4 14.8%	**13** **48.2%**	4 14.8%	6 22.2%
	สถานการณ์ที่ 11	5 18.5%	**13** **48.1%**	9 33.3%	0 00.0%
	สถานการณ์ที่ 12	7 25.9%	3 11.1%	**16** **59.3%**	1 3.7%

จากตารางที่ 1 แสดงความถี่และร้อยละของการวัดรูปแบบภาวะผู้นำของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ในกรณีจำลองสถานการณ์ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ จำนวน 27 คน สามารถจำแนกรูปแบบภาวะผู้นำตามการตัดสินใจเลือกตอบในสถานการณ์จำลอง ทั้ง 12 สถานการณ์ได้ ดังนี้

<u>สถานการณ์ที่ 1</u> พนักงานไม่ปฏิบัติงานตามที่ผู้จัดการขอร้อง แม้จะมีการพูดคุยอย่างเป็นมิตร ซึ่งมีผลทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานได้ผลลดลงอย่างรวดเร็ว โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกพูดคุยปรึกษาหารือกับกลุ่มพนักงาน และตั้งเป้าหมายทำงานร่วมกัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 2</u> ผลการปฏิบัติงานของพนักงานที่ปรากฏมีคุณภาพดีขึ้นเรื่อยๆ ผู้จัดการต้องการให้พนักงานมีความตระหนักถึงความรับผิดชอบและรักษามาตรฐานของการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับที่คาดหวังไว้ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกมีปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นกันเองกับกลุ่มพนักงาน แต่ยังคงควบคุมการปฏิบัติงานของพนักงานให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่กำหนดไว้ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 3</u> โดยปกติผู้จัดการจะมอบหมายงานให้พนักงานปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งงานของตน การปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการและพนักงานเป็นไปด้วยดี แต่เมื่อพนักงานมีปัญหาในหน้าที่งานของตนเองเกิดขึ้น พนักงานไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกรีบดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งทันทีเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งชี้แจงแนวทางการปฏิบัติงานของพนักงานเสียใหม่ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 51.9 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S1 คือ แบบการสั่ง

<u>สถานการณ์ที่ 4</u> ร้านสาขาได้รับนโยบายจากผู้บริหารให้มีการเปลี่ยนแปลงภายในร้านสาขาเกิดขึ้น เพื่อให้งานมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น โดยพนักงานก็เป็นบุคคลที่มีความสามารถและประสบการณ์ รวมไปถึงการมองเห็นถึงความจำเป็นและยอมรับให้มีการเปลี่ยนแปลง โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกยอมรับฟังข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของพนักงาน แต่ผู้จัดการยังคงเป็นผู้กำหนดทิศทางและควบคุม ขอบเขตการเปลี่ยนแปลง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 70.4 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 5</u> หากเกิดกรณีที่ผลการปฏิบัติงานของพนักงานในระยะเวลาที่ผ่านมาลดต่ำลงเรื่อยๆ เพราะพนักงานไม่ยินดียินร้ายกับผลการปฏิบัติงานของตนเองและได้รับการตักเตือนอยู่เสมอ เพื่อให้งานเสร็จตามกำหนดเวลา โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงาน เมื่อพิจารณาเห็นว่าแนวทางตามการปฏิบัติงานของพนักงานจะทำให้งานสำเร็จ บรรลุผลตามเป้าหมายได้ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 6</u> ก่อนที่ผู้จัดการร้านคนปัจจุบันมาดำรงตำแหน่ง ร้านสาขานี้เป็นร้านสาขาที่มีประสิทธิภาพ เพราะผู้จัดการคนก่อนใช้วิธีการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวด โดยผู้จัดการคนปัจจุบันต้องการให้คงสภาพองค์กรที่มีประสิทธิภาพไว้ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกกระทำให้พนักงานมีความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญและมีส่วนร่วมในการรักษาประสิทธิภาพของร้านเป็นสำคัญ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 37.0 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S3 คือ แบบการมีส่วนร่วม

<u>สถานการณ์ที่ 7</u> ผู้จัดการร้านต้องการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของระบบงานเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมกับพนักงานในร้านยิ่งขึ้น แต่กลุ่มพนักงานมีความคิดเห็นว่าควรเปลี่ยนแปลงเฉพาะในส่วนที่มีความจำเป็น เพราะปัจจุบันระบบงานที่เป็นอยู่ พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างดีและมีความคล่องตัวอยู่แล้ว โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกดำเนินการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงาน แต่ผู้จัดการจะคอยควบคุม ดูแล และกำกับการปฏิบัติงานของพนักงานอย่างใกล้ชิด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 8</u> ในขณะที่ผลการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ระหว่างผู้จัดการและพนักงานเป็นไปด้วยดี ในระดับที่น่าพอใจ แต่ผู้จัดการเกิดความไม่แน่ใจในผลการปฏิบัติงานของพนักงาน เนื่องจากตนเองไม่ได้เป็นผู้กำหนดแนวทางให้พนักงานได้ปฏิบัติ โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกร่วมประชุมปรึกษาหารือกับพนักงานแล้วดำเนินการในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็น จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 9</u> ผู้จัดการคนปัจจุบันเป็นผู้จัดการที่ได้รับการแต่งตั้งให้มาดำรงตำแหน่งใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาและเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของพนักงาน แต่พนักงานไม่เข้าใจเป้าหมายของงานและมักมีข้อจำกัดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของพนักงาน เมื่อพิจารณาเห็นว่าสามารถแก้ไขปัญหาให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ ก็ให้พนักงานปฏิบัติด้วยตนเอง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 44.4 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 10</u> โดยปกติพนักงานเป็นบุคคลที่มีความสามารถที่จะรับผิดชอบงานได้ แต่พนักงานไม่เต็มใจที่จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามที่ผู้จัดการกำหนดขึ้นมาใหม่ หากนักศึกษาเป็นผู้จัดการร้าน นักศึกษาโดยส่วนใหญ่เลือกจะยอมรับฟังข้อเสนอแนะของพนักงานแต่จะคอยดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 11</u> ผู้จัดการคนก่อนไม่สนใจในเรื่องการปฏิบัติงานของพนักงาน แต่พนักงานยังสามารถปฏิบัติงานเป็นไปด้วยดี งานสำเร็จบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนด และปัจจุบันได้ผู้จัดการคนใหม่มาดำรงตำแหน่งแทนผู้จัดการคนก่อน หากนักศึกษาเป็นผู้จัดการร้านคนใหม่ นักศึกษาโดยส่วนใหญ่เลือกประชุมอภิปรายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ผ่านมาร่วมกับพนักงาน และผู้จัดการจะเป็นผู้พิจารณาว่า ต่อไปควรดำเนินการอย่างไร จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 48.1 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือ แบบการขายความคิด

<u>สถานการณ์ที่ 12</u> ที่ผ่านมาพนักงานมีการปฏิบัติงานตามปกติ สามัคคีปรองดองกันและยึดเป้าประสงค์ระยะยาวอยู่ตลอดเวลา ทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานประสบความสำเร็จอย่างดี แต่หากเกิดเหตุการณ์และข้อมูลบางประการที่ชี้ให้เห็นถึงความไม่เข้าใจกันเกิดขึ้นในกลุ่มพนักงาน นักศึกษาโดยส่วนใหญ่เลือกเข้าร่วมกับพนักงานในการประชุมอภิปรายเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น ในขณะเดียวกันจะคอยให้การสนับสนุน ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของพนักงานจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 ซึ่งเป็นลักษณะของรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S4 คือ แบบการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 2: สรุปรวมรูปแบบภาวะผู้นำส่วนใหญ่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกในกรณีจำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ

รูปแบบภาวะผู้นำ	จำนวนสถานการณ์ที่นักศึกษาเลือก	ร้อยละ
รูปแบบการสั่ง (S1)	1	8.33
รูปแบบการขายความคิด (S2)	9	75.00
รูปแบบการมีส่วนร่วม (S3)	2	16.67
รูปแบบการมอบหมาย (S4)	0	0.00

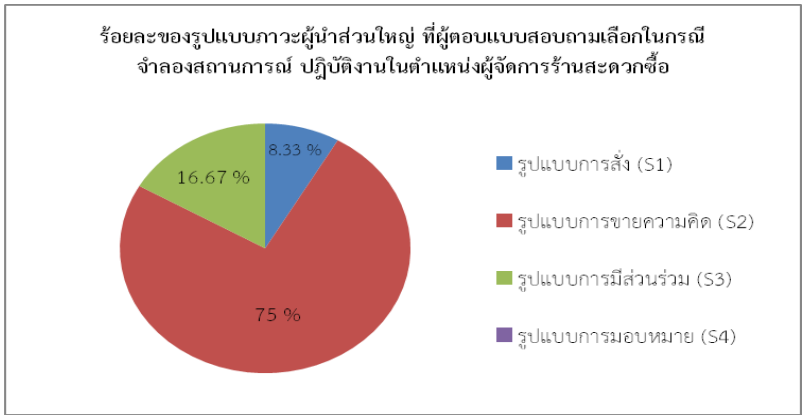

รูปที่ 2: แผนภูมิแสดงร้อยละของรูปแบบภาวะผู้นำส่วนใหญ่ที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกในกรณี จำลองสถานการณ์ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ

สรุป

จากรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ของสถาบันการศึกษาเอกชน ABC ในกรณีจำลองสถานการณ์ ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้จัดการร้านสะดวกซื้อ ส่วนใหญ่เลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S2 คือแบบขายความคิด จำนวน 9 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 75.0 รองลงมาคือการเลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S3 คือแบบการมีส่วนร่วม จำนวน 2 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 16.67 การเลือกรูปแบบภาวะผู้นำแบบ S1 คือแบบการสั่ง จำนวน 1 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 8.33 และรูปแบบภาวะผู้นำที่นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่เลือก คือ S4 คือรูปแบบภาวะผู้นำการมอบหมาย จำนวน 0 ข้อ ใน 12 สถานการณ์ คิดเป็นร้อยละ 0.00

เอกสารอ้างอิง

กฤษณ์ รุยาพร.(2558). *ผู้นำสร้างได้.* กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุดมศึกษา.

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2555). *การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงองค์กร.* ปัตตานี : สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ, 196-198

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2531). *ผู้นำตามสถานการณ์*, คุรุปริทัศน์ 13, 44-45.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ในวิชาศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา

STUDY LEARNING ACHIEVEMENT AND CREATIVE THINKING IN ART SUBJECT THROUGH CONTEMPLATIVE EDUCATION PROCESS OF GRADE 3 STUDENTS, WATRAJAKOSA SCHOOL.

จิรัฏฐ์ อุดมวงศ์
Mr. JIRAUT ODOMWRONG

สาขาออกแบบการเรียนการสอน, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
MA Learning design, Faculty of Educcation, Master of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนจำนวน 35 คน ซึ่งใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test แบบ Paired-Sample Statistics ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง หลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน ในระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study Learning achievement and creative The purposes of this research were to compare learning achievement and creative thinking in art subject before and after studying through the process of contemplative education for grade 3 students at Watrakosa School. The samples of this study were 35 Grade 3 students who studied the art subject. The instruments were learning management plan based on the process of contemplative education, the achievements test and the test of creativity. The statistics used in this study were mean, standard deviation and t-test (Paired-Sample Statistics). The research findings were as follows: 1) Learning achievement of the sample after learning the process of contemplative education was higher than before learning with statistical significance at .05 level.

2) The creative thinking of the sample after learning the process of contemplative education was higher than before learning with statistical significance at .05 level.

Keywords: Learning achievement, The creative thinking, The process of contemplative education.

บทนำ

ระบบการศึกษาของประเทศไทยในบริบทการศึกษาไทย 4.0 ที่จะมุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน จากการประชุมทางวิชาการของคุรุสภาประจำปี 2559 หัวข้อการวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้และการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2559 ที่ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทราศูนย์ราชการและคอนเวนชั่นเซ็นเตอร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงการเตรียมการศึกษาไทยเพื่อก้าวเข้าสู่ไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งมีปัจจัยหลายอย่างที่ต้องคำนึงถึง ดังนั้นการจะเปลี่ยนแปลงต้องเป็นการก้าวทีละก้าวจึงจะเกิดความยั่งยืนโดยต้องการวางแผนการศึกษาอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน เริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม ปรับปรุงหนังสือตำรา และเปลี่ยนระบบการประเมินให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นทักษะการคิดวิเคราะห์ตามทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้กำหนดทักษะหนึ่งให้ผู้เรียนต้องควรมี คือ ความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิมและใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาสติปัญญาตนเอง พัฒนางาน พัฒนาสังคมและประเทศชาติ (ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์, 2559) โดยวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันระดับนานาประเทศ รวมถึงการสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ให้ได้ประสิทธิผลส่งผลโดยตรงต่อบทบาทหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยลดบทบาทของการเป็นผู้บอกผู้บรรยายในชั้นเรียนไปเป็นผู้ออกแบบวิธีเรียน จัดกิจกรรมและกำกับให้กิจกรรมดำเนินไปตามกระบวนการและขั้นตอน เป็นผู้กระตุ้นผลักดันและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน คอยอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เป็นผู้วัดและประเมินผล เพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติอย่างเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 13)

ความพยายามที่จะปฏิรูปการศึกษาของไทยตั้งแต่ปี 2542 ถึงปัจจุบัน เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบองค์กรบริหารจัดการแบบลอกเลียนประเทศอื่นมา แม้จะใช้งบประมาณการศึกษามาก แต่ก็เป็นการใช้งบประมาณและกำลังคนอย่างด้อยประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านการให้บริการการศึกษาได้ไม่ทั่วถึง ไม่เป็นธรรม และคุณภาพการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ซึ่งการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่แต่ภายในชั้นเรียน เด็กส่วนใหญ่จะใช้เวลาเรียนทั้งหมดอยู่ในห้องเรียนเท่านั้น เด็กเรียนมากแต่ขาดทักษะที่จะนำไปใช้ในการทำงานในชีวิตจริง ทั้งนี้เพราะครูจะสอนโดยวิธีบรรยายและให้ความรู้นักเรียนผ่านการฟัง จด และท่องจำเป็นหลัก ไม่มีกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนาความคิดวิเคราะห์และต่อยอดองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตจริง ส่งผลเชิงลบต่อพฤติกรรมผู้เรียนส่วนใหญ่ คือ ไม่ชอบคิด วิเคราะห์ไม่เป็น คิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ไม่ได้ ไม่สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าเกณฑ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559: 153-154)

การจัดการเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญาศึกษา คือ การจัดการเรียนรู้การศึกษาที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาภายใน ประกอบด้วยจิตและการคิดผ่านการฝึกปฏิบัติจากกิจกรรมที่หลากหลาย จนเกิดกระบวนการคิดใคร่ครวญด้วยจิตทีมีความเมตตากรุณา ทำให้จิตใจเปิดกว้าง สามารถทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์สามารถเชื่อมโยง สิ่งที่ได้เรียนรู้กับการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ตามแนวจิตตปัญญา

ศึกษาจึงเน้นฝึกพัฒนาจิต ฝึกสมาธิให้จดจ่ออยู่กับสิ่งที่นักเรียนกำลังคิด วิเคราะห์ หรือกำลังคิดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ จนเกิดความคิดรวบยอดที่เป็นองค์ความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21

จากการปฏิบัติการวิชาชีพครูของผู้วิจัย พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนวัดราชโกษา ต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 50 ซึ่งเท่ากับ 23.72 และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน อยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา

ทบทวนวรรณกรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เพื่อทำความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยได้แยกเนื้อหาต่างๆ ดังนี้ 1) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 2) การออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ 3) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์ 4) แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ 6) ความคิดสร้างสรรค์

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 190-194) ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียน มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้ ซึ่งคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปี่ 3 สาระทัศนศิลป์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีดังนี้

1) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงาน วาดภาพระบายสี โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานของตนเอง

2) รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

2. การออกแบบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศิลปะ

การสอนศิลปะในปัจจุบัน มีรูปแบบและเทคนิคต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการเรียนวิชาศิลปะ (จันตรี คุปตะวาทิน, 2550:146-149) กล่าวว่า รูปแบบการสอนศิลปะนั้นสามารถแบ่งได้ดังนี้ 1) การเรียนแบบบูรณาการ มีลักษณะการบูรณาการด้านความรู้ เจตคติ และทักษะทางศิลปะอย่างผสานกลมกลืนในทุกหน่วยการเรียนรู้ บูรณาการบางเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะให้อยู่ในหน่วยการเรียนรู้เดียวกัน ให้สอดคล้องและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของคนในยุคปัจจุบันได้ 2) การเรียนที่เน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับ เป็นการเรียนการสอนในลักษณะที่เน้นการให้ข้อมูลป้อนกลับทันที เนื่องจากการปฏิบัติงานศิลปะจะเน้นความละเอียด งดงาม ประณีต และเน้นการพัฒนาความมีเอกลักษณ์เฉพาะตน การให้ข้อมูลที่ป้อนกลับอย่างรวดเร็ว ทำให้นักเรียนปฏิบัติงานได้ถูกต้อง และเกิดการพัฒนาผลงานที่ดีขึ้น 3) การเรียนจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เป็นการเรียนการสอนที่นำสื่อการเรียนต่างๆ มาประกอบการจัดการเรียนรู้ เช่น ซีดี วีดิทัศน์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า รูปแบบการสอนศิลปะที่ดี ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น รู้จักคิด ใช้เหตุและผล มีอิสระในการทำงาน

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ คือ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยการบูรณาการระหว่างความรู้เดิมที่มีอยู่กับสิ่งที่พบเห็น เน้นถึงการได้มาซึ่งความรู้ของผู้เรียนที่มาจากโครงสร้างทางสติปัญญาเป็นทั้งความรู้และการเรียนรู้ (อรสินี ริตจันทร์, 2552: 33) นอกจากข้อความที่กล่าวมา ได้มีผู้อื่นที่กล่าวถึงความหมายของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ดังนี้

ธีรวุฒิ ชุมทองโด (2555: 30) กล่าวว่า ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาหรือจัดโครงสร้างทางความคิดจากสิ่งที่ได้พบเห็นสถานการณ์ หรือปัญหาให้เชื่อมโยงกับความรู้ความเข้าใจเดิมที่มีอยู่แล้ว มาสร้างเป็นความรู้ใหม่ด้วยตนเองโดยความร่วมมือระหว่างครูและผู้เรียนทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปว่าทฤษฎีการเรียนรู้คอนสตรัคติวิสต์ คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง โดยเชื่อมโยงกับความรู้เดิมกับประสบการณ์ใหม่แล้วสร้างมาเป็นความรู้ใหม่ ส่วนผู้สอนมีหน้าที่จัดหากิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนแก้ปัญหา

4. **แนวคิดจิตตปัญญาศึกษา**

จิตตปัญญาศึกษา เป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่มุ่งเน้นการพัฒนาด้านใน และการเปลี่ยนแปลงขั้นพื้นฐานในตนเองอย่างลึกซึ้ง เพื่อให้เกิดปัญญาที่เห็นความเชื่อมโยงของสรรพสิ่ง และเกิดความรักความเมตตาที่อยู่พื้นฐานของความเข้าใจอย่างแท้จริง ซึ่งนำไปสู่การเกิดสำนึกที่ดีงาม และตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนที่มีต่อมวลมนุษย์และสรรพสิ่งในธรรมชาติในที่สุด (นำพงศ์ สุขสบาย, 2556: 64) นอกจากข้อความที่กล่าวมา ได้มีผู้อื่นที่กล่าวถึงจิตตปัญญาศึกษา ดังนี้

ณัฐชยา วิริยะสร้างตน (2556: 26) กล่าวว่า จิตตปัญญาศึกษา หมายถึง การเรียนรู้ตามวิถีแห่งความตระหนัก ใคร่ครวญคิดด้วยใจจากภายในสู่ภายนอก พร้อมเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

จากข้อความที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จิตตปัญญาศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาจากภายในให้เกิดการตระหนักรู้และเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง จนนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้เข้าใจสรรพสิ่งรอบตัว มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างสมดุล **ซึ่ง**การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสามารถทำได้ดังนี้

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ (2553: 42) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการจิตปัญญาโดยออกแบบการสอนไว้ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 สร้างความผ่อนคลาย เช่น การนั่งสงบนิ่งกับเสียงเพลง ขั้นที่ 2 ให้เรียนรู้ผ่านการทำงาน เช่น การระบายสีน้ำ การร้องเพลง ขั้นที่ 3 ให้ฝึกการสังเกตอย่างใคร่ครวญ เช่น การสังเกตก้อนหินการสังเกตต้นข้าว การสังเกตนิ้วมือตนเอง การสังเกตเด็กอนุบาล ขั้นที่ 4 ให้มโนทัศน์เกี่ยวกับการประเมิน เช่น การนำเสนอผลงาน ขั้นที่ 5 ให้พื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น สุนทรียสนทนา ขั้นที่ 6 ให้สะท้อนตนเอง เช่น การเขียนบันทึกสะท้อนการเรียนรู้

จากข้อความที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ต้องจัดให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์เรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำ ความรู้สึกหรือการสร้างความสัมพันธ์ และการคิด ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแล้วนำไปพัฒนาเป็นขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาเพื่อใช้ในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1: การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาของผู้วิจัย

ลำดับขั้นตอน	ข้อปฏิบัติของผู้สอน
ขั้นตอนที่ 1 สร้างความผ่อนคลาย	ให้นักเรียนนั่งสงบนิ่งกับเสียงเพลงที่ผ่อนคลาย
ขั้นตอนที่ 2 ฟังอย่างลึกซึ้ง	กำหนดลมหายใจเข้าออก เพื่อกำหนดสมาธิ ก่อนอธิบายความรู้
ขั้นตอนที่ 3 เรียนรู้ผ่านการทำงาน	ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติงานในใบงาน โดยผู้สอนมีหน้าที่คอยแนะนำนักเรียน
ขั้นตอนที่ 4 พื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้	พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียน เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน และใบงาน
ขั้นตอนที่ 5 การสะท้อนการเรียนรู้	ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หรือนำเสนอผลงานเพื่อประเมินการเรียนรู้

จากตารางที่ 1 การจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาทุกขั้นตอนนั้น นักเรียนสามารถจะเกิดความคิดสร้างสรรค์ทุกขั้นตอน โดยความคิดสร้างสรรค์จะสามารถปรากฏในเชิงประจักษ์ ในขั้นตอนที่ 5 ผ่านการทำใบงานหรือนำเสนองาน ดังนั้นผู้สอนสามารถประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551: 184) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนวิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ไว้ดังนี้

1) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงานวาดภาพระบายสี โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติดและงานปั้นงานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่ายๆ ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงผลงานของตนเอง

2) รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศศิลป์ในท้องถิ่น ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์และวิธีการสร้างงานทัศศิลป์ในท้องถิ่น

6. ความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์ คือ กระบวนการทางปัญญาระดับสูงที่ประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ ที่แสดงออกมาซึ่งอิสระทางความคิดหรือจินตนาการแปลกใหม่ ฉีกกรอบ และหลากหลายทิศทาง (ชลิดา โอดบาง, 2554: 11) นอกจากข้อความที่กล่าวมา ได้มีผู้อื่นที่กล่าวถึงความคิดสร้างสรรค์ ดังนี้

ชลธิชา ชิวปรีชา (2554: 10) กล่าวว่า ความคิดสร้างสรรค์นั้นจะหมายถึง กระบวนการคิดทางสมองที่สามารถนำไปสูความคิดที่แปลกใหม่ หรืออาจจะคิดเพิ่มเติมจากความคิดเดิม และก่อให้เกิดผลงานหรือนวัตกรรมที่ค้นพบขึ้นมาใหม่ โดยความคิดอาจจะเชื่อมโยงจากประสบการณ์ของตนเอง

จากข้อความที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า ความคิดสร้างสรรค์หมายถึงกระบวนการทางสมองที่สามารถคิดแก้ปัญหาได้หลายทิศทางหรือทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตต-ปัญญาศึกษาในรายวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในรายวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 117 คน ที่เรียนวิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 (แผนปฏิบัติราชการโรงเรียนวัดราชโกษา ปี 2557-2559: 14)

1.2 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 2/1 ซึ่งมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาศิลปะ ในปีการศึกษา 2558 ต่ำสุดใน 3 ห้อง โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/1 จำนวน 35 คน ซึ่งเลื่อนชั้นมาจาก ป.2/1

2. กำหนดเครื่องมือในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ วิชาศิลปะ เรื่องทัศนศิลป์ โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบเขตสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิชาศิลปะ เรื่องทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา

2.1.2 ออกแบบการจัดการเรียนรู้เรื่อง ทัศนศิลป์ ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา จำนวน 5 แผน

2.1.3 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาต่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบประเมินความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา กิจกรรม แบบประเมิน และจุดประสงค์การเรียนรู้และให้พิจารณาค่าความสอดคล้อง IOC (index of item objective congruence) โดยค่าดัชนีความสอดคล้องที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งผลจากการพิจารณาคะแนนมีค่าความสอดคล้อง สูงกว่า .50 จึงแสดงว่า ทุกแผนมีความเที่ยงตรงตามเกณฑ์

2.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องทัศนศิลป์ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา ขอบเขตเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิชา ศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามขอบเขตของเนื้อหาสาระวิชาศิลปะ เรื่องทัศนศิลป์

2.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยอิงจาก พุทธพิสัย ซึ่งเป็นพฤติกรรมการศึกษาของ บลูม (Bloom) และคณะ

2.2.3 เสนอแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบตั้งแต่ .50 ขึ้นไป ซึ่งทุกข้อมีค่าสูงกว่า .50 แสดงว่า ข้อสอบทุกข้อมีความเที่ยงตรงตามเกณฑ์

2.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 คน โรงเรียนวัดราชโกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลการทดสอบที่ได้ไปคำนวณหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายระหว่าง .20-.80 และค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20-1.00 ซึ่งเมื่อคำนวณแล้วข้อสอบทุกข้อมีค่าความยากง่าย และ

ค่าอำนาจจำแนกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสามารถใช้ได้ จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) ถ้าอยู่ระหว่าง .20-1.00 ข้อสอบฉบับนี้สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งเท่ากับ .65 จึงสามารถใช้ได้

2.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.3 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ วิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ เป็นแบบทดสอบโดยอาศัยรูปภาพ (thinking creatively with pictures) ชนิดต่อเติมรูปภาพจากสิ่งเร้า จำนวน 1 ชุด ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

2.3.1 ศึกษาคำอธิบายรายวิชา ขอบเขตเนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 วิชา ศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการสร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ตามขอบเขตของเนื้อหาสาระวิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์

2.3.2 สร้างแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ วิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ เป็นแบบทดสอบโดยอาศัยรูปภาพ จำนวน 1 ชุด ซึ่งมี 3 กิจกรรม โดยปรับใช้จากแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนท์

2.3.3 เสนอแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ต่อผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ตรวจสอบและนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบตั้งแต่ .50 ขึ้นไป พบว่ามีค่าความสอดคล้องเท่ากับ 1 จึงแสดงว่า ทุกกิจกรรมมีความเที่ยงตรงตามเกณฑ์

2.3.4 นำแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ เรื่องทัศนศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ **เมื่อเสร็จแล้ว** ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ถึงแผนที่ 5 และทดสอบความเข้าใจของนักเรียน โดยใช้แบบฝึกหัดระหว่างเรียน เป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์

3.2 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 5 แผน ผู้วิจัยทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะและและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ **โดย**นำคะแนนที่ได้จากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ทางการเรียนมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติเชิงพรรณาที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคะแนนจากแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 สถิติเชิงอนุมานที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนโดยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ได้แก่ t-test แบบ Paired-Sample Statistics

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ผลการวิจัย

1.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ในรายวิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา ปรากฏดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p- Value
ก่อนเรียน	9.03	3.69	7.50*	34	.00
หลังเรียน	12.80	2.87			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา โดยใช้ t-test แบบ Paired-Sample Statistics พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตต-ปัญญาศึกษา ในรายวิชาศิลปะ เรื่อง ทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา ปรากฏดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3: การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา เรื่องทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา

ความคิดสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p- Value
ก่อนเรียน	3.65	.62	12.95*	34	.00
หลังเรียน	4.72	.33			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา โดยใช้ t-test แบบ Paired-Sample Statistics พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า การใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษา

สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ซึ่งอาจมีสาเหตุเพราะ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาขั้นแรก คือ การสร้างความผ่อนคลาย จนถึงขั้นฟังอย่างลึกซึ้ง ซึ่งได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนมีอาการผ่อนคลายจิตใจ พร้อมรับความรู้จากผู้สอน ได้สอดคล้องกับ จุมพล ภัทรชีวิน (2553: 2) ที่กล่าวว่า การผ่อนคลาย เป็นการปลดคลายความตึงเครียดในทุกส่วนของร่างกายและน้อมนำความรู้สึกปล่อยวางและความสบายกลับเข้ามาในตัว ละวางความคิด ความกังวลต่าง ๆ สร้างให้เกิดสภาวะของการเปิดรับและพร้อมเรียนรู้ และขั้นเรียนรู้ผ่านการทำงานจนถึงขั้นแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ซึ่งได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนมีการแสดงความคิดในการแก้ปัญหาที่เผชิญ และมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่เรียนมา ซึ่งสอดคล้องกับ สมมาตร คำเพิ่มพูล (2554: 97-98) ที่กล่าวว่า การสอนแบบอภิปราย เป็นการสอนแบบเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น รู้จักคิด ใช้เหตุและผลเพื่อหาวิธีแก้ปัญหา ซึ่งเป็นการให้อิสระในการทำงานศิลปะแต่มีจุดหมายที่แน่นอน จึงเหมาะกับการสอนศิลปะ ซึ่งเด็กจะมีอิสระในการใช้ความคิดและรู้จักการแก้ปัญหา 2) เนื้อหาที่ใช้เรียนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของสาระทัศนศิลป์ รายวิชาศิลปะ ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปี่ 3 สาระทัศนศิลป์ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ดังนี้ นักเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่างๆ ในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างงาน วาดภาพระบายสี โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ ถ่ายทอดความคิดความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะรัตน์ อินทะสุข (2557: ก) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้รูปแบบการสอนตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตต-ปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสามารถพัฒนานักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ซึ่งประกอบด้วย ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน ซึ่งอาจมีสาเหตุเพราะ 1) ความคิดสร้างสรรค์จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา ซึ่งได้ข้อค้นพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจากขั้นแรกก่อนถึงขั้นสุดท้าย จะสามารถปรากฏในเชิงประจักษ์ในใบงาน รวมถึงแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่มีเกณฑ์การประเมินที่จะสามารถวัด ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ ของนักเรียนแต่ละคนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วรวุธ มัสพันธ์ (2556: 18) ที่กล่าวว่า การวัดความคิดสร้างสรรค์จะเป็นการวัดที่แตกต่างไปจากการวัดด้านสติปัญญาโดยทั่ว ๆ ไป เช่น การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือการวัดความถนัดทางการเรียน ฉะนั้นการวัดความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่วัดได้ค่อนข้างยาก เพราะมีองค์ประกอบที่ไม่คงที่แน่นอน และมีหลายองค์ประกอบย่อย 2) เนื้อหาที่ใช้เรียนที่จะเน้นให้นักเรียนปฏิบัติงานตามความสามารถและจินตนาการของนักเรียน ซึ่งได้ข้อค้นพบว่า นักเรียนมีความอยากรู้อยากเห็นในการเรียน และนักเรียนกล้าแสดงออกอย่างอิสระ ตามความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ซึ่งสอดคล้องกับ ชลธิชา ชิวปรีชา (2554: 27) ที่กล่าวว่า การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมความคิดที่ต้องเน้นให้เด็กมีอิสระ สร้างบรรยากาศที่กระตุ้นหรือเร้าความสนใจให้อยากค้นคว้าทดลอง ได้คิดจินตนาการ และแก้ปัญหาอย่างกว้างขวาง ตลอดจนจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการทำงานของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เขาได้คิดสิ่งใหม่ ๆ และสามารถพัฒนาศักยภาพทางด้านความคิดสร้างสรรค์ให้

ก้าวหน้าตามขีดความสามารถของเขา ซึ่งผลวิจัยได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมมาตร คำเพิ่มพูล (2554: ข) ที่พบว่า ความคิดสร้างสรรค์และจิตสำนึกก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการสอนศิลปะเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจิตสำนึกโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติติที่ระดับ .05

สรุป

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา สามารถสรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา โดยใช้ t-test แบบ Paired-Sample Statistics พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. ผู้วิจัยเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาในวิชาศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดราชโกษา โดยใช้ t-test แบบ Paired-Sample Statistics พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนด้วยกระบวนการจิตตปัญญาศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยสามารถนำกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา มาบรูณาการใช้กับการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระอื่น ๆ

2. ผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยเพื่อใช้กระบวนการจิตตปัญญาศึกษากับตัวแปรด้านอื่น ๆ นอกจากความคิดสร้างสรรค์ เช่น การมีจิตสำนึก การมีวินัยในตนเอง การมีจิตสาธารณะ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.

จันตรี คุปตะวาทิน. (2550). *หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จุมพล ภัทรชีวิน. (2553, กันยายน 11*). ยกระดับคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษาผ่านกระบวนการทางจิตตปัญญาศึกษา*. มติชน, หน้า 2.

ชลธิชา ชิวปรีชา. (2554). *ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยที่ทำกิจกรรมศิลปะด้วยใบตอง.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชลิดา โอดบาง. (2554). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนนิทานโดยใช้เทคนิคกอร์ดอน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน.* ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณัฐชยา วิริยะสร้างตน. (2556). *การสอนวรรณคดีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมตามกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ธีรวุฒิ ชุมทองโด. (2555). *การศึกษาผลสมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถใน การสร้างองค์ความรู้ของนักเรียนขนประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนตามแนวคอนสตรัคติวิสต์.* ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). *การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน.* สืบค้นเมื่อ 30ตุลาคม 2016, จาก http://www.kruthai.info/495/

นำพงศ์ สุขสบาย. (2556). *การพัฒนาคุณลักษณะความเป็นพลเมืองดีที่พึงประสงค์ของประชาคมอาเซียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปิยวรรณ อภินันท์รุ่งโรจน์. (2555). *การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายกวัฒนากร วัดอุดมธานี จังหวัดนครนายก.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

แผนปฏิบัติราชการโรงเรียนวัดราชโกษา ปี 2557-2559. (2557). ม.ป.ท.

วรวุธ มัสพันธ์. (2556). *ปัจจัยทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร.* ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศศิลักษณ์ ขยันกิจ. (2553). *กระบวนการนำแนวคิดจิตตปัญญาศึกษามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและประสบการณ์เรียนรู้ของนิสิตวิชาการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย.* แหล่งทุนกองทุนคณะครุศาสตร์.

สมมาตร คำเพิ่มพูล. (2554). *การพัฒนารูปแบบการสอนศิลปะเพื่อ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจิตสำนึกโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.* ปริญญานิพนธ์การศึกษาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). *สภาวะการศึกษาไทย ปี 2557/2558 "จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร"*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.

อรสินี ริตจันทร์. (2552). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง ทศนิยม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปริญญานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

การศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง

A STUDY OF PARTICIPATION RESULT ON BRAIN-BASED COACHING IN A COLLEGE STUDENTS

ฐิติวรรณ สินธุ์นอก[1*], วิภาวรรณ เติมวัฒนพงศ์[2]
Thitiwan Sinthunok[1], Wipawan Termwattanapong[2]

[1]สาขาการบริหารคนและกลยุทธ์องค์การ คณะวิทยาการจัดการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
[2]ศูนย์พีไอเอ็ม โค้ชชิ่ง อะคาเดมี่ สำนักบริการวิชาการ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
[1]Department of People Management and Organization Strategies,
Faculty of Master Science, Panyapiwat Institute of Management
[2]PIM Coaching Academy, Academic Service Office, Panyapiwat Institute of Management
[*]**Corresponding author, E-mail:** thitiwansin@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อข้อคำถามที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ช แบ่งตามเพศ เจเนอเรชั่น และรูปแบบบุคลิกภาพ และเพื่อศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน เป็นการวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) ด้วยการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Coaching) และสัมภาษณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการโค้ชกับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 23 คน โดยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาเพศชาย พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดข้อจำกัดในชีวิต ส่วนนักศึกษาเพศหญิง พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายในชีวิต นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกแก้ว พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต การวางแผนชีวิต และการลงมือปฏิบัติ และสิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการโค้ชแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการกำหนดเป้าหมาย (2) ด้านการเข้าใจตนเอง และ (3) ด้านการเปลี่ยนแปลงแนวคิด

คำสำคัญ: การโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน ลายผิววิทยา นักศึกษา

ABSTRACT

The objective of this study is to investigate students' satisfaction on research questions which acquired from coaching process, divided by genders, เจเนอเรชั่น and personalities, as well as, to examine the result of brain-based coaching in People Management and Organization Strategies students. This Action research work on brain-based coaching and interview the result from 23 persons by specification data. The research shows that male students prefer the questions with the problem solution stimulation, whereas; female students have great satisfaction on objective setting question. Furthermore, "peacock-typed" students choose the question of life objective setting, planning and conducting. There are 3 main outcomes from coaching that students gain which are 1) Life objective setting 2) Self-realization 3)

Conceptualization change.

Keywords: Brain-based Coaching, Dermatoglyphics, College Students

บทนำ

แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 พ.ศ.2551 – 2559 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556) มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีศักยภาพตรงตามความต้องการของสังคม มีความสามารถคิดวิเคราะห์ มีความคิด สร้างสรรค์ มีทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ มีสุขภาวะทั้งร่างกายและจิตใจ นั่นหมายความว่าการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการศึกษานั้น ไม่เพียงแต่มีเป้าหมายในการได้รับผลการศึกษาที่ดี ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถรอบด้านเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันด้วย สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องจัดหาวิธีการ กระบวนการ หรือเครื่องมือที่เหมาะสมกับช่วงวัยเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียน สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการดึงศักยภาพของนักศึกษาโดยใช้ระบบการศึกษาแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Work-based Education: WBE) ทำให้นักศึกษาได้เกิดกระบวนการคิด การมีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง แต่ปัญหาหนึ่งที่พบในนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาคือ การไม่เข้าใจความต้องการของตนเอง ทำให้กำหนดเป้าหมายในการทำวิทยานิพนธ์มีความล่าช้า ส่งผลกระทบต่อการสำเร็จการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการหาแนวทางพัฒนาให้นักศึกษาเกิดกระบวนการคิดเพื่อมุ่งเป้าไปยังผลสำเร็จที่ตนต้องการ จึงนำกระบวนการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐานซึ่งสามารถกระตุ้นการคิด มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนานักศึกษา ประกอบกับการทำความเข้าใจนักศึกษาที่มีกลุ่มบุคลิกภาพแตกต่างกันตามศาสตร์ลายผิววิทยา จะทำให้สามารถเลือกใช้คำถามที่เหมาะสมในการกระตุ้นให้นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพแตกต่างกันได้เข้าใจตนเอง คิดและหาแนวทางวางแผนจัดการชีวิตตามแบบของตนเอง แล้วมุ่งสู่เป้าหมายด้านการศึกษา และสำเร็จการศึกษาตามกำหนดในที่สุด

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Coaching)

เกศสุดา ใจคำ (2552) กล่าวว่าการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน คือ การนำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมองและระบบการทำงานของสมองมาใช้ในการออกแบบจัดกระบวนการการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย เพื่อก่อให้เกิดศักยภาพและพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์

การทำงานของสมองกับการโค้ช

Rock (2008) กล่าวว่า การทำงานของสมองส่วนที่เกี่ยวกับการโค้ชอย่างมากมี 2 ส่วน ได้แก่ เปลือกสมองส่วนหน้า (Pre-frontal cortex หรือ PFC) และ ระบบลิมบิค (Limbic System) เปลือกสมองส่วนหน้าอยู่ลึกลงไปในสมองถัดจากบริเวณหน้าผาก เป็นส่วนหลักของสมองที่ใช้ในการพัฒนา ทำหน้าที่สำคัญ 5 ประการ ได้แก่ การทำความเข้าใจ การตัดสินใจ การระลึกข้อมูล การจำข้อมูล และการสกัดกั้น เพื่อช่วยในการวางแผน แก้ไขปัญหา และสื่อสาร ส่วนระบบลิมบิคมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องอารมณ์ อารมณ์ที่ไม่เป็นอันตราย เช่น ความสุข ความพอใจ จะทำให้เกิดสภาวะเข้าหา (Toward) แต่อารมณ์ที่เป็นอันตราย เช่น ความกังวล ความเศร้า และความกลัว จะก่อให้เกิดสภาวะถอยหนี (Away) โดยเขาเชื่อว่าการโค้ชช่วยให้สมองทำหน้าที่ได้ดีขึ้น ส่งผลให้คนสามารถแก้ปัญหาของตนเอง ด้วยตนเองได้ดียิ่งขึ้น สมองมีประสิทธิภาพในการคิดเพิ่มขึ้น มีแนวโน้มที่สร้างพฤติกรรมใหม่ จนแทนที่พฤติกรรมเดิมได้มากขึ้น

Rock and Schwartz (2006: 5-6) กล่าวว่า คำถามที่เราตั้งขึ้นจะมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ต่างๆ

ของสมอง ดังนั้น หากเราต้องการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ๆ เราก็จะต้องให้ความสนใจกับสิ่งใหม่ๆ การให้ความสนใจเช่นนี้กับสมอง ทำให้สมองเกิดความเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโครงสร้าง และระดับหน้าที่การทำงาน ซึ่งในกระบวนการโค้ชเรียกว่าการกระตุ้นให้เกิด Insight ผ่านการตั้งคำถาม

ตัวแบบการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน

Rock (2006) กล่าวว่า การโค้ชเกิดจากการผสมผสานศาสตร์ต่างๆ เข้าด้วยกัน ได้แก่ การฝึกอบรม การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ การให้คำปรึกษา การบริหารความเปลี่ยนแปลง จิตวิทยาและทฤษฎีเชิงระบบ แต่ละศาสตร์ก็มีตัวแบบและกระบวนการที่ต่างกันในการโค้ช ทั้งนี้ สิ่งที่เหมือนกันประการหนึ่ง คือ ทุกศาสตร์เชื่อว่าการโค้ชนั้นได้ผล แต่การโค้ชที่มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนชัดเจนที่สุด คือ การโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ตัวแบบ SCARF การโค้ชจะต้องคำนึงถึง 5 เรื่องต่อไปนี้

(1) Status หมายถึง ความรู้สึกเกี่ยวกับสถานะของผู้รับการโค้ช เมื่อเทียบกับคนอื่นๆ หากรู้สึกว่าตนมีสถานะด้อยกว่าคนอื่น (ที่ควรจะมีสถานะเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน) ก็จะรู้สึกเหมือนได้รับอันตราย

(2) Certainly หมายถึง มนุษย์จะรู้สึกไม่ปลอดภัย หากอยู่ในภาวะที่ไม่ชัดเจน คลุมเครือ หรือไม่แน่ใจว่าจะเกิดอะไรขึ้น โดยรวมแล้ว คือ ตกอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาอนาคตได้

(3) Autonomy คือ ความรู้สึกว่าสามารถควบคุม หรือมีโอกาสได้เลือกในเรื่องหนึ่งๆ

(4) Relatedness คือ ความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่กับคนอื่น มีความผูกพันในฐานะมนุษย์เหมือนกัน

(5) Fairness คือ ความยุติธรรมในการเปลี่ยนสิ่งต่างๆ ระหว่างคนในสังคมเดียวกัน

Delport (2011) กล่าวว่า ความเข้าใจใน 5 เรื่องนี้ จะเพิ่มความเข้าใจในปฏิกิริยา และพฤติกรรมของเรา ซึ่งจะช่วยให้เราปรับปรุงความสามารถในการควบคุมตนเอง (Self-regulation)

2. ตัวแบบ CREATE

ในการทำการโค้ช 1 ครั้ง จะมีองค์ประกอบอยู่ 3 ส่วนในการสนทนา ซึ่งอาจจะทำครบทั้งสามส่วนหรือไม่ก็ได้ องค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 Current Reality (CR) เป็นขั้นตอนการสำรวจสิ่งที่ผู้รับการโค้ชต้องการให้เกิดขึ้น เช่น เป้าหมาย หรือผลลัพธ์ที่ต้องการ รวมไปถึงสภาพปัจจุบัน เช่น ความรู้สึกในตอนนี้ ความสำคัญของเรื่องนี้ แรงจูงใจที่จะแก้ปัญหานี้ เป็นต้น

ส่วนที่ 2 Explore Alternative (EA) เป็นขั้นตอนที่จะเกิดขึ้น ต่อเมื่อผู้รับการโค้ชเกิด Insight จากขั้นตอน Current Reality เป็นขั้นตอนที่โค้ชจะใช้คำถามเพื่อช่วยให้ผู้รับการโค้ชลงรายละเอียดในทางเลือกที่คิด และใช้คำถามเพื่อให้เกิดทางเลือกหลากหลายมากขึ้น

ส่วนที่ 3 Tap their Energy (TE) เป็นขั้นตอนที่โค้ชจะใช้ถามเพื่อให้ผู้รับการโค้ชระบุขั้นตอนกระบวนการ แผนงาน ในทางเลือกที่เลือกจากขั้นตอนที่แล้ว เป็นขั้นตอนเดียวที่จะลงในรายละเอียดมากเพื่อให้เกิดภาพที่ชัดเจนในสมองของผู้รับการโค้ช และสร้างความมั่นใจ โค้ชจะถามเกี่ยวกับการเริ่มต้นกระทำตามแผนงานที่ได้คุยกันในขั้นตอนนี้ และจะขอติดตามผลในการโค้ชในครั้งต่อไป

3. การตั้งคำถามด้วย GROW Model มีขั้นตอนดังนี้

1. G – Grow ตั้งคำถามเพื่อหาเป้าหมายในการโค้ช ให้ทั้งผู้ Coach และกลุ่มเป้าหมายเห็นภาพเป้าหมายเดียวกัน และให้แน่ใจด้วยว่า กลุ่มเป้าหมายมองเห็นเป้าหมายที่แท้จริงหรือไม่

2. R – Reality ตั้งคำถามให้กลุ่มเป้าหมายพิจารณาสถานการณ์ หรือข้อเท็จจริงของตนในปัจจุบัน

3. O – Option พิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ที่จะนำมาใช้พัฒนาตนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1 (Grow)

4. W – Will สร้างแรงกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้สึกผูกพันและมุ่งมั่น (commit) ในการปฏิบัติตามทางเลือกของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning)

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2547:7-26) มีแนวคิดว่าการเรียนรู้ในสถานการณ์หนึ่งๆ อาจเกิดขึ้นได้มากกว่าหรือดีกว่าในอีกสถานการณ์หนึ่ง หลักการที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ให้ประสบความสำเร็จด้วยดี ปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เหล่านี้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างมากในการเรียนรู้และการฝึกอบรมผู้ใหญ่ ต้องคำนึงถึงการให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียน สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ต้องมีความเหมาะสม รวมทั้งการให้เกียรติและความไว้วางใจแก่ผู้เรียน ควรคำนึงถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคล และรูปแบบของการเรียนรู้ของบุคคลที่แตกต่างกัน คำนึงถึงคุณค่าของความรู้เดิมและประสบการณ์ซึ่งสามารถนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ได้ ควรดูแลและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ความสำคัญกับปัญหาที่สอดคล้องกับความจริงและนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้เกิดการมีส่วนร่วม ทั้งด้านร่างกายและสติปัญญาจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น ควรจัดสรรเวลาในการเรียนรู้ ให้เพียงพอ โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ การฝึกทักษะใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ แล้วให้โอกาสในการนำความรู้ไปประยุกต์หรือฝึกปฏิบัติจนได้ผลดี รวมทั้งการให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้ จนกระทั่งเห็นถึงความก้าวหน้าว่าสามารถบรรลุเป้าหมายได้

โดยพื้นฐานของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษานั้นอยู่ในวัยผู้ใหญ่ การพัฒนานักศึกษาไม่ว่าจะเป็นด้านอารมณ์ สังคม หรือสติปัญญา จึงต้องอาศัยหลักการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับช่วงวัยเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจและปรับตัวได้มากขึ้น การประยุกต์หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่เข้ากับกระบวนการโค้ชจะทำให้นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมที่จะคิดและแก้ปัญหาในด้านการเรียนของตน ซึ่งวิธีการแก้ปัญหานั้นจะมาจากกระบวนการคิดของตน ได้เห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนวางแผนและเต็มใจปฏิบัติ เพราะเป็นความต้องการของตนเอง

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับลายผิววิทยา

คำว่า “Dermatoglyphics” มาจากรากศัพท์ภาษากรีก 2 คำคือ derma ที่แปลว่า ผิวหนัง (skin) และ glyph ที่แปลว่า การแกะสลัก (carving) เป็นการศึกษาการสร้างลายเส้นของผิว (Ridges) บนผิวหนังบางส่วนของร่างกายมนุษย์ เช่น ฝ่ามือ นิ้วมือ ฝ่าเท้า นิ้วเท้า การมีลายเส้นจะช่วยทำให้การจับหรือยึดเกาะดีขึ้น การศึกษาด้านลายผิววิทยามักเกี่ยวข้องกับความผิดปกติทางพันธุกรรมและมักจะเป็นการศึกษาทางชีวเวชศาสตร์โดยมักจะใช้ในการวินิจฉัยความพิการแต่กำเนิด เนื่องจากลายนิ้วมือมีความเฉพาะตัวทำให้การศึกษาค้นคว้านำไปสู่การวิเคราะห์ความสามารถ บุคลิกภาพ และความชอบส่วนบุคคลได้ด้วย ซึ่งพิสูจน์ให้เห็นว่าลายผิวไม่มีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา เว้นแต่มีการถูกทำลายอย่างรุนแรง นอกจากนี้แล้วการศึกษาลายผิวยังแสดงถึงความเชื่อมโยงกับส่วนต่างๆ ของสมองอีกด้วย (Wikipedia: Dermatoglyphics, June 17, 2015)

Ahmed-Popova, Mantarkov, Sivkov, & Akabaliev (2014: 5-10) ได้ให้ความหมายของลายผิววิทยา (Dermatoglyphics) ไว้ว่า เป็นการศึกษาการก่อตัวของลายผิวและความแตกต่างกันของลายผิวแต่ละบุคคลทำให้เห็นถึงกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับพัฒนาของมือและเท้าของมนุษย์ อีกทั้งความเที่ยงตรงของจำนวนลายเส้นและกระบวนการอื่นที่ก่อให้เกิดลายผิว โดยเฉพาะเมื่อข้อมูลต่างพิสูจน์ว่าลายผิววิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ และปัจจุบันมีงานวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของลายผิวที่ทำให้เข้าใจถึงความบกพร่องทางพันธุกรรม นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงความบกพร่องด้านการมองเห็น การฟัง และสติปัญญาของเด็กโดยใช้ศาสตร์ด้านลายผิววิทยา ซึ่งในประเทศไทยการศึกษาด้านลายผิววิทยายังไม่แพร่หลายมากนัก จากการค้นหาข้อมูลทำให้ทราบว่าศูนย์วิเคราะห์ศักยภาพปัญญธารา (P-PAC) เป็นเพียงหน่วยงานเดียวที่มีความ

เชี่ยวชาญและประสบการณ์ในการวิเคราะห์ศักยภาพบุคคลด้วยศาสตร์ลายผิววิทยาในเชิงของการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบองค์กร จากหนังสือคู่มือการอ่านรายงานผลการวิเคราะห์ศักยภาพบุคคลของศูนย์วิเคราะห์ศักยภาพปัญญธารา (P-PAC) แสดงถึงบุคลิกภาพส่วนบุคคล (Personal Characteristics) เป็นการวิเคราะห์บุคลิกภาพรวมของแต่ละบุคคลโดยใช้สัญลักษณ์ของนก 5 ประเภทในการสื่อถึงลักษณะของบุคลิกภาพ โดยสรุปพอสังเขปได้ดังนี้

นกเหยี่ยว มีจุดเด่นคือ มุ่งเป้าหมาย ชอบความท้าทายและสิ่งใหม่ มีวิสัยทัศน์ มองเห็นภาพกว้าง ต้องการพิสูจน์ความสามารถ

นกห่านป่า มีจุดเด่นคือ เน้นมาตรฐาน ความถูกต้อง เน้นคุณภาพ มีความเป็นมืออาชีพ รักความยุติธรรม เคารพกฎเกณฑ์ มีขั้นตอน ลงรายละเอียด

นกยูง มีจุดเด่นคือ เน้นความสัมพันธ์กับผู้คน (เชิงรุก) ชอบแบ่งปันข้อมูล และชอบช่วยเหลือ ชอบสร้างบรรยากาศสนุกสนาน มีวาทศิลป์ สามารถพูดโน้มน้าวได้ดี

นกกระจอกเทศ มีจุดเด่นคือ เน้นความสัมพันธ์กับผู้คน มีความสุขุม อดทน อดกลั้น สุภาพ เรียบง่าย สม่ำเสมอ มั่นคง เน้นทำงานเป็นทีม

นกแก้ว มีจุดเด่นคือ ปรับตัวง่าย มีความยืดหยุ่นสูง มักอยู่ท่ามกลางผู้คน มองภาพกว้าง บูรณาการข้อมูล มีความเป็นกลาง เป็นนักประนีประนอม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Bettinger P. E. and Baker R. (2011) ทำการศึกษาผลของการโค้ชนักศึกษาแบบตัวต่อตัวเพื่อเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา และอัตราการสำเร็จการศึกษา เนื่องจากนักศึกษามักไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาเพราะขาดการใส่ใจ ไม่รู้ว่าจัดการกับข้อมูลที่เขามีอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ หรือจัดการอย่างไรจึงเกิดความล้มเหลว จึงทำการทดลองเป็นเวลา 2 ปีการศึกษา ด้วยบริการออนไลน์ที่มีชื่อว่า Insidetrack ซึ่งเป็นบริการโค้ช โดยนักศึกษาจะถูกสุ่มรายชื่อเพื่อให้ได้รับบริการโค้ช และโค้ชจะทำการติดต่อกับนักศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ เป็นประจำ เช่น ทางโทรศัพท์, sms, email, หรือ social network เพื่อพัฒนาให้นักศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจน พาให้นักศึกษาตั้งเป้าหมายในชีวิตประจำวันให้สัมพันธ์กับเป้าหมายระยะยาว และช่วยสนับสนุนนักศึกษาในการสร้างทักษะต่างๆ ซึ่งรวมไปถึงการจัดการเวลา การจัดการชีวิตตัวเอง และทักษะการเรียน นักศึกษาที่ถูกสุ่มให้โค้ชส่วนใหญ่จะทำการโค้ชต่อเนื่องจนจบกระบวนการ และมีความตั้งใจที่จะศึกษาต่อหลังจากโค้ชจบลง การโค้ชพิสูจน์ว่ามีประสิทธิภาพสูงและเพิ่มความสำเร็จในการเรียนจบ เมื่อเปรียบเทียบการเข้าไปช่วยเหลือด้วยวิธีอื่น เช่น การช่วยเหลือทางการเงิน

Oreopoulos P. and Petronijevic U. (2016) ทำการวิจัยเชิงทดลองกับนักศึกษาชาวแคนาดาจำนวน 4,000 คน โดยแบ่งการแทรกแซง (intervention) เป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 กำหนดให้ทำแบบทดสอบออนไลน์จำนวน 1 ครั้ง แบบทดสอบนี้ออกแบบให้นักศึกษาสามารถรู้คุณค่าและเป้าหมายของตนเอง กลุ่มที่ 2 การส่งข้อความประชาสัมพันธ์ข้อมูลแก่นักศึกษาเรื่องคำแนะนำในการเรียนและข้อมูลสร้างแรงบันดาลใจ กลุ่มที่ 3 ดำเนินการโค้ชแบบตัวต่อตัว โดยทำการโค้ชให้กับนักศึกษาชั้นปีที่3 และชั้นปีที่4 ผลการทดลองพบว่าการโค้ชแบบตัวต่อตัวเกิดผลบวกอย่างมาก นักศึกษาที่ได้รับการโค้ช ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเกรดโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.3 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ GPA เพิ่มขึ้น 0.35 ในทางกลับกัน เขาพบว่าการทำแบบทดสอบออนไลน์และการส่งข้อความไม่เกิดผลบวกต่อผลการเรียนเลย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อข้อคำถามที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ช แบ่งตาม เพศ เจเนอเรชั่น และบุคลิกภาพ
2. เพื่อศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารคนและกลยุทธ์องค์การ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์" เป็นการวิจัยในชั้นเรียน (Action Research) ด้วยการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Coaching) และสัมภาษณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการโค้ช กับกลุ่มเป้าหมายจำนวน 23 คน โดยได้ทำการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับกระบวนการโค้ช แบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม และแบบสอบถามสิ่งที่ได้รับจากกระบวนการโค้ช ทำการวิเคราะห์ผลที่นักศึกษาได้รับด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีระบบและได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้แล้ว ผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน แนวคิดเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับลายผิววิทยาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาการบริหารคนและกลยุทธ์องค์การ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 23 คน ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1.1/2559

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งมีข้อคำถามปลายเปิดเพื่อเป็นแนวทางในการโค้ช (มีการปรับเปลี่ยนคำถามไปตามบริบทเมื่อดำเนินการโค้ชจริง)

ขั้นตอนที่ 4 การคัดเลือกโค้ช โดยต้องเป็นโค้ชที่ได้รับการรับรองจากสหพันธ์โค้ชนานาชาติ (ICF) ระดับ Professional Certified Coach (PCC) คือ ผ่านการโค้ชในระดับอาชีพมาแล้ว อย่างน้อย 500 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 5 สร้างแบบสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม และแบบสอบถามสิ่งที่ได้รับจากกระบวนการโค้ช

ขั้นตอนที่ 6 ดำเนินการโค้ชและสัมภาษณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการโค้ช

การดำเนินการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน มีรูปแบบการตั้งคำถามแบบ GROW Model เป็นหลัก โดยมีกระบวนการถามคำถามเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. G – Grow กำหนดเป้าหมายในการโค้ชร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย
2. R – Reality ตั้งคำถามให้กลุ่มเป้าหมายพิจารณาสถานการณ์ของตนในปัจจุบัน
3. O – Option พิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมและเป็นไปได้ ที่จะนำมาใช้พัฒนาตน
4. W – Will สร้างแรงกระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้สึกผูกพันและมุ่งมั่น (commit) ในการปฏิบัติตามทางเลือกของตน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

วันและเวลาที่ดำเนินการโค้ช: 29 ตุลาคม 60 เวลา 13.00 - 16.00 น.
30 ตุลาคม 60 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ขั้นตอนที่ 7 ส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสรุปผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยในชั้นเรียนเรื่อง “การศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง” ผู้วิจัยทำกระบวนการโค้ชแล้วรวบรวมข้อมูลสิ่งที่เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 23 คน ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามเพศ เจเนอเรชั่น และรูปแบบบุคลิกภาพ 5 ประเภทของศาสตร์ลายผิววิทยา และผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐาน รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1: ตารางแสดงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามเพศ

เพศ	ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม
เพศชาย	เชื่อในวันพรุ่งนี้หรือไม่? ถ้าไม่มีพรุ่งนี้แล้ว วันนี้จะทำอะไร (นาย A) เพื่อให้เกิดสิ่งนั้น เราต้องทำอะไรบ้าง (นาย E) ถ้าเรามีวันนี้เป็นวันสุดท้ายของชีวิต เราจะบอกอะไรกับครอบครัว (นาย K) ถ้าไม่มีอะไรต้องกังวลคุณคิดว่าสามารถทำอะไรได้อีก (นาย U)
เพศหญิง	อะไรที่ขาดหายไปที่จะทำให้คุณบรรลุเป้าหมาย, ต้องมีความเชื่ออะไรถึงจะลงมือทำ อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้คืออะไร, ทำอะไรตามเป้าหมายไปแล้วบ้าง (นางสาว B) มีเป้าหมายอะไรในชีวิต, มองตัวเองในอีก 10 ปีข้างหน้าอย่างไร (นางสาว C) ทำไมเราต้องสนใจสภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรค มากกว่าการมองถึงเป้าหมายที่เราตั้งใจไว้ที่ชัดเจนเริ่มแรก (นางสาว P) ถ้าเราเปลี่ยนแปลงแล้วจะมีสิ่งดีๆ เข้ามาในชีวิตอย่างไรบ้าง (นางสาว S) คุณคิดว่าคุณจะทำอะไรเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย (นางสาว T)

จากตารางแสดงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชาย พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดข้อจำกัดในชีวิต ได้แก่ เชื่อในวันพรุ่งนี้หรือไม่ ถ้าไม่มีพรุ่งนี้แล้ว วันนี้จะทำอะไร ถ้าเรามีวันนี้เป็นวันสุดท้ายของชีวิต เราจะบอกอะไรกับครอบครัว และถ้าไม่มีอะไรต้องกังวลคุณคิดว่าสามารถทำอะไรได้อีก

ส่วนนักศึกษาเพศหญิง พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายในชีวิต ได้แก่ อะไรที่ขาดหายไปที่จะทำให้คุณบรรลุเป้าหมาย อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้คืออะไร ทำอะไรตามเป้าหมายไปแล้วบ้าง มีเป้าหมายอะไรในชีวิต มองตัวเองในอีก 10 ปีข้างหน้าอย่างไร ทำไมเราต้องสนใจสภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคมากกว่าการมองถึงเป้าหมายที่เราตั้งใจไว้ที่ชัดเจนเริ่มแรก และคุณคิดว่าคุณจะทำอะไรเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย

ตารางที่ 2: ตารางแสดงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตาม เจเนอเรชั่น

เจเนอเรชั่น	ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม
Gen X	เชื่อในวันพรุ่งนี้หรือไม่? ถ้าไม่มีพรุ่งนี้แล้ว วันนี้จะทำอะไร (นายA) เพื่อให้เกิดสิ่งนั้น เราต้องทำอะไรบ้าง (นายE) อะไรที่ขาดหายไปที่จะทำให้คุณบรรลุเป้าหมาย, ต้องมีความเชื่ออะไรถึงจะลงมือทำ อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้คืออะไร, ทำอะไรตามเป้าหมายไปแล้วบ้าง (นางสาวB)
Gen Y	ถ้าเรามีวันนี้เป็นวันสุดท้ายของชีวิต เราจะบอกอะไรกับครอบครัว (นาย K) ถ้าไม่มีอะไรต้องกังวลคุณคิดว่าสามารถทำอะไรได้อีก (นาย U) มีเป้าหมายอะไรในชีวิต, มองตัวเองในอีก 10 ปีข้างหน้าอย่างไร (นางสาว C) ทำไมเราต้องสนใจสภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรค มากกว่าการมองถึงเป้าหมายที่เราตั้งใจไว้ที่ชัดเจนเริ่มแรก (นางสาว P) ถ้าเราเปลี่ยนแปลงแล้วจะมีสิ่งดีๆ เข้ามาในชีวิตอย่างไรบ้าง (นางสาว S) คุณคิดว่าคุณจะทำอะไรเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย (นางสาว T)

จากตารางแสดงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตาม เจเนอเรชั่น พบว่า นักศึกษาทั้งกลุ่ม Gen X และกลุ่ม Gen Y พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายในชีวิต ได้แก่ อะไรที่ขาดหายไปที่จะทำให้คุณบรรลุเป้าหมาย อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้คืออะไร ทำอะไรตามเป้าหมายไปแล้วบ้าง มีเป้าหมายอะไรในชีวิต มองตัวเองในอีก 10 ปีข้างหน้าอย่างไร ทำไมเราต้องสนใจสภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรคมากกว่าการมองถึงเป้าหมายที่เราตั้งใจไว้ที่ชัดเจนเริ่มแรก และคุณคิดว่าคุณจะทำอะไรเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย

ตารางที่ 3: ตารางแสดงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามรูปแบบบุคลิกภาพ

รูปแบบบุคลิกภาพ	ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม
นกเหยี่ยว	ทำไมเราต้องสนใจสภาพแวดล้อมหรือสิ่งที่เป็นอุปสรรค มากกว่าการมองถึงเป้าหมายที่เราตั้งใจไว้ที่ชัดเจนเริ่มแรก (นางสาว P)
นกห่านป่า	เชื่อในวันพรุ่งนี้หรือไม่? ถ้าไม่มีพรุ่งนี้แล้ว วันนี้จะทำอะไร (นาย A)
นกยูง	- ไม่มีท่านใดในกลุ่มนี้ที่มีบุคลิกภาพหลักเป็นนกยูง -
นกกระจอกเทศ	เพื่อให้เกิดสิ่งนั้น เราต้องทำอะไรบ้าง (นาย E) ถ้าไม่มีอะไรต้องกังวลคุณคิดว่าสามารถทำอะไรได้อีก (นาย U)
นกแก้ว	อะไรที่ขาดหายไปที่จะทำให้คุณบรรลุเป้าหมาย, ต้องมีความเชื่ออะไรถึงจะลงมือทำ อุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้คืออะไร, ทำอะไรตามเป้าหมายไปแล้วบ้าง (นางสาวB) มีเป้าหมายอะไรในชีวิต, มองตัวเองในอีก 10 ปีข้างหน้าอย่างไร (นางสาว C) ถ้าเรามีวันนี้เป็นวันสุดท้ายของชีวิต เราจะบอกอะไรกับครอบครัว (นาย K) ถ้าเราเปลี่ยนแปลงแล้วจะมีสิ่งดีๆ เข้ามาในชีวิตอย่างไรบ้าง (นางสาว S) คุณคิดว่าคุณจะทำอะไรเพื่อไปให้ถึงเป้าหมาย (นางสาว T)

จากตารางแสดงผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามรูปแบบบุคลิกภาพ พบว่า นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกเหยี่ยว พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกห่านป่า พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับการวางแผนชีวิต นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกกระจอกเทศ พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ นักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกแก้ว พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต การวางแผนชีวิต และการลงมือปฏิบัติ และสิ่งที่พบคือ ไม่มีนักศึกษาท่านใดในกลุ่มนี้ที่มีบุคลิกภาพหลักเป็นประเภทนกยูง

ผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน (Brain-based Coaching)

จากการศึกษาสิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน สามารถแบ่งสิ่งที่ได้รับเป็น 3 ด้าน รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านการกำหนดเป้าหมาย คือ ทราบเป้าหมายในชีวิตของตนเอง กำหนดเป้าหมายได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว เกิดแรงผลักดันในการมุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้ แล้ววางแผนพร้อมทั้งกำหนดวิธีวัดผลการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น

2. ด้านการเข้าใจตนเอง คือ เกิดการสะท้อนภายในตน คิดอย่างเป็นลำดับขั้น แล้วทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองมากขึ้น ทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองคืออะไร ปัจจัยใดบ้างที่เป็นอุปสรรค แล้วหาทางออกด้วยตนเอง เข้าใจบุคลิกภาพและศักยภาพของตน

3. ด้านการเปลี่ยนแปลงแนวคิด คือ ทราบวิธีการ กระบวนการ ในการจัดการความคิด ขจัดความกลัว แล้วลงมือทำตามสิ่งที่ตนคิดไว้ หมั่นคิดบวกและอยู่กับปัจจุบัน ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นตามความจริงแล้วปรับทัศนคติที่มีต่อปัญหาต่างๆ เห็นความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงตนเอง เชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง “การศึกษาผลที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐานของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันการศึกษาแห่งหนึ่ง” สามารถนำมาสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามเพศ พบว่า นักศึกษาเพศชาย พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดข้อจำกัดในชีวิต ส่วนนักศึกษาเพศหญิง พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายในชีวิต เนื่องจากผู้ชายจะมีสมองส่วน parietal lobe และ amygdala ซึ่งเป็นสมองส่วนที่ตอบสนองต่อความกลัว ที่มีขนาดใหญ่กว่าผู้หญิง ผู้ชายจึงใช้สมองซีกขวากระตุ้นทางส่วนขวาของ amygdala ขณะที่ผู้หญิงจะใช้สมองซีกซ้ายกระตุ้นทางส่วนซ้ายของ amygdala ผู้ชายจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในช่วงสั้นๆ ได้ดีกว่าผู้หญิง (Larry Cahill, 2012) ทำให้ผู้ชายพึงพอใจตอบสนองต่อข้อคำถามที่กระตุ้นการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ Gino F., Wilmuth C.A., and Brooks A.W. (2015) ได้ทำการศึกษาและถามถึงจำนวนเป้าหมายหลักในชีวิตระหว่างหญิงและชาย ปรากฏว่าผู้หญิงมีรายการเป้าหมายในชีวิตมากกว่าผู้ชาย ดังนั้น แนวโน้มที่เพศหญิงพึงพอใจต่อข้อคำถามกระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายในชีวิตจึงมากกว่าเพศชาย

2. ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตาม เจเนอเรชั่น พบว่า นักศึกษาทั้งกลุ่ม Gen X และกลุ่ม Gen Y พึงพอใจคำถามที่กระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายในชีวิต ซึ่ง Rock and Schwartz (2006: 5-6) กล่าวว่า คำถามที่ตั้งขึ้นจะมีผลต่อการสร้างความสัมพันธ์ต่างๆ ของสมอง หากเราต้องการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ๆ เราก็ต้องให้ความสนใจกับสิ่งใหม่ การทำเช่นนี้ส่งผลให้สมองเกิดความเปลี่ยนแปลง ในกระบวนการโค้ชเรียกว่าการกระตุ้นให้เกิด Insight ผ่านการตั้งคำถาม ดังนั้น เมื่อโค้ชตั้งคำถามให้นักศึกษาคิดเรื่องเป้าหมายในชีวิต และวางแผนเรื่องการเรียน ในบรรยากาศที่นักศึกษาไม่รู้สึกว่าตนถูกคุกคาม ทำให้

นักศึกษาเปิดใจรับสิ่งใหม่ และพยายามหาคำตอบให้กับข้อคำถามตรงหน้า เมื่อคิดตามและเห็นคุณค่าจากคำตอบของคำถามนั้นแล้ว จึงก่อให้เกิดความพึงพอใจกับข้อคำถามที่กระตุ้นการคิดถึงเป้าหมายชีวิตในที่สุด

3. ผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม แบ่งตามรูปแบบบุคลิกภาพ พบว่านักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกเหยี่ยว พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต ซึ่งโดยบุคลิกภาพของนกเหยี่ยวนั้นมีจุดเด่นที่การมุ่งเป้าหมาย ดังนั้น ข้อคำถามที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายในชีวิตจึงเป็นสิ่งที่บุคคลประเภทนกเหยี่ยวเกิดความพึงพอใจ ต่อมาเป็นนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกห่านป่า พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับการวางแผนชีวิต ซึ่งโดยบุคลิกของนกห่านป่านั้นมีจุดเด่นที่การเน้นมาตรฐาน คุณภาพ และความถูกต้อง ทำสิ่งใดอย่างเป็นขั้นตอนลงลึกในรายละเอียด ข้อคำถามเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตทำให้บุคคลที่มีบุคลิกแบบนกห่านป่าได้เกิดกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน และเกิดความพึงพอใจต่อข้อคำถามนั้น ส่วนนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกกระจอกเทศ พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับการลงมือปฏิบัติ เนื่องจากคนที่มีบุคลิกนี้มีความสม่ำเสมอมั่นคง การจะพัฒนาชีวิตของตนให้เกิดความมั่นคงอย่างสม่ำเสมอจึงต้องเน้นไปที่การลงมือปฏิบัติ และสุดท้ายนักศึกษาที่มีบุคลิกภาพประเภทนกแก้ว พึงพอใจคำถามเกี่ยวกับเป้าหมายในชีวิต การวางแผนชีวิต และการลงมือปฏิบัติ ซึ่งจุดเด่นของบุคลิกแบบนกแก้วคือการปรับตัว การมีข้อมูล รู้รอบด้าน มองภาพกว้าง ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความพึงพอใจกับคำถามที่หลากหลาย ปรับเปลี่ยนไปตามความสนใจของแต่ละบุคคล หาข้อมูลในสิ่งที่ตนต้องการเพื่อใช้ในการปรับตัว และวางแผนอนาคตของตนเอง

4. สิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกระบวนการโค้ชแบบใช้สมองเป็นฐาน สามารถแบ่งสิ่งที่ได้รับเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการกำหนดเป้าหมาย คือ ทราบเป้าหมายในชีวิตของตนเอง กำหนดเป้าหมายได้อย่างชัดเจนมากขึ้น ทั้งเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว เกิดแรงผลักดันในการมุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้ แล้ววางแผนพร้อมทั้งกำหนดวิธีวัดผลการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น (2) ด้านการเข้าใจตนเอง เกิดการสะท้อนภายในตน คิดอย่างเป็นลำดับขั้น แล้วทำให้เกิดความเข้าใจในตนเองมากขึ้น ทราบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองคืออะไร ปัจจัยใดบ้างที่เป็นอุปสรรค แล้วหาทางออกด้วยตนเอง เข้าใจบุคลิกภาพและศักยภาพของตน และ (3) ด้านการเปลี่ยนแปลงแนวคิด คือ ทราบวิธีการ กระบวนการ ในการจัดการความคิด ขจัดความกลัว แล้วลงมือทำตามสิ่งที่ตนคิดไว้ หมั่นคิดบวกและอยู่กับปัจจุบัน ยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นตามความจริงแล้วปรับทัศนคติที่มีต่อปัญหาต่างๆ เห็นความสำคัญในการเปลี่ยนแปลงตนเอง เชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Bettinger P. E. and Baker R. (2011) ทำการศึกษาผลของการโค้ชนักศึกษาแบบตัวต่อตัวเพื่อเพิ่มอัตราการคงอยู่ของนักศึกษา และอัตราการสำเร็จการศึกษา เนื่องจากนักศึกษามักไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาเพราะขาดการใส่ใจ โดยหลังจากการโค้ชจบลง พิสูจน์ได้ว่าวิธีการนี้มีประสิทธิภาพสูงและเพิ่มความสำเร็จในการเรียนจบ เมื่อเปรียบเทียบการเข้าไปช่วยเหลือด้วยวิธีอื่น เช่น การช่วยเหลือทางการเงิน เพราะนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ การให้นักศึกษาเรียนรู้และแก้ไขปัญหา คิดและมีส่วนร่วมในการวางแผนชีวิตด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาเปิดใจยอมรับการแก้ปัญหามากขึ้น เพราะไม่รู้สึกว่าถูกคุกคามหรือถูกบีบบังคับ นอกจากนี้ยังได้สะท้อนปัญหาแล้วผ่านกระบวนการคิดเพื่อขจัดความกลัวต่างๆ โดยมีโค้ชเป็นผู้ตั้งคำถามที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดการตกผลึกความคิด อันจะได้ผลดีกว่าการให้คำแนะนำผ่านคู่มือ ดังเช่นการวิจัยของ Oreopoulos P. และ Petronijevic U. (2016) ซึ่งทำการวิจัยเชิงทดลองกับนักศึกษาชาวแคนาดา ผลการทดลองพบว่า การโค้ชแบบตัวต่อตัวเกิดผลบวกอย่างมาก นักศึกษาที่ได้รับการโค้ช ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของเกรดโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 0.3 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ GPA เพิ่มขึ้น 0.35 ในทางกลับกันการทำแบบทดสอบออนไลน์และการส่งข้อความไม่เกิดผลบวกต่อผลการเรียนเลย

กระบวนการโค้ชโดยใช้สมองเป็นฐานจึงเป็นวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาได้รับการกระตุ้นให้คิดหาทางออกด้วยตนเอง ทำให้นักศึกษาเข้าใจตนเองมากขึ้น ค้นพบความต้องการของตนแล้วเห็นเป้าหมายที่ตน

ต้องการจะไป กระทั่งวางแผนเพื่อดำเนินการไปยังเป้าหมายนั้นให้สำเร็จ แต่กระบวนการโค้ชจะเกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยคำถามที่เหมาะกับจริตหรือบุคลิกภาพของบุคคลนั้นๆ ด้วย ดังนั้น นอกจากความเข้าใจผลที่นักศึกษาได้รับหลังจากผ่านกระบวนการโค้ชแล้ว แนวโน้มของข้อคำถามตามเพศ เจเนอเรชั่น และบุคลิกภาพนักศึกษาตามศาสตร์ลายผิววิทยา จะทำให้เกิดแนวทางพัฒนาประยุกต์คำถามที่ใช้ในการโค้ชนักศึกษามากขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษารุ่นต่อไปในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. นักศึกษาควรได้รับสิทธิ์ในการเลือกโค้ชด้วยตนเอง เนื่องจากจะทำให้เกิดการสร้างความไว้วางใจ (Rapport) ก่อนการเริ่มต้นกระบวนการโค้ชได้ง่ายขึ้น ทำให้นักศึกษายอมรับการโค้ชแล้วทำให้เกิดประสิทธิภาพการโค้ชมากขึ้น ซึ่งจะแปรผันตรงกับสิ่งที่นักศึกษาได้รับจากการโค้ช ส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการวางแผนและดำเนินการตามแผนที่ได้จากกระบวนการโค้ช แล้วมุ่งสู่เป้าหมายที่ต้องการ

2. แนวคำถามที่ได้จากการสัมภาษณ์ความพึงพอใจต่อข้อคำถาม สามารถใช้เป็นแนวทางการถามคำถามในกระบวนการโค้ชครั้งต่อไป โดยเลือกใช้คำถามให้เหมาะสมกับเพศ เจเนอเรชั่น และรูปแบบบุคลิกภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การกระตุ้นความคิดของนักศึกษาได้ง่ายขึ้น **และ**มีแนวโน้มประสบความสำเร็จในการโค้ชได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เกศสุดา ใจคำ. (2552). การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, *3*(1), 62-70.

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์. (2558). *PIM Student Competency: Ready to Work.* เอกสารในรูปแบบ Microsoft Powerpoint. สืบค้นจาก ฐานข้อมูลภายในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2551 – 2559).* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). *จิตวิทยาเพื่อการอบรมผู้ใหญ่.* พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทด่านสุธาการพิมพ์.

Ahmed-Popova, Mantarkov, Sivkov, and Akabaliev. (2014). Dermatoglyphics- a possible biomarker in the neurodevelopmental model for the origin of mental disorders. *Folia Medica, 56*(1), 5-10.

Bettinger P. E. and Baker R. (2011). *The Effects of Student Coaching in College: An Evaluation of a Randomized Experiment in Student Mentoring.* Stanford University School of Education.

Delport, H. J. (2011). *Improving Employee Performance, Motivation and Engagement: ABrain-Based Coaching Model for Managers*. Master of philosophy, Stellenbosch University.

Gino F., Wilmuth C. A., and Brooks A. W. (2015). *Compared to men, women view professional advancement as equally attainable, but less desirable.* Retrieved February 4, 2017, from http://www.pnas.org/content/112/40/12354.full.pdf

Larry Cahill. (2012). *His brain, her brain.* Retrieved February 4, 2017, from https://www.scientificamerican.com/article/his-brain-her-brain-2012-10-23/

Oreopoulos P. and Petronijevic U. (2016). *Student Coaching: How Far Can Technology Go?.*

National Bureau of Economic Research.

Rock and Schwartz. (2006). *A Brain-based Approach to Coaching.* Retrieved February 4, 2017, from http://www.crowe-associates.co.uk/wp-content/uploads/2013/10/Coaching-The-Brain-Article1.pdf

Rock, D. (2008). SCARF: a brain-based model for collaborating with and influencing others. *Neuro Leadership Journal,* (1), 1-9.

Wikipedia. (2017). *Dermatoglyphics.* Retrieved March 11, 2017, from https://en.wikipedia.org/wiki/Dermatoglyphics

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะชีวิต โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา

STUDY OF LEARNING ACHIEVEMENT IN SCIENCE AND LIFE SKILLS BY USING BRAIN-BASED LEARNING ACTIVITY PROCESS OF THE FIRST GRADERS IN ANUBANKASEMWITTYA SCHOOL

นวพร เครือหงษ์[1*]
Nawaporn Kruahong[1*]

[1]สาขาวิชาออกแบบการเรียนการสอน, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
[1]Department of Design Learning, Faculty of Graduate School, Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก่อนและหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน และศึกษาทักษะชีวิตหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน กลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน เรื่อง ตัวเรา แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และแบบประเมินทักษะชีวิตพื้นฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติ Non – Parametric Test (Wilcoxon Test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 2) ผลการประเมินทักษะชีวิตพื้นฐานหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า องค์ประกอบที่ 1 ด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น องค์ประกอบที่ 3 ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดและ องค์ประกอบที่ 4 ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 75 อยู่ในระดับดีมาก และองค์ประกอบที่ 2 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: กระบวนการสมองเป็นฐาน ทักษะชีวิตพื้นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of the study were study and compare of achievement in science between pre-learning and post-learning by using the Brain based learning Activity Process and study Basic of life skill of post-learning by using the Brain based learning Activity Process. The sample of this research were 30 students in First Graders at Anubankasemwittaya School. The instruments used in this study consisted of Brain-Based Learning lesson plans on the topic of My Body, the achievement in science and evaluation of the basic of life skill. The statistics used in the data analysis are percentage, mean, standard deviation and Non – Parametric Test (Wilcoxon Test)

The results findings of this study were as followed 1) Post-learning score of achievement in science learned through Brain-based learning Activity were higher than Pre-learning significance at .05 level. 2) Result of Basic Life skill evaluation, post-learning with Brain-Based Learning Activity Process individual composition were found composition 1 awareness and self esteem and other composition 3 Dealing with Emotions and stress and composition 3 building relationships with other all composition were 75 percentage at excellent level. composition 2 the critical thinking , decision making and creative problem solving were 50 percentage at good level.

Keywords: Brain-Based Process, Basic of Life skill, Achievement in Science

บทนำ

การศึกษาของประเทศไทยในยุค 4.0 มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีสมรรถนะในการประยุกต์ พัฒนาต่อยอดนวัตกรรมให้สามารถเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ 2552-2561) ที่กำหนดวิสัยทัศน์ให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ทักษะชีวิตในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง การทำงานและอยู่ในสังคมด้วยการสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม รวมถึงการรู้จักปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคมและรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมต่างๆที่ไม่พึงประสงค์ซึ่งในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดองค์ประกอบของทักษะชีวิตตามแนวปฏิรูป 4 องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์การจัดการกับอารมณ์และความเครียด และการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น เพื่อแก้ปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของเด็กและเยาวชนไทยในสังคมปัจจุบันให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ ซึ่งเป็นยุคแห่งความรวดเร็วและเทคโนโลยีความล้ำสมัยด้านการสื่อสาร มีความหลากหลายด้านเชื้อชาติและวัฒนธรรมก่อให้เกิดการหลอมรวมด้านระบบความคิดและความเชื่อของผู้ในสังคม ส่งผลกระทบโดยตรงต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียนซึ่งอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมที่เปลี่ยนแปลง ความคาดหวังของผู้ปกครองในการเรียนรวมไปถึงการเผชิญต่อสิ่งยั่วยุในสังคมหรือแม่แบบที่ไม่ดีในสังคมก่อให้เกิดปัญหาในเด็กและเยาวชนในหลายๆด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งก่อให้เกิดทักษะชีวิตที่ต่ำ ขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 1)

ปัจจุบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของทักษะชีวิตของคนในสังคมไทย ซึ่งนับวันจะมีวิวัฒนาการที่เจริญก้าวหน้าและซับซ้อนยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ 2551 จึงได้ระบุบทบาทสำคัญของวิทยาศาสตร์ในสังคมโลกปัจจุบันและอนาคตว่า วิทยาศาสตร์นั้นเกี่ยวข้องกับทุกคนในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพต่างๆ

จากการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชาติ ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เมื่อปี พ.ศ 2558 พบว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนวิชาวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับที่ไม่ผ่านเกณฑ์ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2558) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาพื้นฐานทักษะชีวิตและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน เรื่อง ตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา

ทบทวนวรรณกรรม

ทิศนา แขมมณี (2559, หน้า 64) ได้กล่าวถึงว่า ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสซึม (Constructivism) หรือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองซึ่งถูกพัฒนาขึ้นโดยนักจิตวิทยาเด็กและนักการศึกษาสองท่าน คือ Jean Piaget ชาวสวิตเซอร์แลนด์ และ Lev Vygotsky ชาวรัสเซีย เป็นทฤษฎีที่เป็นรากฐานสำคัญของการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

หลักการสอนตามแนวคิดของเพียร์เจย์ ภพ เลาหไพบูลย์ (2552, หน้า 68-69)

แนวคิดของเพียร์เจย์ แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละตนมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความสามารถในการพัฒนาการด้านสติปัญญา ซึ่งหลักการสอนตามแนวคิดของเพียร์เจย์ มีดังนี้

1. การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมตามความสามารถทางสติปัญญาของแต่ละคน
2. ระดับความเข้าใจของผู้เรียนแบ่งเป็นหลายระดับตามขั้นพัฒนาการสติปัญญา
3. การพัฒนาสติปัญญาเกิดขึ้นได้โดยปรับโครงสร้างความคิดให้อยู่ในภาวะสมดุล
4. การสอนของครูควรจัดการสอนให้ผู้เรียนได้พบปัญหา ใช้ความคิดในการแก้ปัญหา ทดลองแก้ปัญหารวมถึงหาเหตุผลในการแก้ปัญหา

กมลพรรณ ชีวพันธุศรี (2543,หน้า 2) ได้กล่าวว่า สมองจะเกิดการเรียนรู้เมื่อเซลล์สมอง 2 ตัว ส่งผ่านข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยข้อมูลจะส่งจากเซลล์สมองตัวส่งผ่านทางสายใยส่งข้อมูล (axon) ไปยังสายรับข้อมูล (dendrite) ของเซลล์ประสาทตัวรับ โดยผ่านจุดเชื่อม (Synapes) ระหว่างกันซึ่งเมื่อเกิดการคิด (ส่งข้อมูลบ่อยๆ) จะทำให้จุดเชื่อมนี้แข็งแรงเกิดการเรียนรู้

สถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ (2550ก, หน้า 104) ได้ให้ความหมายของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ไว้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ที่จัดการเรียนรู้สอดคล้องกับพัฒนาการของสมองแต่ละช่วงวัย โดยการนำความรู้เรื่องสมองมาใช้เป็นพื้นฐานในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ โดยมีที่มาจากศาสตร์การเรียนรู้ 2 สาขา คือ ความรู้ทางประสาทวิทยา และแนวคิด/ทฤษฎีการเรียนรู้ต่างๆ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานโดยพัฒนาตามกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐาน วิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับประถมศึกษาของสถาบันส่งเสริมอัจฉริยภาพและนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังต่อไปนี้

ลำดับ	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
1	ขั้นสร้างความสนใจ	ทำให้ผู้เรียนผ่อนคลายโดยกิจกรรมบริหารสมอง
2	ขั้นสำรวจและค้นหา	เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนที่จะสอนโดยผ่านการเล่นเกมส์
3	ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป	เป็นการฝึกให้นักเรียนมีการตั้งประเด็นคำถามจากบทเรียน โดยครูเป็นผู้ถามให้นักเรียนตอบคำถามเพื่อให้เกิดการคิดเป็นระบบ
4	ขั้นขยายความรู้	ศึกษาภาพสถานการณ์ต่างๆที่พบในชีวิตประจำวันที่เป็นอันตรายต่อร่างกาย เพื่อเป็นการทบทวนความเข้าใจและสร้างความจำ
5	ขั้นประเมินผล	ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้แบบฝึกหัด

องค์ประกอบของทักษะชีวิตตามแนวปฏิรูป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551, หน้า 1) ได้กำหนดองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเด็กและเยาวชนในสภาพสังคมปัจจุบันไว้ 4 องค์ประกอบ

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักและยอมรับตนเองและผู้อื่น รู้ถึงความถนัด จุดด้อยและจุดเด่น อีกทั้งเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้บุคคลสามารถนำสิ่งดังกล่าวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต มีความรู้สึกที่ดีต่อทั้งตนเองและผู้อื่น รู้จักการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ค้นพบคุณค่าของตนเองและผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง

2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การใช้ความคิดอย่างมีเหตุมีผลในการค้นหาปัญหา การคิดวิเคราะห์ แยกแยะระบุและประเมินสถานการณ์อย่างสมเหตุสมผล และสามารถรับรู้ถึงการถ่ายทอดรวมถึงการตัดสินใจแสดงความคิดเห็นต่ออีกฝ่ายเพื่อยุติปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันสภาวะด้านอารมณ์ของบุคคล รู้ถึงที่มาของความเครียด รู้ถึงแนวทางการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้ถึงวิธีการผ่อนคลายและจัดการพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีได้

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึงมุมมองความคิด อารมณ์ ความรู้สึกรวมถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความสามารถในการสื่อสารเพื่อความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น รวมถึงสามารถจัดการกับความขัดแย้ง และสามารถวางตัวได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมรวมถึงมีความสามารถในการประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดีและมีความสุข

สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา จัดอยู่ในสาระการเรียนรู้ที่ 1 สิ่งมีชีวิตกับกระบวนการดำรงชีวิต มาตรฐาน ว ๑.๑ เข้าใจหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ความสัมพันธ์ของโครงสร้าง และหน้าที่ของระบบต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตที่ทำงานสัมพันธ์กัน มีกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ และ ตัวชี้วัด ป.๑/๓ สังเกตและอธิบายลักษณะหน้าที่และความสำคัญของอวัยวะภายนอกของมนุษย์ ตลอดจนการดูแลรักษาสุขภาพ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

นักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อธิบายความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สมนึก ภัททิยธนี (2555, หน้า 72) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆที่ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านมาแล้ว

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2540, หน้า 98) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบที่ใช้วัดด้านความรู้ ทักษะรวมถึงความสามารถด้านวิชาการที่ได้เรียนมาแล้ว ว่าบรรลุตามที่คาดหวังไว้มากน้อยเพียงใด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเราก่อนและหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา
2. เพื่อศึกษาทักษะชีวิตพื้นฐาน หลังการเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และทักษะชีวิตโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา ผู้วิจัยใช้ ดำเนินการวิจัยตามวิธีการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในเขตอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 9 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 305 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมาจากการสุ่มอย่างง่ายจำนวน 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนโรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา จำนวน 30 คน ที่เรียนวิชา วิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ 7 แผน ออกแบบการเรียนรู้โดยกระบวนการสมองเป็นฐาน
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา จำนวน 30 ข้อ
3. แบบประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 20 ข้อ

วิธีการสร้างเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ แบบประเมินทักษะชีวิต

1. ศึกษาเกี่ยวข้องกับเครื่องมือวิจัยอย่างละเอียด
2. ศึกษาองค์ประกอบของเครื่องมือและขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือ
3. ออกแบบเครื่องมือวิจัยตามกระบวนการจัดการเรียนรู้สมองเป็นฐาน
4. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และแบบประเมินทักษะชีวิตพื้นฐาน
5. นำเครื่องมือไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและปรับแก้ไขตามคำแนะนำ
6. นำเครื่องมือวิจัยฉบับปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบประเมินความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหากิจกรรม แบบประเมินและจุดประสงค์การเรียนรู้และให้พิจารณาความสอดคล้อง (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับว่าเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประสิทธิภาพต้องมีค่าตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป
7. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดเรียนรู้ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน
8. สำหรับแผนจัดการเรียนรู้ นำจัดพิมพ์เป็นเครื่องมือวิจัยฉบับสมบูรณ์
9. สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และแบบประเมินทักษะชีวิต นำฉบับที่ผ่านการปรับปรุงและแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปใช้ทดลองกับ กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง

นำผลการทดสอบไปคำนวณหาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) แล้วจึงทำการคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายที่มีค่าระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกที่มีค่าระหว่าง 0.20-1.00

10. สำหรับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และแบบประเมินพื้นฐานทักษะชีวิต ทำการหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับโดยใช้สูตร KR-20 (คูเดอร์ริชาร์ตสัน) และจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะชีวิตพื้นฐานหลังเรียนโดยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานโดยครูเป็นผู้อ่านและอธิบายแบบประเมินทักษะชีวิตพื้นฐานให้นักเรียนฟังและนักเรียนเป็นผู้ประเมินด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1.1 สถิติเชิงพรรณนา

1.1.1 ค่าร้อยละ ใช้บอกจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามเกี่ยวกับทักษะชีวิตพื้นฐานหลังจากเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน

1.1.2 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ใช้บอกระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ตัวเรา ของกลุ่มตัวอย่างจากการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน

1.1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) บอกการกระจายตัวของความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ของกลุ่มตัวอย่างจากการทดลองก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2 สถิติเชิงอนุมาน ใช้ทดสอบสมมุติฐานการวิจัย 1 ข้อ

ทดสอบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

1.3 การวิเคราะห์ผลข้อมูล

1.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลคะแนนพฤติกรรมการใช้ทักษะชีวิตพื้นฐานโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตอนที่ 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์วิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา

ตอนที่ 2 ศึกษาพฤติกรรมทักษะชีวิตหลังการเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา

ตารางที่ 1: การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ก่อนและหลังเรียน โดยกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน เรื่อง ตัวเรา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา

ประชากร	N	Mean	Std.Deviation	Z	Asymp.Sig.(2-tailed)
Pretest	30	16.43	3.480	-4.561[b]	.000
Posttest		19.60	4.446		

จากตาราง 1 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ก่อนและหลังเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน มีค่า Asymp.Sig.(2-tailed) เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมุติฐานหลัก (H_0)และยอมรับสมมุติฐานรอง (H_1) แสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 : ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมทักษะชีวิตพื้นฐานหลังการเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา

ลำดับ	**พฤติกรรมทักษะชีวิต**			
	องค์ประกอบที่ 1 : ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	**จำนวนนักเรียน**	**ค่าร้อยละ**	**พฤติกรรมคาดหวัง**
1	นักเรียนมีฟันสะอาด สวยงาม ไม่มีฟันผุ ครูชมนักเรียน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร			
	รู้สึกภูมิใจ	6	20	*
	รู้สึกดีใจ	17	57	
	รู้สึกเฉยๆ เพราะ ฟันผุ	7	23	
2	เหตุการณ์ใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความ ภาคภูมิใจมากที่สุด			
	เพื่อนชมว่า หน้าตาหล่อ/สวย	3	10	
	เพื่อนชมว่านักเรียนมีฟันสะอาด สวย	14	47	*
	ไม่มีคำชมจากเพื่อน	13	43	
3	นักเรียนมีฟันสะอาด สวยงาม ไม่มีฟันผุ ครูชมนักเรียน นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไร			
	รู้สึกภูมิใจ	6	20	*
	รู้สึกดีใจ	17	57	
	รู้สึกเฉยๆ เพราะ ฟันผุ	7	23	
4	เหตุการณ์ใดที่ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจมากที่สุด			
	เพื่อนชมว่า หน้าตาหล่อ/สวย	3	10	
	เพื่อนชมว่านักเรียนมีฟันสะอาด สวย	14	47	*
	ไม่มีคำชมจากเพื่อน	13	43	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	พฤติกรรมทักษะชีวิต			
องค์ประกอบที่ 1 : ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น		**จำนวนนักเรียน**	**ค่าร้อยละ**	**พฤติกรรมคาดหวัง**
5	ข้อใด คือ ความสามารถของตนเองที่อยากให้ผู้อื่นรับรู้			
	ร้องเพลงเก่ง	-	-	
	วาดภาพสวย	-	-	
	เรียนเก่ง	30	100	*
6	โรงเรียนจัดประกวดเด็กน้อย ฟันสะอาดนักเรียนสนใจเข้าร่วม นักเรียนจะทำอย่างไร			
	ไปถามเพื่อนๆว่าสมัครดีหรือไม่	3	10	
	ไม่สมัคร	2	7	
	เข้าประกวดด้วยตนเอง	25	83	*
7	ผลงานวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ได้รับคัดเลือกขึ้นป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน นักเรียนรู้สึกอย่างไร			
	รู้สึกดีใจที่ได้แสดงความสามารถ	6	20	*
	รู้สึกว่าตนเองเก่ง	5	17	
	รู้สึกเขินอาย	19	63	
8	นักเรียนเป็นเด็กที่มีร่างกายแข็งแรง จึงได้รับเลือกเป็นนักกีฬาโรงเรียน นักเรียนรู้สึกอย่างไร			
	รู้สึกว่าดีใจ	7	23	
	รู้สึกว่าตนเองเก่ง มีความสามารถ	13	44	*
	รู้สึกว่ากลัว	10	33	
องค์ประกอบที่ 2 : การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์		**จำนวนนักเรียน**	**ค่าร้อยละ**	**พฤติกรรมคาดหวัง**
9	นักเรียนอยากรับประทานลูกอม ซึ่งไม่ดีต่อสุขภาพฟัน นักเรียนจะทำอย่างไร			
	ไม่กิน เพราะฟันผุ	6	20	*
	กิน เพราะ อร่อย	10	33	
	กินแล้วรีบแปรงฟันให้สะอาด	14	47	
10	คุณครูสั่งให้นักเรียนตัดเล็บ แต่นักเรียนลืมตัดเล็บ จะทำอย่างไร			
	รีบบอกครูว่าลืมตัดเล็บมา	3	10	*
	ยืมกรรไกรตัดเล็บของเพื่อนมาตัดก่อนครูตรวจ	16	53	
	หนีไม่ยอมตรวจเล็บ	11	37	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	พฤติกรรมทักษะชีวิต			
	องค์ประกอบที่ 2 : การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	**จำนวนนักเรียน**	**ค่าร้อยละ**	**พฤติกรรมคาดหวัง**
11	อาหารกลางวันของโรงเรียน มีผักซึ่งนักเรียนไม่ชอบกิน นักเรียนจะทำอย่างไร			
	กิน เพราะ ผักมีประโยชน์	5	17	*
	เอาให้เพื่อนช่วยกิน	3	10	
	แอบนำผักไปทิ้งในถังขยะ	22	73	
12	ในงานวันเด็ก โรงเรียนมีการแจกไอศกรีม แต่นักเรียนเป็นหวัด นักเรียนจะทำอย่างไร			
	ไม่รับประทาน เพราะ เป็นหวัด	1	3	*
	รับประทาน เพราะคิดว่าเดี๋ยวกลับไปกินยาที่บ้าน	8	27	
	หาเพื่อนมาร่วมรับประทานด้วย	21	70	
	องค์ประกอบที่ 3 : การจัดการกับอารมณ์และความเครียด	**จำนวนนักเรียน**	**ค่าร้อยละ**	**พฤติกรรมคาดหวัง**
13	นักเรียนได้รับของขวัญวันเกิด นักเรียนรู้สึกอย่างไร			
	ดีใจ	3	10	*
	ตื่นเต้น	6	20	
	เฉยๆ	21	70	
14	นักเรียนถูกเพื่อนขโมยขนม นักเรียนรู้สึกอย่างไร			
	รู้สึกโกรธ	6	20	*
	รู้สึกไม่พอใจ	12	40	
	รู้สึกเฉยๆ	12	40	
15	พ่อแม่มารับนักเรียนช้า นักเรียนควรแสดงออกทางอารมณ์อย่างไร			
	ไม่พอใจ	6	20	
	โกรธ	18	60	*
	น้อยใจ	6	20	
16	เมื่อเพื่อนไม่พูดกับนักเรียน นักเรียนมีความรู้สึกต่อเพื่อนอย่างไร			
	โกรธเพื่อนมาก	7	23	*
	ไม่พอใจเพื่อน	16	54	
	เฉยๆ	7	23	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับ	พฤติกรรมทักษะชีวิต			
	องค์ประกอบที่ 4 : การสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น	**จำนวนนักเรียน**	**ค่าร้อยละ**	**พฤติกรรมคาดหวัง**
17	เมื่อคุณครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ต้องปฏิบัติตนอย่างไร			
	นักเรียนตั้งใจฟังจนจบโดยไม่คุยและเล่นกัน	5	17	*
	นักเรียนตั้งใจฟังจนจบโดยไม่คุยและเล่นกัน มีการมองผู้พูดเป็นระยะ	3	10	
	นักเรียนคุยและเล่นกับเพื่อนอย่างสนุกสนาน	22	73	
18	ถ้าคุณครูนำเรื่องที่นักเรียนไม่ชอบมาบอกเล่าให้ฟัง นักเรียนจะปฏิบัติตนในฐานะผู้ฟังที่ดีอย่างไร			
	ไม่ตั้งใจฟัง เพราะ ไม่ชอบเรื่องที่เล่า	5	17	
	ไม่รับฟังและเล่นกับเพื่อน	5	17	
	ตั้งใจฟัง เพราะ คนพูดเป็นคุณครู	20	66	*
19	พ่อแม่สอนให้นักเรียนกินอาหารที่มีประโยชน์ ต้องทำอย่างไร			
	นักเรียนรับประทานอาหารตามที่ตนเองชอบ	3	10	
	นักเรียนตั้งใจฟังและปฏิบัติตาม	8	27	*
	นักเรียนไม่ตั้งใจฟังพ่อแม่	19	63	
20	เพื่อนสอนให้นักเรียนคิดเลข นักเรียนจะแสดงออกต่อเพื่อนอย่างไร			
	ตั้งใจฟังและคิดเลขตาม	-	-	
	ยิ้มแย้ม ดีใจ	-	-	
	รู้สึกเป็นที่รักของเพื่อนๆ	30	100	*

อภิปรายผล

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง ตัวเรา ก่อนและหลังเรียน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อรพินท์ ตันใจเมือง (2556, หน้า 96) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้สมองเป็นฐานหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานก่อให้เกิดส่งผ่านข้อมูลของเซลล์สมองก่อให้เกิดการเรียนรู้

ทักษะชีวิตพื้นฐานตามข้อกำหนดการพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยาหลังเรียนตามกระบวนการสมองเป็นฐาน พบว่า ด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดและ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 75 อยู่ในระดับดีมาก และองค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ

50 อยู่ในระดับดีซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รมณภัทร กตตน์วงศกร (2557, หน้า 88) พบว่า การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6โรงเรียนบางจาก (โกมลประเสริฐอุทิศ) สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความสามารถในด้านการใช้ทักษะชีวิตอยู่ในระดับดี ทักษะชีวิตภาพรวมและรายด้านค่อนข้างสูง

ข้อเสนอแนะ

ผู้สอนควรวิจัยในลักษณะดังกล่าวกับเนื้อหาเรื่องอื่นๆของวิชาวิทยาศาสตร์หรือเนื้อหาในรายวิชาอื่นๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดผู้เรียนและผู้วิจัยควรมีการศึกษาและศึกษาตัวแปรตามอื่นๆ ของวิจัยเพิ่มเติม

สรุป

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาลเกษมวิทยาหลังเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียนที่ ระดับ .05

ผลการประเมินทักษะชีวิตพื้นฐานหลังการเรียนโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามกระบวนการสมองเป็นฐาน เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียดและ ด้านการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้อื่น ผ่านเกณฑ์เป็นร้อยละ 75 อยู่ในระดับดีมาก และ ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ผ่านเกณฑ์คิดเป็นร้อยละ 50 อยู่ในระดับดี

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ทิศนา แขมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (ครั้งที่ 20). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551). *การพัฒนาทักษะชีวิตในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพ.

ภพ เลาหไพบูลย์. (2552). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์.

การสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยในวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ
A TEACHING BY GAMES AND SMALL GROUPS ACTIVITY IN QUANTITATIVE ANALYSIS AND BUSINESS STATISTICS SUBJECT

นิธิภัทร กมลสุข
Nithipat Kamolsuk

สำนักการศึกษาทั่วไป, สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
The Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management
Corresponding author, E-mail: nithipatkam@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย กับนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีการสอบแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ในรายวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 90 คนที่เลือกมาโดยวิธีแบ่งกลุ่ม สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย รูปแบบการสอนแบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อยและแบบทดสอบในรายวิชา สำหรับสถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบที และแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยที่มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.80

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่เรียนโดยวิธีการสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย มีคะแนนสอบเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีบรรยายเพียงอย่างเดียวในทุกหัวข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่ามีทัศนคติระดับมากที่สุดในทุกหัวข้อ

คำสำคัญ: เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

The purposes of this research were to compare the learning achievement of two groups of students who used different studying methods in learning Quantitative Analysis and Statistics course; 1) using games and small group activities, and 2) lecture-based teaching. The research samples were 90 sophomores from the faculty of Business Administration of Panyapiwat Institute of Management, who were selected by cluster method. The research tools consisted of games, small group activities, and the examination. The statistics used in analyzing data were mean, standard deviation, t-test (independent samples), and attitude test for students who studied with games and small group activities. The test has a reliability was 0.80.

The results found that the average scores of students who studied with games and small group activities were higher than the students who studied with lecture based in all topics at the 0.05 level of statistically significant. The research also indicated that the

attitude level of the students who studied with game and small group activities were highest in all topics.

Keywords: games and small group activities, learning achievement

บทนำ

การวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ เป็นรายวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต เพราะเป็นรายวิชาที่ให้ผู้เรียนได้นำหลักการ หรือวิธีการทางคณิตศาสตร์และสถิติมาเป็นเครื่องมือสำหรับบริหารจัดการข้อมูลทางธุรกิจ ที่จะนำไปใช้ตัดสินใจต่อการดำเนินงานทางธุรกิจได้ในอนาคต แต่เนื่องจากรายวิชานี้ผู้เรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้คณิตศาสตร์หรือมีพื้นฐานการคำนวณ จึงทำให้ผู้เรียนบางส่วนที่ขาดทักษะการคำนวณเกิดความเบื่อหน่าย หรือท้อแท้ ทำให้ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งการจัดการเรียน การสอนจากการบรรยาย หรือให้ผู้เรียนค้นคว้าจากตำราเพียงอย่างเดียวอาจยังไม่เพียงพอที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ นอกจากนี้ผู้เรียนบางคนยังต้องการกิจกรรมเสริมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้มากกว่าการอ่านเพียงอย่างเดียว ที่สอดคล้องกับผลสำรวจเรื่องการอ่านของเยาวชนไทย ปี 2558 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ประชากรอายุตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป มีอัตราการอ่านลดลง จากร้อยละ 81.8 ในปี 2556 เป็นร้อยละ 77.7 โดยการลดลงนี้เป็นการลดลงทุกกลุ่มวัย และผลสำรวจพบว่า คนไทยอายุตั้งแต 10 ปขึ้นไป ใช้เวลาอ่านโดยเฉลี่ยประมาณ 2.99 นาทีต่อวัน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2558)

ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจต่อการเรียนในรายวิชาคำนวณหรือรายวิชาที่ใช้หลักการทางคณิตศาสตร์ จึงควรมีการจัดกิจกรรมเสริม และมีการพัฒนารูปแบบการสอน โดยปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพคือ สื่อการสอน เนื่องจากสื่อเป็นตัวกลางที่ช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในความหมายของบทเรียนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยที่สื่อการสอนมีให้เลือกใช้อย่างหลากหลายทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพนิ่ง เกม วีดีทัศน์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2546) จึงเป็นที่มาของการวิจัยครั้งที่ผู้วิจัยจะได้นำเกม และกิจกรรมกลุ่มย่อย มาเป็นสื่อที่ใช้ประกอบการสอนในรายวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นความสามารถของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่เกิดจากการที่นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกระบวนการเรียนการสอนของผู้สอน โดยผู้สอนต้องศึกษาแนวทางในการวัดและประเมินผล การสร้างเครื่องมือวัดให้มีคุณภาพ ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ดังนี้

สมพร เชื้อพันธ์ (2547, หน้า 53) สรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถ ความสำเร็จ และสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ที่ได้จากการเรียนรู้ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝนหรือประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ

พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข (2548, หน้า 125) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ระดับของความสำเร็จที่ได้มาจากกระบวนการเรียนการสอน

ปราณี กองจินดา (2549, หน้า 42) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถหรือผลสำเร็จที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์เรียนรู้

ทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย และยังได้จำแนกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ตามลักษณะของวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

Good, C.V. (1959) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ คือการทำให้สำเร็จ (Accomplishment) หรือมีประสิทธิภาพทางด้านการกระทำที่กำหนดให้หรือในด้านความรู้ ส่วนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง การซึ้งในความรู้ (Knowledge Attained) การพัฒนาทักษะในการเรียน ซึ่งอาจพิจารณาคะแนนสอบทีกำหนดให้คะแนนทีได้จากงานทีครูมอบหมายให้หรือทั้งสองอย่าง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม หรือความรู้ ความสามารถ ที่สามารถวัดได้ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย

ความหมายของเกม

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนการสอน วิธีการหนึ่งคือการใช้เกม ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย เพื่อเป็นการกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ โดยได้มีผู้ที่ให้ความหมายของเกมไว้ ดังนี้

สุชาติ ทวีพรปฐมกุล (2543, หน้า 4) ได้กล่าวว่า เกม หมายถึง กิจกรรมการเล่นที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังจะก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการพัฒนาการแก่ผู้ร่วมกิจกรรมและองค์กรอีกด้วย

เทพประสิทธ์ กุลธวัชวิชัย (2530, หน้า 7) ได้ให้ความหมายของ เกม ว่าเป็นกิจกรรมการเล่นแข่งขันเพื่อนันทนาการ โดยมีกฎระเบียบการเล่นง่ายๆ สั้นๆ และแฝงด้วยคุณค่าต่างๆ ได้แก่ พื้นฐานการดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งบุคคลและสังคมส่วนรวม ตลอดจนเป็นการสืบทอดประเพณีและวัฒนธรรม

เยาวพา เดชะคุปต์ (2525, หน้า 155) กล่าวว่า เกม คือ กิจกรรมการเล่นแข่งขันซึ่งจะต้องมีแพ้หรือชนะตามกติกาที่กำหนดไว้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2524, หน้า 6) ได้ให้ความหมายว่าเกม หมายถึงกิจกรรมทางพลศึกษาแขนงหนึ่งที่ว่าด้วยการเล่นที่ไม่มีกฎ กติกาที่สลับซับซ้อนมากนักและเป็นการเล่นที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการเคลื่อนไหวขั้นมูลฐานและทักษะเบื้องต้นไปสู่การเล่นกีฬาประเภทต่างๆ

ประพัฒน์ ลักษณพิสุทธิ์ (2521, หน้า 36) ได้กล่าวว่า เกมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทั้งหลายที่แสดงให้เรารู้สึกถึงประวัติของมนุษย์ และสะท้อนให้เห็นแนวความคิดและค่านิยมของวัฒนธรรมเหล่านั้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเกมมีส่วนช่วยและถือเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้เกิดความเจริญเติบโตและการพัฒนาการของเยาวชนเป็นไปอย่างมีชีวิตชีวายิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าเกมคือ กิจกรรมการเล่นที่มีความสนุกเพลิดเพลิน โดยจะต้องมีการจัดประกวดหรือแข่งขัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดการความตั้งใจ หรือสนใจมากขึ้น

เกม การจัดกิจกรรมกลุ่มย่อย และการจัดการเรียนการสอน

การนำเกมและการจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยเป็นวิธีการจัดการเรียน การสอน วิธีการหนึ่ง โดยพิมพ์พร ฟองหล่า (2554, หน้า 12) ได้กล่าวถึงรูปแบบการจัดการเรียน การสอนแบบเกมที่มีการใช้กิจกรรมประกอบ คือ กระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหา และข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลการเล่นเกม มาใช้ในการอภิปรายเพื่อสรุปการเรียนรู้ ที่มีข้อดี คือช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้สูง ได้รับความสนุกสนาน และเกิดการเรียนรู้จากการเล่น เกิดการเรียนรู้โดยการเห็นประจักษ์แจ้งด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้นั้นมีความหมาย และอยู่คงทน ผู้สอนไม่เหนื่อยแรงมากขณะสอนและผู้เรียนชอบ แต่มีข้อจำกัด ที่เป็นวิธีการสอนที่

ใช้เวลามาก มีค่าใช้จ่ายสูง เนื่องจากผู้เรียนทุกคนต้องมีวัสดุอุปกรณ์ในการเล่นเฉพาะตน ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจศึกษาและทดลองใช้จนเข้าใจ ต้องมีทักษะในการนำการอภิปรายที่มีประสิทธิภาพ จึงจะสามารถช่วยให้ผู้เรียนประมวลและสรุปการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

นอกจากนี้ สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2550, หน้า 134) ได้กล่าวถึงวิธีการจัดการเรียน การสอน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ถือได้ว่าเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อยในการเรียนการสอนและเป็นการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ที่หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้ร่วมมือและช่วยเหลือกันในการเรียนรู้ โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันออกเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งเป็นลักษณะการรวมกลุ่มอย่างมีโครงสร้างที่ชัดเจน มีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตนและส่วนรวม เพื่อให้ตนเองและสมาชิกทุกคนในกลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ยังได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TGT (Team Games Tournaments : TGT) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่ง ที่แบ่งผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันออกเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน กลุ่มละประมาณ 4-5 คน โดยกำหนดให้สมาชิกของกลุ่มได้ทำการแข่งขันกันในเกมการเรียนที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้แล้ว ทำการทดสอบความรู้โดยการใช้เกมการแข่งขัน คะแนนที่ได้จากการแข่งขันของสมาชิกแต่ละคนในลักษณะการแข่งขันตัวต่อตัวกับทีมอื่น นำเอามาบวกเป็นคะแนนรวมของทีม ผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น ดังนั้นสมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553 หน้า 208) ยังได้กล่าวถึงการเรียนแบบทีมแข่งขัน หรือ TGT ว่าเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนได้รวมกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกในแต่ละทีมจะประกอบด้วยผู้ที่มีความสามารถแตกต่างกัน คือ ความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ มารวมกลุ่มกันในอัตราส่วน 1 : 2 : 1 ซึ่งสมาชิกของทีมจะได้แข่งขันกันในเกมเชิงวิชาการ โดยความสำเร็จของทีมจะขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญ

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เกมและกิจกรรมกลุ่มย่อยจึงเป็นวิธีการสอนวิธีหนึ่ง ที่ส่งเสริมผู้เรียนโดยใช้เกมการแข่งขันมาเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ทั้งนี้ในกิจกรรมจะต้องมีการจัดกลุ่มนักศึกษาให้แต่ละกลุ่มประกอบด้วยผู้เรียนที่มีความสามารถหลากหลาย และทุกคนในกลุ่มต้องมีส่วนร่วมในการแข่งขันหรือมีการทำงานเป็นทีม ที่จะต้องมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้กลุ่มของตัวเองประสบผลสำเร็จในการแข่งขัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการนำเกม และกิจกรรมกลุ่มย่อย มาใช้ในการเรียนการสอน อาทิ พิมพ์พร ไชยฤกษ์ พูนสุข อุดม และ กรวิกา ก้องกุล (2552) ได้ทำการวิจัยภายใต้วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน โดยใช้เกมคณิตศาสตร์ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย และเพื่อวัดทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนโดยใช้เกมคณิตศาสตร์ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนนักเรียนทั้งหมด 60 คน ที่ได้ด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้เกมคณิตศาสตร์ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยมีผลสัมฤทธิ์ทางด้านการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ หลังเรียน สูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และมีทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์อยู่ในระดับดี

สุกัญญา จันทร์แดง (2556) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเรียนกัหลังเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการทำงานร่วมกันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือ และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีนี้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือมีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสาคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตลอดจนมีพฤติกรรมในการทางานร่วมกันอยู่ใน

ระดับดีมาก

วิไลพร อุ่นอกพันธุ์ ทัศนา ประสานตรี และ มนตรี อนันตรักษ์ (2557) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องสมการและการแก้สมการของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบ TGT และแบบ 4 MAT โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุเทนวิทยาคารจำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ TGT มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน สูงกว่านักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 4 MAT อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ของนักศึกษาที่ใช้การสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย กับนักศึกษาที่ทำการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ที่สอนด้วยวิธีเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใชในการวิจัยคือ นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการการค้าสมัยใหม่ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจในปีการศึกษา 2558 จำนวน 2 กลุ่ม จำนวน 90 คน ที่เลือกมาด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ได้แก่นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ กลุ่ม B6 เป็นกลุ่มทดลองที่สอนด้วยวิธีเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย และนักศึกษา กลุ่ม A5 เป็นกลุ่มควบคุมที่สอนด้วยวิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ที่มีหัวข้อและคะแนนเต็มดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น คะแนนเต็ม 20 คะแนน
การประมาณค่าพารามิเตอร์ คะแนนเต็ม 30 คะแนน
การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ คะแนนเต็ม 30 คะแนน
การวิเคราะห์ความแปรปรวน คะแนนเต็ม 20 คะแนน
การวิเคราะห์โครงการด้วยเทคนิค PERT/CPM คะแนนเต็ม 20 คะแนน

จากนั้นจะทำการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการทดสอบ t เมื่อตัวอย่างเป็นอิสระกัน (Independent)

2. แบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจที่เรียนด้วยวิธีเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย

การให้คะแนนและการแปลความหมายคะแนน

ลักษณะข้อความของแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ที่สอนด้วยวิธีเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย โดยให้นักศึกษาพิจารณาว่ามีความคิดความรู้สึกที่เกิดขึ้นตามข้อความนั้นมากน้อยเพียงใด แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

มากที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามทัศนคติของนักศึกษามากกว่า 80% ขึ้นไป
มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามทัศนคติของนักศึกษา 61-80%
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามทัศนคติของนักศึกษา 41-60%
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามทัศนคติของนักศึกษา 20-40%
น้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงตามทัศนคติของนักศึกษา ต่ำกว่า 20% ลงมา

การให้คะแนนสำหรับแบบสอบถามที่เป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	หมายถึง	5 คะแนน
มาก	หมายถึง	4 คะแนน
ปานกลาง	หมายถึง	3 คะแนน
น้อย	หมายถึง	2 คะแนน
น้อยที่สุด	หมายถึง	1 คะแนน

การประเมินผล

จากสูตรความกว้างของอันตรภาคชั้น = คะแนนสูงสุด-คะแนนต่ำสุด
จำนวนชั้น = (5-1)/5 = 0.8

เมื่อนำมาหารระดับคะแนนเฉลี่ยโดยที่กำหนดคะแนนใหม่ดังนี้

ระดับความคิดเห็น/รู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย (คำถามเชิงบวก)

4.21-5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็น/รู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ระดับการเกิดขึ้นบ่อยมากที่สุด

3.41-4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็น/รู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ระดับการเกิดขึ้นบ่อยมาก

2.61-3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็น/รู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ระดับการเกิดขึ้นบ่อยปานกลาง

1.81-2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็น/รู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ระดับการเกิดขึ้นน้อย

1.00-1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็น/รู้สึกที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ระดับการเกิดขึ้นน้อยที่สุด

การประเมินเครื่องมือวัด

เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำไปใช้กับนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 3 (ซึ่งเป็นกลุ่มนักศึกษาที่ไม่ได้นำมาศึกษาในครั้งนี้) จำนวน 40 คน เพื่อทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือวัด โดยวิธี Cronbach Coefficient of Alpha ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1}\left[\frac{1-\sum_{i=1}^{n} S_i^2}{S_i^2}\right]$$

เมื่อ α = ความเที่ยงโดยวิธี Cronbach

n = จำนวนข้อคำถามของแต่ละส่วนของเครื่องมือ

S_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนที่ได้จากข้อคำถามที่ i , $i = 1,2,3,4,5$

โดยข้อคำถามที่ใช้ได้ก็ต่อเมื่อ $\alpha \geq 0.70$ จากแบบสอบถามพบว่า เพื่อวัดทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ ให้ค่า $\alpha = 0.81$

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามจะคำนวณจากค่าสถิติพื้นฐานที่แสดงลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ แบ่งเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ของนักศึกษาที่ใช้การสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย กับนักศึกษาที่ทำการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว

ผลคะแนนจากการใช้แบบทดสอบภายใต้การจัดการเรียนการสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยกับกลุ่มควบคุมที่ใช้การสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว แสดงได้ตามตารางในภาคผนวก และผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่ม แสดงตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ย ภายใต้หัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

รูปแบบการสอน	N	$\bar{x}$	*S.D.*	*t*	ค่า *P*
แบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย	45	14.64	2.51	1.98	8.92449E-08
แบบสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว	45	11.42	2.73		

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มทดลอง และผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสมมุติฐาน พบว่า ค่า P มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ในหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

กลุ่มทดลองหรือกลุ่มที่มีการสอบแบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มสอนแบบสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 2: ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ย ภายใต้หัวข้อการประมาณค่าพารามิเตอร์

รูปแบบการสอน	N	$\bar{x}$	*S.D.*	*t*	ค่า *P*
แบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย	45	18.42	3.93	1.99	0.00086
แบบสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว	45	15.53	4.00		

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มทดลอง และผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสมมุติฐาน แสดงว่าค่า P มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ในหัวข้อการประมาณค่าพารามิเตอร์ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3: ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ย ภายใต้หัวข้อการทดสอบสมมติฐาน

รูปแบบการสอน	N	$\bar{x}$	*S.D.*	*t*	ค่า *P*
แบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย	45	21.91	4.68	1.99	3.10E-09
แบบสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว	45	16.64	4.00		

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มทดลอง และผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสมมุติฐาน แสดงว่าค่า P มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ในหัวข้อการทดสอบ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4: ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ย ภายใต้หัวข้อความแปรปรวน

รูปแบบการสอน	N	$\bar{x}$	*S.D.*	*t*	ค่า *P*
แบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย	45	14.87	2.54	1.99	1.23E-07
แบบสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว	45	11.42	3.09		

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มทดลอง และผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสมมุติฐาน แสดงว่าค่า P มีค่าน้อยกว่า 0.05 มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ในหัวข้อการทดสอบ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 5: ผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ย ภายใต้หัวข้อการวิเคราะห์โครงการด้วยเทคนิค PERT/CPM

รูปแบบการสอน	N	$\bar{x}$	*S.D.*	*t*	ค่า *P*
แบบเกมและกิจกรรมกลุ่มย่อย	45	15.76	1.99	1.99	3.06E-16
แบบสอนบรรยายเพียงอย่างเดียว	45	11.42	2.10		

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มทดลอง และผลการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสมมุติฐาน แสดงว่าค่า P มีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงกล่าวได้ว่า ในหัวข้อการทดสอบ กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน จากแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ที่สอนด้วยวิธีเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย

จากแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย แสดงได้ตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6: ผลการประเมินทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ที่สอนด้วยวิธีเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย

ประเด็นทัศนคติ	ค่าสถิติ			ระดับ
	$\bar{x}$	S.D	C.V	ทัศนคติ
1. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย สามารถกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้	4.93	0.25	0.05	มากที่สุด
2. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย สนุกสนานไม่น่าเบื่อ	4.98	0.15	0.03	มากที่สุด
3. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.91	0.36	0.07	มากที่สุด
4. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดความรู้แบบองค์รวม	4.80	0.55	0.11	มากที่สุด
5. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น	4.98	0.15	0.03	มากที่สุด
6. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดกระบวนการคิด และการปฏิบัติจริง	4.82	0.53	0.10	มากที่สุด
7. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.47	0.77	0.17	มากที่สุด
8. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.78	0.60	0.13	มากที่สุด
9. เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยเป็นการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	4.49	0.76	0.17	มากที่สุด
10. ควรจัดให้มีวิธีการสอนโดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยเป็นหลัก	4.98	0.15	0.03	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่าทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งนักศึกษามีความเห็นว่า เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย สนุกสนานไม่น่าเบื่อ และสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งควรจัดให้มีวิธีการสอนโดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยเป็นหลัก เป็นความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในระดับสูงที่สุด โดยนักศึกษาเห็นว่า เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สรุป

จากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ โดยใช้วิธีการสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย และการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ที่มีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการการค้าสมัยใหม่ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม B6 และ A5 ที่เลือกมาด้วยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 45 คน ซึ่งมีกลุ่ม B6 เป็นกลุ่มทดลอง หรือเป็นกลุ่มที่สอนโดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย และกลุ่ม A5 เป็นกลุ่มควบคุม หรือเป็นกลุ่มที่สอนด้วยวิธีบรรยายเพียงอย่างเดียว ผลจากการวิจัยได้ข้อสรุปดังนี้

1. เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ ของนักศึกษาที่ใช้การสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย กับนักศึกษาที่ทำการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียวพบว่า นักศึกษาที่เรียนจากการใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย มีคะแนนสอบเฉลี่ยมากกว่านักศึกษาที่สอนด้วยวิธีบรรยายเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทุกหัวข้อ

2. เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามทัศนคติของนักศึกษาต่อการเรียนวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจของนักศึกษา ที่สอนด้วยวิธีเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย พบว่า ทุกหัวข้ออยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาจากข้อคำถามรายข้อพบว่า การจัดการเรียน การสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยให้ความสนุกสนานไม่น่าเบื่อ ตลอดจนสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่นอยู่ในระดับคะแนนสูงสุด ทั้งยังเห็นว่าควรจัดให้มีการสอนโดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยเป็นหลัก

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่พบว่า การจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย มีผลทำให้คะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบมากว่าการจัดการเรียนการสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว และจากแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อการจัดการเรียน การสอน โดยใช้เกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยพบว่า การจัดการเรียน การสอนแบบเกมร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยให้ความสนุกสนานไม่น่าเบื่อ ตลอดจนสามารถทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น ทั้งนี้เป็นเพราะรายวิชาการวิเคราะห์เชิงปริมาณและสถิติธุรกิจ เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นการคำนวณหากผู้สอนเลือกใช้วิธีการบรรยายเพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความสนใจ เนื่องจากนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการการค้าสมัยใหม่ มีพื้นฐานทางการคำนวณไม่เท่ากัน การนำเกมมาใช้ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อยจะทำให้เกิดการทำงานร่วมกัน โดยนักศึกษาที่มีพื้นฐานทางการคำนวณมากกว่าจะช่วยเหลือนักศึกษาที่มีพื้นฐานการคำนวณน้อยกว่า เพื่อให้กลุ่มชนะการแข่งขัน ที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลพร อุ่นอกพันธุ์, ทัศนา ประสานตรี และ มนตรี อนันตรักษ์ (2557) ที่พบว่าการนำเกมมาใช้ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มให้ผลสัมฤทธิ์ของรายวิชาคณิตศาสตร์มากกว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธี 4 MAT และสุกัญญา จันทร์แดง (2556) ที่พบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบมีกิจกรรมที่มีความร่วมมือกันจะให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีกว่า วิธีสอนแบบบรรยาย

เอกสารอ้างอิง

จรินทร์ ธานีรัตน์. (2524). *เกม.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). *80 นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสาคัญ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น จำกัด.

เทพประสิทธิ กุลธวัชวิชัย. (2530). *เอกสารคำสอนวิชาเทคนิคและเกมมูลฐาน*. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประพัฒน์ ลักษณพิสุทธิ. (2521). *เกมพลศึกษา.* กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ปราณี กองจินดา. (2549*). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการคิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบซิปปาโดยใช้แบบทดสอบหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(หลักสูตร และการสอน). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร

พิพิธ พุ่มแก้ว. (2521). *เกมนันทนาการ.* กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

พิมพ์พร ไชยฤกษ์, พูนสุข อุดม และกรวิกา ก้องกุล. (2552). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะ/กระบวนการทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เกมคณิตศาสตร์ร่วมกับกิจกรรมกลุ่มย่อย. *วิทยบริการ*, *20*(2), 5-14.

พิมพ์พร ฟองหล่า. (2554). *สภาพปัญหาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์สาหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยเอกชนในกรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพฯ: ภาควิชาคณิตศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

พิมพันธ์ เตชะคุปต์. (2548). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมเนจเม็นท์.

เยาวพา เดชะคุปต์. (2525). *กิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

วิไลพร อุ่นอกพันธุ์, ทัศนา ประสานตรี และมนตรี อนันตรักษ์. (2557). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่องสมการและการแก้สมการการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ แบบ TGT กับ แบบ 4 MAT. *มหาวิทยาลัยนครพนม*, *4*(1), 53-59.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). *เอกสารส่งเสริมการศึกษาด้วยวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี.* กรุงเทพ: คุรุสภาลาดพร้าว.

สมพร เชื้อพันธ์. (2547). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). *สถิติของผู้อ่านหนังสือ.* สืบค้นเมื่อ ตุลาคม 2559, จาก http://www.nso.go.th/

สุกัญญา จันทร์แดง. (2556). ผลการจัดการเรียนด้วยชุดการสอนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการทำงานร่วมกัน วิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *Veridian E- Journal*, *6*(2), 567-581.

สุชาติ ทวีพรปฐมกุล. (2543). *เทคนิคและทักษะเกมมูลฐาน.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์.

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2550). *19 วิธีจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ.* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.

Good, C. V. (1959). *Dictionary of Education*. New York: Mc Graw-Hill.

ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียน: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

PERSONAL FACTORS AND USING LINE APPLICATION BEHAVIORS AFFECTING TO STUDENTS' LEARNING BEHAVIORS IN CLASSROOM (CASE STUDY OF BANGKOK UNIVERSITY, RANGSIT CAMPUS)

ประจวบ เพิ่มสุวรรณ
Prachuab Phermsuwan

ภาคการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Department of Management, Faculty of Business Administration, Bangkok University
Corresponding author, E-mail: prachuab.p@bu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจด้วยแบบสอบถาม จากกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา จำนวน 342 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า

1) วัตถุประสงค์ในการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์คือการส่งข้อความให้แก่กันมากที่สุด

2) เวลาที่นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้แอพพลิเคชั่นไลน์มากที่สุดคือ ไม่แน่นอน (แล้วแต่สะดวก)

3) เวลาการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์เฉลี่ยต่อครั้งส่วนใหญ่ 1-10 นาที

4) เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในแอพพลิเคชั่นไลน์มากที่สุดคือ โทรศัพท์มือถือ/สมาร์ทโฟน

5) พฤติกรรมจากการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเดินเข้าออกในขณะที่อาจารย์กำลังสอนผลกระทบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.47 การขาดความสนใจในวิชาที่อาจารย์สอนผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 ผลการเรียนตกต่ำลง ผลกระทบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.26

คำสำคัญ: การใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ พฤติกรรมการเรียน

ABSTRACT

This research aims to study the impact of personal factors and using line application behaviors affecting to students' learning behaviors in classroom at Bangkok University. The survey questionnaires were used in this study. The sample collected from 342 undergraduate students. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and One-Way-ANOVA. The results revealed that:

I. The main purpose of using line application is texting messages.

II. The students mostly use line application at any time according to their availability.

III. The average duration in using line application is about 1-10 minutes.

IV. The device mostly use with line application is mobile phone/smart phone.

V. From overall, the impact of using line application affecting to students' learning behaviors are in the medium level at the average of 2.79. When closely look into details, walking in and out during class has less impact level at the average of 2.47. Lacking interest in class subject has medium impact level at the average of 3.38. Lower academic record has less impact level at the average of 2.26.

Keyword: Using Line Application, Learning Behavior

บทนำ

การติดต่อสื่อสารโดยใช้ไลน์ (Line) ผ่านทางโทรศัพท์มือถือ (Mobile Phone) เป็นที่นิยมกันอย่างมากในหมู่ประชาชนโดยเฉพาะกับกลุ่มนักศึกษา เนื่องจากเทคโนโลยีในปัจจุบัน ที่มีความก้าวหน้า ทำให้ระบบเครือข่ายโทรศัพท์มือถือพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันทำให้โทรศัพท์มือถือสามารถติดต่อผ่านแอพพลิเคชั่นต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ทำให้การแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือโฆษณาประชาสัมพันธ์ต่างๆ เป็นไปได้อย่างง่ายดาย

ซอร์ฟแวร์ในโทรศัพท์มือถือ หรือที่เรียกกันว่า แอพพลิเคชั่น ในขณะนี้ แอพพลิเคชั่นที่เกี่ยวข้องกับสังคมออนไลน์ได้รับความนิยมทางด้านการใช้การสื่อสารหลายทาง ทั้งข้อความ รูปภาพ วีดีโอ ได้ผลิตออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งานเป็นจำนวนมาก แต่รูปแบบการใช้งานของแอพพลิเคชั่น ยังไม่มีความหลากหลาย และยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ จนกระทั่งแอพพลิเคชั่น "LINE" ได้เข้ามานิยมในหมู่ผู้ใช้งานสมาร์ทโฟน

แอพพลิเคชั่น"LINE"ซึ่งสามารถพิมพ์โต้ตอบส่งข้อความ และข้อความเสียง ผ่านทางโทรศัพท์มือถือที่มีระบบปฏิบัติการ iOS, Android, Windows Phone ทำให้สามารถส่งรูป ส่งไอคอน ส่ง Sticker ดอกไม้ รูปภาพ วิว ตัวการ์ตูน ฯลฯ ที่สามารถสื่ออารมณ์และความหมายได้เป็นอย่างดี และสามารถคุยกันเป็นกลุ่มได้พร้อมๆ กันหลายคน เป็นต้น ทำให้ผู้คนเป็นจำนวนมากใช้งานนิยมใช้แอพพลิเคชั่นนี้

เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2560 LINE ประเทศไทย เผยตัวเลขสถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการต่างๆ ของ LINE ในประเทศไทย เผยไทยเป็นตลาดใหญ่อันดับ 2 ของ LINE ทั่วโลก ด้วยจำนวนผู้ใช้มากกว่า 83% ของจำนวนประชากรไทย พร้อมตัวเลขสถิติบริการ LINE ในด้านอื่นๆ ดังนี้

สติกเกอร์ LINE ดาวน์โหลดมากกว่า 500 ล้านครั้ง โดย 3 เซ็ตที่ขายดีที่สุดอย่าง ตัวกลมน้องแว่นแสนซนป๊อปอัพ, บราวน์ & โคนี่ ป๊อปอัพสุดเลิฟ และหนูหิ่นโนนหินแห่

จำนวนผู้อ่านการ์ตูนผ่าน LINE WEBTOON โดยเฉลี่ยต่อเดือน 3 ล้านคน โดยมีคุณแม่วัยใสเป็นท็อปคอนเทนต์ คนไทยใช้ Rabbit LINE Pay มากกว่า 2 ล้านคน LINE TV ด้วยยอดดาวน์โหลด 12 ล้านครั้ง LINE@ มีผู้ใช้มากกว่า 1 ล้านบัญชี พร้อมกับบริการใหม่จาก LINE ที่มาแรงจนครองอันดับ 1 ได้แก่ LINE MAN บริการส่งอาหาร LINE TODAY แหล่งรวมคอนเทนต์บนมือถือ ซึ่งทั้ง 2 บริการนี้เปิดใหม่ที่ขึ้นก้าวสู่ที่ 1 อย่างรวดเร็ว

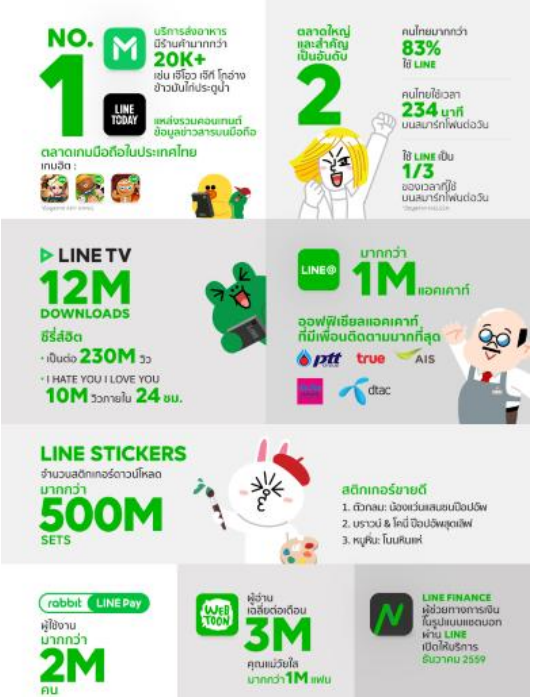

ภาพที่ 1.1: เปิดเผยสถิติผู้ใช้ Line และแอพพลิเคชั่นในประเทศไทย
ที่มา: คนไทยใช้ LINE แชทมากเป็นอันดับ 2 ของโลก LINE MAN และ LINE TODAY ขึ้นแท่นอันดับ 1
สืบค้นจาก https://www.it24hrs.com/2017/line-infographic-2016-look-back/

คุณอริยะ พนมยงค์ กรรมการผู้จัดการ **LINE** ประเทศไทย กล่าวว่า “**LINE** รู้สึกภูมิใจที่บริการของเรามีส่วนในการสนับสนุนคนไทยด้วยกันอย่างเช่น LINE TV ที่สนับสนุนคอนเทนต์และพันธมิตรคนไทย LINE MAN และ LINE FINANCE ที่ทาง **LINE** ได้มีการจับมือกับ start-up คนไทยต่างๆ และในปี 2560 **LINE** จะดำเนินตามนโยบายเพื่อช่วยสนับสนุนการเติบโตของวงการดิจิตอล แบบครบวงจรพร้อมสรรหาบริการที่มีประโยชน์เพื่อมอบให้กับคนไทย”

การเล่นไลน์นั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย

ข้อดีของการเล่น line คือ

1. สามารถติดต่อสื่อสารได้หลายรูปแบบ ทั้งการแชท การส่งเสียง และ การสนทนาแบบโทรศัพท์ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นที่สามารถทำให้หลากหลาย และที่สำคัญไม่ต้องเสียเงินเพิ่มเพราะใช้สัญญาณอินเตอร์เนตโดยตรง มีหน้า Time Line คล้ายเฟซบุค (Facebook)

2. ใช้อัพเดทเรื่องราวต่างๆ ได้ทุกเวลาทั้งการใส่รูปภาพ ใส่ลิงค์ ใส่คลิป

จากสองอย่างนี้สามารถทำให้กลายเป็นช่องทางในการทำการตลาด การค้า การโปรโมทต่างๆ ได้ง่ายขึ้น อย่างที่เรามักเห็นร้านค้าในไลน์มากมาย รวมถึง Official ต่างๆ มากมายทั้งศิลปินดารา รายการโทรทัศน์ ร้านค้าดังๆ มากมายต่างใช้เป็นช่องทางการในการโปรโมท

ข้อเสียของการเล่น line คือ

1. แน่นอนว่านักศึกษาและคนทำงานจำนวนมาก เสพติดการแชทไลน์ ซึ่งส่งผลต่อด้านต่างๆ เช่น การเรียน การทำงาน

2. นักศึกษาและคนทำงานบางคนไว้ใช้สำหรับหาแฟน หากิ๊ก ซึ่งแน่นอนว่าส่งผลต่อเรื่องครอบครัวแน่นอน ซึ่งมักมีข่าวหลุดออกมาบ่อยๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์ ถึงข่าวชู้สาวจากไลน์ไม่เว้น แม้กระทั่งดารานักร้องดังๆ ต่างมีข่าวและภาพหลุดจากไลน์ออกมาบ่อยๆ

3. ผลจากการเสพติดการแชท คือ จะไม่สนใจสิ่งอื่นๆ รอบตัวทำให้การสื่อสารกับคนรอบข้างนั้นด้อยลง เพราะวันๆ เอาแต่พิมพ์แชทใน Line คนที่เล่นแชทไลน์จนติดนั้นพฤติกรรมต่างๆ จะเปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิงและกลายเป็นคนติดโซเชี่ยล ขาดความรับผิดชอบกับสิ่งรอบๆ ตัวแม้แต่การควบคุมตนเอง เพราะจะต้องหยิบสมาร์ทโฟนมาจิ้มๆ ไล่ๆ เช็คไลน์ตลอดเวลา

4. ภาษาแชท ภาษาเขียน ภาษาพูดไม่เหมือนกัน รับรองว่าความสามารถด้านภาษาไทยด้อยอย่างเห็นได้ชัดด้วย

5. ข้อเสียที่เห็นได้ชัดจากสังคมก้มหน้ายุคนี้ Line ยังกลายเป็นช่องทางของมิจฉาชีพอีกด้วย เพราะเพียงแค่มีแอพพลิเคชั่นไลน์ มีเบอร์ มันก็สามารถแอดอัติโนมัติได้ หากเราไม่ตั้งค่าไว้และแน่นอนว่าเราสามารถตกเป็นเหยื่อมิจฉาชีพไฮเทคได้หากไม่ระวังตัว

ในปัจจุบันเด็กและเยาวชนที่ยังไม่มีวุฒิภาวะ และผู้ปกครองไม่ชี้แนะ หรือควบคุมการใช้งานอย่างจริงจัง ก็จะส่งผลกระทบทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต ผลการเรียน และการดำเนินชีวิตประจำวัน

เนื่องจากในปัจจุบันเครือข่ายสังคม ออนไลน์ที่สามารถติดต่อได้ ทุกที่ ทุกเวลา เป็นที่นิยมในกลุ่มวัยรุ่น (นักศึกษา) อย่างมาก ผู้วิจัยมีความสนใจเลือกกลุ่มประชากรดังกล่าว เพราะเป็นอายุในช่วงวัยรุ่นที่มีความหลากหลายในการใช้งานแอพพลิเคชั่น LINE ในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงปัจจัย อิทธิพลและการตอบสนองความต้องการซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการการศึกษาแนวทางในการใช้สื่อใหม่ในยุคปัจจุบันต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

ความหมายของแอพพลิเคชั่นไลน์

ไลน์ (อังกฤษ: LINE) เป็นโปรแกรมเมสเซนเจอร์ ที่ญี่ปุ่นซื้อมาจาก Naver Corporation ของเกาหลีที่มีความสามารถใช้งานได้ทั้งโทรศัพท์มือถือที่มีระบบปฏิบัติการไอโอเอส, แอนดรอยด์, วินโดวส์โฟน ล่าสุดสามารถใช้งานได้บนคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และแมคโอเอสได้แล้ว ด้วยความที่มีลูกเล่นมากมาย สามารถคุยส่งรูป ส่งไอคอน ส่งสติกเกอร์ ตั้งค่าคุยกันเป็นกลุ่ม ฯลฯ ทำให้มีผู้ใช้งานโปรแกรมนี้เป็นจำนวนมาก ชาวไทยนิยมใช้ เป็นอันดับสองรองจากญี่ปุ่น (วิกิพีเดีย, สารานุกรมเสรี)

ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์ (2556) กล่าวว่า ไลน์ (Line) หมายถึง แอปพลิเคชั่นสำหรับการสนทนาบนอุปกรณ์การสื่อสารรูปแบบต่างๆ เช่น สมาร์ทโฟน คอมพิวเตอร์และแท็บเล็ต (Tablet) ผู้ใช้สามารถสื่อสารด้วยการพิมพ์ข้อความจากอุปกรณ์การสื่อสารเครื่องหนึ่งไปสู่อีกเครื่องหนึ่งไลน์ได้รับการพัฒนาให้มีความสามารถหลากหลายเพื่อรองรับการใช้งานของผู้ใช้หลายๆ ด้าน จุดเด่นที่ทำให้ไลน์แตกต่างกับแอปพลิเคชั่นสำหรับการสนทนารูปแบบอื่นๆ คือ รูปแบบของ“สติกเกอร์” (Sticker) ที่แสดงอารมณ์และความรู้สึกของผู้ใช้ที่หลากหลาย เช่น สติกเกอร์แสดงความรู้สึกขั้นพื้นฐาน สติกเกอร์ตามเทศกาลและวันสำคัญ สติกเกอร์ของตราสินค้าต่างๆ และสติกเกอร์การ์ตูนที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

เอมิกา เหมมินทร์ (2556) กล่าวว่า แอพพลิเคชั่นไลน์ คือแอพพลิเคชั่นที่ผสมผสานบริการ ส่งข้อความและข้อความเสียงไว้ด้วยกัน โดยไลน์จะเป็นรูปแบบของโปรแกรมสนทนาบนสมาร์ทโฟนที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสาร นอกจากนี้ความแตกต่างอย่างสร้างสรรค์ที่ทำให้ไลน์โดดเด่นกว่าแอพพลิเคชั่นสนทนาอื่น คือ รูปแบบของสติกเกอร์ รวมทั้งคุณลักษณะเฉพาะด้านต่างๆ ได้แก่ การสนทนาด้วยเสียง, การสื่อสารแบบกลุ่ม, การสร้างไทม์ไลน์, และการเล่นเกม เป็นต้น

กำเนิดไลน์

ไลน์ได้รับการพัฒนาขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 2554 ณ.ประเทศญี่ปุ่น โดยบริษัท NHN Japan ซึ่งเป็นบริษัทที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต เกม และระบบการสืบค้นข้อมูล (Search Engine) ได้ร่วมมือกับบริษัท Naver Japan Corporationและบริษัท Livedoor ร่วมกันพัฒนาขึ้นโดยปรับปรุงรูปแบบการใช้งานที่หลากหลายเพื่อรองรับการใช้งานของผู้ใช้อย่างต่อเนื่องคำว่า ไลน์ เกิดขึ้นหลังจากที่ประเทศญี่ปุ่นเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ในประเทศเมื่อปี 2554 มีชื่อว่า Tohoku Earthquake เหตุการณ์ดังกล่าวนั้นทำให้ระบบการติดต่อสื่อสารของประเทศญี่ปุ่นเป็นอัมพาต ขาดการติดต่อสื่อสารภาคพื้นดิน ประชาชนในประเทศต้องใช้บริการโทรศัพท์สาธารณะที่ถูกติดตั้งโปรแกรมอัตโนมัติไว้ให้สามารถใช้ได้เมื่อเกิดเหตุการณ์ภัยพิบัติที่ไม่คาดฝัน ประชาชนจำนวนมากต้องเข้าแถวเพื่อรอรับการบริการ จึงเป็นที่มาของคำว่า ไลน์ซึ่งแปลว่าการเข้าแถว (Line Thailand, 2559)

พฤติกรรม

พฤติกรรม หมายถึง กริยาอาการหรือปฏิกิริยาที่แสดงออกหรือเกิดขึ้น เมื่อเผชิญกับสิ่งเร่า ซึ่งจะมาจากภายในรางกายหรือภายนอกรางกายก็ได้ และปฏิกิริยาที่แสดงออกนี้มิได เปนพฤติกรรมทางกายเทานั้น แตรวมถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวกับจิตใจด้วย คำวา Behavior ใช้แทนกันได้กับคำวา Action นักจิตวิทยาถือวาการเคลื่อนไหวของอินทรียทุกชนิด ที่ปรากฏออกมา เปนพฤติกรรมตองมี หรือกลาวอีกนัยหนึ่งพฤติกรรมจะเกิดขึ้นไดตองมีมูลเหตุอยางใดอยางหนึ่ง (อุทัย หิรัญโต, 2526: 14)

พฤติกรรม คือ อาการ บทบาท ลีลา ทาที การประพฤติ การปฏิบัติ การกระทำที่ แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสดวยประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่ง คือ โสตสัมผัส ชิวหาสัมผัส และ ทางผิวหนัง หรือ มิฉะนั้นก็สามารถวัดไดโดยเครื่องมือ (กันยา สุวรรณแสง, 2538: 92)

พฤติกรรม หมายถึง การแสดงออกในลักษณะตางๆ ของสิ่งมีชีวิตซึ่งอาจจะเกิดขึ้นได้ ทั้งมนุษยและสัตว พืช จุลินทรีย ซึ่งเปนการตอบสนองสิ่งเร่าที่เกิดขึ้นภายในรางกาย หรือภายนอกรางกาย พฤติกรรมนี้สามารถสังเกตไดโดยตรงหรือใช้เครื่องมือวัดได้ หรืออาจสังเกตได้ ในทางอ้อม เชน การพูด การเคลื่อนไหว การทำงานของระบบตาง ๆ ภายในรางกาย การจำ การคิด ตลอดจนความรู้สึก ทัศนคติ (เฉลิมพล ตันสกุล, 2541: 2)

พฤติกรรมในมนุษย หมายถึง อาการกระทำหรือกิริยาที่แสดงออกมาทางรางกาย กล้ามเนื้อสมองในทางอารมณ ความคิด และความรู้สึก พฤติกรรมเปนผลจากการตอบสนองตอสิ่งเร่า เมื่อมีสิ่งกระตุ้นมาจะมีการตอบสนองทันที (ลักขณา สรีวัฒน, 2544: 17)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพวิทยาเขตรังสิต
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ (Line) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพวิทยาเขตรังสิต
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพวิทยาเขตรังสิต

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงปริมาณสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ โดยเลือกใช้วิธีการสำรวจด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. ประชากร คือนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ ที่เรียนในภาคการศึกษา 2/2559 ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต จำนวน 342 คน
2. วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก
3. ระยะเวลาดำเนินการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2560
4. สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One-Way-Anova

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นนักศึกษาชายร้อยละ 51.5 เป็นนักศึกษาหญิงร้อยละ 48.5 อายุระหว่าง 18 – 20 ปีร้อยละ 5 อายุระหว่าง 21 – 23 ปีร้อยละ 83.3 อายุระหว่าง 24 – 26 ปีร้อยละ 10.8 อายุมากกว่า 26 ปีขึ้นไปร้อยละ 0.9 เป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจร้อยละ 93.9 เป็นนักศึกษาคณะบัญชีร้อยละ 3.5 ที่เหลือเป็นนักศึกษาคณะเศรษฐศาสตร์ร้อยละ 2.6 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 28.1 กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 67.8 ที่เหลือเป็นนักศึกษาพ้นรุ่น ร้อยละ 4.1 หลักสูตรภาคปกติร้อยละ 91.8 หลักสูตรภาคบ่ายร้อยละ 7.3 หลักสูตรภาคพิเศษร้อยละ 0.9 ประสบการณ์ในการเล่นไลน์น้อยกว่า 3 ปีร้อยละ 5.8 ประสบการณ์ในการเล่นไลน์ 3 – 5 ปีร้อยละ 41 ประสบการณ์ในการเล่นไลน์เกิน 5 ปีขึ้นไปร้อยละ 53.2

พฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ (Line)

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีมีวัตถุประสงค์ในการใช้ไลน์มากที่สุดคือ การส่งข้อความให้กัน คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาคือ พูดคุยกับเพื่อนในกรุ๊ป คิดเป็นร้อยละ 28.4 เวลาที่นักศึกษาใช้ไลน์บ่อยที่สุดคือ ไม่แน่นอน (แล้วแต่สะดวก) คิดเป็นร้อยละ 68.1 รองลงมาคือช่วงเวลา 20.01 – 24.00 น. คิดเป็นร้อยละ 14.6 จำนวนคนที่มักจะติดต่อด้วยต่อครั้งคือ 4-6 คน คิดเป็นร้อยละ 36.50 รองลงมาคือ 1 – 3 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ระยะเวลาเฉลี่ยในการใช้ไลน์ต่อครั้งคือ 1-10 นาที คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาคือ 11 – 20 นาที คิดเป็นร้อยละ 22.2 สถานที่ๆใช้ไลน์มากที่สุดคือ ที่บ้าน/หอพัก คิดเป็นร้อยละ 82.7 รองลงมาคือ ในห้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 7.9 เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในไลน์มากที่สุดคือ โทรศัพท์มือถือ/สมาร์ทโฟน คิดเป็นร้อยละ 94.2 รองลงมาคือแทบเบล็ต/ไอแพด คิดเป็นร้อยละ 2.0

พฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษา

โดยภาพรวมนักศึกษาที่มีพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ (Line) ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีการแอบเล่นไลน์ขณะเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.38 การแอบหลับในห้องเรียนผลกระทบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.59 การเข้าเรียนสายผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.62 สมาธิในการเรียนสั้นลงผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.21 อ่านหนังสือน้อยลง ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.15 ขาดเรียนบ่อย ผลกระทบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.25 การทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้วผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.75 การเดินเข้าออกในขณะที่อาจารย์กำลังสอนผลกระทบอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.47 การขาดความสนใจในวิชาที่อาจารย์สอนผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 ผลการเรียนตกต่ำลง ผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.46

ผลการวิจัยพบว่า

1. เพศมีผลต่อพฤติกรรมการนอนหลับในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 1.210$, $P = .023$)

2. เพศมีผลต่อการได้คะแนนเฉลี่ยสะสมลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.518, P = .028)
3. อายุมีผลต่อการเดินเข้าเดินออกในระหว่างเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 4.553, P = .004)
4. ชั้นปีที่เรียนมีผลต่อการมีสมาธิสั้นในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 8.852, P = .000)
5. ชั้นปีที่เรียนมีผลต่อการอ่านหนังสือน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 9.315, P = .000)
6. ชั้นปีที่เรียนมีผลต่อการไม่สนใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 5.321, P = .005)
7. ชั้นปีที่เรียนมีผลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 5.710, P = .004)
8. โปรแกรมที่เรียนมีผลต่อการนอนหลับในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.664, P = .027)
9. โปรแกรมที่เรียนมีผลต่อการเข้าห้องเรียนสายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.649, P = .027)
10. โปรแกรมที่เรียนมีผลต่อการขาดเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.721, P = .025)
11. โปรแกรมที่เรียนมีผลต่อการเดินเข้าเดินออกในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.695, P = .026)
12. โปรแกรมที่เรียนมีผลต่อการขาดความสนใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.122, P = .045)
13. โปรแกรมที่เรียนมีผลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 5.364, P = .005)
14. คะแนนเฉลี่ยสะสมมีผลต่อการขาดเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.834, P = .025)
15. คะแนนเฉลี่ยสะสมมีผลต่อการเดินเข้าเดินออกในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.612, P = .035)
16. คะแนนเฉลี่ยสะสมมีผลต่อการไม่สนใจในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.613, P = .035)
17. คะแนนเฉลี่ยสะสมมีผลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.525, P = .008)
18. วัตถุประสงค์ในการเล่นไลน์มีผลต่อการขาดเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.357, P = .010)
19. วัตถุประสงค์ในการเล่นไลน์มีผลต่อคะแนนเฉลี่ยสะสมลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.710, P = .030)
20. ระยะเวลาในการเล่นไลน์มีผลต่อการขาดเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.007, P = .018)

21. ระยะเวลาในการเล่นไลน์มีผลต่อการเดินเข้าเดินออกในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.430, P = .009)
22. อุปกรณ์ที่ใช้เล่นไลน์มีผลต่อการนอนหลับในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 3.260, P = .022)
23. อุปกรณ์ที่ใช้เล่นไลน์มีผลต่อการเดินเข้าเดินออกในห้องเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F = 2.963, P = .032)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าเพศที่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกัน ชั้นปีที่เรียนที่แตกต่างกัน โปรแกรมที่เรียนที่แตกต่างกัน คะแนนเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกัน วัตถุประสงค์ในการเล่นไลน์ที่แตกต่างกัน ระยะเวลาในการเล่นไลน์ที่แตกต่างกัน และอุปกรณ์ในการเล่นไลน์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนคณะที่เรียน จำนวนปีที่เล่นไลน์ ช่วงเวลาที่เล่นไลน์ จำนวนคนในกรุ๊ปไลน์ และสถานที่เล่นไลน์ ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนในห้องเรียนของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่นไลน์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต เป็นเพียงจำนวนนักศึกษา 342 คน ซึ่งนับว่าเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับจำนวนนักศึกษาที่มีอยู่เกือบ 25,000 คน และการเก็บข้อมูลเพียง 3 คณะจากที่มีทั้งหมด 11 คณะ จึงอาจจะยังเป็นตัวแทนทั้งหมดของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต ไม่ได้ ดังนั้น

1. ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่น (Line) ในการเรียนของนักศึกษาคณะต่างๆทุกคณะ
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่น (Line) ในการเรียนของนักศึกษาคณะต่างๆ
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้แอพพลิเคชั่น (Line) ในการเรียนของ นักศึกษาระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยของเอกชน และ มหาวิทยาลัยของเอกชนกับมหาวิทยาลัยของเอกชนด้วยกันเอง

เอกสารอ้างอิง

กันยา สุวรรณแสง. (2538). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: อักษรพิทยา.

ข้อดีข้อเสียของการเล่นไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2560, จาก http://www.dealwithnodeal.net/%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B8%94%E0%B8%B5%E0%B8%82%E0%B9%89%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%AA%E0%B8%B5%E0%B8%A2-line.html

คนไทยใช้ LINE แชทมากเป็นอันดับ 2 ของโลก LINE MAN และ LINE TODAY ขึ้นแท่นอันดับ 1 สืบค้นจาก https://www.it24hrs.com/2017/line-infographic-2016-look-back/

เฉลิมพล ตันสกุล. (2541). *พฤติกรรมศาสตรสาธารณสุข.* พิมพครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สหประชาพาณิชย์.

เจตน์สฤษฎิ์ สังขพันธ์ และคณะ (2556). *ผลกระทบการใช้โปรแกรมสนทนาออนไลน์ในการดาเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. บทความวิจัย เสนอในการประชุมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4 วันที่ 10 พฤษภาคม 2556.

ปราณี กองจินดา. (2549*). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์และทักษะการ คิดเลขในใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามรูปแบบซิปปาโดยใช้แบบฝึกหัดที่เน้นทักษะการคิดเลขในใจกับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้คู่มือ ครู*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(หลักสูตรและการสอน). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.

พิมพันธ์ เตชะคุปต์. (2548). *การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.* กรุงเทพฯ: เดอะมาสเตอร์กรุ๊ปแมนเนจเม็นท์.

พภัช เชิดชูศิลป์ (2556). *พฤติกรรมการใช้ไลน์ที่มีผลต่อความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีปทุม*. รายงานวิจัย หลักสูตรนิเทศศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2560, จาก https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%84%E0%B8%A5%E0%B8%99%E0%B9%8C_(%E0%B9%82%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B9%81%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B8%9B%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%A2%E0%B8%B8%E0%B8%81%E0%B8%95%E0%B9%8C)

ไลน์ (LINE) เปิดเผยยอดผู้ใช้งานจริง ไทยยังใช้เยอะเป็นอันดับ 2 ของโลก. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม, จาก https://droidsans.com/line-may-only-170-million-users/

ลักขณา สรีวัฒน์. (2544). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน.* กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.

ศุภศิลป์ กุลจิตต์เจือวงศ์. (2556). ไลน์รูปแบบการสื่อสารบนความสร้างสรรค์ของสมาร์ทโฟน: ข้อดีและข้อจำกัดของแอปพลิเคชัน. *วารสารนักบริหาร, 33*(4).

สมพร เชื้อพันธ์. (2547). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติ.* วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน).พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

เอมิกา เหมมินทร์. (2556). *พฤติกรรมการใช และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ไดจากการใช เครือข่ายสังคม ออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร.* รายงานวิจัย วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์) คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อุทัย หิรัญโต. (2526). *สารานุกรมศัพท์ สังคมวิทยา- มนุษย์วิทยา.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร.

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาการเงิน

A STUDY OF THE EFFECTS OF INSTRUCTION USING PROBLEM-BASED LEARNING ON LEANING ACHIEVEMENTS OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE DEPARTMENT OF FINANCE BASED ON THAI QUALIFICATIONS FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION.

ปิยาภรณ์ อาสาทรงธรรม
Piyaporn Asasongtham

คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
Corresponding author, E-mail: piyaporn.a@bu.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยในชั้นเรียนนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ที่สอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยและเพศแตกต่างกัน ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 85 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแผนการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและสื่อการสอน แบบบันทึกข้อมูลภูมิหลัง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติบรรยาย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบ 2 ทาง (Two-way MANOVA) ผลการวิจัยพบว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้เอื้อให้กับเพศใดเพศหนึ่ง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนสอบไม่แตกต่างกัน แต่การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นี้จะเอื้อให้กับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนเก่ง (เกรดเฉลี่ยสะสมสูง) โดยจะทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีคะแนนสอบสูงกว่านักศึกษากลุ่มอื่น แต่อย่างไรก็ตามการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้ทำให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มมีคะแนนผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาควิชาการเงิน

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the learning achievements based on Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF) taught with problem-based learning (PBL) and 2) compare the learning achievements based on the TQF among students with different cumulative GPA and gender. The population in this study was 85 third-year undergraduates from the Department of Finance, Bangkok University in the second semester of 2015. The tools used in the research were the instructional plans, created teaching materials, and background data notes. Data were analyzed using descriptive statistics and

Two-way MANOVA. The findings revealed that problem-based learning (PBL) was not conducive to a particular gender. In other words, male and female scores were not significantly different. Nevertheless, problem-based learning (PBL) is a good way to learn for the group of high cumulative GPA students. That is, this group would earn higher test scores than the other groups. However, it did not make any difference in performance scores among all groups.

Keywords: Problem-based Learning, Leaning Achievements, Department of Finance

บทนำ

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของรากฐานการพัฒนาประเทศทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม จากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการเทคโนโลยีและการสื่อสาร และความสัมพันธ์กับประชาคมโลก ยิ่งทำให้การศึกษาแก่ประชาชนของประเทศเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาประเทศ กระบวนการศึกษาจึงต้องได้รับการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถสร้างคนให้เป็นคนคุณภาพเป็นผู้นำสังคมและสามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศได้ ดังนั้น การจัดการศึกษาจึงควรจัดเพื่อช่วยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มากที่สุด ตามหลักการเรียนการสอนแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student centered Instruction) (ทิศนา แขมมนี, 2552) เป็นการศึกษาที่ต้องพัฒนาให้ผู้เรียนคิดเป็น โดยคิดได้ทั้งแบบคิดวิเคราะห์ คิดเชิงโครงสร้าง คิดรวบยอด และคิดเพื่อสังคมส่วนรวม ตลอดจนสามารถปรับตัวทำงานร่วมกันเป็นทีมได้

การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) มีลักษณะการสอนโดยนำเสนอสถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องตามเป็นความจริง และมีแนวทางการแก้ปัญหาได้มากกว่าหนึ่งช่องทาง เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ร่วมกับการใช้กระบวนการกลุ่มผู้เรียนมีโอกาสได้เรียนรู้ด้วยตนเองและการร่วมกันทำงานแก้ไขปัญหากันเป็นทีมจากการปฏิบัติ การศึกษาค้นคว้าหนังสือตำรา และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2545) โดยครูควรทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำ ฝึกให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ปัญหาจากกิจกรรมต่างๆ ซึ่งได้สอดแทรกในกระบวนการเรียนรู้ รูปแบบการสอนของครูจึงควรมีความหลากหลายโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางรูปแบบหนึ่งที่เน้นการฝึกกระบวนการคิด วิเคราะห์ทักษะเชิงตัวเลขและการใช้สื่อเทคโนโลยี เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น พร้อมเป็นคนดีที่สังคมต้องการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบันที่ต้องการให้คนเป็นคนคุณภาพมีความคิดอย่างมีเหตุมีผล ใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจ รู้จักเชื่ออย่างมีเหตุผล อันเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษา และในวิชา FI323 : Financial Analysis and Reporting (การวิเคราะห์และการรายงานทางการเงิน) ของนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 คณะบริหารธุรกิจ ภาควิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ซึ่งผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบสอนในวิชานี้จึงจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการใช้ปัญหาเป็นพื้นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยมีการกำหนดให้นักศึกษาได้ศึกษาข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลงบการเงินจากสถานประกอบการจริงที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อใช้ประกอบตามหลักทฤษฎีในเนื้อหาวิชา พร้อมทั้งให้นักศึกษาจัดการรวบรวมข้อมูลที่เสร็จสมบูรณ์นำเสนอทั้งที่เป็นรูปเล่ม และการนำเสนอหน้าชั้นเรียน นอกจากนี้ยังกำหนดให้นักศึกษาจัดเป็นกลุ่มเพื่อร่วมกันศึกษา วิเคราะห์ และจัดการรวบรวม

ข้อมูลเพื่อนำส่งผู้สอน และนำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดกับเพื่อนในชั้นเรียน ผู้สอนให้ความสำคัญในกิจกรรมนี้โดยถือเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการวัดประเมินผลการเรียนของวิชา และดำเนินการวิจัยเพื่อให้ทราบผลวิธีการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน อีกทั้งเป็นแนวทางและทางเลือกหนึ่งสำหรับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชาอื่นที่จะนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายและทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและส่งผลต่อการพัฒนาประเทศต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ที่สอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ระหว่างนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยและเพศแตกต่างกัน

ทบทวนวรรณกรรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเอง จากประสบการที่ได้รับระหว่างการศึกษา กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในบัณฑิตมี 5 ด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตนและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม
2. ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูลการวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎีตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ได้
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎีและกระบวนการต่างๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเมื่อตนเองเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning หรือ PBL) คือ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ (student-centered learning) โดยการเรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดเล็ก ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) หรือผู้ให้คำแนะนำ (guide) ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ปัญหาที่นำมาใช้มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ปัญหา 1 ปัญหาอาจมีคำตอบได้หลายคำตอบหรือแก้ไขปัญหาได้หลายทาง (ill-structure problem) ผู้เรียนเป็นคนแก้ปัญหาโดยการแสวงหาข้อมูลใหม่ๆ ด้วยตนเอง (self-

directed learning) ประเมินผลจากสถานการณ์จริงโดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ (authentic assessment) (มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2545) รูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในความเป็นจริงตามสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขต่างๆ ที่รายล้อมเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง หรือตามบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ศึกษาด้วย การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) ของ Jean Piajet นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส และ Lev Vygotsky นักการศึกษาชาวรัสเซีย (Beatty, K., 2013) ดังรูปที่ 1

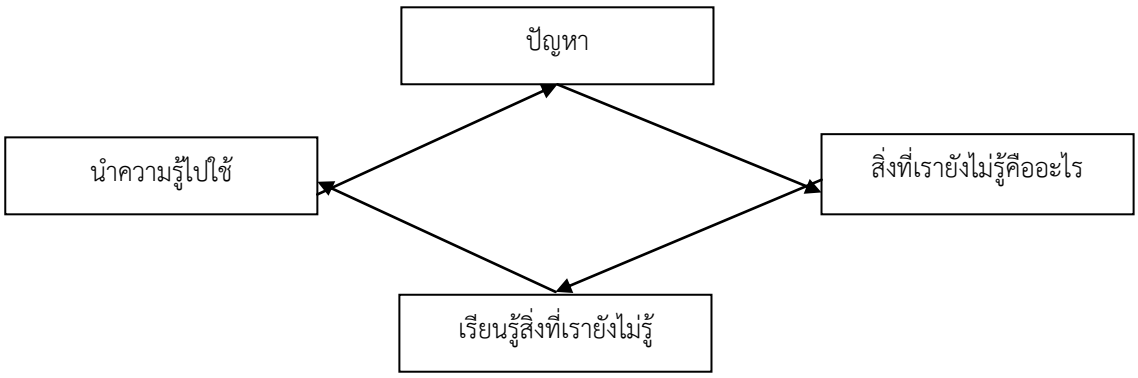

รูปที่ 1: รูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน
ที่มา : มัณฑรา ธรรมบุศย์, 2545

กระบวนการเรียนรู้แบบ PBL มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้และนำความรู้มาใช้แก้ปัญหา ได้อธิบายขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา จัดสถานการณ์ต่างๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมองเห็นปัญหา สามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้ อยากเรียนเกิดความสนใจที่จะค้นหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจกับปัญหาที่ต้องการเรียนรู้ ต้องสามารถอธิบายสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้

ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการหลากหลาย

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้ ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้ค้นคว้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบ ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม สรุปผลงานของกลุ่มตนเอง และประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสม หรือไม่เพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวคิดภายในกลุ่มของตนเองอย่างอิสระ ทุกกลุ่มช่วยกันสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงาน นักเรียนนำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบองค์ความรู้ และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย ผู้เรียนทุกกลุ่ม ทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาร่วมกันประเมินผลงาน

จากวิธีการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ทั้ง 6 ขั้นตอนนั้นผู้ที่มีบทบาทสำคัญคือผู้เรียนที่จะต้องทำความเข้าใจกับปัญหาที่ได้มา การกำหนดขอบเขตของปัญหาและการจัดการกับปัญหาโดยการวางแผนหรือการจัดระบบการดำเนินการแก้ปัญหา การสืบค้นหรือเสาะแสวงหาคำตอบด้วยตนเองและสืบค้นร่วมกับกลุ่มและเมื่อได้มาซึ่งแนวทางหรือคำอธิบายคำตอบในการแก้ไขปัญหาแล้วนักเรียนจะต้องนำแนวทางนั้นมาวิเคราะห์แลกเปลี่ยนกัน ครูมีบทบาทเป็นเพียงผู้ที่คอยชี้แนะในทุกขั้นตอนของรูปแบบการ

เรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ซึ่งการที่ครูจะสามารถชี้แนะผู้เรียนได้ดีนั้นครูจะต้องมีความรู้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้งในบทเรียนที่สอน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ถูกมองว่าเป็นการผสมผสานระหว่างแนวคิดที่รับเข้ามาใหม่ จึงนำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียน วิธีการสอน เพื่อให้สอดรับกับแนวคิดใหม่ นั่นคือห้องเรียนในศตวรรษที่ 21 ครูไม่ใช่ผู้จัดการทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้เรียนต้องได้ลงมือปฏิบัติเอง สร้างความรู้ที่เกิดจากความเข้าใจของตนเองและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น (Active learning)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่โดดเด่นและนำมาศึกษามีจำนวน 2 เรื่อง โดยงานวิจัยทั้ง 2 เรื่อง เป็นงานวิจัยเชิงทดลองใช้กลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว ทั้ง 2 เรื่องเป็นงานวิจัยในประเทศคือ เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้วยกระบวนการกลุ่มและสถานการณ์จำลอง ในรายวิชากฎหมายสาธารณสุขของนักศึกษา (สุธาสินี อั้งสูงเนิน และคณะ, 2553) ได้ผลการวิจัยคือ 1) ผลการประเมินตนเองของนักศึกษา พบว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา 2) ผลการประเมินนักศึกษารายบุคคลโดยอาจารย์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมอยู่ในระดับดีมาก 3) ผลการประเมินผลการดำเนินกิจกรรการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานรายกลุ่มโดยอาจารย์ พบว่า ในภาพรวมของการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาอยู่ในระดับดีมาก 4) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยสร้างความรู้และมุมมองใหม่ได้ รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี อยู่ในระดับดีมาก ส่วนงานวิจัยเรื่องที่ 2 คือ เรื่องผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อการพัฒนาด้านแนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม สำหรับนักศึกษารายวิชา การออกแบบสถาปัตยกรรมขั้นสูง 2 (ฐิติวัฒน์ นงนุช, 2557) ผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนการพัฒนาการด้านทักษะในการทำงานการออกแบบภายหลังการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีการพัฒนาด้านทักษะการออกแบบเพื่อแก้ปัญหาคะแนนเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่การพัฒนาทักษะด้านการคิดและแก้ปัญหาเชิงบูรณาการ ส่วนการพัฒนาทักษะที่คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดปัญหาที่ใช้ในการออกแบบ และผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐานอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยต่างประเทศที่สังเคราะห์งานวิจัยโดยการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างครูสอนที่ผ่านการอบรมการสอนกับการเรียนรู้ของนักเรียนโดยรูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน (Heather et.al, 2013) ผลการวิจัยจากงานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้รูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จากจำนวน 94 เรื่อง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของครูผู้สอนกับผลการเรียนรู้ของนักเรียนในภาพรวมมีผลกระทบต่อการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) มีค่าน้อย และความสัมพันธ์ระหว่างความเชี่ยวชาญในเนื้อหาของครูเพิ่มขึ้นมากกว่าผลการเรียนรู้ของนักเรียน นั่นแสดงว่ารูปแบบการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถนำไปใช้เป็นรูปแบบการเรียนการสอนได้

งานวิจัยที่สนับสนุนรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีความสอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 อย่างชัดเจน การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากปัญหา ที่เกิดขึ้นโดยการสร้างความรู้จากกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาหรือสถานการณ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่มีความสำคัญต่อผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะและกระบวนการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้โดยการชี้นำตนเอง สร้างองค์ความรู้ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยการแก้ปัญหา สิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน คือ ปัญหา เพราะปัญหาที่ดีจะเป็น

สิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใฝ่หาความรู้ ในการเลือกศึกษาปัญหาที่มีประสิทธิภาพ จะต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ความสามารถของผู้เรียน ประสบการณ์ความสนใจ และภูมิหลัง เพราะคนเรามีแนวโน้มที่สนใจเรื่องใกล้ตัวมากกว่าเรื่องไกลตัว สนใจสิ่งที่มีความหมาย มีความสำคัญต่อตนเองและเป็นเรื่องที่ตนเองใคร่รู้

กรอบแนวความคิดและข้อสมมติฐานของงานวิจัย

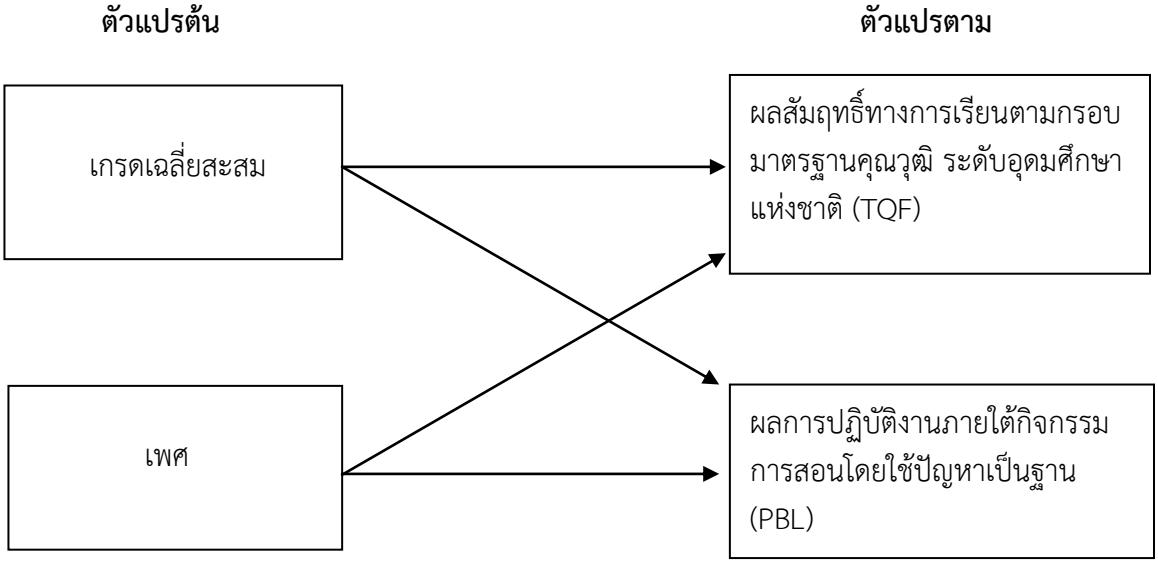

สมมติฐานการวิจัย

1. ภายหลังจบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นมีความแตกต่างกันระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสม
3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการทดลองแบบ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแบบแผนการทดลองกลุ่มเดียวสอบก่อนสอบหลัง เรื่องการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของนักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาการเงิน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ โดยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นตอนการทดลอง ดำเนินการโดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาการวิเคราะห์และการรายงานทางการเงิน จำนวน 15 สัปดาห์ (รายละเอียดดังภาคผนวก)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ภาควิชาการเงิน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 85 คน ทั้งนี้พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายซึ่งมีจำนวน 34 คน และเพศหญิงจำนวน 51 คน มีอายุส่วนใหญ่ที่ 22 ปี จำนวน 44 คน รองลงมาเป็นอายุ 21 ปี จำนวน 35 คน และมีอายุ 24 ปีซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด 2 คน และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเกรดอยู่ในกลุ่มต่ำ คือเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.00 จำนวน 30

คน รองลงมาอยู่ในกลุ่มสูง คือเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่าหรือเท่ากับ 3.39 จำนวน 29 คน และจำนวนน้อยที่สุดอยู่ในกลุ่มปานกลาง คือเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-3.38 จำนวน 26 คน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	ค่าตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	34	40.00
	หญิง	51	60.00
อายุ	21 ปี	35	41.18
	22 ปี	44	51.76
	23 ปี	4	4.71
	24 ปี	2	2.35
เกรดเฉลี่ยสะสม	กลุ่มต่ำ (<= 3.00)	30	35.29
	กลุ่มปานกลาง (3.01 – 3.38)	26	30.59
	กลุ่มสูง (>= 3.39)	29	34.12

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการเรียนการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและสื่อการสอน แบบบันทึกข้อมูลภูมิหลังได้แก่ เพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม การทดสอบความรู้พื้นฐานด้านการเงินเป็นแบบเติมคำจำนวน 5-10 ข้อ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) 5 ด้าน เป็นข้อสอบแบบอัตนัย 4-5 ข้อ วัด 3 ครั้ง การประเมินผลการปฏิบัติงานแบ่งเป็น 3 ด้าน 1) ความถูกต้องของเนื้อหา 2) การวิเคราะห์ข้อมูล 3) การนำเสนอ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล งานวิจัยนี้วิเคราะห์โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบ 2 ทาง (two-way MANOVA)

ผลการศึกษา

ผลการวิจัยในงานวิจัยเรื่องการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของนักศึกษาปริญญาตรี ภาควิชาการเงิน แบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานทั้งในภาพรวมและแยกตามคะแนนการประเมินผล โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบ่งการประเมินผลเป็น 4 ส่วน ได้แก่ 1) คะแนนทดสอบย่อยครั้งที่ 1 คะแนนเต็ม 11 คะแนน 2) คะแนนทดสอบย่อยครั้งที่ 2 คะแนนเต็ม 14 คะแนน 3) คะแนนทดสอบย่อยครั้งที่ 3 คะแนนเต็ม 35 คะแนน 4) คะแนนสอบปลายภาค คะแนนเต็ม 40 คะแนน ส่วนผลการปฏิบัติงานแบ่งการประเมินผลเป็น 2 ส่วน คือ ผลคะแนนจากเพื่อนนักศึกษา คะแนนเต็ม 30 คะแนน และผลคะแนนจากอาจารย์ คะแนนเต็ม 70 คะแนน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในภาพรวมจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยเฉลี่ยนักศึกษาทำได้ 62.99 คะแนน ซึ่งคะแนนกระจายอยู่ระหว่าง 27.00 ถึง 93.00 คะแนน ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 15.08 คะแนน เมื่อพิจารณาคะแนนสอบทั้ง 4 ครั้งกับคะแนนเต็ม พบว่า สัดส่วนระหว่าง

คะแนนเฉลี่ยกับคะแนนเต็มแต่ละครั้งนักศึกษาทำคะแนนได้เกินกว่าร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยการสอบย่อยครั้งที่ 2 มีสัดส่วนสูงสุดร้อยละ 64.71 รองลงมาคือ การสอบปลายภาคร้อยละ 64.40 การสอบย่อยครั้งที่ 1 ร้อยละ 62.89 และการสอบย่อยครั้งที่ 3 ร้อยละ 60.74 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาการแจกแจงของคะแนนสอบ พบว่า คะแนนสอบย่อยครั้งที่ 1 และ 2 มีค่าความเบ้ (sk) ติดลบ ส่วนคะแนนสอบครั้งที่ 3 และสอบปลายภาค มีค่าความเบ้เข้าใกล้ 0 แสดงว่า เดิมนักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนน้อยกว่าค่าเฉลี่ย แต่เมื่อได้เรียนรู้ผ่านไป นักศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนใกล้ค่าเฉลี่ยมากขึ้น ส่วนค่าโด่ง (ku) พบว่า คะแนนการทดสอบย่อย 2 ครั้งแรกมี ค่าความโด่งเป็นบวก ส่วนคะแนนการทดสอบย่อยครั้งที่ 3 และการสอบปลายภาคมีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่า เดิม คะแนนมีการกระจายตัวน้อย เมื่อได้เรียนรู้ผ่านไปคะแนนมีกรกระจายตัวมากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในภาพรวมจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยเฉลี่ยนักศึกษาทำได้ 85.58 คะแนน โดยมีคะแนนกระจายอยู่ระหว่าง 59.49 – 96.21 คะแนน ที่ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7.84 คะแนน เมื่อพิจารณาคะแนนผลการปฏิบัติงานทั้ง 2 ส่วนกับคะแนนเต็ม พบว่า แต่ละส่วนนักศึกษาได้คะแนน เกินกว่าร้อยละ 80 ขึ้นไป โดยผลคะแนนจากครูมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าผลคะแนนจากเพื่อนนักศึกษา และเมื่อ พิจารณาการแจกแจงของคะแนนผลการปฏิบัติงาน พบว่า คะแนนจากเพื่อนนักศึกษามีค่าความเบ้ (sk) เป็น บวก ส่วนคะแนนจากอาจารย์มีค่าติดลบ แสดงว่าเพื่อนนักศึกษาส่วนใหญ่ให้คะแนนที่มาก แต่อาจารย์ให้ คะแนนที่น้อย ส่วนค่าความโด่ง (ku) พบว่า ทั้งคะแนนจากเพื่อนนักศึกษาและคะแนนจากอาจารย์มีค่าเป็น บวก แสดงว่าคะแนนมีการกระจายตัวน้อย แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: ค่าสถิติบรรยายของตัวแปรคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน

การประเมินผล	คะแนนเต็ม	ร้อยละ	Mean	Median	Mode	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis	Minimum	Maximum
ทดสอบย่อยครั้งที่ 1	11	62.89	6.91	7.00	6.00	2.10	-1.018	2.472	0.00	11.00
ทดสอบย่อยครั้งที่ 2	14	64.71	9.06	9.00	7.00	2.57	-1.269	3.564	0.00	13.00
ทดสอบย่อยครั้งที่ 3	35	60.74	21.26	21.00	20.00[a]	6.90	-.253	.142	0.00	34.00
สอบปลายภาค	40	64.40	25.76	26.00	26.00	7.26	-.077	-1.014	10.50	39.00
รวมคะแนนผลสัมฤทธิ์	100		62.99	63.50	58.50[a]	15.08	-.040	-.317	27.00	93.00
ผลคะแนนจากเพื่อนนักศึกษา	30	83.71	25.11	24.59	25.83	1.94	.871	.296	22.11	29.21
ผลคะแนนจากอาจารย์	70	86.39	60.47	62.00	67.00	6.98	-1.535	2.647	37.00	67.50
รวมคะแนนผลการปฏิบัติงาน	100		85.58	86.31	96.21	7.84	-1.337	2.480	59.49	96.21
รวม	200		148.58	147.84	120.99[a]	18.19	-.037	-.368	104.49	184.09

หมายเหตุ: S.E.of Sk = 0.261 S.E. of Ku = 0.517

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน โดยจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม

2.1 ผลการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 72.84 คะแนน จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งนักศึกษาเพศหญิงผู้ที่มีเกรดเฉลี่ยสูงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด (74.71 คะแนน) ในขณะที่นักศึกษาเพศชายมีเกรดเฉลี่ยปานกลางมีผลสัมฤทธิ์สูงสุด (70.44 คะแนน) ส่วนผล การปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 87.11 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน โดยนักศึกษาทั้งเพศชายและเพศ หญิงที่มีเกรดเฉลี่ยสูงมีผลการปฏิบัติงานสูงสุด (84.58 และ 88.65 คะแนน ตามลำดับ)

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน สรุปผลได้ดังนี้ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผลการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมากกว่า (85.58 คะแนน) 2) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานโดยแยกตามเพศ พบว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานมีค่ามากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (83.46 และ 87.00 คะแนน ตามลำดับ) 3) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานโดยแยกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า นักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับสูง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเหมือนกัน (72.84 และ 87.11 คะแนน ตามลำดับ) แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม

การประเมินผล / เกรดเฉลี่ยสะสม		เพศ								
		ชาย			หญิง			รวม		
		Mean	SD.	N	Mean	SD.	N	Mean	SD.	N
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	ต่ำ	53.64	12.86	15	55.17	9.89	15	54.40	11.30	30
	ปานกลาง	70.44	8.97	8	58.14	14.10	18	61.92	13.83	26
	สูง	69.77	16.44	11	74.71	12.59	18	72.84	14.10	29
	รวม	62.81	15.42	34	63.11	15.00	51	62.99	15.08	85
Levene's Test = 1.292 df1 = 5 df2 = 79 P = 0.276										
ผลการปฏิบัติงาน (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)	ต่ำ	82.06	9.068	15	86.19	4.69	15	84.13	7.40	30
	ปานกลาง	84.55	11.63	8	86.01	5.52	18	85.56	7.69	26
	สูง	84.58	10.76	11	88.65	6.41	18	87.11	8.39	29
	รวม	83.46	10.01	34	87.00	5.66	51	85.58	7.84	85
Levene's Test = 2.603 df1 = 5 df2 = 79 P = 0.031										

หมายเหตุ: Box's M = 23.604 p = 0.111
Bartlett's Test = 19.764 p = 0.000

เมื่อพิจารณาผลการเปรียบเทียบของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า 1) ในกลุ่มเกรดเฉลี่ยต่ำ นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพอกัน (53.64 และ 55.17 คะแนน) ส่วนในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมระดับปานกลาง นักศึกษาเพศชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าเพศหญิง (70.44, และ 58.14 คะแนน ตามลำดับ) และในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมสูง นักศึกษาเพศชายมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่าเพศหญิง (69.77และ 74.71 คะแนน) ดังนั้น ในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมระดับปานกลาง เพศชายมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าเพศหญิง แต่ในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมสูง เพศหญิงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่าเพศชาย 2) ในกลุ่มเกรดเฉลี่ยต่ำนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงที่ค่าเฉลี่ยผลปฏิบัติงานพอกัน (82.06 และ 86.19 คะแนน) ในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมปานกลาง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานพอกันเช่นกัน (84.55 และ 86.01 คะแนน) และในกลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมสูง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานพอกันเช่นกัน (84.59 และ 88.65 คะแนน) ดังนั้น ไม่ว่าจะในกลุ่มเกรดเฉลี่ยในระดับใด นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยผลการปฏิบัติงานพอกัน

ก่อนการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบ 2 ทาง (Two-way MANOVA) ผู้วิจัยตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น พบว่า 1) เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน ไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Bartlett's Test of Sphericity = 19.764, P = 0.000) แสดงว่าตัวแปรตามทั้ง 2 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันเหมาะสมในการวิเคราะห์ด้วย MANOVA 2) เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม (Variance-covariance Matrices) ในแต่ละกลุ่มมีค่าเท่ากัน (Box'M = 23.604, P = 0.111) 3) ความแปรปรวนของตัวแปรตามแต่ละตัว ด้วยการทดสอบ Levene's Test พบว่า ในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความแปรปรวนในแต่ละกลุ่มไม่แตกต่างกัน (F = 1.292, P = 0.276) ส่วนผลการปฏิบัติงานมีความแปรปรวนในแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน (F = 2.603, P = 0.031)

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานจำแนกตามเพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบ 2 ทาง (Two-way MANOVA) โดยมีตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงาน และมีตัวแปรต้น คือ เพศ และเกรดเฉลี่ยสะสม ผลการเปรียบเทียบ พบว่า อิทธิพลปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศ และเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Wilks' Lambda = 1.506, P = 0.203) อิทธิพลหลักเพศแตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (Wilks' Lambda = 2.031, P = 0.138) ส่วนอิทธิพลหลักของตัวแปรเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Wilks' Lambda = 156.000, P = 0.000) แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4: ผลการทดสอบเวคเตอร์ค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลการปฏิบัติงานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรพหุนามแบบ 2 ทาง

Effect	ค่าสถิติ	Value	F	Hypothesis df	Error df	Sig.	Partial Eta Squared
เพศ	Pillai's Trace	.050	2.031[b]	2.00	78.00	0.138	0.050
	Wilks' Lambda	.950	2.031[b]	2.00	78.00	0.138	0.050
	Hotelling's Trace	.052	2.031[b]	2.00	78.00	0.138	0.050
	Roy's Largest Root	.052	2.031[b]	2.00	78.00	0.138	0.050
เกรดเฉลี่ยสะสม	Pillai's Trace	.263	5.982	4.00	158.00	0.000	0.132
	Wilks' Lambda	.737	6.429[b]	4.00	156.00	0.000	0.142
	Hotelling's Trace	.357	6.869	4.00	154.00	0.000	0.151
	Roy's Largest Root	.357	14.088[c]	2.00	79.00	0.000	0.263
เพศ* เกรดเฉลี่ยสะสม	Pillai's Trace	.073	1.496	4.00	158.00	0.206	0.036
	Wilks' Lambda	.927	1.506[b]	4.00	156.00	0.203	0.037
	Hotelling's Trace	.079	1.515	4.00	154.00	0.200	0.038
	Roy's Largest Root	.078	3.097[c]	2.00	79.00	0.051	0.073

เมื่อพิจารณาการทดสอบ Between-Subjects Effect พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกันมีผลเฉพาะต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F = 13.889, P = 0.000) โดยกลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ากลุ่มที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำและปานกลาง และเกรดเฉลี่ยสะสมไม่มีผลทำให้ผลการปฏิบัติงานต่างกัน (F = 0.732, P = 0.484) (แสดงดังตารางที่ 5) กล่าวได้ว่า การเรียนรู้แบบ PBL เหมาะกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในกลุ่มสูง

ตารางที่ 5: ผลการทดสอบอิทธิพลระหว่างหน่วยตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแยกรายตัวแปรตาม

Source	Dependent Variable	Type III Sum of Squares	df	Mean Square	F	P	Partial Eta Squared	Post Hoc
เพศ	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	73.92	1	73.922	0.448	0.505	0.006	
	ผลการปฏิบัติงาน	202.61	1	202.611	3.348	0.071	0.041	
เกรดเฉลี่ยสะสม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4,579.82	2	2,289.912	13.889	0.000	0.260	3) > 1), 2)*
	ผลการปฏิบัติงาน	88.62	2	44.308	0.732	0.484	0.018	
เพศและเกรดเฉลี่ยสะสม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	995.21	2	497.603	3.018	0.055	0.071	
	ผลการปฏิบัติงาน	28.05	2	14.023	0.232	0.794	0.006	
Corrected Total	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	19,100.62	84					
	ผลการปฏิบัติงาน	5,164.38	84					

หมายเหตุ: * 1) กลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับต่ำ 2) กลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปานกลาง 3) กลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับสูง

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้เอื้อให้กับเพศใดเพศหนึ่ง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนสอบไม่แตกต่างกัน แต่การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นี้จะเอื้อให้กับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนเก่ง (เกรดเฉลี่ยสะสมสูง) โดยจะทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีคะแนนสอบสูงกว่านักศึกษากลุ่มอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้ทำให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มมีคะแนนผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยนำเสนอประเด็นการอภิปรายผล แบ่งเป็น 3 ข้อ ดังนี้

1. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) โดยการประเมินผลจากคะแนนการสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินผลจากคะแนนผลการปฏิบัติงาน นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถทำคะแนนอยู่ในเกณฑ์เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ภายหลังจบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์นิยม (Constructivism) ของ Jean Piajet นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส และ Lev Vygotsky นักการศึกษาชาวรัสเซีย รูปแบบการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นในความเป็นจริงตามสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขต่างๆ ที่รายล้อมเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง หรือตามบริบทของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาได้ รวมทั้งได้ความรู้ตามศาสตร์ในสาขาวิชาที่ศึกษาด้วย และเป็นไปตามกระบวนการเรียนรู้แบบ PBL โดย มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2545) โดยการเรียนรู้เกิดขึ้นในกลุ่มผู้เรียนที่มีขนาดเล็ก ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ปัญหาที่นำมาใช้มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน ปัญหา 1 ปัญหาอาจมีคำตอบได้หลายคำตอบหรือแก้ไขปัญหาได้หลายทาง ผู้เรียนเป็นคนแก้ปัญหาโดยการแสวงหาข้อมูลใหม่ๆ ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก หรือผู้ให้คำแนะนำ ประเมินผลจากสถานการณ์จริงโดยดูจากความสามารถในการปฏิบัติ ดังนั้นการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จึงเหมาะที่จะนำมาใช้ในวิชาการวิเคราะห์และการรายงานทางการเงิน

2. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นี้จะเอื้อให้กับกลุ่มนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูง โดยจะทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงกว่านักศึกษากลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมปานกลางและต่ำ ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นมีความแตกต่างกันระหว่างเกรดเฉลี่ยสะสม และสอดคล้องกับผลวิจัยของสุธาสินี อั้งสูงเนิน และคณะ (2553) เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้วยกระบวนการกลุ่มและสถานการณ์จำลอง ในรายวิชากฎหมายสาธารณสุขของนักศึกษา พบว่า การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานช่วยส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยพิจารณาจากผลการประเมินนักศึกษารายบุคคลโดยอาจารย์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลประเมินอยู่ในระดับดีมาก ดังนั้นแสดงว่าการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เหมาะกับนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีมีความรับผิดชอบและมีความกระตือรือร้นใฝ่หาความรู้เพิ่มต่อยอดจากที่อาจารย์แนะนำให้ในเบื้องต้น

3. ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) จำแนกตามเพศ พบว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้เอื้อให้กับเพศใดเพศหนึ่ง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนสอบไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามข้อสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นมีความแตกต่างกันระหว่างเพศ

สรุป

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้เอื้อให้กับเพศใดเพศหนึ่ง นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีคะแนนสอบไม่แตกต่างกัน แต่การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) นี้จะเอื้อให้กับกลุ่มนักศึกษาที่เรียนเก่ง (เกรดเฉลี่ยสะสมสูง) โดยจะทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีคะแนนสอบสูงกว่านักศึกษากลุ่มอื่น แต่อย่างไรก็ตาม การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ไม่ได้ทำให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มมีคะแนนผลการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ผู้สอนต้องใส่ใจต่อนักศึกษากลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำให้มากเป็นพิเศษ เพราะนักศึกษากลุ่มนี้จะคิดและเข้าใจในรายละเอียดต่างๆ ได้ช้ากว่ากลุ่มอื่น ผู้สอนต้องเพิ่มการอธิบายอย่างช้าๆ มากขึ้น และต้องให้เวลาในการทำความเข้าใจแก่นักศึกษากลุ่มนี้เพิ่มขึ้น เพื่อให้นักศึกษากลุ่มเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาให้เกิดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ฐิติวัฒน์ นงนุช (2557). *ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อการพัฒนาด้านแนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม สำหรับนักศึกษารายวิชาการออกแบบสถาปัตยกรรมขั้นสูง 2* คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

ทิศนา แขมมณี. (2552). *รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.* กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา.* กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มัณฑรา ธรรมบุศย์. (2545). *การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้โดยใช้ PBL (Problem-Based Learning).* วารสารวิชาการ ปีที่ 5 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์.

สุธาสินี อั้งสูงเนิน อาทิตยา จิตจำนงค์ และเนตรนภางค์ ทรัพย์เจริญ. (2553). *การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ด้วยกระบวนการกลุ่มและสถานการณ์จำลอง ในรายวิชากฎหมายสาธารณสุข* คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.* สืบคืนเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2559, จาก http://www.mua.go.th/users/tqfhed/news/Files/News/FilesNews3/News328072552.pdf.

Beatty, K. (2013). *Teaching & researching: Computer-assisted language learning*. Routledge.

Fleming, N. D. & Mills, C. (2008). *VARK a guide to learning styles.* สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2559, จาก http://www.varklearn.com/Retrieved.

Heather, N; McCambridge, J; on behalf of the UKATT Research Team (2013). *Post-treatment stage of change predicts 12-month outcome of treatment for alcohol problems.* สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2559, จาก https://researchonline.lshtm.ac.uk/639130/agt006.pdf.

Wilson, C. E. A. (1991). *A Vision of a preferred curriculum for the 21st century: Action research in school administration.* สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2559, จาก https://www.creighton.edu/sites/www12.creighton.edu/files/TL-Pedagogies-PBL.pdf.

ภาคผนวก

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาการวิเคราะห์และการรายงานทางการเงิน

ครั้งที่ (week)	เนื้อหาหรือบทเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)
1	แนะนำรายวิชา แผนการสอน บทที่1 กรอบแนวคิดเพื่อการวิเคราะห์ทางการเงิน	**ขั้นที่ 1 กำหนดปัญหา** - ทดสอบย่อยครั้งที่ 1 พื้นฐานความรู้เดิมก่อนเรียน (Pre-test) - ให้นักศึกษาจัดกลุ่มเพื่อทำกรณีศึกษาประจำวิชากลุ่มละ 5 คน - มอบหมายงานศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1. งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อให้นักศึกษานำเสนอในครั้งต่อไป 2. ให้นักศึกษาเข้าอบรมกับหน่วยงานภายนอก เช่น TSI (Thailand Securities Institute) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2-3	บทที่ 2 งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน - งบการเงินกับมาตรฐานการบัญชี - งบแสดงฐานะการเงิน - งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	**ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา + ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า + ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน** - ซักถามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับกรอบแนวคิดเพื่อการวิเคราะห์ทางการเงิน

ครั้งที่ (week)	เนื้อหาหรือบทเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)
4	บทที่ 3 ความแตกต่างของวิธีการบัญชีในประเทศต่างๆ และมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ - สาเหตุของความหลากหลายในวิธีทางการบัญชี - ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากความแตกต่างในวิธีการบัญชี - คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ - ข้อตกลงขององค์กรกำกับหลักทรัพย์ระหว่างประเทศ	**ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา + ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า + ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน** - ซักถามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับงบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของเจ้าของ และหมายเหตุประกอบงบการเงิน - ทดสอบย่อยครั้งที่ 2 (Post-test) ส่วนประกอบในงบการเงิน - ให้นักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทำกรณีศึกษาประจำวิชากลุ่มละ 5 คน - นักศึกษานำเสนองานที่ได้รับมอบหมายตามอาจารย์สุ่มเลือกกลุ่ม - มอบหมายงานศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1. การอ่านงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อให้นักศึกษานำเสนอในครั้งต่อไป
5	บทที่ 4 การอ่านงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน - การอ่านรายงานของผู้สอบบัญชี - การอ่านงบแสดงฐานะการเงิน - การอ่านงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ - การอ่านงบกระแสเงินสด - การอ่านหมายเหตุประกอบงบการเงิน	**ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา + ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า + ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน** - ซักถามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างของวิธีการบัญชีในประเทศต่างๆ และมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ - ให้นักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทำกรณีศึกษาประจำวิชากลุ่มละ 5 คน - นักศึกษานำเสนองานที่ได้รับมอบหมายตามอาจารย์สุ่มเลือกกลุ่ม - มอบหมายงานศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง 1. หลักการวิเคราะห์งบการเงิน เพื่อให้นักศึกษานำเสนอในครั้งต่อไป
6-8	บทที่ 5 หลักการวิเคราะห์งบการเงิน - การวิเคราะห์งบการเงิน - ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน - การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน - การคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน	**ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา + ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า + ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน** - ซักถามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับการอ่านงบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงิน - ให้นักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อทำกรณีศึกษาประจำวิชากลุ่มละ 5 คน และนำเสนอความคืบหน้าของงาน
9-11	บทที่ 6 การใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์งบการเงินในบทบาทต่างๆ - ผู้บริหาร - เจ้าหนี้ระยะสั้น - เจ้าหนี้ระยะยาว - นักลงทุน/ผู้ถือหุ้นสามัญ - ตัวอย่างกรณีศึกษา	**ขั้นที่ 2 ทำความเข้าใจปัญหา + ขั้นที่ 3 ดำเนินการศึกษาค้นคว้า + ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน** - ซักถามพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับหลักการวิเคราะห์งบการเงิน - ทดสอบย่อยครั้งที่ 3 การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน
12	วิเคราะห์กรณีศึกษาเพื่อเป็นตัวอย่างการเขียนรายงาน	**ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าหาคำตอบของแต่ละกลุ่ม ทุกกลุ่มสรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหา** - กรณีศึกษาการสรุปรายงานงบการเงิน เพื่อให้นักศึกษาเตรียมการนำเสนอกรณีศึกษาในครั้งต่อไปในห้องเรียนโดยใช้เวลากลุ่มละ 10-15 นาที

ครั้งที่ (week)	เนื้อหาหรือบทเรียน	กิจกรรมการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL)
13-14	วิเคราะห์กรณีศึกษาโดยนำเสนอในห้องเรียน กลุ่มละ10-15 นาที	**ขั้นที่ 6 นำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย และประเมินผลงานร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนนักศึกษา** - ให้นักศึกษาเข้ากลุ่มเพื่อนำเสนอกรณีศึกษาประจำวิชากลุ่มละ 5 คน โดยอาจารย์สุ่มเลือกที่ละกลุ่ม - นักศึกษาฟัง จดบันทึก และซักถามข้อสงสัย จากเพื่อนนักศึกษาที่นำเสนอ - นักศึกษาทำสรุปสิ่งที่ได้รับจากการร่วมฟังการนำเสนอกรณีศึกษาของเพื่อนๆ พร้อมผลการประเมินเพื่อนที่นำเสนอผลงานส่งอาจารย์ทุกคน
15	-	การประเมินผลความรู้จากการสอบปลายภาค

การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) รายวิชาเคมี เรื่องธาตุและสารประกอบ ในอุตสาหกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม

STUDY OF ATTITUDE IN LEARNING SCIENCE AND ACADEMIC ACHIEVEMENT BY USING "PREDICT OBSERVE EXPLAIN" (POE) LEARNING METHOD IN CHEMISTRY TEACHING ON THE TOPIC OF ELEMENT AND COMPOUND IN GRADE 11, MATTAYOM WAT SUTHARAM SCHOOL

มาธุสร โพธิ์จันทร์
Matusorn Pojun

สาขาออกแบบการเรียนการสอน, ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
[1]MA Learning design, Faculty of Educcation, Master of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี ประชากรประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 975 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม จำนวน 1 ห้องรวม 32 คน ที่เรียนหน่วยการรู้เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี จำนวน 7 แผน และ 2) แบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้านความพยายาม ด้านความมีเหตุผล ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรอบคอบ และ ด้านความใจกว้าง และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรมจำนวน 45 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สถิติค่าสถิติแบบไร้พารามิเตอร์ โดยวิธี Wilcoxon Sign-Rank test จากผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : เจตคติทางวิทยาศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี

ABSTRACT

This research objectives were to compare the students' attitude toward to learning science and to compare the students' achievement by using Predict Observe Explain" (POE) learning method in Grade 11of Mattayom Wat Sutharam School. The sample of this study were 32 students in the second semester in academic year B.E. 2559. The instrument tools obtained

1) 7 POE-based lesson plans, 2.) Evaluation forms to measure 6 aspects of attitude in learning science which are curiosity, effort, reasoning, honesty, caution, and generosity, and 3.) Test for measuring academic achievement about element and compound consisting of 45 questions. Quantitative statistic was approached to analyze data by using mean and standard deviation and Wilcoxon Sign-Rank test method,

The research findings were as follows: 1) Students' attitude after learning by using POE method were higher attitude than before using the POE method both in overall and each aspects such as curiosity, effort, reasoning, honesty, caution, and generosity of the sample after learning the process of contemplative education higher than before learning at .05 levels. 2) Learning achievement of the sample after learning the process of contemplative education higher than before learning at .05 levels.

Keywords : Attitude in learning science, Learning achievement, POE style of teaching

บทนำ

การศึกษาถือเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมืองที่ดีมีวินัยและมีคุณภาพของสังคม ประเทศ และของโลกตลอดจน มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ จากผลการวิจัยของ World Economic Forum พบว่า การจัดการศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจะส่งผลให้นักเรียนที่จบออกไปแล้วไม่มีประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลให้เกิดปัญหาในการทำงานและการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และจากผลการทดสอบในระดับชาติทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2558 พบว่าในรายวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยเพียงแค่ 33.40 เท่านั้น ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐาน ต้องเร่งปรับคุณภาพครู-การเรียนการสอน และจากการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกทม.ทั้ง 438 โรงเรียน พบว่าคะแนนโอเน็ตของนักเรียน กทม. ซึ่งเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาทั่วทั้งประเทศนั้น มีคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 7 กลุ่มสาระวิชา ซึ่งผลคะแนนดังกล่าวทำให้ต้องปรับปรุงคุณภาพครู และปรับการเรียนการสอนให้มีมาตรฐานเพื่อช่วยในการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพและกลายเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศได้ (เดลินิวส์, 2558: ออนไลน์) ทั้งนี้

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้สรุปมาตรฐานสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่นักเรียนต้องรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ตัวชี้วัดที่ ว 3.2 ม.4 - 6/1 ทดลองอธิบายและเขียน สมการของปฏิกิริยาเคมี ทั่วไปที่พบในชีวิตประจำวัน รวมทั้งอธิบายผลของสารเคมีที่มีผลต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ และจากผลการวิจัยของ World Economic Forum ด้านปัญหาแรงงานที่ไม่มีคุณภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดังนั้น ในฐานะครูผู้สอนควรสร้างเจตคติทางวิทยาศาสตร์ที่ดีให้แก่ผู้เรียนก่อนเพราะเป็นสิ่งที่จำเป็น เนื่องการมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ที่ดีแล้วจะส่งผลให้เกิดความอดทนต่อการเรียน หรือการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้และพัฒนางานของตนเองให้เกิดความสำเร็จ ดังนั้นครูผู้สอนจึงต้องตระหนักถึงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมและส่งเสริมให้ผู้เรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ที่ดีซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พร้อมต่อการเรียนรู้จึงนำมาสู่การจัดการเรียนรู้แบบทำนาย สังเกต อธิบาย หรือ พีโออี (POE) ซึ่งเป็นวิธีการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและเกิดความรู้ด้วยตนเอง โดยมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist) โดยใช้พื้น

ฐานความรู้เดิมของผู้เรียนในการสร้างความรู้ใหม่ โดยในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้สอนจะมุ่งเน้นกิจกรรมที่ท้าทายผู้เรียนเพื่อให้เกิด ความมีส่วนร่วมในกระบวนการที่จะเกิดขึ้น โดยแนวคิดนี้เกิดขึ้นจาก White & Gunstone (1992) อธิบายว่า วิธีสอนแบบทำนาย สังเกต อธิบาย ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์และเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่เรียนและส่งผลด้านการเรียนเชิงบวก ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ ขั้นที่ 1 ขั้น ขั้นทำนายผล จากสถานการณ์ที่เป็นปัญหา ขั้นที่ 2 ขั้นสังเกต ซึ่งเป็นขั้นตอนการหาคำตอบโดยการทำการทดลอง การสังเกตการณ์ การสืบค้นข้อมูลและใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบของสถานการณ์ปัญหานั้น ขั้นที่ 3 ขั้นอธิบายผล และจากงานวิจัยของ พัชรวรินทร์ เกลี้ยงนวล (2556: บทคัดย่อ) พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ Predict-Observe-Explain (POE) ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะศึกษาเจตคติวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) เพราะเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และใช้ความรู้ที่มีอยู่อธิบายปัญหาทางวิทยาศาสตร์ที่พบ เกิดการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่ออธิบายปัญหาทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้เป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพของสังคมต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 โดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรในแต่ละระดับชั้น โดยกำหนดโครงสร้างเวลาเรียนขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการ และเปิดโอกาสให้สถานศึกษาเพิ่มเติมเวลาเรียนได้ตามความพร้อมและจุดเน้น โดยทางโรงเรียนมัธยมวัดสุทธารามได้ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางเพื่อจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้มีความเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน กลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ รายวิชาเคมี ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เรื่องธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม จำนวน 4 เรื่อง ประกอบไปด้วยอุตสาหกรรมแร่ อุตสาหกรรมเซรามิกซ์ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับโซเดียมคลอไรด์ อุตสาหกรรมปุ๋ย ซึ่งเนื้อหาดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559) ได้สรุปตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่นักเรียนต้องรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ตัวชี้วัดที่ ว 3.2 ม.4 - 6/1 ทดลองอธิบายและเขียนสมการของปฏิกิริยาเคมีที่พบในชีวิตประจำวัน รวมทั้งอธิบายผลของ สารเคมีที่มีต่อสิ่งมีชีวิต และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เนื้อหาดังกล่าวนักเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติงานจริง ส่งผลให้เกิดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านบวก ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้และการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ในระดับสูงต่อไป

2. แนวคิดและทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist)

เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบของปัญหาจากการค้นหาข้อมูล การทดลองจนสามารถหาคำตอบที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับปัญหาได้อย่างมีหลักการโดยมีผู้วิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ไว้ดังนี้ Cobb (1994) ได้อธิบายว่าทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์คือกระบวนการที่ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ในการสร้างและรวบรวมตกแต่งความรู้ทำให้ผู้เรียนมีโครงสร้างความรู้ที่ใช้ตีความหมายทำนายเหตุการณ์ต่างๆ เป็นกระบวนการทางสังคมระหว่างผู้สอนและผู้เรียนตลอดจนสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียน และ Von Glasersfeld (1991) ได้อธิบายว่าทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์เป็นทฤษฎีของความรู้ที่มีรากฐานมาจากปรัญชาจิตวิทยาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการสื่อความหมายและการควบคุมกระบวนการ

สื่อความหมายในตนเองโดยกล่าวว่าความรู้ไม่ได้เกิดจากการรับรู้เพียงอย่างเดียวแต่เกิดจากการสร้างขึ้นโดยบุคคลที่มีความรู้ โดยหน้าที่ของการรับรู้คือการปรับตัวและการประมวลประสบการณ์ที่ได้รับมาสร้างเป็นความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐณิชา แสงทองอร่าม (2556, หน้า 27) ได้อธิบายว่าทฤษฎีคอนสคอนสตรัคติวิสต์เป็นการ สอนที่จะพัฒนาความสามารถให้ผู้เรียนได้เกิดความรู้ มโนมติ ทักษะที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ของตนเองจากความสัมพันธ์ของสิ่งที่เผชิญ กับความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิมโดยจัดให้นักเรียนได้เผชิญกับสถานการณ์ปัญหาที่แตกต่างกัน นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติกิจกรรมการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ได้อธิบายเหตุผล ในการแก้ปัญหาของตนเองซึ่งจะสะท้อนถึง ความเข้าใจ เกิดทักษะความรับผิดชอบ

3. กิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE)

การจัดการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติทางวิทยาศาสตร์

White & Gunstone (1992) ได้อธิบายว่า กิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เป็นขั้นตอนการนำเสนอสถานการณ์และให้นักเรียนทำนายว่าจะเกิดอะไรขึ้น หลังจากนักเรียนทำนาย จากนั้นให้นักเรียนบอกสิ่งที่สังเกตได้และอธิบายถึงความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ทำนายไว้กับผลจากการสังเกต ซึ่งวิธีการสอนแบบพีโออี (POE) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนของการทำนายว่า ผลที่จะเกิดจากการทดลองกิจกรรมสถานการณ์ที่กำหนดให้จะเป็นอย่างไรบ้าง รองลงมาคือขั้นตอนของการลงมือทดลอง พิสูจน์ สังเกตหาคำตอบเกี่ยวกับการทดลอง กิจกรรมและสถานการณ์ปัญหา ขั้นตอนที่นักเรียนจะเกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างสิ่งที่ทำนายและผลจากการหาคำตอบเกี่ยวกับการทดลอง ซึ่งนักเรียนต้องอธิบายให้ได้ว่า ถ้าคำตอบที่ได้จากการทำการทดลอง กิจกรรมหรือสถานการณ์ปัญหาไม่เป็นไปตามที่ทำนายผลไว้ในขั้นแรกเพราะอะไร และในกรณีที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเองนักเรียนจะต้องร่วมกับเพื่อนในการหาคำตอบ

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติทางวิทยาศาสตร์

เจตคติทางวิทยาศาสตร์เป็นการวัดองค์ประกอบของเจตคติด้านความรู้สึกที่เกี่ยวของกับประสบการณ์เรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์ส่งผลให้ผู้เรียนมีลักษณะการคิดทางวิทยาศาสตร์อันได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความเพียรพยายาม ความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์ ความรอบคอบ ความใจกว้าง ซึ่งการมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านบวกจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการนำหลักการคิดแบบวิทยาศาสตร์ไปปรับใช้ในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์ (2555 หน้า 148-149) ได้กล่าวถึงความหมายเจตคติทางวิทยาศาสตร์เป็นเจตคติเกี่ยวข้องกับลักษณะการคิดแบบวิทยาศาสตร์ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการยึดมั่นในวิธีการทางวิทยาศาสตร์และการแสดงออกถึงจิตที่เป็นวิทยาศาสตร์ และ ภพ เลาหไพบูลย์ (2542 หน้า 12-13) ได้ให้ความหมายของเจตคติทางวิทยาศาสตร์คือเป็นสิ่งที่ฝังอยู่ในจิตใจของนักวิทยาศาสตร์ทุกคนและเป็นตัวที่ส่งผลต่อกระบวนการคิดการตัดสินใจ และการปฏิบัติตามวิธีทางวิทยาศาสตร์เมื่อไรที่มีเจตคติที่ดีต่อวิทยาศาสตร์แล้วก็จะมีความโน้มเอียงที่จะกระทำออกมาโดยไม่คำนึงถึงความยุ่งยากหรือไร้เหตุผลที่พึงกระทำและผู้ที่มีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ควรมีลักษณะดังนี้ ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) มีความสนใจในปรากฏการณ์ต่างๆ มีความเพียรพยายาม (Endeavor) ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคแม้การทดลองนั้นจะล้มเหลวพัฒนาวิธีการปรับปรุงจนได้คำตอบที่แสวงหา ความมีเหตุผล (Reasoning) ยอมรับคำอธิบายที่มีหลักฐานอ้างอิงแสดงความคิดอย่างมีเหตุหาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นตรวจสอบความถูกต้องกับแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือจนมีข้อมูลที่เพียงพอต่อการสรุปผล ความซื่อสัตย์ (Honesty) ไม่มีอคติ (Bias) ต้องการทดลองบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริงและเล็งเห็นคุณค่าของการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง ความรอบคอบ (Circumspection) เห็นคุณค่าของการจัดระบบการทำงานอย่างรอบคอบแล้วนำหลายวิธีการมาตรวจสอบผลการทดลองเพื่อให้มีความ

ถูกต้องมากที่สุด ความใจกว้าง (Open minded) ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เป็นประโยชน์ไม่ถือเอาความคิดของตนเองฝ่ายเดียวยินยอมรับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ดีกว่า

5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

5.1 วิชาวิทยาศาสตร์

Carin and Sund (1975, p. 4-5) ได้อธิบายว่า วิทยาศาสตร์เป็นการเรียนและการสะสมความรู้อย่างเป็นระบบที่ใช้เกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ ภพ เลาหไพบูลย์ (2542 หน้า 2) วิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่สืบค้นหาความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติโดยใช้กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้วิทยาศาสตร์ที่ยอมรับโดยทั่วไป และ ณัฐวุฒิ จันละมุด (2554 หน้า 47) ได้อธิบายว่า ตัวความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นระบบสามารถเชื่อถือได้ และเป็นกระบวนการแสวงหาคำตอบ

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ภพ เลาหไพบูลย์ (2542 หน้า 295) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้จากที่ไม่เคยกระทำได้หรือกระทำได้น้อยก่อนที่จะมีการเรียนการสอนซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ ณัฐวุฒิ จันละมุด (2554) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นคุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถ ของบุคลที่ได้รับจากการเรียนการสอน การทำกิจกรรม ผู้วิจัยจึงต้องสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมในส่วนของเนื้อหาความรู้และกระบวนการแสวงหาความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ ภาวนา วะปะแก้ว (2555 หน้า 42) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้เรื่องงานและพลังงานซึ่งพิจารณาจากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหาและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หมายถึง ระดับความรู้ของผู้เรียนที่ได้รับหลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านพุทธิพิสัย(ปัญญา) จิตพิสัย(จิตใจ) และทักษะพิสัย(พฤติกรรม) ซึ่งด้านพุทธิพิสัยสามารถวัดได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย/Objectives

1. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองเกี่ยวกับการศึกษาเจตคติทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) เป็นการศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดผลสองครั้ง (One-Group PretestPosttest Design) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 975 คน รวม 27 ห้อง ที่เรียนหน่วยการรู้เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม จำนวน 1 ห้องรวม 32 คน ที่เรียนหน่วยการรู้เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

2.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางเจตคติวิทยาศาสตร์ของนักเรียนโดยครู

2.2 แบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียน 6 ด้าน

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.4 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบพีโออี (POE)

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แบบสังเกตพฤติกรรมทางเจตคติวิทยาศาสตร์ และ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม จำนวน 7 แผน ที่ผู้วิจัยออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) เพื่อศึกษาเจตคติวิทยาศาสตร์หาคุณภาพโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

3.2 แบบวัดเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 6 ด้านได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น ความเพียรพยายาม ความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์ ความรอบคอบ ความใจกว้าง หาคุณภาพโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) โดยข้อสอบผ่านเกณฑ์ที่ 0.50 ขึ้นไป หาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของข้อสอบด้วยวิธีของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่น ที่ 0.840 ซึ่งถือว่าเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ได้

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเคมี เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม หาคุณภาพโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) โดยข้อสอบผ่านเกณฑ์ที่ 0.50 ขึ้นไป นำไปแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปทดสอบกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความยากง่าย และ ค่าอำนาจการจำแนก โดยข้อสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนด นำมาค่าความเชื่อมั่น ที่ 0.876 ซึ่งถือว่าเครื่องมือมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง สามารถนำไปใช้ได้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี ในรายวิชาเคมี เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติแบบไร้พารามิเตอร์ โดยวิธี Wilcoxon Sign-Rank test

ผลการวิจัยและอภิปรายผล/Results and Discussion

ผลการเปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี ในรายวิชาเคมี เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติแบบไร้พารามิเตอร์ โดยวิธี Wilcoxon Sign-Rank test

ตารางที่ 1: การเปรียบเทียบ เจตคติวิทยาศาสตร์ ด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้านความ เพียรพยายาม ด้านความมีเหตุผล ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรอบคอบ ด้านความใจกว้าง ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ลำดับที่	เจตคติวิทยาศาสตร์	ก่อนเรียน $\bar{X}$	ก่อนเรียน S.D.	ระดับเจตคติ	หลังเรียน $\bar{X}$	หลังเรียน S.D.	ระดับเจตคติ
1	ด้านความอยากรู้อยากเห็น	1.72	.585	น้อย	3.59	.349	มากที่สุด
2	ด้านความเพียรพยายาม	1.95	.684	ปานกลาง	3.57	.307	มากที่สุด
3	ด้านความมีเหตุผล	1.89	.660	ปานกลาง	3.65	.320	มากที่สุด
4	ด้านความซื่อสัตย์	2.24	.705	ปานกลาง	3.65	.304	มากที่สุด
5	ด้านความรอบคอบ	2.22	.757	ปานกลาง	3.69	.341	มากที่สุด
6	ด้านความใจกว้าง	2.18	.686	ปานกลาง	3.59	.341	มากที่สุด

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนเรียนนักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เป็นลำดับแรกคือ ด้านความซื่อสัตย์ (X=2.24, S.D.= 0.71) รองลงมา คือ ด้านความรอบคอบ (X=2.22, S.D. = 0.76) ด้านความใจกว้าง (X=2.18, S.D. = 0.68) ด้านความเพียรพยายาม (X=1.95, S.D. = 0.68) และลำดับสุดท้าย ด้านความมีเหตุผล(X=1.89, S.D.= 0.60) ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านความอยากรู้อยากเห็น (X=1.72, S.D. = 0.58)

หลังเรียน พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับแรกคือ ด้านความรอบคอบ (X=3.69, S.D.=0.34) รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล (X=3.65, S.D.=0.32) ด้านความซื่อสัตย์ (X=2.65, S.D.= 0.30) ด้านความอยากรู้อยากเห็น (X=3.59, S.D.=0.35) ด้านความใจกว้าง(X=3.59, S.D.=0.34) ด้านความเพียรพยายาม(X=3.57, S.D.= 0.30)

ตารางที่ 2 : การเปรียบเทียบเจตคติวิทยาศาสตร์ระหว่างก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

กลุ่มตัวอย่าง	N	Z	p-value
posttest-pretest scores	32	-4.937	.000

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงการเปรียบเทียบเจตคติวิทยาศาสตร์ด้วยสถิติ Wilcoxon Sign-Rank test ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบเจตคติทางวิทยาศาสตร์ 6 ด้านได้แก่ ด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้านความเพียรพยายาม ด้านความมีเหตุผล ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรอบคอบ ด้านความใจกว้าง ที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี พบว่า เจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

ตารางที่ 3 : การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) ในรายวิชาเคมี เรื่องธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม

กลุ่มตัวอย่าง	N	Z	p-value
posttest-pretest scores	32	-4.500	.000

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยสถิติ Wilcoxon Sign-Rank test ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

สรุป/Conclusions

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออีในรายวิชาเคมี เรื่อง ธาตุและสารประกอบในอุตสาหกรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธารามก่อนการเรียน โดยภาพรวมนักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ด้านความอยากรู้อยากเห็น อยู่ในระดับ น้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.72 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.58 และหลังการจัดการเรียนรู้นักเรียนมีเจตคติทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.35 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา แพงขะ (2557) ศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีทำนาย: สังเกต: อธิบาย ร่วมกับบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง สารในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีการซักถาม การแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และนักเรียนมีความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านโดยภาพรวมเจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง เจตคติทางวิทยาศาสตร์ด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.24 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 รองลงมาคือ ด้านความรอบคอบก่อนเรียนมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.22 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.76 ด้านความใจกว้างก่อนเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.18 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 ด้านความเพียรพยายามก่อนเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.68 ด้านความมีเหตุผลก่อนเรียน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.60 หลังเรียน เจตคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนเพิ่มขึ้น โดย ด้านความซื่อสัตย์ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65 รองลงมา คือ ด้านความรอบคอบค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.69 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 ด้านความใจกว้างค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.34 ด้านความเพียรพยายามค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.30 ด้านความมีเหตุผลค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.32 และจากการเปรียบเทียบเจตคติวิทยาศาสตร์ 6 ด้านได้แก่ ด้านความอยากรู้อยากเห็น ด้านความเพียรพยายาม ด้านความมีเหตุผล ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความรอบคอบ ด้านความใจกว้าง ด้วยสถิติ Wilcoxon Sign-Rank test ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า เจตคติทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 โดยมีงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการทดลองดังนี้ มะลิวัลย์ ศรีสง่าชัย (2555) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงมโนมติของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดสร้างความรู้ที่ พัฒนา ตามวิธีการสอน

แบบ Predict-Observe-Explain เรื่อง พลังงาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจมโนมติทางวิทยาศาสตร์หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ สูงกว่าก่อนได้รับการจัดการเรียนรู้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 76.26 และนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 64.00 ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา พันสนิท (2555) ได้พัฒนามโนมติทางวิทยาศาสตร์ เรื่องงานและพลังงาน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบ การทำนาย-สังเกต-การอธิบาย พบว่าหลังจากนักเรียนได้รับการสอนโดย ใช้วิธีการสอนแบบ POE นักเรียนมีแนวคิดและสามารถอธิบายความรู้สู่มโนมติทางวิทยาศาสตร์ได้ โดยยึดมโนมติตามเกณฑ์ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร แหลมแก้ว (2556) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติในการเรียน วิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า ของนักเรียนชันมัธยมศึกษาปีที 3 โดยใช้เทคนิคการสอน แบบทำนาย สังเกต อธิบาย กับใช้ วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E พบว่า ผลจากการทดลองสอนวิทยาศาสตร์หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง ไฟฟ้า โดยใช้เทคนิคการสอนแบบทำนาย-สังเกต -อธิบาย นักเรียนมี เจตคติ ในการเรียนวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรางค์ นรโภค (2556) ได้ศึกษาการเสริมสร้างความเข้าใจ เรื่องแรงและกฎข้อที่ 2 ของนิวตัน ด้วยการทดลองร่วมกับเทคนิคทำนาย สังเกต อธิบาย (POE) ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยความก้าวหน้าทางกาเรียนเป็น 0.58 อยู่ในระดับปานกลาง ผลการทดสอบทางสถิติพบว่าคะแนนเฉลี่ยทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05และเจตคติต่อวิชาฟิกสิกส์อยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ผู้วิจัยยังได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม ด้วยสถิติ Wilcoxon Sign-Rank test พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบพีโออี (POE) จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพิ่งสูงขึ้นกว่าก่อนเรียน โดยมีงานวิจัยที่สอดคล้องกับผลการทดลองดังนี้ กรรณิการ์ นาคพันธ์ (2556) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แม่เหล็กมหัศจรรย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบ Predict-Observe-Explain (POE) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แม่เหล็กมหัศจรรย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียน โดยใช้การสอนแบบ Predict-Observe- Explain (POE) พบว่า นักเรียนร้อยละ 86.53 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิริยา พงษ์ภักดิ์ (2556) ที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลก โดยใช้วิธี PREDICT-OBSERVE - EXPLAIN (POE) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยตั้งเกณฑ์การผ่านไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม พบว่า นักเรียนทั้งหมดมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนเช่นเดียวกับ งานวิจัยของ สุภาพร แหลมแก้ว (2556) ได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติในการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า ของนักเรียนชันมัธยมศึกษาปีที 3 โดยใช้เทคนิคการสอน แบบทำนาย สังเกต อธิบาย กับใช้ วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E พบว่า นักเรียนที่สอนโดยใช้เทคนิคการสอนแบบทำนาย สังเกต อธิบาย มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และงานวิจัยของ จรีวรรณ ฤทธิ์ทอง (2557) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยชุดการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้วิธีสอนแบบ Predict-Observe-Explain (POE) เรื่อง แรงและความดัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอกสารอ้างอิง

กานดา แพงขะ. (2557). *การศึกษาผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกลวิธีทำนาย: สังเกต: อธิบาย ร่วมกับบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เรื่อง สารในชีวิตประจำวันสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6***.** วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรรณิการ์ นาคพันธ์. (2556). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง แม่เหล็กมหัศจรรย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบ Predict-Observe- Explain(POE).* วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จรีวรรณ ฤทธิ์ทอง. (2557). *การพัฒนาชุดการสอนวิทยาศาสตร์ โดยใช้วิธีสอนแบบ Predict -Observe – Explan (POE) เรื่อง แรงและความดัน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง.* งานวิจัย โรงเรียนอนุบาลป่าพะยอม.

ณัฐวุฒิ จันละมุด. (2554). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติทางวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบโมเดลซิปปาและการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค TGT*

ฐณิชา แสงทองอร่าม. (2556). *การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนรู้แนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ของ Underhill ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ เรื่อง อสมการ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.* วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พิริยา พงษ์ภักดิ์. (2556). *การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์เรื่องกระบวนการเปลี่ยนแปลงของ เปลือกโลก โดยใช้วิธี PREDICT-OBSERVE-EXPLAIN (POE) ส าหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.* วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พัชรวรินทร์ เกลี้ยงนวล. (5556). *ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนวิธี Predict-Observe-Explain (POE) ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* วิทยานิพนธ์ (กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)) มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ภาวนา วะปะแก้ว. (2555). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิซึมประกอบการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบSTAD และแบบ LT*

ภพ เลาหไพบูลย์. (2542**).** *แนวการสอนวิทยาศาสตร์.* กรุงเทพฯ:ไทยวัฒนาพานิช.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโร ประสานมิตร.ถ่ายเอกสาร.

มะลิวัลย์ ศรีสง่าชัย. (2555). *ศึกษาการเปลี่ยนแปลงมโนมติของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดสร้างความรู้ที่พัฒนาตามวิธีการสอนแบบ Predict-Observe-Explain (POE) เรื่อง พลังงาน สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.* วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

รัตนา พันสนิท. (2555). *การพัฒนามโนมิตทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง งานและพลังงาน ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใชวิธีการสอนแบบ การทำนาย-สังเกต-การอธิบาย.* วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). *การวัดและประเมินผลวิทยาศาสตร์.* พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ วี.พรินท์ (1991).

สุภาพร แหลมแก้ว. (2556). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิทางการเรียน ทักษะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเจตคติในการเรียนวิทยาศาสตร์ เรื่อง ไฟฟ้า ของนักเรียนชันมัธยมศึกษาปีที 3 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบทำนาย สังเกต อธิบาย กับใช้ วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สุรางค์ นรโภค. (2556). *การเสริมสร้างความเข้าใจเรื่องแรงและกฎการเคลื่อนที่ข้อที่ 2 ของนิวตันด้วยการทดลองร่วมกับเทคนิคทำนาย สังเกต อธิบาย (POE).* วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Cobb, P. (1994). "*Where is the mind ?.* Constructivist and sociocultural perspectives on mathematical development", Educational research. 23 (7), 13–20.

Carin, A. A. And Sund, R. E. (1975). *Teaching Modern Science*. 2nd ed.Columbus, Ohio : MerrilPublishing Company.

Von Glasersfeld, E. (1991). *Constructivism in education. In the International Encyclopedia of Education***.** Research and Studies. Supplementary Volume.New York: Pergamos Press.

White, R and Gunstone, R. (1992***). Probing Understanding***. London : The Falmer Press.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559 จากเว็บไซต์ http://www.dailynews.co.th/education/387009

Global Competitiv Report 2014-2015 World Economic Forum. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2559 จากเว็บไซต์ http://www.thairath.co.th/

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำงานของนักศึกษาในรายวิชาหลักการตลาด

PARTICIPATION IN OUTSIDE-CLASSROOM ACTIVITY ENHANCING WORK-BASED LEARNING IN PRINCIPLES OF MARKETING COURSE

วินัยชาญ สรรพโรจน์พัฒนา[1*], ธีรวีร์ วราธรไพบูลย์[2],
สุรัชดา เชิดบุญเมือง[3], รัฐยา ผานิชชัย[4], วัลลภ สถิตาภา[5]
Winaicharn Sapparojpattana[1]*, Theerawee Waratornpaibul[2],
Suradchada Cherdboonmuang[3], Ratthaya Phanitchai[4],
Wanlop Sthitabha[5]

[1,2,3,4,5]สาขาวิชาการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
[1,2,3,4,5]Department of Modern Trade Management, Faculty of Business Administration, Panyapiwat Institute of Management
[*]**Corresponding author, E-mail:** winaicharnsap@pim.ac.th

บทคัดย่อ

การเรียนรู้จากการทำงานในรายวิชาหลักการตลาดจำเป็นต้องสร้างบริบทการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำจริง และต้องมีการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะการตลาดของนักศึกษาก่อนและหลังการร่วมกิจกรรมออกร้านซึ่งมีบุคคลภายนอกเข้าร่วมด้วย โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักการตลาด จำนวน 128 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ร่วมกับค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ ได้แก่ ค่าทีแบบร่วม (Paired samples t-test) และสัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis) ผลการวิจัยค้นพบว่าผลการเรียนรู้ด้านทักษะและความรู้ไม่มีความแตกต่างกัน และทักษะและความรู้ของนักศึกษาที่ร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ทำให้สรุปได้ว่าองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริงสามารถนำไปใช้ได้จริง เพราะผู้เรียนได้มีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในทุกๆ ด้าน และเป็นองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ด้วยตนเอง และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่ติดตัวไปตลอดชีวิต

คำสำคัญ: การเรียนรู้จากการทำงาน กิจกรรมนอกห้องเรียน ความรู้ในวิชาหลักการตลาด ทักษะการคิดวิคราะห์และการตัดสินใจจากความรู้

ABSTRACT

Work-based learning in Principles of Marketing course requires a learning environment encouraging the students to take real actions. The research on outcome of such work-based learning activity for this subject was hardly conducted in a systematic way. This study aims at comparing differences between learning outcomes of marketing knowledge as well as related skills which the students acquires before and after participation in an outside-

classroom activity. There were 128 samples from freshmen students enrolling in a Principles of Marketing course. Two sets of questionnaires, one before the activity and the other after, were distributed and responded. Data were analyzed by adopting statistical tools included mean, standard deviation, paired samples t-test and correlation. The result reveals no difference in the outcomes of acquired knowledge and skills. Further, the knowledge and skills learned from the active participation in activity are correlated significantly. Therefore, we contend that the knowledge acquired from the involvement in the hand-on experiences is useful. Because such self-learning experiences enable some well-rounded abilities that actually change their behavior for the whole life.

Keywords: Work-based Learning, Outside-classroom Activity, Knowledge in Principles of Marketing Subject, Critical Thinking and Decision Skills from the Knowledge

บทนำ

การเรียนรู้จากการทำงาน (Work-based Learning) มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน โดยเฉพาะการเรียนรู้เนื้อสาระควบคู่กับการพัฒนาพัฒนาทักษาการคิดชั้นสูง (ศศิธร เวียงละลัย, 2556, หน้า 17) ซึ่งเป็นปรัชญาและแนวการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ตั้งแต่ พ.ศ. 2554 คณะบริหารธุรกิจเริ่มจัดกิจกรรมวิชาการที่บริการชุมชนไปพร้อมกันเรื่อยมา แต่ยังไม่เคยมีการศึกษาประสิทธิผลอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับผลการเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในกิจกรรมนอกห้องเรียนในลักษณะนี้ที่เชื่อมโยงเข้ากับการพัฒนาทักษะการคิดชั้นสูงตามแนวการเรียนรู้จากการทำงานดังกล่าว และยังสามารถปลูกฝังจิตวิญญาณผู้ประกอบการ การวางแผน การจัดสรรทรัพยากร และการนำแผนไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมความพร้อมสำหรับการทำงานจริงได้อย่างรอบด้าน ดังนั้นในภาคการศึกษาที่ 1 การศึกษา 2558 คณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและคณาจารย์ประจำสาขาวิชารวม 5 ท่านดังรายนามที่ร่วมนำเสนอผลงานการวิจัยนี้ จึงดำเนินการวิจัยควบคู่ไปกับการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษารายวิชาหลักการตลาด ที่ใช้ชื่อว่ากิจกรรม “ค้าปลีกก้าวไกล ชุมไทยยั่งยืน ครั้งที่ 2” ในระหว่างภาคการศึกษาที่ 1.1/2558 เป็นเวลา 1 วัน มีลักษณะเป็นการร่วมออกร้านของนักศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มๆ ละ 6 – 8 คน จัดหาผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายร่วมกับพ่อค้า-แม่ค้าที่ได้รับเชิญมาออกร้านจากชุมชนปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรีอีกว่า 20 ร้าน

นักศึกษาแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการตลาดจากความรู้ที่เรียนในห้องเรียน กำหนดกลุ่มเป้าหมายและตำแหน่งการตลาด การวางกลยุทธ์การตลาด การคาดการณ์สภาวะการแข่งขัน และการดำเนินการเตรียมการผลิต การออกแบบร้าน ตลอดจนกลวิธีในการขาย โดยก่อนหน้าวันออกร้าน นักศึกษาทุกคนได้รับมอบหมายให้เขียนอธิบายส่งที่คิดจะทำจากการแผนงานดังกล่าวจากคำถาม 4 ข้อเหมือนกัน ได้แก่

(1) นักศึกษากำหนดตำแหน่งทางการตลาดเพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายในการออกร้านครั้งนี้ไว้อย่างไร

(2) ในการออกร้านขายจริง นักศึกษาคิดว่าต้องนำความรู้กลยุทธ์การตลาดเรื่องใดมาประยุกต์ใช้มากที่สุด เลือกเพียงคำตอบเดียวพร้อมอธิบายเหตุผลที่ชัดเจน

(3) นักศึกษาวางแผนตามกลยุทธ์ในข้อ 2 สำหรับการออกร้านจริงครั้งนี้ไว้อย่างไร

(4) นักศึกษาคาดการณ์ว่าจะขายสินค้าได้ผลกำไรจากการออกร้านเป็นเงินเท่าไร อธิบายอย่างละเอียด

และหลังจากร่วมกิจกรรมแล้ว นักศึกษาได้สัมผัสกับผลการดำเนินการที่ทำให้บรรลุเป้าหมาย กล่าวคือ ผลกำไรดังที่ตั้งไว้ก่อน ซึ่งต้องผ่านสถานการณ์ที่ไม่ตรงกับที่วางแผนไว้ ต้องสามารถพิจารณาแก้ไขปัญหาพลิกสถานการณ์อย่างทันท่วงที มิฉะนั้นก็ย่อมประสบกับความพ่ายแพ้ในทางการตลาดและการค้าขาย ประสบการณ์นี้นักศึกษาทุกคนมีโอกาสสะท้อนบทเรียนผ่านคำถามอีก 4 ข้อซึ่งสันพันธ์ต่เนื่องกับคำถามชุดแรก ได้แก่

(1) คนที่มาซื้อสินค้าตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่วางแผนไว้มากน้อยเพียงไร

(2) ในการออกร้านขายจริง นักศึกษาคิดว่าต้องนำความรู้กลยุทธ์การตลาดเรื่องใดมาประยุกต์ใช้มากที่สุด เลือกเพียงคำตอบเดียวพร้อมอธิบายเหตุผลที่ชัดเจน

(3) ในการดำเนินกลยุทธ์ในข้อ 2 นักศึกษาพบกับอุปสรรคอย่างไรและมีการแก้ไขสถานการณ์อย่างไรบ้าง

(4) นักศึกษาได้ผลกำไรจากการขายสินค้าเป็นเงินเท่าไร ตามที่วางแผนไว้หรือไม่ คิดว่าเกิดจากสาเหตุอะไร

การศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ในเชิงทักษะและเนื้อสาระความรู้จากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกห้องเรียนก่อให้เกิดความเข้าใจในระบบการเรียนรู้จากการทำงานที่ไม่ได้มุ่งให้เรียนรู้จากในห้องเรียนเท่านั้น ความเข้าใจในระดับของประสิทธิผลของการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนอกห้องเรียนนี้จะทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองผลการเรียนรู้ของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น และทำให้การจัดการเรียนการสอนมรระบบการเรียนรู้ผ่านการทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุดอีกด้วย

ทบทวนวรรณกรรม

ภายใต้บริบทการเรียนรู้จากการทำงาน การจัดการเรียนการสอนผ่านกิจกรรมนอกชั้นเรียนมุ่งปรับกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักศึกษา โดยคำนึงทักษะและความรู้ก่อนเข้าสู่กระบวนการเรียน และจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนในรูปแบบที่จะทำให้เกิดทักษะและความรู้ที่มุ่งหมายเป็นผลผลิต ดังที่ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2549, หน้า 240) เสนอให้พิจารณาระบบการเรียนการสอนเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยตัวป้อน กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลย้อนกลับ และบริบท ดังรูปที่ 1

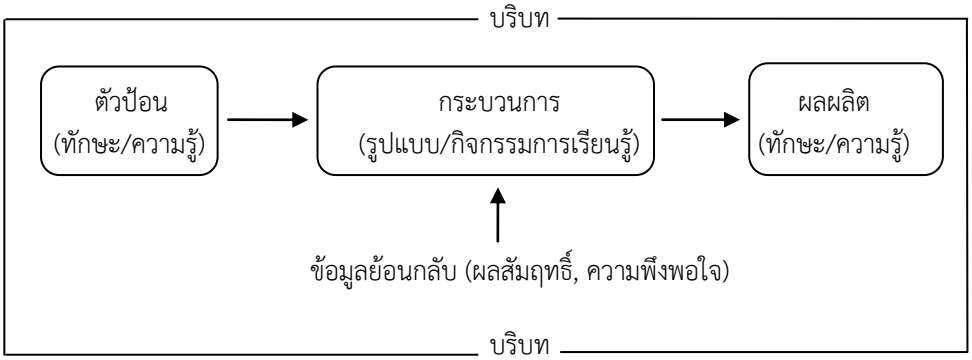

รูปที่ 1: องค์ประกอบของระบบการจัดการเรียนการสอน
ปรับจาก: ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ 2549, หน้า 240

การจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากหลากหลายวิธี สามารถค้นพบข้อมูลและความรู้ด้วยตนเอง โยงความรู้กับการใช้ชีวิตจริง (ศศิธร เวียงวะลัย, 2556, หน้า 119-123) ทั้งนี้ผู้เรียนจะมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น (Active Participation) ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม (อ้างแล้ว, หน้า 120-121) อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมเสริมเนื้อหาสาระนอกห้องเรียนได้จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งธรรมรส โชติกุญชร (2549, หน้า 48-49) กล่าวยืนยันว่า ประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตร มิได้มากจากการสอนในรายวิชาต่างๆ เท่านั้น แต่ยังรวมถึงโครงงานและกิจกรรมต่างๆ สำหรับผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้เรียนผ่านการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาทั้งในและนอกห้องเรียนแล้ว ย่อมเกิดทักษะและความรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรทั้งแบบทั่วไปและแบบเจาะจงได้ (อ้างแล้ว, หน้า 143)

การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนในรูปแบบที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมนั้นตรงกับแนวการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างองค์ความรู้ด้วยปัญญาตน (Constructivism) ดังที่ศศิธร เวียงวะลัย (2559,หน้า 216) อธิบายว่า เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนลงมือกระทำด้วยตนเอง ก่อให้เกิดประสบการณ์ เกิดการสร้างเหตุผลขึ้นด้วยตนเองซึ่งพัฒนาเป็นความคิด กลายเป็นความรู้ใหม่ซึ่งจำเป็นต่อการตัดสินใจแก้ปัญหาในชีวิตจริง

ทักษะและความรู้ใหม่ที่มนุษย์สามารถใช้ในชีวิตได้นั้น เป็นความสามารถของมนุษย์เชิงพฤติกรรมดังที่ Bandura (1982, 1986) แยกได้ออกเป็น 5 ลักษณะ ได้แก่ (1) ความสามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับประสบการณ์ไปสร้างวิถีทางทางพฤติกรรม (Symbolizing Capability) (2) ความสามารถกำหนดพฤติกรรมที่คาดหวังในอนาคตอย่างมีเป้าหมาย (Forethought Capability) (3) ความสามารถคัดแปลงพฤติกรรมตามแบบแผนที่ผ่านการเรียนรู้ (Vicarious Capability) (4) ความสามารถในการกำกับตนเองเพื่อให้สอดคล้องกับความคาดหมายของผู้อื่น (Self-regulatory Capability) และ (5) ความสามารถในการไตร่ตรองพิจารณาตนเอง (Self-reflective Capability) จาก 5 ลักษณะดังกล่าวสรุปได้ว่าทักษะและความรู้ที่เกิดจากการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ในการคิด กระทำ และตรวจสอบผลได้ด้วยตัวผู้เรียนเองและด้วยความจงใจปรารถนา

จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องข้างต้นนำสู่กรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังรูปที่ 2 คือ

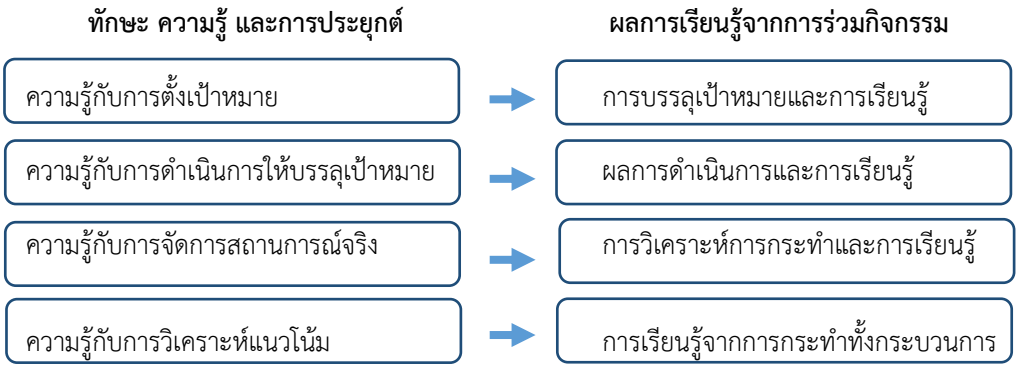

รูปที่ 2: กรอบแนวคิดการศึกษาประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียน

ทั้งนี้ ทักษะ ความรู้ และการประยุกต์ที่นักศึกษามีอยู่ก่อนร่วมกิจกรรมเกิดจากการเรียนรู้ภาคทฤษฎีในชั้นเรียน ซึ่งอยู่ในกระบวนการเรียนรู้ เพียงแต่ได้รับการส่งเสริมให้เพิ่มทักษะ ความรู้ และการประยุกต์ในอีกระดับหนึ่งในเชิงพฤติกรรมกล่าวคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกห้องเรียน จึงทำให้ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเกิดจากความรู้เชิงทฤษฎีและเชิงพฤติกรรม เป็นประสบการณ์การเรียนรู้ทำให้สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งในกรณีนี้ นักศึกษาได้รับการมอบหมายให้ดำเนินกิจกรรมการค้าขายที่ลงทุนเองในมูลค่าไม่เกิน 2,000

บาท และคาดหวังให้ได้ผลกำไรมากพอที่จะสามารถคืนทุนที่ลงไปได้หลังจากเสร็จกิจกรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ศึกษาความแตกต่างของผลการเรียนรู้ด้านความรู้ในวิชาหลักการตลาดและด้านทักษะในการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงของนักศึกษาก่อนและหลังการร่วมกิจกรรม และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผลการเรียนรู้ของนักศึกษาดังกล่าวเหล่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา BUS1121 หลักการตลาด (กลุ่มวิชาบังคับ หมวดวิชาแกน) จำนวน 2 กลุ่มเรียน (จากทั้งหมด 7 กลุ่มเรียน) จำนวน 128 คน

แบบสอบถามก่อนการร่วมกิจกรรมที่ประกอบด้วยคำถาม 4 ข้อ และภายหลังการร่วมกิจกรรมที่ประกอบด้วยคำถามอีก 4 ข้อ พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัยผ่านการตรวจสอบจากผู้สอนรายวิชาหลักการตลาด 2 ท่าน และรายวิชาการจัดการเงิน 1 ท่าน

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1) สถิติพื้นฐาน

(1) ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) เพื่อใช้แปลความหมายของข้อมูลด้านต่าง ๆ

(2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้รวมกับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงการกระจายของข้อมูล

2) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

(1) ค่าที (t-test) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมและหลังเข้าร่วมกิจกรรม (Paired samples t-test)

(2) การหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนก่อนอบรม-หลังอบรม โดยใช้สัมประสิทธ์สหสัมพันธ์ (Correlation analysis)

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ตารางที่ 1: ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทักษะ ก่อน-หลัง เข้าร่วมกิจกรรม

หัวข้อทดสอบ	ทักษะก่อนร่วมกิจกรรม (B-Sk)	ความรู้ก่อนร่วมกิจกรรม (B-Kn)	ทักษะหลังร่วมกิจกรรม (A-Sk)	ความรู้หลังร่วมกิจกรรม (A-Nk)
ทักษะก่อนร่วมกิจกรรม (B-Sk)	1.000			
ความรู้ก่อนร่วมกิจกรรม (B-Kn)	.636**	1.000		
ทักษะหลังร่วมกิจกรรม (A-Sk)	.359**	.325**	1.000	
ความรู้หลังร่วมกิจกรรม (A-Nk)	.365**	.456**	.594**	1.000

จากตารางที่ 1 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างทักษะก่อนร่วมกิจกรรมของนักศึกษากับความรู้ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (r=.636) เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างทักษะหลังร่วมกิจกรรมของนักศึกษากับความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรมที่มีไปทิศทางเดียวกัน (r=.594) ซึ่งหมายความว่านักศึกษาที่นำมาเป็นกลุ่มที่ศึกษามีทักษะและความรู้เป็นทิศทางเดียวกัน และเมื่อทำการทดสอบความสัมพันธ์

ผู้ศึกษานำมาทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนโดยทำการเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม “ค้าปลีกก้าวไกล ชุมชนไทยยั่งยืน” ได้ผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: เปรียบเทียบคะแนนทักษะและความรู้ของนักศึกษา ก่อน-หลัง การจัดกิจกรรม

หัวข้อทดสอบ	ก่อน		หลัง		T	Sig.
	$\overline{X}$	**S.D.**	$\overline{X}$	**S.D.**		
ด้านทักษะ						
1. การวิเคราะห์ปัญหา และการแก้สถานการณ์	1.30	1.34	3.14	1.35	-11.665	.000*
2. การวางแผน (ก่อนจัดกิจกรรม) และได้กำไรหรือทราบถึงการปัญหาที่เกิดภาวะขาดทุน (ทราบหลังการขาย)	1.33	1.02	2.86	1.49	-10.903	.000*
ค่าเฉลี่ยรวมด้านทักษะ	**2.63**	**2.14**	**6.00**	**2.60**	**-13.064**	**0.000***
ด้านความรู้						
1. การวางแผนการตลาด	0.95	1.12	2.40	1.61	-9.171	.000*
2. การจัดการการออกร้าน	1.17	1.01	2.66	1.46	-10.590	0.000*
ค่าเฉลี่ยรวมด้านความรู้	**2.12**	**1.91**	**5.06**	**2.75**	**-12.007**	**.000***
รวมทั้งหมด	**4.75**	**3.67**	**11.06**	**4.82**	**-14.561**	**.000***

จากตารางที่ 2 การศึกษาเปรียบเทียบทักษะและความรู้ ที่ได้จากกการเข้าร่วมกิจกรรม“ค้าปลีกก้าวไกล ชุมชนไทยยั่งยืน” ในภาพรวมนั้นพบว่า ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมได้วัดทักษะและความรู้จากนักศึกษาจำนวน 108 คน ได้คะแนนเฉลี่ย 4.75 คะแนน และทดสอบหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาได้คะแนนเฉลี่ยรวม 11.06 คะแนน ซึ่งคะแนนก่อนและหลังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (t=-14.561,Sig.=0.000) และทำการเปรียบเทียบคะแนนเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านทักษะ พบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม พบว่านักศึกษามีทักษะเพิ่มมากขึ้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 2.63 คะแนน หลังเข้าร่วมกิจกรรมมีคะแนนเฉลี่ย 6 คะแนน ประกอบด้วย

ทักษะการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขสถานการณ์ พบว่า นักศึกษาสามารถใช้กลยุทธ์แก้ปัญหาอุปสรรคและแก้ไขสถานการณ์ก่อนการร่วมกิจกรรมได้คะแนนทดสอบเฉลี่ย 1.30 คะแนน และได้คะแนนจากการใช้กลยุทธ์แก้ปัญหา อุปสรรคและแก้ไขสถานการณ์ หลังร่วมกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย 3.14 คะแนนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 (t=-11.665,Sig.=0.000) โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1.84 คะแนน

ทักษะด้านการวางแผน พบว่า นักศึกษาได้วางแผนผลกำไรจากการขายก่อนการร่วมกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย 1.33 คะแนน และได้กำไรจากการทำกิจกรรมหรือทราบถึงปัญหาที่เกิดภาวะขาดทุน หลังร่วมกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย 2.86 คะแนนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 (t=-10.903,Sig.=0.000) โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1.53 คะแนน

ด้านความรู้ พบว่า นักศึกษามีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยคะแนนความรู้ก่อนร่วมกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 2.12 และคะแนนความรู้หลังเข้าร่วมกิจกรรม 5.06 คะแนน ประกอบด้วย

ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนการตลาด พบว่า นักศึกษามีความรู้การวางแผนขายสินค้าตรงกับกลุ่มเป้าหมายก่อนการร่วมกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย 0.95 คะแนน และเมื่อร่วมกิจกรรมแล้วนักศึกษามีความรู้วางแผนขายสินค้าตรงกับกลุ่มเป้าหมายได้คะแนนเฉลี่ย 2.40 คะแนนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 (t=-9.171,Sig.=0.000) โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1.45 คะแนน

ความรู้ด้านการจัดการการออกร้าน พบว่า นักศึกษามีความรู้ในการวางแผนกลยุทธ์การตลาดก่อนการร่วมกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย 1.17 คะแนน และเมื่อร่วมกิจกรรมแล้วนักศึกษามีความรู้การวางแผนกลยุทธ์การตลาดได้คะแนนเฉลี่ย 2.66 คะแนนซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ 0.05 (t=-10.590,Sig.=0.000) โดยมีคะแนนเพิ่มขึ้น 1.49 คะแนน

การเรียนรู้จากการทำงานไม่จำเป็นต้องบรรลุเป้าหมายเสมอไป เพราะในการทำงานจริงก็ไม่ได้เป็นเช่นนั้น แต่ทักษะที่เกิดขึ้นในการแก้ไขสถานการณ์ก่อให้เกิดองค์ความรู้ที่จะติดตัวไปใช้ซ้ำได้ในอนาคต หรือทักษะที่เกิดขึ้นในการแก้ไขสถานการณ์ไม่ได้ก็ตามก็ก่อให้เกิดเป็นองค์ความรู้ในอีกลักษณะหนึ่งที่จะติดตัวไปในการรู้เท่าทันและสามารถหลีกเลี่ยงเหตุปัจจัยที่ทำให้ไม่บรรลุเป้าหมายในการทำงานนั้น ซึ่งมีความสำคัญยิ่งกว่าความรู้ทางทฤษฎีที่ไม่ได้ลองนำไปใช้เลยและไม่เกิดเป็นประสบการณ์ติดตัว จากผลวิจัยค้นพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำงานของนักศึกษาทำให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาทักษะและความรู้ที่เรียนรู้ในรายวิชาหลักการตลาด ซึ่งหากไม่ได้มีส่วนร่วมในลักษณะนี้ ก็ยากที่นักศึกษาจะได้รับประสบการณ์จากการวางแผนการตลาด การจัดสรรทรัพยากร การผลิต การขาย พฤติกรรมลูกค้า และการแข่งขันที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ในทางธุรกิจที่เป็นจริงได้ ทักษะและความรู้ที่นักศึกษาได้รับการพัฒนาขึ้นมาจึงเป็นผลผลิตทางการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทในการทำงานอย่างแท้จริง ทำให้นักศึกษามีทั้งทักษะและความรู้พร้อมในการทำงานด้านการตลาดหลังสำเร็จการศึกษา บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรตามแนวทางจัดการเรียนการสอนผ่านประสบการณ์จริง

สรุป

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำงานของนักศึกษาในรายวิชาหลักการตลาดก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีในการพัฒนาทักษะและความรู้จากห้องเรียน ประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับทำให้นักศึกษาเข้าใจสถานการณ์การจัดการทรัพยากร การผลิต การขาย และการแข่งขันที่เป็นจริง องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริงสามารถนำไปจริงได้ เพราะผู้เรียนจะมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น (Active Participation) ในทุกๆ ด้าน และเป็นองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Contructivism) (ศศิธร เวียงวะลัย, 2556) และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมที่ติดตัวไปตลอดชีวิต (Bandura, 1982, 1986)

ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต ซึ่งองค์ความรู้ที่นักศึกษาได้รับต้องมีความทันต่อสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอยู่เสมอ จึงควรเพิ่มกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สามารถเพิ่มพูนประสบการณ์จริงให้นักศึกษาได้มีเวทีประยุกต์ความรู้จากการเรียน เพื่อพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์รวมทั้งตัดสินใจจากความรู้ที่ศึกษามา นักศึกษาก็จะพร้อมทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นในการเป็นกำลังสำคัญของภาคเศรษฐกิจต่อไป การจัดการเรียนจากกิจกรรมนอกห้องเรียนจึงถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้จากการทำงานของทุกหลักสูตรทางด้านบริหารธุรกิจ

เอกสารอ้างอิง

ธรรมรส โชติกุญชร. (2549). *หน่วยที่ 10 การออกแบบระบบกาเรียนการสอน ในบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาระบบการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. (2549). *หน่วยที่ 8 ทฤษฎีการสอน ในบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาระบบการสอน.* พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ศศิธร เวียงละลัย. (2556). *การจัดการเรียนรู้.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

Bandura, A. (1982). Self-Efficacy Mechanism in Human Agency. *American Psychologist, 37*(2), 122-147.

Bandura, A. (1986). *Social Foundations of Thought and Action: A Social Cognitive Theory.* Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.

ตัวแบบการถดถอยพหุคูณสำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม
THE MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL FOR LEARNING ACHIEVEMENT IN ENGINEERING MATHEMATICS SUBJECT

สิทธิกรณ์ คำรอด[1*], กิตติพงษ์ ศรีแขไตร[2]
Sittikorn Khamrod[1*], Kittipong Srikhaetai[2]

[1,2]สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
[1,2]Office of General Education, Panyapiwat Institute of Management
[*]**Corresponding author, E-mail:** sittikornkha@pim.ac.th

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมาณผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม โดยสร้างตัวแบบการถดถอยพหุคูณ (Multiple Linear Regression: MLR) ในการคัดเลือกสมการถดถอยจะใช้เซตย่อยที่ดีที่สุด (Best subsets) โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (y) กับตัวแปรอิสระ คือ ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (x_1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา (x_2) รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (x_3) และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (x_5) และได้สมการที่เหมาะที่สุดคือ $\hat{y} = -12.58 + 18.005x_1 + 2.8064x_2 + 0.00025x_3 + 4.973x_5$ มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 6.7872 และได้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณหรือสัมประสิทธิ์ตัวกำหนดพหุคูณที่มีการปรับค่า 52.2

คำสำคัญ: ตัวแบบการถดถอยพหุคูณ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ABSTRACT

This research aims to estimate the achievement of engineering mathematics studying by conducting Multiple Linear Regression (MLR). Regression is selected in this study by using Best subsets from the achievement of engineering mathematics studying (y) and the independent variable is the average grade in high-school level (x_1), the amount of family's members while they are studying (x_2), the average family's revenue per month (x_3), and students' studying behavior of engineering mathematics subject (x_5). The most appropriated equation is $\hat{y} = -12.58 + 18.005x_1 + 2.8064x_2 + 0.00025x_3 + 4.973x_5$ has the standard error of estimation as 6.7872 and the result of adjusted coefficient of determination 52.2.

Keywords: Multiple Linear Regression Model, Learning Achievement

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนาเข้าสู่ประเทศไทย 4.0 (Thailand 4.0) ซึ่งเป็นการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้น และก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง โดยจะต้องผลิตนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศ Thailand 4.0ในด้านระบบการศึกษา เป็นการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เป็นหัวใจสำคัญในการสื่อสารกับนานาชาติ ทั้งเพื่อการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ การส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสะเต็มศึกษา (STEM Education) การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาของไทยเช่นนี้ทำให้บุคคลแต่ละบุคคลมีการปรับตัวให้ทัน เพื่อให้เกิดสมความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางด้านวัตถุและจิตใจ ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะเรียนรู้และปรับตัวได้อย่างเท่าทันการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย จากงานวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมี 4 ประการ คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ความถนัดทางการเรียน มโนภาพแห่งตน และคุณภาพของการสอน ตัวแปรที่มีอิทธิพลในรูปที่เป็นสาเหตุทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เวลาเรียน (ศรัณย์ จันทร์ศรี และ น้อมจิต กิตติโชติพาณิชย์, 2557) สอดคล้องกับ (Klausmeier, 1985) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลมาจากองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านสติปัญญา (Intellectual Factor) และองค์ประกอบด้านที่ไม่เกี่ยวกับสติปัญญา (Non-Intellectual Factor) ปัจจัยเหล่านี้ส่งผลแตกต่างกันไปตามระดับชั้นของผู้เรียน ได้แก่ 1) ตัวแปรด้านภูมิหลัง คือ หลักสูตรของสถาบัน ภูมิหลังของครู ภูมิหลังของผู้เรียน ได้แก่ อายุ เพศ พื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ ความรู้เดิม แรงจูงใจ ความสนใจ ความถนัด 2) กิจกรรมของครู ได้แก่ การวางแผนและเตรียมการสอน วิธีการสอน การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน สมรรถนะของครูในการชักจูงและการสื่อสาร กิจกรรมของผู้เรียนที่กระทำขณะที่มีการเรียนการสอน (Harmischfeger & Wiley, 1976) สอดคล้องกับที่ศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ 1) ตัวแปรด้านพฤติกรรมเบื้องต้นด้านพิสัยซึ่งเป็นพฤติกรรมด้านความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความสามารถทั้งหลาย 2) ตัวแปรด้านลักษณะเบื้องต้นด้านจิตพิสัย คือแรงจูงใจ ความสนใจ ความกระตือรือร้นต่อการเรียน เจตคติต่อวิชา เจตคติต่อโรงเรียน ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง 3) ตัวแปรด้านคุณภาพการสอน (Bloom, 1976) สำหรับประเทศไทย พบว่ามีปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรง และทางอ้อม คือ นิสัยในการเรียน เวลาที่ใช้ศึกษาเพิ่มเติม ทัศนคติทางการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ลักษณะของเพื่อน และบรรยากาศวิชาการภายในสถาบัน คุณภาพการสอน เกรดเฉลี่ยเดิมบรรยากาศครอบครัว (อภิญญา อิงอาจ, 2548) ปัจจุบันวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพประชาชน นำไปสู่การพัฒนาประเทศต่อไป องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบจากผู้เรียน เช่น สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน และแรงจูงใจของผู้เรียน และอีกองค์ประกอบหลักคือระบบการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่พัฒนาระบบความคิดของบุคคลอย่างมีเหตุผล โดยคณิตศาสตร์เป็น ศาสตร์สาขาหนึ่งที่ต้องอาศัยข้อเท็จจริง หลักการ วิธีการ ทฤษฎี และเหตุผลเป็นปัจจัยสำคัญในการพิจารณาหาข้อยุติอีกทั้งคณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความก้าวหน้าของแขนงวิชาต่าง ๆ อีกด้วย ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์เศรษฐศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และเทคโนโลยีซึ่งล้วนแต่อาศัยหลักการทางคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์จึงเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งวิชาหนึ่ง ยุพิน พิพิธกุล (2539:1) ได้กล่าวไว้ว่า “คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวข้อง กับความคิดกระบวนการและเหตุผล

คณิตศาสตร์ฝึกให้คนคิดอย่างมีระบบ และเป็นรากฐานของวิทยาการหลาย ๆ สาขาความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์วิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น ก็ล้วนอาศัยคณิตศาสตร์ทั้งสิ้น”

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนการสอนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม และปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี จะเป็นพื้นฐานของการเรียนในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อหาตัวแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

กรอบแนวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี (ธีระศักดิ์ อุรัจนานนท์, 2544) พบว่า เจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.166 และปิยะ บัณฑิตสกุลชัย (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ พบว่าผลการเรียนเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษาและเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.530

จากงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำมากำหนด ตัวแปรอิสระ (Independent variable) และตัวแปรตาม (Dependent variable) ดังกรอบแนวความคิดในการวิจัยต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ → **ตัวแปรตาม**

1. ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX)
2. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา
3. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน
4. เจตคติของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม
5. พฤติกรรมการเรียนของนักศึกษารายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ประจำปีการ 2559 จำนวน 98 คน ซึ่งประกอบด้วยสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ จำนวน 28 คน สาขาวิศวกรรมการผลิตยานยนต์ จำนวน 36 คน สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 34 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จากการคำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ

79 คน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543) ซึ่งประกอบด้วยสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ จำนวน 23 คน สาขาวิศวกรรมการผลิตยานยนต์ จำนวน 29 คน สาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ จำนวน 27 คน

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้นิยามศัพท์สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

ตัวอย่าง หมายถึง นักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ประจำปีการ 2559

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนสะสมตลอดภาคการศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนและวิธีการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติและพฤติกรรมการเรียน เพื่อสรุปให้เห็นภาพของ แนวคิด หลักการและกระบวนการ

2. สร้างเครื่องมือและให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบสอบถาม และความถูกต้องของเนื้อหาของเครื่องมือในการทำวิจัย และผู้วิจัยจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะผู้เชี่ยวชาญ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยผู้วิจัยวางแผนและกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือที่ใช้ตลอดจนกำหนดวิธีวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลข้อมูล

4. หาตัวแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ด้วยวิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (y) กับตัวแปรอิสระ 5 ตัว ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) (x_1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา (x_2) รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (x_3) เจตคติของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (x_4) และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (x_5) ด้วยวิธีการคัดเลือกสมการถดถอยจะใช้เซตย่อยที่ดีที่สุด (Best subsets) เพื่อหาสมการที่จะใช้ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมที่ดีที่สุด ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณที่มีตัวแปรตาม y และตัวแปรอิสระทั้งหมด 5 ตัว ได้แก่ x_1, x_2, x_3, x_4 และ x_5 จึงได้ตัวแบบการถดถอยดังนี้

$$y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \beta_3 x_3 + \beta_4 x_4 + \beta_5 x_5 + \varepsilon \qquad (1)$$

โดยที่ β_i คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย ($i = 1, 2, 3, 4, 5$), ε คือ ความคลาดเคลื่อนของตัวแบบการถดถอยพหุคูณ และผู้วิจัยใช้วิธีการประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด (Least Square Estimation) ซึ่งมีข้อสมมุติของความคลาดเคลื่อน (Error) ทั้ง 4 ข้อดังต่อไปนี้ ข้อที่ 1) ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปรกติ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ แอนเดอร์สันต์–ดาร์ริ่ง (Anderson-Daring: AD) (Lewis, 1961) ของแผนภาพความน่าจะเป็นปรกติ (Normality Probability Plot) ข้อที่ 2) ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกัน ด้วยทดสอบเดอบิน-วัตสัน (Durbin–Watson Test: DW) (Durbin & Watson, 1951) ในการทดสอบสหสัมพันธ์

ในตัว (Autocorrelation) อันดับที่ 1 ของค่าคลาดเคลื่อน ข้อที่ 3) ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนคงที่ ด้วยการทดสอบ บรุสช์ พาแกน (Breusch–Pagan: BP) (Breusch & Pagan, 1979) มีสมมุติฐานของการทดสอบ ดังนี้

H_0 : ความคลาดเคลื่อน ε_i มีความแปรปรวนคงที่เป็น σ^2

H_1 : ความคลาดเคลื่อน ε_i มีความแปรปรวนไม่คงที่ โดยมีค่าขึ้นอยู่กับค่าของ X

สถิติที่ใช้ในการทดสอบ บรุสช์ พาแกน คำนวณได้จาก

$$\chi^2_{BP} = \frac{SSR^*/2}{\left(SSE/n\right)^2} \quad \square \quad \chi^2_{1-\alpha;p} \tag{2}$$

เมื่อ SSR^* คือ ผลรวมกำลังสองของการถดถอย (Sum Square Regression) ระหว่างส่วนเหลือกำลังสอง (e_i^2) และ X

SSE คือ ผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (Sum Square Error) ของการถดถอยระหว่าง Y และ X

p คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ใช้ในตัวแบบการถดถอย

ข้อที่ 4) ตรวจสอบว่ามีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยค่า VIF (Variance Inflation Factor) ซึ่งคำนวณได้จาก

$$VIF = \frac{1}{1-R^2_{j|others}} \tag{3}$$

$R^2_{j|others}$ คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณของการถดถอยระหว่าง X_j โดยที่ $p-2$ เป็นตัวแปรอิสระอื่น ๆ ที่อยู่ในตัวแบบการถดถอยพหุคูณ สำหรับการพิจาณาการเกิดปัญหาเกิดปัญหาการมีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ นั้นมีเกณฑ์ในการพิจารณาคือ $VIF \le 5$ แสดงว่าเกิดปัญหาการมีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระขึ้นเพียงเล็กน้อย $5 < VIF < 10$ แสดงว่าเกิดปัญหาการมีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระขึ้นปานกลาง และ $VIF \ge 10$ แสดงว่าเกิดปัญหาการมีพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระขึ้นอย่างรุนแรง

5. ได้ตัวแบบผลสัมฤทธิ์ทางการรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมจากขั้นตอนที่ 4 ซึ่งสามารถพิจารณาเลือกตัวแบบได้ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1) ตัวแบบที่มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณหรือสัมประสิทธิ์ตัวกำหนดพหุคูณ (Coefficient of Multiple Determination: R^2) มากที่สุด ขั้นตอนที่ 2) ตัวแบบที่มีค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณหรือสัมประสิทธิ์ตัวกำหนดพหุคูณที่มีการปรับค่า (Adjusted Coefficient of Multiple Determination: R^2_{adj}) มากที่สุด ขั้นตอนที่ 3) ตัวแบบที่มีค่าคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย (Mean Square Error: MSE) น้อยที่สุด และขั้นตอนที่ 4) ตัวแบบที่มีค่าของ C_p น้อยที่สุด ในสมการ ซึ่ง C_p คำนวณได้จาก

$$C_p = \frac{SSE_p}{MSE(X_1, X_2, ..., X_{p-1})} - (n-2p) \tag{4}$$

โดยที่ SSE_p คือ ผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อน ของตัวแบบการถดถอยที่มีพารามิเตอร์ p พารามิเตอร์เป็นความคลาดเคลื่อนกำลังสองเฉลี่ย $MSE(X_1, X_2, ..., X_{p-1})$ คือ ตัวแบบการถดถอยที่

เป็นตัวแบบเต็ม และสร้างกราฟเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมจริงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมประมาณ

ผลการวิจัย

ผลลัพธ์ที่ผู้วิจัยต้องการหา คือ หาตัวแบบเพื่อหาตัวแบบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม โดยเริ่มต้นศึกษาจากค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) และแผนภาพการกระจาย (Scatter Plot) ตัวแปรตาม y กับตัวแปรอิสระ x_1, x_2, x_3, x_4 และ x_5 ดังนี้

ตารางที่ 1: ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

Variable	y	x_1	x_2	x_3	x_4
x_1	0.477**				
x_2	0.279*	-0.090			
x_3	0.179	-0.331**	-0.033		
x_4	0.235*	0.149	-0.040	-0.119	
x_5	0.226*	0.016	-0.053	-0.075	0.615**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05, **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

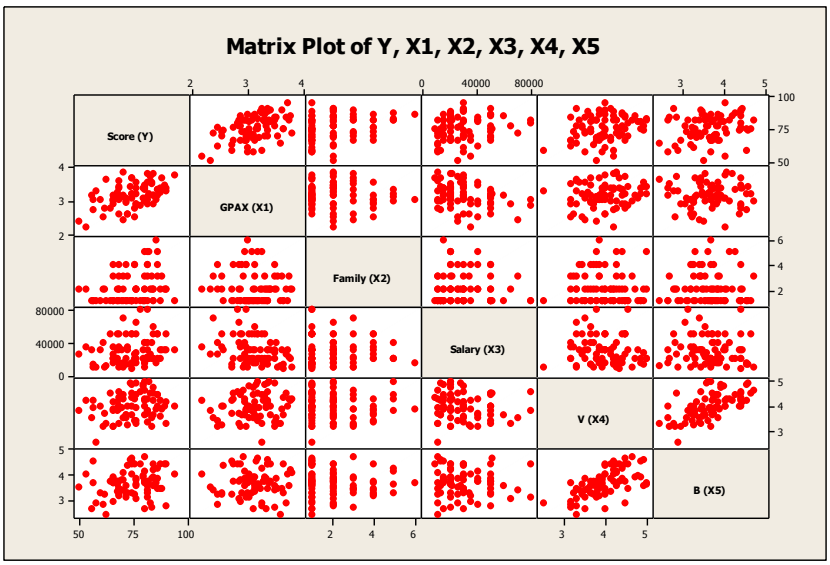

รูปที่ 1: แผนภาพการกระจายระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระ

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระสามารถศึกษาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (y) กับผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) (x_1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด $R = 0.477$ ($p-value = 0.000$) รองลงมาเป็น จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา (x_2) $R = 0.279$ ($p-value = 0.013$) และสอดคล้องกับรูปที่ 1 ในการคัดเลือกสมการถดถอยจะใช้เซตย่อยที่ดีที่สุด (Best subsets) (Hocking & Leslie, 1967) มีตัวแปรอิสระที่เหมาะสม

ในสมการ คือ ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) (x_1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา (x_2)รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (x_3) และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (x_5) ซึ่งได้ค่า $C_p = 4.4$, $S = 6.7872$, $R^2 = 54.6$ และ $R^2_{adj} = 52.2$ สถิติทดสอบ $F = 22.29$ ($p-value = 0.000$) ได้ดังสมการที่ 5

$$\hat{y} = -12.58 + 18.005x_1 + 2.8064x_2 + 0.00025x_3 + 4.973x_5 \qquad (5)$$

จากสมการ (5) ทำการตรวจข้อสมมุติของความคลาดเคลื่อน ข้อที่ 1 ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีการแจกแจงปรกติ โดยพิจารณาจากค่าสถิติแอนเดอร์สันต์-ดาร์ริ่ง ของแผนภาพความน่าจะเป็นปรกติมีค่าเท่ากับ 0.490 และ $p-value = 0.215$ ข้อที่ 2 ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนเป็นอิสระกันด้วยทดสอบเดอบิน-วัตสัน ในการทดสอบสหสัมพันธ์ในตัวอันดับที่ 1 ของค่าคลาดเคลื่อนมีค่าสถิติเดอบิน-วัตสัน เท่ากับ 2.2038 (ค่าวิกฤต $d_L = 1.53$ และ $d_U = 1.74$) ข้อที่ 3 ตรวจสอบว่าค่าคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนคงที่ ด้วยการทดสอบ บรุสช์ พาแกน มีค่าเท่ากับ 3.1053 (ค่าวิกฤต $\chi^2_{0.05;(4)} = 9.49$) ข้อที่ 5 ไม่เกิดพหุสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ $VIF_{x1} = 1.1$, $VIF_{x2} = 1.0$, $VIF_{x3} = 1.1$ และ $VIF_{x5} = 1.0$ เมื่อได้ตัวแบบผลสัมฤทธิ์ทางการรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมใน (5) นำไปสร้างกราฟเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมจริง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมประมาณ ดังรูปที่ 2

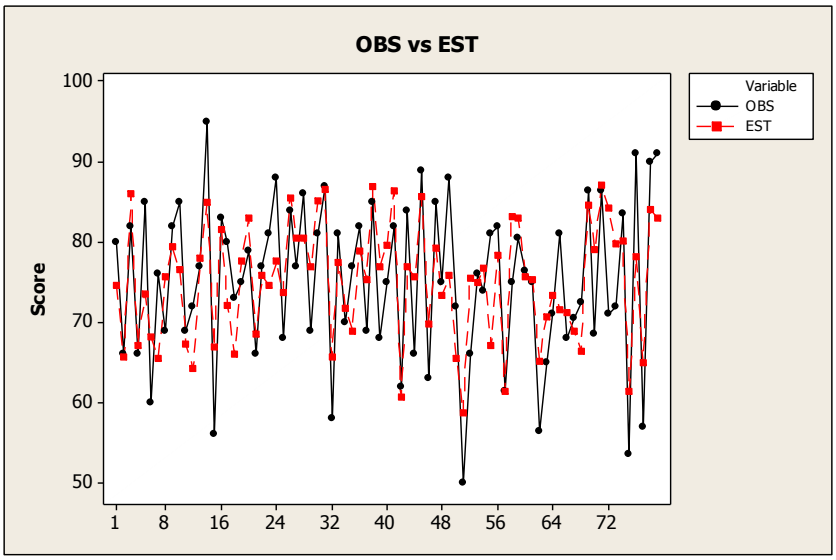

รูปที่ 2: กราฟเปรียบเทียบระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมจริง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรมประมาณ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสมการถดถอยทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ ตัวแปรอิสระที่ศึกษาประกอบด้วย ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (GPAX) (x_1) จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา (x_2) รายได้เฉลี่ยของครอบครัว

ต่อเดือน (x_3) เจตคติของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (x_4) และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม (x_5) ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.447 และจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน เจตคติ และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.279, 0.235 และ 0.226 ตามลำดับ

2. สมการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม คือ

$$\hat{y} = -12.58 + 18.005x_1 + 2.8064x_2 + 0.00025x_3 + 4.973x_5$$

มีค่าความคาดเคลื่อนมาตรฐานเท่ากับ 6.7872 และได้ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจพหุคูณหรือสัมประสิทธิ์ตัวกำหนดพหุคูณที่มีการปรับค่า 52.2

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ได้แก่ ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน และพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และพฤติกรรมการเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ แสดงให้เห็นได้ว่า การที่นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับ 2 ตัวแปรที่สำคัญ คือ ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายความว่า นักศึกษามีความรู้พื้นฐานจากการเรียนพิเศษเพิ่มเติมที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิเดช เลนุกูล (2545) ที่พบว่า ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสมระดับมัธยมศึกษามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 และในงานวิจัยของ เรืองรอง จรูญพงษ์ศักดิ์ (2550) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาพื้นฐานของนักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ คือ ผลการเรียนเฉลี่ยก่อนเข้าศึกษา และตัวแปรที่สอง คือ พฤติกรรมการเรียน หมายความว่า นักศึกษามีความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เข้าเรียนตรงต่อเวลา ทำกิจกรรม และศึกษาค้นคว้านอกชั้นเรียน เป็นต้น สามารถพยากรนักศึกษาคนนั้นจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปนัดดา บุญภาวัฒนา และอัญรัตน์ วิเชียร (2551) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชศรีมา คือ ปัจจัยด้านผู้เรียนเชิงพฤติกรรม และงานวิจัยของ ปาริชาติ บัวเจริญ (2549) ที่พบว่า นักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนด้านการจัดการเกี่ยวกับเวลาและวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกัน

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ได้แก่ จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจาณารายละเอียดพบว่า ครอบครัวที่มีรายได้เฉลี่ยสูงและมีบุตรที่กำลังศึกษา ครอบครัวสามารถที่จะช่วยส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มเติม ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของเผด็จชัย บุญศักดิ์ (2540) ที่ได้ศึกษาปัจจัยทางครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22 ผล การศึกษาพบว่า รายได้ของครอบครัวต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธ์ทางการเรียนของนักเรียน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลวิจัยทำให้ทราบว่า ผลการเรียนเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่กำลังศึกษา และรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน มีผลต่อผลสัมฤทธ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ดังนั้นผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนทางด้านการเงิน การซื้ออุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันอย่างเพียงพอและเหมาะสม เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาสร้างนิสัย และเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาต่อรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม มีผลต่อผลสัมฤทธ์ทางการเรียนรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนควรสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ชี้แนะแนวทางค้นคว้า การทำกิจกรรม และการแบ่งเวลาทบทวนเนื้อหารายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธ์ทางการเรียนในรายวิชาคณิตศาสตร์วิศวกรรม เช่น ปัจจัยทุนการศึกษา ปัจจัยด้านผู้สอน และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียน เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ธีระศักดิ์ อุรัจนานนท์. (2544). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพายัพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

ปาริชาติ บัวเจริญ (2549). *การศึกษาเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ.* รายงานการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ.

ปิยะ บัณฑิตสกุลชัย. (2550). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.* รายงานการวิจัยคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ปนัดดา บุญภาวัฒนา และอัญรัตน์ วิเชียร. (2551). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 (หลักสูตร 2 ปีต่อเนื่อง).* คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เผด็จชัย บุญศักดิ์. (2540). *ปัจจัยทางครอบครัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในสังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ 22.* ภาคนิพนธ์. คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ยุพิน พิพิธกุล. (2539). *การเรียนการสอนคณิตศาสตร์.* กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.

เรืองรอง จรูญพงษ์ศักดิ์. (2550). องค์ประกอบที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐานของนักศึกษาคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *วารสาร BU Academic review*, 6(1). 97-109.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านพิสัย.* กรุงเทพมหานคร, สุรีริยาสาส์น.

ศรัณย์ จันทร์ศรี, และน้อมจิต กิตติโชติพาณิชย์. (2014). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคะแนนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพระโขนง. *วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง (JOURNAL OF SCIENCE LADKRABANG)*, *23*(1), 62-79.

อภิญญา อิงอาจ. (2548). ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสถิติเบื้องต้นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *BU Academic Review*, *4*(2), 45-57.

อภิเดช เลนุกูล. (2545). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาเภสัชศาสตร์ มหาวิยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2545.* รายงานการวิจัย คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิยาลัยสงขลานครินทร์.

Bloom, B. S. (1976). *Human characteristics and school learning*. New York: Mc Graw-Hill Book.

Breusch, T. S., & Pagan, A. R. (1979). A simple test for heteroscedasticity and random coefficient variation. *Econometrica*: *Journal of the Econometric Society*, 1287-1294.

Durbin, J., & Watson, G.S. (1951). Testing for Serial Correlation in Least Squares Regression II. *Biometrika*, *38*(2), 159-177.

Harmischfeger, A., & Wiley, D.E. (1976). The teaching learning process in elementary school: a synoptic view. *Curriculum Inquiry*, *6*(1), 5-41.

Hocking, R. R., & Leslie, R. N. (1967). Selection of the best subset in regression analysis. *Technometrics*, *9*(4), 531-540.

Klausmeier, H. J. (1985). *Educational Psychology*. (4th ed.). New York: Happer and Row.

Lewis, P. A. W. (1961). Distribution of the Anderson-Darling Statistic. *The Annals of Mathematical Statistics*, *32*(4), 1118-1124.

Yamane, Toro. (1973). Statistics: *An Introductory Analysis*. 3 rd ed. Tokyo: Harper International Edition.

การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

THE ENHANCEMENT OF THAI LANGUAGE USAGE COMPETENCIES IN ACCORDANCE WITH IDENTITY OF THIRD YEAR BUSINESS CHINESE STUDENTS, PANYAPIWAT INSTITUTE OF MANAGEMENT

สุธาสินี พ่วงพลับ
Suthasinee Poungplub

สำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
General Education Department, Panyapiwat Institute of Management
Corresponding author, E-mail: suthasineepou@pim.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการสอนตามอัตลักษณ์นักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ประเมินความรู้ทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการพูดและการเขียนของนักศึกษา และเปรียบเทียบสมรรถนะการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ก่อนและหลังการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย โดยงานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเสริมผลสัมฤทธิ์ของงานวิจัยหลักเรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์” ซึ่งมีนักศึกษา 3 คณะวิชา คือ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะบริหารธุรกิจ ดังนั้น จึงใช้เครื่องมือวิจัยชุดเดียวกันและมีรูปแบบการเรียนการสอนลักษณะเดียวกัน โดยกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 44 คน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre-test) คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 21.93 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post-test) คิดเป็นค่าคะแนนเฉลี่ย 33.16 สำหรับผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพัฒนาการเฉลี่ยคิดเป็น 32.98 โดยมีคะแนนพัฒนาการต่ำสุด 19.47 และสูงสุด 52.43

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่างานวิจัยนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับผลการวิจัยของงานวิจัยหลัก

คำสำคัญ: สมรรถนะ การใช้ภาษาไทย อัตลักษณ์นักศึกษา ภาษาจีนธุรกิจ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ABSTRACT

The purposes of this research are to create teaching plan on the students’ identity of Panyapiwat Institute of Management, to evaluate students’ knowledge on Thai language communication both in speaking and writing skills, and to compare Thai usage competency of the third year students majoring in Business Chinese before and after Thai language usage training. This research supports the achievement of the main research “The Enhancement of

Thai Language Usage Competencies in Accordance with Identity of Study Fields in Panyapiwat Institute of Management", which the students from Faculty of Engineering and Technology, Faculty of Management Science and Faculty of Business Administration are sampled. The same tool and teaching pattern are also used. In this research, the samples are 44 third year students majoring in Business Chinese, Faculty of Liberal Arts.

The result found that the sample had pre-test score at 21.93 and post-test score at 33.16.

The progress result found that the average score of the sample was 32.98, the lowest score was 19.47, and the highest score was 52.43.

From the analysis of the achievement score between pre-class and post-class, it found that the post-class achievement score was higher than pre-class score with a statistical significance of .01. This result presents that this research achieves the objectives and it is in accordance with the result of the main research.

Keywords: Competencies, Thai language usage, identity, Business Chinese, Panyapiwat Institute of Management

บทนำ

ทักษะการสื่อสารภาษาไทยจำเป็นอย่างยิ่งต่อการทำงานในสถานประกอบการ แต่ปัจจุบันนักศึกษาฝึกงานและบัณฑิตยังไม่สามารถใช้ทักษะดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์เล็งเห็นความสำคัญในการสื่อสารภาษาไทยของนักศึกษาทุกชั้นปี โดยในปี 2558 กลุ่มวิชาภาษาไทยได้จัดโครงการฝึกปฏิบัติทักษะภาษาไทยแบบเข้ม สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และสร้างงานวิจัยเรื่อง "การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์" (จินตนา พุทธเมตะ และคนอื่น ๆ, 2559) เพื่อตอบโจทย์ด้านการพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีศักยภาพตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผู้วิจัยจึงมีแนวทางการสร้างงานวิจัยต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยวิเคราะห์ผลการฝึกปฏิบัติ และดำเนินโครงการวิจัย "การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์" นับได้ว่าโครงการฝึกปฏิบัติทักษะภาษาไทยแบบเข้ม สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นโครงการหลัก มีการวิจัยของผู้วิจัยเสริมโครงการหลัก

การวิจัยนี้เกิดขึ้นจากอีกเหตุผลหลักคือ สถานประกอบการได้ให้นโยบายวิชาการว่า ให้เพิ่มเติมองค์ความรู้แก่นักศึกษาฝึกงานโดยเฉพาะนักศึกษาสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่ฝึกงานในกลุ่มบริษัทซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) บริษัทคิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด รวมถึงโรงพยาบาล โรงแรม โรงเรียน ที่นักศึกษาสนใจจะประกอบอาชีพต่อ เพื่อประสิทธิผลของการทำงานและเสริมสร้างคุณภาพของบัณฑิต ซึ่งประเด็นที่ผู้ประกอบการให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนานักศึกษา คือ ด้านทักษะการพูด เช่น ระดับภาษา การเลือกใช้คำ การจับประเด็น และทักษะการเขียน เช่น การสะกดคำ การเขียนวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ว่า ในภาพรวมแบ่งออกเป็น 2 ทักษะหลักที่ต้องฝึกปฏิบัติให้เกิดผลคือ ทักษะการพูด และทักษะการเขียน

การดำเนินงานในโครงการจะเป็นไปตามขั้นตอนการวางแผนปฏิบัติงาน คือ มีแผนการสอนที่เน้นเรื่องฝึกปฏิบัติด้านการพูดและการเขียน เนื่องจากสถานประกอบการให้ความสำคัญเป็นลำดับ

ต้น ๆ และเมื่อสิ้นสุดโครงการ นักศึกษาฝึกงานควรมีความรู้ด้านการสื่อสารภาษาไทยแล้วนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ไม่ผิดพลาด

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1. เพื่อสร้างแผนการสอนตามอัตลักษณ์นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
2. เพื่อประเมินความรู้ทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการพูดและการเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
3. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ก่อนและหลังการฝึกทักษะการใช้ภาษาไทย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการฝึกทักษะการสื่อสารภาษาไทย จำนวน 44 คน สามารถนำแนวการฝึกปฏิบัติด้านการพูดและการเขียนไปใช้ในสถานการณ์จริงได้อย่างถูกต้องตามหลักการ กาลเทศะ และวัฒนธรรมไทยเพื่อการประกอบอาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแผนการสอนที่มีการฝึกปฏิบัติโดยคำนึงถึงอัตลักษณ์ของสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ เน้นเฉพาะทักษะการพูดและทักษะการเขียนเท่านั้น โดยใช้เครื่องมือวิจัยซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับงานวิจัยหลักเรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์” กลุ่มตัวอย่างเป็นแบบเจาะจง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 44 คน

สมมติฐานของการวิจัย

สมรรถนะการใช้ภาษาไทยด้านการพูดและการเขียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จะเพิ่มมากขึ้น

ทบทวนวรรณกรรม

จินตนา พุทธเมตะ และคนอื่น ๆ (2559: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาได้เพิ่มพูนประสบการณ์ทางทักษะภาษาและวัฒนธรรมไทย ฝึกทักษะการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และนำความรู้ทักษะภาษาไทยไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเกิดประสิทธิผล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 3 สาขา แบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 276 คน ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แผนการสอนที่สร้างขึ้นตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาเน้นเรื่องฝึกปฏิบัติด้านการพูดและการเขียน 80% และเสริมหลักการ 20% และแบบทดสอบที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน (Pre-test) มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 25.69 คะแนน เมื่อพิจารณาแยกตามคณะ เรียงตามคะแนนจากมากไปน้อยคือ คณะวิทยาการจัดการ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะบริหารธุรกิจ ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียน (Post-

test) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 31.46 คะแนน เมื่อพิจารณาแยกตามคณะ เรียงตามคะแนนจากมากไปน้อยคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ และคณะบริหารธุรกิจ เมื่อวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการ พบว่า ทุกคณะมีผลคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 15.46 โดยมีคะแนนพัฒนาการต่ำสุดร้อยละ -29.17 และสูงสุดร้อยละ 95.74 นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักศึกษาทุกสาขาวิชาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียนประสบผลสำเร็จ

ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทรปัญญา (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา พบว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับการสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนนั้น มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับกระบวนการเรียนรู้ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาทั้งด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านหลักสูตร และด้านผู้บริหาร รวมทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทั้งด้านสภาพแวดล้อม และด้านระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และส่งผลให้ผู้เรียนมีอัตลักษณ์ตามที่สถาบันกำหนดได้ประสบความสำเร็จ

สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม (2554: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาปัจจุบัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 49,431 คน สุ่มจากตารางยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 621 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบวัดการมีอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า (1) องค์ประกอบของอัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาคือ อัตลักษณ์ด้านเฉพาะบุคคล ประกอบด้วย ความมั่นใจในร่างกาย การบทบาททางเพศ และอัตลักษณ์ด้านสังคม ประกอบด้วย ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี การเมือง อัตลักษณ์ด้านการดำเนินชีวิต ประกอบด้วย การมีอุดมการณ์ การคบเพื่อน การมีจิตสาธารณะ อัตลักษณ์ด้านวิชาการ ประกอบด้วย การเตรียมตัวเพื่ออาชีพ การมีทักษะการสื่อสาร การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (2) ในภาพรวม อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาด้านบวกอยู่ในระดับจริงมาก โดยด้านเฉพาะบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนในภาพรวมด้านลบอยู่ในระดับจริงปานกลาง โดยด้านการดำเนินชีวิตมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

การเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีการพัฒนาหลักสูตรและปรับปรุงแผนการพัฒนาทักษะการเรียนการสอน โดยราล์ฟ ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) (อ้างใน The University of British Columbia, 2009: 51-59) ได้เสนอว่า การให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองจึงจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพราะการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่ดีควรเกิดขึ้นจากการบ่มเพาะประสบการณ์จากทั้งในและนอกห้องเรียนด้วย

Douglas J. Simpson & Michael J. B. Jackson (2003: 23-27) กล่าวว่า การจัดระบบการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ควบคู่ประสบการณ์ จะสอดคล้องกับแนวคิดประสบการณ์นิยมของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ที่เน้นการปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by doing) รู้จักการแก้ไขปัญหา คิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม รู้จักบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายสาขาเข้าด้วยกัน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจึงไม่นิยมใช้การบรรยาย เพื่อให้

ผู้เรียนรับฟังเพียงอย่างเดียว แต่จะใช้กลวิธีต่าง ๆ กระตุ้นผู้เรียน เช่น การสร้างกิจกรรม การอภิปราย การทำงานกลุ่ม การฝึกฝนเดี่ยว การนำเสนอ การใช้กรณีศึกษา ฯลฯ เพื่อให้ผู้เรียนประยุกต์สิ่งที่เรียนเข้ากับการทำงานในอนาคตได้

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท (2549: 46-58) ได้กล่าวถึงการพูดว่า อาจก่อให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารระหว่างบุคคลใน 3 ประเด็นหลัก ๆ ประเด็นแรก คือ ปัญหาเรื่องการใช้คำ ข้อความ ประโยค ไม่ว่าจะเป็นการใช้ศัพท์เทคนิค ภาษาสแลง คำที่คลุมเครือ คำผสมกันระหว่างไทยคำอังกฤษคำ ข้อความสรุป เป็นต้น ซึ่งควรแก้ไขด้วยการฝึกพูดด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งด้านการออกเสียง และการระมัดระวังในการพูด ประเด็นที่สองคือ ปัญหาด้านการใช้สำนวน จำเป็นต้องเลือกใช้คำให้เหมาะกับโอกาสและบุคคล และประเด็นที่สามคือ ประเด็นเรื่อง บุคลิกภาพของผู้พูดและผู้ฟังก็มีผลต่อการสื่อสาร เพราะคนที่เป็นพ่อแม่-ลูก ผู้ใหญ่-เด็ก ย่อมมีการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไป

ดวงใจ ไทยอุบุญ (2552: 3-11) ได้ศึกษาพบว่า มีปัญหาในการเขียนภาษาไทยที่พบบ่อย แบ่งเป็น 2 ประเด็นหลัก คือ การใช้ภาษาผิดและใช้ภาษาบกพร่องในการเขียน เช่น สะกดคำผิด และการวางตำแหน่งการใช้ภาษาไม่เหมาะสม เช่น ใช้คำต่างระดับ ใช้คำผิดความหมาย ใช้คำกำกวม คำฟุ่มเฟือย ใช้เครื่องหมายวรรคตอนผิด ใช้อักษรย่อผิด ฯลฯ

การทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยหลักเรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ การศึกษาเรื่อง อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา แนวคิดการพัฒนาทักษะการเรียนการสอนของราล์ฟ ไทเลอร์ แนวคิดประสบการณ์นิยมของจอห์น ดิวอี้ และองค์ความรู้ด้านทักษะการพูดและการเขียนของนักศึกษา ทำให้ทราบว่า การพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารโดยเฉพาะการพูดและการเขียนของผู้เรียนจะเกิดประสิทธิภาพได้เป็นอย่างดีนั้น จำเป็นต้องมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ผู้เรียนได้ลงมือฝึกฝนด้วยตนเองตามความถนัดและตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชา เพื่อให้เกิดการพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. สร้างแผนการสอนตามอัตลักษณ์นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์
3. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นที่ทักษะด้านการพูดและการเขียน โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของงานวิจัยหลัก
4. เตรียมเครื่องมือในการวิจัย เพื่อให้นักศึกษาสอบก่อน (Pre-test) โดยใช้เครื่องมือชุดเดียวกับงานวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์” (จินตนา พุทธเมตะ และคนอื่น ๆ, 2559) ซึ่งผ่านการตรวจทานจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว
5. ปฏิบัติการสอน โดยเน้นฝึกปฏิบัติแบบเข้มตามโครงการ และแผนการสอนฯ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 5 สัปดาห์
6. ให้นักศึกษาทำการทดสอบ (Post-test) โดยใช้เครื่องมือชุดเดียวกับแบบทดสอบชุดแรก (Pre-test)
7. ให้นักศึกษาประเมินผลการสอนของอาจารย์ แล้วสรุปผลการประเมิน

8. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทั้งแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) และแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)

9. สรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่เข้าร่วมในงานวิจัยประกอบด้วย ผู้สอนวิชาภาษาไทย จากสำนักการศึกษาทั่วไป สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ จำนวน 1 คน และมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 อายุระหว่าง 19-23 ปี จากสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2.1 ปีการศึกษา 2558 รวมทั้งสิ้น 44 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 44 คน โดยสร้างแผนการสอนโครงการฝึกปฏิบัติทักษะภาษาไทยเพื่อประกอบอาชีพสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ สำหรับภาคเรียนที่ 2.1 ปีการศึกษา ระยะเวลา 5 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 5 เมษายน – 10 พฤษภาคม 2559 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แผนการสอนโครงการฝึกปฏิบัติทักษะภาษาไทยเพื่อประกอบอาชีพ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ภาคเรียนที่ 2.1/2558 ระยะเวลา 5 สัปดาห์ ระหว่างวันที่ 5 เมษายน – 10 พฤษภาคม 2559 โดย อาจารย์สุธาสินี พ่วงพลับ

สัปดาห์ที่	จำนวนชั่วโมง	เนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	แนวทางการสอน	ศิลปะการใช้ถ้อยคำและมารยาทพึงปฏิบัติ
1	3	1. Pre test 2. การพูดแนะนำตนเองเพื่อการสัมภาษณ์งาน 3. ปัญหาและอุปสรรคในการสื่อสาร 4. วัฒนธรรมองค์กร	นักศึกษาสามารถ 1. พูดแนะนำตนเองเพื่อการสัมภาษณ์งาน 2. เขียนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างฝึกปฏิบัติงาน 3. เข้าใจวัฒนธรรมองค์กรของการทำงาน	บรรยาย 20% และฝึกปฏิบัติ 80%	1. มารยาทในการพูดสัมภาษณ์งาน 2. สติสมาธิในการพูด พูดช้ากว่าคิด 3. บทบาทของบุคลากรในวัฒนธรรมองค์กรที่แตกต่างกัน
2	3	**การพูดเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ** 1. การพูดอธิบาย 2. การพูดประสานงาน	นักศึกษาสามารถ 1. พูดตอบคำถามเชิงลึกเพื่อการสัมภาษณ์งาน 2. พูดสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ และการพูดในที่สาธารณะ 3. พูดกับผู้ร่วมงานและผู้บริหารในบริษัทที่ต้องใช้ทั้งภาษาไทยและภาษาจีนได้อย่างถูกต้อง	บรรยาย 20% และฝึกปฏิบัติ 80%	1. การใช้ระดับคำ 2. วัฒนธรรมการใช้ภาษา 3. บุคลิกภาพภายนอก-ภายใน 4. ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
3	3	**การเขียนเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ** 1. การเขียนคำศัพท์	นักศึกษาสามารถ 1. เขียนสะกดคำในแวดวงคำศัพท์เฉพาะได้อย่างถูกต้อง 2. เขียนข้อความผ่านโปรแกรม	บรรยาย 20% และฝึกปฏิบัติ 80%	1. การเลือกใช้ถ้อยคำที่ถูกต้องตามกาลเทศะและฐานะของบุคคล

สัปดาห์ที่	จำนวนชั่วโมง	เนื้อหา	จุดมุ่งหมาย	แนวทางการสอน	ศิลปะการใช้ถ้อยคำและมารยาทพึงปฏิบัติ
		เฉพาะทาง 2. การเรียบเรียงคำและประโยค 3. การย่อความ 4. การจับประเด็น	ไลน์ (Line) ได้กระชับและสื่อความได้ตรงประเด็น 3. วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในองค์กรอย่างเป็นเหตุเป็นผล รู้จักการเรียบเรียงภาษาพูดเป็นภาษาเขียน 4. จับประเด็นจากการสนทนาที่เกิดขึ้นภายในองค์กรแล้วเรียบเรียงเป็นภาษาเขียนได้		2. ศิลปะการแสดงเหตุและผล เพื่อให้เกิดความคล้อยตาม
4	3	**การเขียนเฉพาะทาง** 1. การเขียนจดหมายอีเมล 2. การเขียนรายงานการประชุม 3. การเขียนใบสมัครงานและประวัติส่วนตัว	นักศึกษาสามารถ 1. เขียนบันทึกข้อความ จดหมายภายใน และจดหมายภายนอก อีเมล เขียนรายงานการประชุมได้อย่างถูกต้อง 2. เขียนใบสมัครงานได้อย่างเหมาะสม เตรียมแฟ้มสะสมผลงาน และประวัติส่วนตัวเพื่อการทำงานจริงได้	บรรยาย 20% และฝึกปฏิบัติ 80%	1. การใช้ระดับคำ 2. มารยาทในการเขียน 3. ความละเอียดรอบคอบในการเขียนงาน
5	3	**การเขียนเชิงวิชาการและการนำเสนองาน** 1. รายงานเชิงวิชาการ/โครงการ 2. การนำเสนองาน/รายงานผล 3. ทบทวนเนื้อหา 4. Post test	นักศึกษาสามารถ 1. เขียนรายงานเชิงวิชาการ และการเขียนโครงการได้อย่างถูกต้องตามรูปแบบ 2. นำเสนองานและรายงานผลการวิเคราะห์การทำงาน รวมถึงคาดการณ์แนวโน้มการทำงานในอนาคตได้	บรรยาย 20% และฝึกปฏิบัติ 80%	1. มารยาทในการเขียน 2. บุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายใน

หมายเหตุ แผนการสอนอาจมีการปรับเปลี่ยนวัน เวลา และกิจกรรมได้โดยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและดุลยพินิจของผู้สอน

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคล โดยเริ่มจากให้มีการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ในสัปดาห์แรก เพื่อวัดความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทย แล้วบันทึกเก็บค่าคะแนนรวบรวมไว้ จากนั้นฝึกทักษะการพูดและการเขียนให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จำแนกทักษะการพูดและการเขียนอิงตามอัตลักษณ์สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มุ่งเน้นปฏิบัติ 80% และบรรยาย 20% เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการฝึกงานและการทำงานในอนาคต จากนั้น ในสัปดาห์สุดท้ายให้มีการทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) และทำแบบประเมินการเรียนการสอน แล้วจึงวิเคราะห์ผล สรุปผล และอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวบข้อมูลในการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยใช้ทฤษฎีวิจัยในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิจัยเชิงทดลอง รูปแบบกลุ่มเดี่ยว วัดก่อนและหลังการทดลอง (Pre-test Post-test Design)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล
3. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทดสอบความสามารถทางภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างก่อนเรียน โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 60 ข้อ ได้ผลการวิเคราะห์สถิติเบื้องต้นดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: สถิติพื้นฐานคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

คณะศิลปศาสตร์	จำนวน (คน)	ต่ำสุด (คะแนน)	สูงสุด (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ	44	8	40	21.93	7.61

ผลการวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 21.93 คะแนน มีคะแนนต่ำสุดคือ 8 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 40 คะแนน โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 7.61

เมื่อทดสอบความสามารถทางภาษาไทยหลังการเรียนการสอน มีผลการวิเคราะห์คะแนนหลังเรียนดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: สถิติพื้นฐานคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง

คณะศิลปศาสตร์	จำนวน (คน)	ต่ำสุด (คะแนน)	สูงสุด (คะแนน)	คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ	44	19	44	33.16	5.15

เมื่อทดสอบความสามารถทางภาษาไทยหลังการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 33.16 คะแนน มีคะแนนต่ำสุดคือ 19 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 44 คะแนน โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 5.15

จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนของกลุ่มตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า คะแนนต่ำสุด คะแนนสูงสุด และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งแสดงถึงพัฒนาการของผู้เรียนเมื่อได้รับการฝึกปฏิบัติ ซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณคะแนนพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และได้สรุปผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4: คะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่าง

คณะศิลปศาสตร์	จำนวน (คน)	ต่ำสุด (ร้อยละ)	สูงสุด (ร้อยละ)	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ	44	19.47	52.43	32.98	7.97

ผลการวิเคราะห์คะแนนพัฒนาการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 32.98 มีคะแนนพัฒนาการต่ำสุดร้อยละ 19.47 และคะแนนพัฒนาการสูงสุดร้อยละ 52.43 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 7.97

เมื่อวิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางภาษาไทยระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน จะใช้สถิติวิเคราะห์เปรียบเทียบที (t-test) แบบ Dependent Samples ปรากฏผลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5: ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

คณะศิลปศาสตร์	ผลสัมฤทธิ์	จำนวน (คน)	คะแนนเฉลี่ย	ความต่างของค่าคะแนน	ค่า t	Sig.
สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ	ก่อนเรียน	44	21.93	11.23	11.22**	0.00
	หลังเรียน	44	33.16			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความต่างของค่าคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน คือ 11.23 ซึ่งตรงกับสมมติฐานในงานวิจัยว่า สมรรถนะการใช้ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างจะเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่ได้รับการฝึกปฏิบัติ

สรุปผล

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมในงานวิจัยคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 จากสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ รวมทั้งสิ้น 44 คน อายุระหว่าง 19-23 ปี จากการวิเคราะห์พัฒนาการของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน สามารถสรุปได้ว่า งานวิจัยนี้มีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงการนี้ประสบความสำเร็จตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อย่างสมบูรณ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านแผนการสอน

แผนการสอน จะมุ่งเน้นที่ทักษะปฏิบัติทั้งการพูดและการเขียน 80% และใช้การบรรยาย 20% เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้จริงในการฝึกงานและการทำงานจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดประสบการณ์นิยมของดิวอี้ (Dewey) ที่เล็งเห็นว่า การจัดระบบการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้แบบลงมือทำ จะทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และยังสอดคล้องกับแนวคิดอัตลักษณ์นักศึกษาที่พิจารณาว่า อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคลจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

ก่อนเข้ารับการฝึกปฏิบัติตามแผนการเรียนการสอน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ประสบปัญหาในการฝึกงานที่สถานประกอบการในเครือของบริษัทซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และพันธมิตร โดยทักษะการสื่อสารภาษาไทยที่เป็นปัญหาคือด้านการพูดและการเขียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการประเมินมาจากสถานประกอบการและอาจารย์ผู้นิเทศการสอน ดังนั้นจึงเกิดโครงการวิจัยนี้ขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะดังกล่าวของนักศึกษา

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือวิจัยทดสอบนักศึกษาก่อนเรียน และพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างน้อย คือ กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน 21.93 คะแนน มีคะแนนต่ำสุดคือ 8 คะแนน จาก 60 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 40 คะแนน โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 7.61 เนื่องจากนักศึกษาให้

ความสำคัญกับสาขาวิชาเอกคือ สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มากกว่าเน้นที่ทักษะการสื่อสารภาษาไทย ซึ่งในการทำงานก็ต้องใช้ติดต่อสื่อสารเช่นเดียวกัน แต่เมื่อได้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ 80% บรรยาย 20% โดยมุ่งประเด็นที่สิ่งที่นักศึกษาต้องใช้ในการทำงาน ก็ทำให้หลังเรียน นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นมาก กล่าวคือ คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 33.16 คะแนน มีคะแนนต่ำสุดคือ 19 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 44 คะแนน โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 5.15 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์ (Tyler) ที่เล็งเห็นว่า หลักสูตรควรจัดห้องเรียนหรือสถานที่เรียนให้เหมาะกับกลุ่มผู้เรียน เพราะการศึกษาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน ทั้งความคิดและความรู้สึก ทั้งนี้ การเรียนรู้ที่ดีควรเกิดขึ้นจากการบ่มเพาะประสบการณ์จากทั้งในและนอกห้องเรียนด้วย รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดประสบการณ์นิยมของดิวอี้ (Dewey) ที่เน้นว่า การจัดระบบการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาที่มีรูปแบบการเรียนรู้ควบคู่ประสบการณ์ จะทำให้ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by doing) เพื่อให้ผู้เรียนประยุกต์สิ่งที่เรียนเข้ากับการทำงานในอนาคตได้

3. ด้านพัฒนาการ

ในระหว่างการเรียนการสอน นักศึกษาทุกคนมีความสนใจทุกหัวข้อที่ทำกิจกรรมร่วมกันเป็นอย่างดี เพราะหัวข้อด้านการพูดและการเขียนเหล่านั้น นักศึกษาจำเป็นต้องนำไปใช้ในการทำงานด้วยกันทั้งสิ้น เมื่อนักศึกษาเกิดความสนใจ ทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน ร่วมมือ และเต็มใจ ก็ทำให้เกิดพัฒนาการได้อย่างรวดเร็ว แม้กระทั่งนักศึกษาที่ไม่ถนัดทักษะการสื่อสารภาษาไทย ก็ยังมีความพยายามมากยิ่งขึ้น และแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีขึ้นด้วย เนื่องจากผู้สอนใช้เทคนิคการชมเชย และให้กำลังใจทุกครั้งที่นักศึกษาทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน สังเกตได้จากกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนพัฒนาการเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 32.98 มีคะแนนพัฒนาการต่ำสุดร้อยละ 19.47 และคะแนนพัฒนาการสูงสุดร้อยละ 52.43 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 7.97 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเสริมสร้างสมรรถนะในการเรียนการสอนที่จะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริงตามศักยภาพให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในสังคมยุคโลกาภิวัตน์ มีทักษะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทักษะทางสังคม ตลอดจนมีคุณลักษณะสมรรถนะที่พึงประสงค์

4. ด้านการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ด้วยความตั้งใจของนักศึกษาในการทำกิจกรรม และแผนการสอนที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของสาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ และการฝึกงาน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งตรงกับสมมติฐานในงานวิจัยว่า สมรรถนะการใช้ภาษาไทยของกลุ่มตัวอย่างจะเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่ได้รับการฝึกปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. มีการวางแผนเพื่อจัดโครงการนี้ให้แก่นักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ ต่อไป เพื่อให้นักศึกษาทุกสาขาวิชามีสมรรถนะการใช้ภาษาไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

2. มีการจัดช่วงเวลาที่เหมาะสมกับตารางเรียนของนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาเข้าอบรมได้อย่างสม่ำเสมอ

3. ประชาสัมพันธ์ให้คณาจารย์ทุกคณะวิชาทราบถึงการอบรมครั้งนี้อย่างทั่วถึง เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมโครงการ

เอกสารอ้างอิง

จินตนา พุทธเมตะ และคนอื่น ๆ. (2559). *งานวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างสมรรถนะการใช้ภาษาไทยตามอัตลักษณ์ของสาขาวิชาในสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.* นนทบุรี: สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์.

ฉัตรทิพย์ สุวรรณชิน และพนมพร จันทรปัญญา. (2558). การสร้างอัตลักษณ์ของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษา. *วารสารปัญญาภิวัฒน์, 7*(2), บทคัดย่อ.

ดวงใจ ไทยอุบุญ. (2552). *ทักษะการเขียนภาษาไทย.* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภัชฌาน์ ศรีเอี่ยม. (2554). *อัตลักษณ์นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2549). *การพูดเพื่อธุรกิจและกิจธุระ.* พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Simpson, Douglas J., & Jackson, Michael J. B. (2003). John Dewey's View of the Curriculum in the Child and the Curriculum. *Education and Culture,* (2), 23-27.

The University of British Columbia. (2009). *Basic Principles of Curriculum and Instruction by Ralph W. Tyler.* Retrieved February 27, 2017, from http://blogs.ubc.ca/ewayne/files/2009/ 02/tyler_001.pdf

F – ศึกษาศาสตร์

Poster Presentation

การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับประถมศึกษาปีที่ 1

Development of Computer Assisted Instruction For children with Learning Disabilities to develop Skill in primary level 1

นางสาวนิตยา นาคอินทร์
Nittaya nakin

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University
*Corresponding author, E-mail: herybig_in@hotmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไทรงาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านของ เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทรงาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 20 คน ซึ่งได้การรับรองจากสถานศึกษาว่าเป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 8 คน โดยใช้แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ประกอบไปด้วย บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินทักษะการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน E_1/ E_2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมี 80.62/81.87 ซึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ทักษะด้านการอ่านของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นพบว่า เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีทักษะการอ่านคำของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีทักษะในด้านการอ่านสูงขึ้น

ABSTRACT

The purpose of this study were 1) to develop and find a sufficiency of Computer Assisted Instruction to develop reading skill for children with learning disabilities in banthaikam school, Phetchaboon Province. 2) to develop reading skill of children with learning disabilities by using the instruction which the author had created.

A target group of this study were children with learning disabilities in primary level 1 at banthaikam school, Phetchaboon Province 20 people that accredited from the institute in learning with disabilities of reading by using a personal inventory with learning disabilities. The material of this study consist of computer assisted instruction the evaluate form of computer assisted instruction for specialists, a reading skill evaluate form for children with learning disabilities. Statistical analyzed were a sufficiency average of computer assisted instruction E1/E2, mean and Standard Deviation.

The result of this study found that

1. Computer Assisted Instruction for children with learning disabilities to develop reading skill in primary level 1 has developed at 80.62/81.87 as the regulation determined.

2. Reading skill of children with learning disabilities by using the instruction that the author has created found that children with learning disabilities reading skill of children with learning disabilities after learnt from Computer Assisted Instruction had a higher reading skill.

Keywords: Computer Assisted Instruction, Children with Learning disability

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การศึกษาสำหรับคนพิการในวรรคสองให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551 หมวด บุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ ทางกระทรวงศึกษาธิการที่แบ่งออกเป็น 9 กลุ่ม คือ เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือสุขภาพ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา(Intellectual Deficiency) เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) เด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์เด็กออทิสติก (รวมถึงความบกพร่องของพัฒนาการแบบรอบด้านอื่นๆ) และเด็กที่มีความพิการซ้อน

การวิจัยในประเทศไทยพบว่า จากสถิติปี พ.ศ. 2551 มีเด็กไทยโดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และระดับประถมศึกษาปีที่ 2 กว่า 700,000 คน ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้อ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ตามวัย ทั้งที่มีระดับสติปัญญา (IQ) ปกติหรือสูงกว่าปกติได้ในบางคน ซึ่งเป็นอาการของเด็ก LD คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ (Learning Disabilities) มีความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่แสดงออกมาในรูปของปัญหาการอ่าน การเขียนการสะกดคำ การคำนวณและเหตุผลเชิงคณิตศาสตร์ เกิดจากการทำงานที่ผิดปกติของสมอง ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็นโดยพิจารณาจากผลการเรียนเปรียบเทียบกับระดับเชาวน์ปัญญาเด็ก LD มีสาเหตุจากสมองทำงานผิดปกติ สังเกตได้ว่าเด็กมีความยากลำบากในการอ่าน อ่านช้า ไม่ค่อยชอบอ่านหนังสือเขียนสะกดคำ ง่ายๆ ผิดบ่อยๆ บางทีอาจสับสนตัวเลขหรือตัวอักษรที่คล้ายกัน เขียนเป็น

ลักษณะกระจกเงา จดหรือลอกงานการบ้านจากกระดานช้า กว่าเด็กคนอื่น (ศูนย์การศึกษาเพื่อคนพิการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ:2551)

โดยทั่วไปเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้จะแฝงอยู่ในโรงเรียน หรือสังคมถ้าครูผู้สอน มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ชัดเจนมากขึ้น จะทำให้ช่วยเหลืออย่างถูกต้องและโอกาสที่เด็กจะเรียนรู้ได้มีมากขึ้น (สุรางค์ โค้วตระกูล, 2541: 139-140) เช่น ถ้าได้รับการดูแลตั้งแต่เด็กอยู่ชั้น ป.1 และ ป.2 โอกาสที่เด็กจะเรียนรู้ได้ถึง 80 เปอร์เซ็นต์ แต่ถ้าเริ่มให้การช่วยเหลือในระดับ ชั้น ป.4 โอกาสที่จะเรียนรู้ประมาณ 42 เปอร์เซ็นต์ ถ้าเริ่มในระดับ ชั้น ม.1 โอกาสเรียนรู้ได้แค่ 5 ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ การคัดกรองเด็ก LD ก็เพื่อที่จะจัดการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับเด็กแต่ละคนซึ่งหากแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตรงจุดเด็กเหล่านี้ก็จะสามารถพัฒนาก้าวหน้าเหมือนอย่างเด็กปกติทั่วไป (ศูนย์การศึกษาเพื่อคนพิการ ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงาน กศน. กระทรวงศึกษาธิการ:2551) เช่น หากพบว่าเด็กมีปัญหาทางการอ่านครูที่ผ่านการอบรมก็จะจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับปัญหาของเด็กคนนั้น เช่น ทำภาพในหนังสือให้เด่นชัดขึ้น ทำตัวอักษรให้ใหญ่ขึ้น เน้นสี เน้นอักษร ทำสีช่วยเพื่อฝึกการรับรู้และให้เด็กเห็นความแตกต่างหรือหากเด็กมีปัญหาในการอ่านในวิชาคณิตศาสตร์เราก็จะให้ครูอ่านโจทย์คณิตศาสตร์ให้เด็กฟังหลายครั้งพบว่าเด็กสามารถทำคะแนนคณิตศาสตร์ได้ดี เมื่อมีคนอ่านให้ฟังซึ่งสะท้อนว่าเด็กเหล่านั้นมีปัญหาการอ่านเท่านั้น แต่ไม่ได้มีปัญหาในเรื่องอื่นๆ

ปัญหาทักษะด้านการอ่านเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดความยุ่งยากลำบากต่อการเรียนสำหรับเด็กกลุ่มนี้เป็นอย่างมากเนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการทางความคิดการให้ความช่วยเหลือ ครูผู้สอนจะต้องสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เด็ก แนะนำทางในการเสริมความเชื่อมั่นให้แก่เด็ก อาจทำได้โดยการให้การเสริมแรงทางบวกแก่เด็ก เมื่อประสบผลสำเร็จเมื่อเด็กทำผิดหรือประสบความล้มเหลว อย่าซ้ำเติม ควรทำความล้มเหลวมาปรับปรุงตนเอง เพื่อให้เด็กมีโอกาสประสบผลสำเร็จต่อไป การช่วยเหลือในการเรียนรู้ โดยวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP - Individualized Educational Program) มีการนำสื่อ เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาประกอบในการเรียนการสอนตามสภาพปัญหาของเด็ก เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เทป วีดีทัศน์ เครื่องคิดเลข ฯลฯ

ตามสถิติเด็กที่บกพร่องทางเรียนรู้ในโรงเรียนในโรงเรียนบ้านไทรงามตั้งแต่ปี พ.ศ.2554 ถึงปีปัจจุบันมีจำนวนเพิ่มขึ้นซึ่งเด็กกลุ่มนี้มีปัญหาทางด้านการอ่านและการคำนวณทางด้านคณิตศาสตร์ ซึ่งปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ที่พบในรายวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ของระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนบ้านไทรงาม พบว่านักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้มีความสามารถทักษะทางด้านการอ่าน อ่านพยัญชนะและสะกดไม่ถูกต้อง อ่านช้า ซึ่งทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนวิชาภาษาไทยและรายวิชาอื่นๆในระดับที่สูงขึ้นต่อไป จุดเด่นของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ คือ มีความสนใจทางด้านคอมพิวเตอร์

จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าจะพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเข้ามาช่วยในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะด้านการอ่านและความจำ สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ เนื่องจากว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีรูปแบบในการนำเสนอบทเรียนให้มีความน่าสนใจ กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ซึ่งในเนื้อหาในรูปแบบมัลติมีเดีย มีรูปภาพประกอบ ทั้งภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ทำให้เนื้อหามีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น และจะช่วยแกไข้ปัญหาต่างๆดังกล่าวได้ เพราะบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการเรียนการสอนรายบุคคลที่มีศักยภาพสูงที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2551 กำหนดไว้อีกด้วย

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

คำว่า Emotional Intelligence นั้น นักวิชาการและนักจิตวิทยาของประเทศไทยเรียกให้สอดคล้องกับคำว่า IQ (Intelligence Quotient) ว่า EQ (Emotional Quotient) ซึ่งความจริงแล้วยังไม่มีเครื่องมือทางจิตวิทยาที่เป็นมาตรฐานในการประเมิน (Assess) Emotional Intelligence เช่นเดียวกับการประเมินความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ดังนั้นจึงไม่ควรใช้คำว่า EQ เพื่อสื่อความหมายว่าหมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ถ้าต้องการใช้คำย่อจึงควรใช้คำว่า EI จึงจะถูกต้อง เนื่องจากมีที่มาแตกต่างกันแต่เมื่อนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันแล้ว จึงจำเป็นต้องอนุโลมตามไปคือใช้คำย่อว่า EQ (พรรณราย ทรัพยะประภา, 2543) สำหรับประเทศไทยราชบัณฑิตยสถานยังไม่ได้กำหนดศัพท์บัญญัติขึ้น เนื่องจากคำว่า Emotional Intelligence เป็นคำศัพท์ทางวิชาการเฉพาะสาขา เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันจึงใช้ทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนิยามคำว่า Emotional Intelligence เป็นศัพท์ภาษาไทยว่า “ความฉลาดทางอารมณ์”

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ไว้ตามทัศนะแห่งตน ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้นิยามคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ทศพร ประเสริฐสุข (2543) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง “...ความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามรถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักขจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต...”

รัตติกร จงวิศาล (2544) ได้กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ ว่า หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้และเข้าใจอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและสามารถใช้อารมณ์ให้เกิดประโยชน์ และเป็นความสามารถในการตระหนักรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น และความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

เจษฎา บุญมาโฮม (2546) ได้ให้ความหมายคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามรถของบุคคลที่จะตระหนักถึงการเข้าใจ ความคิด อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมและใช้ประโยชน์จากอารมณ์ของตนเองได้ จูงใจตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ มากมายเช่นคอมพิวเตอร์ช่วยสอนคือ บทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่ถูกจัดกระทำไว้อย่างเป็นระบบมีแบบแผน โดยใช้คอมพิวเตอร์นำเสนอและจัดการเพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้งาน

ตามความสามารถของตนเองโดยไม่จำเป็นต้องมีทักษะความรู้หรือมีประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์มาก่อน (มนต์ชัย เทียนทอง, 2545, หน้า 3)คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหมายถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาเพื่อนำมาใช้ใน การเรียนการสอนโดยมีทั้งใช้เป็นสื่อเสริมการสอนที่มีการใช้สื่ออื่น ๆ เป็นกิจกรรมหลักอยู่แล้วเช่น การใช้เสริมการสอนของครูที่บรรยายในห้องเรียนปกติเป็นต้นหรือการใช้เป็นสื่อหลักในการเรียนการสอนเช่น การใช้เป็นสื่อการและอบรมต่าง ๆในลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อเป็นการเสริมหรือทดแทนการเรียนการสอนของครูเป็นต้น

คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นการนำคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นสื่อในการสอน เพื่อให้มีการโต้ตอบกันได้ในระหว่างผู้เรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงการตอบสนองต่อข้อมูลที่ผู้เรียนป้อนเข้าไปได้ในทันทีซึ่งเป็นการช่วยเสริมแรงให้แก่ผู้เรียน (กิดานันท์ มะลิทอง, 2548, หน้า 220)

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนที่ทำจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ซึ่งในบทเรียนจะประกอบด้วย ตัวอักษร สัญลักษณ์ เสียงและรูปภาพ โดยจัดเรียงเนื้อหาไว้เป็นลำดับขั้น เพื่อให้นักเรียนไดเรียนรู้และทบทวนบทเรียนด้วยตนเอง

การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยใน กระบวนการเรียนการสอน โดยมีโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นสำหรับเนื้อหานั้น ๆ โดยผู้พัฒนา โปรแกรม หรือผู้สร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้ออกแบบวิธีการสอนที่เหมาะสมเข้าไปในกิจกรรมการเรียน โดยนำทฤษฎีทางด้านจิตวิทยาเข้ามาประยุกต์ และมีการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคอมพิวเตอร์กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความสามารถของแต่ละบุคคลจนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียน

สรุปได้ว่าคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หรือ CAI: Computer Assisted Instruction หมายถึง สื่อที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการนำเสนอบทเรียนที่ได้มีการจัดลำดับเนื้อหาและวิธีการนำเสนออย่างเป็นระบบแก่ผู้เรียนโดยผู้เรียนจะมีการโต้ตอบโดยตรงกับคอมพิวเตอร์ในระหว่างการเรียนได้ โดยนำเสนอสื่อประสม (Multimedia) ได้แก่ ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟิก แผนภูมิ วีดีทัศน์และเสียง โดยจะนำเสนอเนื้อหาทีละจอภาพ ซึ่งเนื้อหาในคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะได้รับการถ่ายทอดในลักษณะที่ต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับธรรมชาติและโครงสร้างของเนื้อหา

มณฑ์เธียร พัฒนาวงศ์ (2548) นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาความสามารถทางการอ่านและการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีปัญหาในการเรียนรู้จากการใช้ชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสสามด้านกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านการอ่านและการเขียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาลวัดศรีสุพรรณ จำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่า 1)ชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสสามด้าน มีค่าประสิทธิภาพ 89.32/87.15 2) ความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างหลังการสอนด้วยชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสสามด้านอยู่ในระดับดี 3) ความสามารถในการอ่านของกลุ่มตัวอย่างหลังการสอนด้วยชุดการสอนทักษะการอ่านและการเขียนผ่านประสาทสัมผัสสามด้านสูงขึ้น

กันตา สุขกระจ่าง. (2550) นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาพิเศษมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้ศึกษาความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้โดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีระดับสติปัญญาปกติ ระดับ IQ ตั้งแต่ 90 ขึ้นไปไม่มีความพิการซ้ำซ้อนเรียนอยู่ในระดับช่วงชั้นที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองไม้กองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุโขทัย เขต 1 จำนวน 6 คน ผลการศึกษาพบว่า 1. หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.09/86.33 2. ความสามารถในการอ่านคำหลังการสอนโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้อยู่ในระดับดี 3. ความสามารถในการอ่านคำของเด็กที่มีปัญหา

ทางการเรียนรู้ด้านการอ่านโดยใช้หนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้หลังการสอนสูงกว่าก่อนการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรณิศ เวศนารัตน์ (2549) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ศึกษาค้นคว้าการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อการสอนที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนน่านปัญญานุกูล จังหวัดน่าน จำนวน 5 คน ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดยี่ ว เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ สื่อการสอนอ่านที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ และแผนการสอนการใช้สื่อการสอนที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ จำนวน 9 แผน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านและแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อการสอนอ่านที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ มีความสามารถด้านการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 2. นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ได้รับการสอนด้วยสื่อการสอน

ที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ มีความสนใจและมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้สื่อการสอน ที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์ในระดับดี

จินดา อุ่นทอง (2549) นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ศึกษาค้นคว้า การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่าน สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ประจำศูนย์การศึกษาพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนร่วมในจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่มารับบริการเสริมทักษะที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 5 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 การศึกษาค้นคว้าพบว่า แบบฝึกทักษะการอ่าน สำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1ที่สร้างขึ้นเมื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนแล้ว สามารถช่วยให้นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่านมีพัฒนาการทางด้านการอ่านที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่มีบกพร่องทางการเรียนรู้ โรงเรียนบ้านไทรงาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ออกเป็น 4 กลุ่มจากห้องเรียนที่มีนักเรียนปกติเรียนร่วมจำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 20 คนผู้ศึกษาค้นคว้าใช้กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน จำนวน 2 คน ในแต่ละกลุ่มโดยคัดแยกเด็กที่มีความบอกพร่องทางสายตา ทางการได้ยิน ออกคิดเป็น ร้อยละ 27.77 % รวมทั้งหมด 8 คน ซึ่งได้การรับรองจากสถานศึกษาว่าเป็นผู้ที่บกพร่องการเรียนรู้ โดยใช้แบบคัดกรองบุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ที่ทางโรงเรียนเห็นว่าควรได้รับการช่วยเหลือ ลักษณะที่พบทางด้านการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย คือ ไม่สามารถจำพยัญชนะและสระได้ มีความสามารถในการอ่านต่ำกว่านักเรียนคนอื่นในชั้นเดียวกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
2. แบบประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
3. แผนการสอน การอ่านคำ จำนวน 10 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนวันละ 1 ชั่วโมง
4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทรงาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลำดับดังนี้

4. การเก็บรวมรวมข้อมูล

คณะผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญกับบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก
2. ขอหนังสือขออนุญาตจัดเก็บข้อมูลถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านไทรงามเพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ทำการเลือกกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา นักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ จำนวน 20 คน จากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทรงาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
4. ชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงวิธีการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อให้เข้าใจตรงกันแล้วให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองเป็นรายบุคคล โดยมีผู้สอนคอยช่วยเหลือ และประเมินการอ่านของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ขณะที่เรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนด้วย จัดให้นักเรียนนั่งเรียนหน้าจอคอมพิวเตอร์ 1 เครื่องต่อ นักเรียน 1 คน
5. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดำเนินการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไทรงาม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งประกอบด้วย แบบฝึกอ่าน

- สระ เอะ	- สระ เอีย	- สระ เออ
- สระ เอือ	- สระ ออ	- สระ อำ
- สระ อัว	- สระ	

ทำการศึกษาเนื้อหา ทำแบบฝึกหัดอ่านระหว่างเรียน และทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยมีการบันทึกการอ่านของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทุกครั้งที่เรียน

6. ตรวจผลการสอบ นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประยุกต์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล

โดยหาค่า ดังนี้

1. $\bar{x}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนน
2. S.D หมายถึง เบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนการหาผลสัมฤทธิ์ทางด้านการอ่านของนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การดำเนินงาน
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
2. แบบประเมินบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับผู้เชี่ยวชาญ
3. แผนการสอน การอ่านคำ
4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่าน

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างและพัฒนาของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 8 คน จากทั้งหมด 20 คน โดยดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1: ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนหลังเรียนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สระ	ระดับคะแนนการอ่าน คิดเป็นร้อยละ			
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่4
สระ เอะ	12.50	31.25	81.25	100
สระ เอีย	16.67	50	75	100
สระ เออ	37.50	50	81.25	100
สระ เอือ	30.76	53.84	84.61	100

สระ	ระดับคะแนนการอ่าน คิดเป็นร้อยละ			
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่4
สระ ออ	33.33	80	100	100
สระ อำ	25	75	100	100
สระ อัว	12.50	81.25	100	100
สระ เอา	16.66	83.33	100	100
เฉลี่ยรวม	23.11	63.08	90.26	100

จากตาราง 1 พบว่าหลังจากที่ผู้เรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ได้เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ครั้งที่ 1 สามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้ ผู้เรียนพยายามอ่านคำที่กำหนดให้ได้จำนวนน้อยคำ คิดเป็นร้อยละ 23.11% หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ครั้งที่ 2 ผู้เรียนเริ่มสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้จำนวนมากขึ้น ซึ่งบางสระสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้เกือบถูกต้องทั้งหมดได้ คิดเป็นร้อยละ 63.08% หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ ครั้งที่ 3 ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้ดีขึ้น และสระบางตัวผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้องทุกคำ คิดเป็นร้อยละ 90.26% และหลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ครั้งที่ 4 ผู้เรียนสามารถอ่านออกเสียงคำที่กำหนดให้ถูกต้องทุกคำ คิดเป็นร้อยละ 100% สรุปได้ว่าเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีทักษะการอ่านคำของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีทักษะในด้านการอ่านสูงขึ้น

เนื่องจากว่าวิธีการสอนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ต้องมีการสอนซ้ำและใช้เวลาสอนมากกว่านักเรียนปกติ ใช้วิธีสอนหลายๆ วิธีในเนื้อหาเดิม และสอนแบบไม่ตึงเครียด และการสอนให้เป็นกิจวัตรประจำวัน เป็นกิจกรรมที่ต้องทำสม่ำเสมอในแต่ละวัน เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้จึงจะสามารถเรียนรู้ได้ ซึ่งตรงกับ ผดุง อารยะวิญญู (2542, หน้า 236 - 243)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่านสำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้นมี 80.62/81.87 ซึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ทักษะด้านการอ่านของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นพบว่า เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีทักษะการอ่านคำของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีทักษะในด้านการอ่านสูงขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อพัฒนาทักษะด้านการอ่าน สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีค่าเฉลี่ยระหว่างการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีค่าเท่ากับ 80.62 และค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีค่าเท่ากับ

81.87 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ 80.62/81.87 เป็นไปเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้

แสดงว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องนี้มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เนื่องจากมีกระบวนการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบโดยยึดหลักขั้นตอนการออกแบบคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 5 ขั้นตอนของ ADDIE Model ซึ่งจะเริ่มจากขั้นตอนการวิเคราะห์ ขั้นตอนการออกแบบเขียนแผนผังการวาดสตรอรี่บอร์ด ขั้นตอนการพัฒนาสร้างโปรแกรมขั้นการนำไปทดลองใช้ แก้ไขบทเรียน และขั้นการประเมินผล

นอกจากนี้ยังมีการออกแบบการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอนบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่สร้างขึ้นนี้เป็นประเภทคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบติวเตอร์ ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ทำการพัฒนาโดยยึดหลักการออกแบบการสอนในคอมพิวเตอร์ช่วยสอน 9 ขั้นตอนของกาเย่ (ถนอมพร ตันพิพัฒน์,เลาหจรัสแสง. 2541. หน้า 41-48) ดังต่อไปนี้คือ ขั้นตอนที่ 1 ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนโดยผู้วิจัยมีการใช้สี ภาพเคลื่อนไหวและเสียงเพื่อดึงดูดใจของผู้เรียน ขั้นตอนที่ 2 บอกวัตถุประสงค์แก่ผู้เรียนทำให้ผู้เรียนทราบถึงเป้าหมายในการเรียน ขั้นตอนที่ 3 ทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนทำให้เกิดการระลึกถึงความรู้เดิมผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เก่าเข้ากับความรู้ใหม่ได้ ขั้นตอนที่ 4 การนำเสนอเนื้อใหม่โดยใช้สื่อหลายรูปแบบตั้งแต่การใช้ข้อความภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวและเสียง ขั้นตอนที่ 5 ชี้แนวทางการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขั้นตอนที่ 6 กระตุ้นการตอบสนองทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติในเชิงโต้ตอบ ขั้นตอนที่ 7 ให้ผลย้อนกลับถือเป็นการเสริมแรงอย่างหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้ในตัวผู้เรียนยังนอกจากนี้ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนอีกด้วย ขั้นตอนที่ 8 การทดสอบความรู้ซึ่งเป็นการประเมินว่าผู้เรียนนั้นได้เกิดการเรียนรู้ตามที่ได้ตั้งเป้าหมายหรือไม่ ขั้นตอนที่ 9 การจำและนำไปใช้มีการจัดกิจกรรมใหม่ๆและหลากหลายไว้สำหรับผู้เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้ที่เรียนรู้มา

2. จากผลทักษะด้านการอ่านของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ ที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนปรากฏผลดังนี้

ผลการวิเคราะห์ทักษะด้านการอ่านของนักเรียนเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นพบว่า เด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ มีทักษะการอ่านคำของเด็กที่บกพร่องทางการเรียนรู้ หลังจากเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีทักษะในด้านการอ่านสูงขึ้น แสดงว่าการเรียนโดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพผู้เรียนจะเรียนตามระดับความสามารถของตนเอง ซึ่งอัตราการเรียนรู้จะแตกต่างกัน ดังนั้นปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาค้นคว้าได้พัฒนาขึ้นโดยคำนึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการเร้าการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนตลอดเวลา ด้วยเสียง สีของอักษรความสวยงามของภาพประกอบ นอกจากนี้นักเรียนยังมีส่วนร่วมโดยมีปฏิสัมพันธ์กับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีการประเมินและการแสดงผลย้อนกลับไปยังนักเรียนให้นักเรียนรู้สึกภูมิใจและเกิดกำลังใจที่จะเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกัน คำบางคำ เด็กบางคำอ่านได้ บางคนอ่านไม่ได้ ดังนั้นควรเพิ่มเวลา เพื่อที่นักเรียนจะมีเวลาในการทำกิจกรรม

2. เมื่อนักเรียนทำกิจกรรมเสร็จ ในระหว่างที่รอเพื่อนที่ยังทำกิจกรรมยังไม่เสร็จ ควรจะมีลิงค์ที่เป็นแหล่งบทเรียนอื่นๆ เพื่อให้เด็กสามารถสนุกกับบทเรียนมากขึ้น เพื่อให้มีความหลากหลาย ทันสมัยและมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด

3. ในบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะต้องเรียน ซ้ำๆ เด็กจึงจะสามารถอ่านและจำได้ และเมื่อเด็กสามารถอ่านได้ควรจะกล่าวคำชมเชยและให้กำลังใจ

เอกสารอ้างอิง

กรณิศ เวศนารัตน์. (2549) *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิชาภาษาไทยสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อการสอนที่ผลิตด้วยคอมพิวเตอร์.ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษาพิเศษ).* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ.

_____. (2554). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ.

_____. (2554). *ความรู้พื้นฐานและแนวทางพัฒนานักเรียนที่มี ความบกพร่องทางการเรียนรู้*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ.

จินดา อุ่นทอง. (2549). *การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดอุตรดิตถ์.*วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จุฬารัตน์ เลิศวิลัย, ทิวา สุระเดช และนัยนา อินบัว. (2551). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง My Province สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม กรณีศึกษา: โรงเรียนคลองลานพัฒนาจินดาศักดิ์ จังหวัดกำแพงเพชร.* การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม. สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พุทธชาติ โปธิบาล และวันทนีย์ พันธชาติ. (2552). *รายงานการศึกษา "แนวทางการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี สำหรับผู้ที่มีปัญหาทางการเรียนรู้"*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2555 จาก http://www.ldthaicommunity.com/download/reportonLD.pdf

วันเพ็ญ ทวีอินทร์, วิชิต อ่อนน้ำคำ และศุภางค์ สมพานต์. (2551). *การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องการบวกสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ด้านคณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 2*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง , กศ.ม. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *เด็กLD ปัญหาใหญ่ของร.ร.สพฐ.* สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2555. โดย มติชน วันอังคาร ที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2551. จาก http://news.sanook.com/education/education_278064.php

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน. (2554). *บัญชีคำพื้นฐานภาษาไทย ป.1.* สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2555.
จาก http://www.karn.tv/index.php?option=com_content&view=article&id=1919, 2554

สุจินดา ผ่องอักษร. (2555). กระบวนการพัฒนาเด็ก LD. สืบค้นเมื่อ 6 มีนาคม 2555. จาก https://docs.google.com/viewer?a=v&q=cache:Zn8fN5NyOvwJ:www.whk.ac.th/

โสภา ลากอก. (2555). *บทความ รู้และเข้าใจเด็กที่มีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้(LD) พร้อมความต้องการพิเศษของเด็ก.* สืบค้นเมื่อ 2554.จาก http://www.buenghai.com/_.../46102267_1_20120914-213347.doc

อรนุช ลิมตศิริ. (2542). *การสอนเด็กพิเศษ Teaching Special Children.* ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อัจฉรา สุดสังข์. (2549). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน ระดับช่วงชั้นที่ 2.* วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อัญชิรา เศรษฐลัทธ์. (2555) *ร่วมคิดร่วมแก้ไขเด็กพิเศษ.* ศูนย์วิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษช่วยเหลือ. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2555, จาก http://www.158.108.70.5/special/t_t1_1.html

เอื้อมพร ยั่งยืน. (2550). *การพัฒนาทักษะการอ่านคำโดยใช้วิธีการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบมุ่งเน้นประสบการณ์ภาษา สำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ โรงเรียนชุมชนช่างเคิ่ง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่.* การค้นคว้าแบบอิสระ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(การศึกษาพิเศษ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

Chris Dede. (2008). *Theoretical Perspectives Influencing the Use of Information Technology in Teaching and Learning.Harvard Graduate school of Education Cambridge*.MA, USA.

David Kaplan and Sharon Walpole. (2005). *A Stage-Sequential Model of Reading Transitions*: Evidence From the Early Childhood Longitudinal Study.

การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขง : กรณีศึกษาตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

THE DEVELOPMENT TO ENTREPRENEURS' USAGE OF ENGLISH IN MAEKHONG MARKETS: A CASE STUDY OF THASADET MARKET, NONGKHAI PROVINCE

พระกิตติศักดิ์ กิตฺตธมฺโม[1], กัมพล นะวัน[2],
วิวัฒน์ ทองวาด[3], ธีระพงษ์ ทองจันทร์[4],
วัฒนา มุลเมืองแสน[5], สุกันต์ แสงโชติ[6]

[1,2,3,4,5,6]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขง : กรณีศึกษาตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขง : กรณีศึกษาตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย และเพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขง : กรณีศึกษาตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บข้อมูลจากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการร้านค้าตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 131 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย พบว่า

1. แรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาด ริมโขงตลาดท่าเสด็จนั้น ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง พบว่าผู้ประกอบการได้ใช้ทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษเป็นประจำทุกวัน และมีความสนใจที่จะเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเมื่อมีโอกาส พร้อมทั้งต้องการแสวงหาความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ตลอดเวลา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.26) ด้านแรงจูงใจทางสังคม พบว่าผู้ประกอบการต้องการเป็นที่ยอมรับจึงใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งต้องการที่จะขายสินค้าให้แก่ชาวต่างชาติจึงใช้ภาษาอังกฤษ และได้ติดตามข่าวสารที่เป็นภาษอังกฤษอยู่เสมอโดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) และด้านแรงจูงใจปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล พบว่าผู้ประกอบการมีความสนใจภาษาอังกฤษในค่านิยมทางวัฒนธรรมอังกฤษ และมีความสนใจภาษาอังกฤษที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) สรุปได้ว่าผู้ประกอบการร้านค้ามีแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับที่มาก เพราะต้องใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองอยู่ตลอดเวลานั่นเอง

2. การเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านอายุ และด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีความสันพันธ์ต่อแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการตลาดท่าเสด็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความเห็นที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tayar ซึ่งพบว่านักเรียนอาชีวะที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ ไม่รู้วิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษา อีกทั้งไม่มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง

ในการเรียนรู้ และอาศัยการเพียงการสอนของอาจารย์ ดังนั้นเมื่อจำเป็นต้องนำภาษาไปใช้จริงนอกห้องเรียน นักศึกษาจึงไม่สามารถถ่ายโอนทักษะเพื่อการใช้งานได้

คำสำคัญ: การใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน, ตลาดท่าเสด็จ,

ABSTRACT

The Research of "**The motivation in entrepreneurs' usage of English in daily life in Maekhong river markets: a Case Study of Thasadet market, Nongkhai province**", has the following objectives: (1) to study the motivation to use English in everyday life of the entrepreneurs who own shops in the Maekhong river markets, specifically focusing on Thasadet market alongside the Maekhong river, Nongkhai province; (2) to compare entrepreneurs' motivation in communicative English in daily trading activities related to their business in Thasadet market, located along the Maekhong river, Nongkhai province. The sear was a quantitative research, Phu questionnaires as instruments, with the 131 samples in order to collect data as completely as possible. The analysis of data was conducted through descriptive statistics, using the percentage (Frequency) Mean Standard Deviation (SD), including ANOVA (One-Way Analysis. of Variance).

The findings are as follows:

1. As far as the incentive to communication of English is concerned, it has been found that entrepreneurs' self-incentive to use English was a key factor to develop the skills to use English on a daily basis; not only so much more interested they are in learning English whenever possible, but they also look for the opportunity to learn English at all time. Statistical deduction in the self-incentive to use English among entrepreneurs was at 4.26 of the mean ($\bar{X}$ = 4.26). additionally, regarding social incentives it was found that the operators of shops wants to use English in everyday life to be socially accepted and to be communicative medium to sell products to foreigners as well as to catch social news; social incentive of English – communicative usage apparently was at the mean 4.29 ($\bar{X}$ = 4.29). In the respect of the motive of personal interaction, moreover, it was found that entrepreneurs are impressed by English culture and British values, thereby applying them to their profession. It reflected the statistical value at mean 4.29 ($\bar{X}$ = 4.29)

It phould be at the final paragraph conclusion, entrepreneurs of the shops in the Meakhong market have an incentive, at very much level, to use English in their daily lives.

2. From comparison of the motivation to use English in everyday, the different personal factors such as gender, age and education have different relation to entrepreneurs' motives to use English in daily life. It apparently was statistically significant at the 0.05. The figures are consistent with the results of the study conducted by Tayar: vocational students learning English for the purpose of working do not know how to study and possess a strategy to learn English effectively. The students do not manage to learn by themselves, rely on

their instructors. So when putting into practice the language outside the classroom, they cannot transfer their skills to use English.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมโลกยอมรับภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษาสากล มีความจำเป็นในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา ประเทศเหล่านั้นต่างยกให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของประเทศ โดยที่ประชาชนของประเทศนั้นๆ จะต้องศึกษาเรียนรู้ให้เกิดเป็นทักษะในการใช้ชีวิต โดยเฉพาะการสื่อสารไม่ว่าด้วยภาษาเขียนหรือภาษาพูด ยิ่งในปัจจุบันแล้ว การสื่อสารยิ่งต้องใช้เครื่องมือที่ทันสมัยและรวดเร็วเพื่อสื่อสารกันทั่วโลก ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาที่แทรกอยู่กับการใช้เครื่องมือเหล่านั้น ถ้าผู้ใช้เครื่องมือในการสื่อสารไม่มีความรู้ทางด้านภาษาดังกล่าว ย่อมทำให้เกิดปัญหาการสื่อสารติดขัด ล้าช้า นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังแทรกอยู่ตามสื่อต่างๆ ที่พบเห็นได้ทั่วไปซึ่งทุกคนต้องเรียนรู้และสัมผัสอยู่ทุกวัน[1] ยิ่งในโลกของการทำงานได้แบ่งความชำนาญของการประกอบอาชีพเป็นหลายสาขาวิชาชีพและในแต่ละสาขาวิชาก็มีความจำเป็นในการใช้รูปแบบทางภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันออกไปทั้ง 4 ทักษะ คือการฟัง พูด อ่านและ[2] ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เต็มไปด้วยข้อมูลข่าวสาร ผู้ที่สามารถเลือกพิจารณากลั่นกรอง และรับข้อมูลข่าวสารได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอกับความต้องการของตนจึงจะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการตัดสินใจทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด เราต้องการข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังเช่นที่ปรากฏตามสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ หรือข้อมูลจากอินเตอร์เน็ตเป็นต้น ผู้ที่จะสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น นอกจากจะต้องมีแหล่งข้อมูลสำหรับค้นคว้าแล้ว ยังต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วยเช่นกัน[3]

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าภาษาอังกฤษนั้นเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญมากกับคนทั่วโลกในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันและในการทำงานประเทศไทยได้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอย่างเป็นทางการเริ่มตั้งแต่ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และวิชาภาษาอังกฤษนั้นเริ่มเป็นวิชาบังคับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโรงเรียนต่อมาเมื่อกระทรวงศึกษาธิการประกาศให้เพิ่มปีที่เรียนในระดับชั้นประถมศึกษาวิชาอังกฤษจึงกลายเป็นวิชาบังคับตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ขึ้นไป ปัจจุบันนั้นการสอนภาษาอังกฤษแก่นักเรียนและนักศึกษาเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง และมากกว่าภาษาต่างประเทศอื่นๆ[4] ปัจจุบันภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนทั่วโลก ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ธุรกิจบันเทิง ตลอดจนชีวิตด้านสังคมทั่วไป นานาประเทศ

---

[1] นายประเทือง ใจหาญ, การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้ และไม่ใช้กิจกรรมการละคร, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546), หน้า 1.

[2] T. Hutchinson, & A. Water, **English for Specific Purposes: A Learning Centered Approach**, (Cambridge University Press, 1984) p.21 .

[3] นางสาวอมรศรี แสงส่องฟ้า, การเปรียบเทียบความเข้าใจ และแรงจูงใจ ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทะเลบก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร,2545), หน้า 1.

[4] ศรีวัย สุวรรณกิติ,**การสอนอังกฤษ** (พิษณุโลกมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2520), หน้า 84.

เล็งเห็นถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษและได้เน้นให้มีการเรียนภาษาอังกฤษในประเทศของตนมากขึ้น เช่นเดียวกับประเทศไทยซึ่งให้ความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ[5]

โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยเข้าสู่การเป็นส่วนหนึ่งของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community หรือ AEC) ในปีพุทธศักราช 2558 จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนไทยและคนไทยทุกคนที่จะต้องเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับประชาชนในประเทศสมาชิกอาเซียนไม่ว่าจะเป็นทางด้าน การศึกษา เศรษฐกิจการค้า สังคม การเมือง การท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้คนในสมาคมอาเซียนที่มีเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันโดยผ่านภาษาอังกฤษ[6] ปัจจุบันภาษาอังกฤษมีความสำคัญในชีวิตประจำวัน เพราะเป็นภาษาสากลที่สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษาการแสวงหาความรู้และการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะในยุคแห่งข้อมูลสารสนเทศที่ควรรู้และข่าวสารต่างๆ เผยแพร่ผ่านระบบอินเตอร์เน็ต ประกอบกับการที่ประเทศไทยได้เข้าสู่การเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนซึ่งตามกฎบัตรอาเซียนข้อ 34 บัญญัติว่า “The working language of ASEAN shall be English” หรือ ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษ[7]

จังหวัดหนองคายถือได้ว่าเป็นประตูหน้าด่านของแหล่งเศรษฐกิจอาเซียน และได้รับการจัดให้เป็นพื้นที่กลุ่มจังหวัดเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อรองรับการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศอาเซียนตามลุ่มน้ำโขง และที่สำคัญในตัวเมืองจังหวัดหนองคายมีตลาดค้าเก่าที่มีการพัฒนามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งทั้งชาวไทยและชาวลาวได้ใช้ตลาดแห่งนี้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนสินค้าต่อกันและกัน โดยมีเรือข้ามฟากสัญจรไปมาระหว่างสองฝั่งแม่น้ำโขงอย่างคึกคัก คนท้องถิ่นในอดีตได้เรียกชื่อตลาดแห่งนี้ว่า “**ตลาดท่าเรือ**” และต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ได้เกิดน้ำท่วมครั้งใหญ่ที่จังหวัดหนองคาย **พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9** พร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินสู่แม่น้ำโขง เป็นครั้งแรกตามรอยพระยุคลบาทล้นเกล้าฯ รัชกาลที่ 1 และสมเด็จพระบรมราชบุรพการี ทรงประทับแรม ณ พระตำหนักหนองประจักษ์ จังหวัดอุดรธานี และเสด็จฯ ทางสถลมารคโดยรถยนต์พระที่นั่งสู่ที่ว่าการอำเภอท่าบ่อ วันที่ 9 พฤศจิกายน 2498 ท่ามกลางราษฎรนับไม่ถ้วนที่รอรับเสด็จครั้งแรกนี้ตามข้างทาง และเสด็จพระราชดำเนินไปยังหน้าที่ว่าการอำเภอท่าบ่อ สู่แม่น้ำโขง ทรงประทับเรือตำรวจน้ำพระที่นั่ง เลขที่ ต.420 ล่องสู่หนองคายทางชลมารค ท่ามกลางราษฎรทั้ง 2 ฝั่งโขงที่มารอเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล จากนั้นเสด็จขึ้น ณ ท่าวัดหายโศก และประทับรถยนต์พระที่นั่งกลับอุดรธานี ชาวท่าบ่อได้สร้าง ถนนท่าเสด็จ กว้าง 8 เมตร ยาว 800 เมตร และท่าเรือที่ทรงเสด็จขึ้น ชื่อว่า **ท่าเสด็จ** เป็นอนุสรณ์[8] หรือท่าเรือของตลาดสินค้าอินโดจีนริมแม่น้ำโขงแห่งนี้เอง จากประวัติศาสตร์ที่อดีตพระมหากษัตริย์ได้เสด็จขึ้นที่ท่าเรือแห่งนี้ สุดท้ายประชาชนเคยเรียกว่า “ตลาดท่าเรือ” จึงได้ถูกเปลี่ยนชื่อไปเป็น **“ตลาดท่าเสด็จ”** โดยปัจจุบันเป็นตลาดค้าขายของกลุ่ม

---

[5] กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, (กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว)., 2544)

[6] กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544, (กรุงเทพมหานคร : พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว)., 2544),หน้า.

[7] สมเกียรติ อ่อนวิมล, บันทึกอาเซียน ASEAN DIARY : การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในภูมิภาคกับอนาคตไทยในอาเซียน (1). คอลัมน์ 1001 “เปิดเสรี ไอที อาเซียน หนังสือพิมพ์เดลินิวส์.2554.(13 กรกฎาคม 2554), จาก http://www.nstda.or.th/news/5140- 20110422-it-passpor.

[8] วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา, (กรุงเทพ.ฯ:กระทรวงมหาดไทย : กระทรวงศึกษาธิการ : กรมศิลปากร,หน้า 245.

ประเทศอาเซียนริมฝั่งโขง ได้แก่ ไทย ลาว เวียดนาม กัมพูชา โดยมีกลุ่มประชากรร้านค้าผู้ประกอบการในตลาดท่าเสด็จประกอบการค้า มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศหมุนเวียนเข้าไปเลือกซื้อสิ้นค้าในตลาดท่าเสด็จทุก ๆ วัน โดยเฉพาะชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร

จากความสำคัญของปัญหาตามที่กล่าวมานั้น ทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้ค้าในตลาดริมโขง **"ตลาดท่าเสด็จ"** ซึ่งเป็นแหล่งเศรษฐกิจอาเซียนในลุ่มน้ำโขงตอนบน งานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นที่จะศึกษาเรื่อง **"แรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขง : กรณีศึกษาตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย"** เพื่อศึกษาถึงแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้ประกอบการร้านค้าในตลอดริมโขง ความต้องการที่จะศึกษาภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน และประโยชน์ที่ได้รับจากการนำผลวิจัยไปปรับใช้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการเรียนการสอนในหลักสูตรภาษาอังกฤษต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย

วิธีการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง ด้านแรงจูงใจทางสังคม และด้านแจงจูงใจปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษาดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ

1) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ แรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง ด้านแรงจูงใจทางสังคม และด้านแจงจูงใจปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ ผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย จำนวน 131 คน ใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

ตอนที่ 3 สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบของความคิดเห็นของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง ด้านแรงจูงใจทางสังคม และด้านแจงจูงใจปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One-Way Analysis of Variance) และคณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามในรูปตารางประกอบความเรียงในบทวิเคราะห์แบบสอบถามใช้สรุปผลการวิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืแงหนองคาย จังหวัดหนองคาย

2. ทำให้ทราบการเปรียบเทียบแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืแงหนองคาย จังหวัดหนองคาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์แบบสอบถามของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 60.40 มีอายุ 30 ปีขึ้นไป จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 และมีระดับการศึกษามากกว่าคือ ม.3 จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 43.80

2. แรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับมากในทุกๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23

3. การเปรียบเทียบสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ด้านเพศ, ด้านอายุ และด้านระดับการศึกษา มีผลทำให้ความคิดเห็นต่อแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการตลาดท่าเสด็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจจึงนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. แรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ พบว่า ด้านแรงจูงใจเกี่ยวกับตนเองผู้ประกอบการได้ใช้ทักษะในการเขียนภาษาอังกฤษเป็นประจำทุกวัน และมีความสนใจที่จะเรียนภาษาอังกฤษเพิ่มเติมเมื่อมีโอกาส พร้อมทั้งต้องการแสวงหาความรู้ภาษาอังกฤษอยู่ตลอดเวลา โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.26) ด้านแรงจูงใจทางสังคม พบว่าผู้ประกอบการต้องการเป็นที่ยอมรับจึงใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งต้องการที่จะขายสินค้าให้แก่ชาวต่างชาติจึงใช้ภาษาอังกฤษ และได้ติดตามข่าวสารที่เป็นภาษาอังกฤษอยู่เสมอ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) และด้านแรงจูงใจปฏิสัมพันธ์ส่วนบุคคล พบว่าผู้ประกอบการมีความสนใจภาษาอังกฤษในค่านิยมทางวัฒนธรรมอังกฤษ และมีความสนใจภาษาอังกฤษที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.29) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **ลฏาภา เวียงศรี** ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจศึกษาภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันกวดวิชาภาษาอังกฤษเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี ผลการศึกษา

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเทคนิคและวิธีการสอนภาษาอังกฤษที่เข้าใจง่าย ของสถาบันกวดวิชา[9] สอดคล้องกับ **คูเปอร์ วอร์เนเก้ และชิปแมน** กล่าวไว้ว่า นักอ่านทีดีจะมีแรงจูงใจในการอ่าน นักเรียนที่มีความต้องการที่จะอ่านจะสอบได้ง่ายกว่า และเรียนรู้ได้มากกว่านักเรียนที่ไม่มีแรงจูงใจ[10] สอดคล้องกับ ได้สรุปจากผลงานที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้น พบว่า การที่จะประสบความสำเร็จนั้นเกิดจากความปรารถนาที่จะอยู่กับผู้อื่นในสังคม และมีความสุขที่ได้พูดเลียนแบบชาวต่างประเทศ อีกทั้งจะมีแรงจูงใจมากขึ้นหากผู้สอน และเนื้อหาที่สอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน[11] สอดคล้องกับงานวิจัยของ**ลาร์เซนต์ ฟรีแมน และ ลอง** ที่พบว่าคู่สนทนาที่ขาดคุณภาพจะนำไปสู่ความยุ่งยากในการปฏิสัมพันธ์ ส่งผลให้ไม่พึงพอใจ เนื่องจากเป็นการยากที่จะแสดงความคิดเห็นที่น่าสนใจในการสนทนา ขาดการวางแผนอย่างรอบคอบ[12]

2. การเปรียบเทียบระดับแรงจูงใจการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการร้านค้าตลาดริมโขงตลาดท่าเสด็จ อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านเพศ ด้านอายุ และด้านระดับการศึกษา ที่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันของผู้ประกอบการตลาดท่าเสด็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งมีความเห็นที่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Tayar ซึ่งพบว่านักเรียนอาชีวะที่เรียนภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ ไม่รู้วิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษา อีกทั้งไม่มีความสามารถในการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ และอาศัยการเพียงการสอนของอาจารย์ ดังนั้นเมื่อจำเป็นต้องนำภาษาไปใช้จริงนอกห้องเรียน นักศึกษาจึงไม่สามารถถ่ายโอนทักษะเพื่อการใช้งานได้[13] กลุ่มตัวอย่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา มีแรงจูงใจเกี่ยวกับตนเอง และแรงจูงใจทางสังคม ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเทือง ใจหาญ พบว่า 1) ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนของทั้งสองกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมการละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนของทั้งสองกลุ่ม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) แรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้น

---

[9] ลฏาภา เวียงศรี, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจศึกษาภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันกวดวิชาภาษาอังกฤษเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี”, การศึกษาในราวิชาสัมมนาการเป็นผู้ประกอบการ ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ,มหาวิทยลัยศิลปากร,2553.

[10] Cooper, David J., Warneke, W Edna and Shipmam A. Dorothy. The What and How of Reading Lnstruction. 2nd.ed Ohio:Merrill Publishing company, 1988, P 8.

[11] อมรศรี แสงส่องฟ้า, “การเปรียบเทียบความเข้าใจ และแรงจูงใจ ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทะเลบก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ได้รับการสอนด้วยวิธี KWL-PLUS กับการสอนตามคู่มือครู,ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ,บัณฑิตวทิยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2545,หน้า 53.

[12] Larsen – Freeman and Long. Techniques and Principles in Language Teaching.Oxford:Oxford University Press,1991, P 3.

[13] Tayar ,A.B. (2003).A Survey on Learner Autonomy and Motivation in ESP in a Turkish Context. Unpublished MA thesis, Uluag universitesi, Bursa:Turkey..

มัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กิจกรรมละครอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01[14]

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง "แรงจูงใจ" มีข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย ดังนี้

1) ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแก่กลุ่มนักเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในด้านทัศนคติและแนวทางแก้ไขปัญหาด้านภาษา

2) ในการวิจัยครั้งต่อไป ความศึกษาในด้านอื่นๆ เช่น ด้วยเทคนิคการพูด การอ่าน เขียน เพื่อให้การทักษะการนำภาษาอังกฤษมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

3) ในการวิจัยครั้งต่อไป ความศึกษากลยุทธ์ หรือยุทธศาสตร์ที่จะนำภาษาอังกฤษมาเป็นตัวกลางในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ส่งเสริมเศรษฐกิจการค้า ส่งเสริมทักษะการใช้ชีวิต

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).

ประเทือง ใจหาญ. (2546). *การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้กิจกรรมการละคร*. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลฎาภา เวียงศรี. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแรงจูงใจศึกษาภาษาอังกฤษนอกห้องเรียน กรณีศึกษา : นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันกวดวิชาภาษาอังกฤษเขตอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี.* การศึกษาในรายวิชาสัมมนาการเป็นผู้ประกอบการ ตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจและภาษาอังกฤษ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา. (2542). กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.

ศรีวัย สุวรรณกิติ. (2520). *การสอนอังกฤษ*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2554). *บันทึกอาเซียน ASEAN DIARY : การใช้ภาษาอังกฤษและภาษาอื่นในภูมิภาคกับอนาคตไทยในอาเซียน*. สืบค้นเมื่อ 13 กรกฎาคม 2554, จาก http://www.nstda.or.th/news/5140-20110422-it-passport

อมรศรี แสงส่องฟ้า. (2545). *การเปรียบเทียบความเข้าใจ และแรงจูงใจ ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนวัดทะเลบก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.* ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

Cooper, D. J., Warneke, W. E. and Shipmam A. D. (1988). *The What and How of Reading Lnstruction.* (2nd ed.). Ohio: Merrill Publishing company.

[14] ประเทือง ใจหาญ, การเปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการพูดภาษอังกฤษเพื่อการสื่อสารและแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้กิจกรรมการละคร,ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,(บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,2546),บทคัดย่อ.

Larsen – Freeman and Long. (1991). *Techniques and Principles in Language Teaching.* Oxford: Oxford University Press.

T. Hutchinson & A. Water. (1984). *English for Specific Purposes: A Learning Centered Approach.* Cambridge University Press.

Tayar, A. B. (2003). A Survey on Learner Autonomy and Motivation in ESP in a Turkish Context. Unpublished MA thesis, Uluag universitesi, Bursa: Turkey.

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
A study of emotional intelligence of the students in the Phetchabun Rajabhat University

นางสาวสุภาพร ชูสาย, นายสุทิน เจียมประโคน
Supaporn Chusai, Sutin Chiamprakhon

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
Faculty of Education, Phetchabun Rajabhat University
***Corresponding author, E-mail:** moopop2909@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test ANOVA Scheffe’s test ผลการวิจัยพบว่า
นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ

1) นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

3) นักศึกษา สังกัดคณะต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4) นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์

ABSTRACT

The objects of this research were 1) to compare emotional intelligence of the students in the Phetchabun Rajabhat University by personal factor 2) study to average scores for emotional intelligence of the students.

The sample were 367 students in the Phetchabun Rajabhat University. The research tools consisted of questionnaires on personal factors and the emotional intelligence test. The statistical analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test, ANOVA and Scheffe’s test. The results of this research had shown that :

1) The students have the emotional intelligence at normal level.

2) Male and female in the Phetchabun Rajabhat University have the emotional intelligence differed at no significance level, except the emotional intelligence factor of the ability to sympathize with others and the ability to take responsibility differed at .05 significance level.

3) The students from each class have the emotional intelligence which differed at .01 significance level.

4) The students from different faculty have the emotional intelligence which differed at .01 significance level.

The students of different achievement have the emotional intelligence which differed at .01 significance level.

Keywords: emotional intelligence, emotional quotient

บทนำ

มนุษย์ทุกคนในโลกนี้มีความต้องการสูงสุดเหมือนกันคือ ความสุขและความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการศึกษา การทำงาน หรือครอบครัว สำหรับคนที่มีความสำเร็จในชีวิตย่อมประสบแต่ความสุข เนื่องจากไม่มีใครต้องการประสบความผิดหวังหรือล้มเหลว แต่คนที่ประสบความสำเร็จในชีวิตนั้นส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีความสามารถทั้งในด้านสติปัญญา และมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ สมัยก่อนคนเก่ง หมายถึงคนฉลาดมีสติปัญญาดีและเรียนเก่ง โดยสังเกตได้จากเด็กที่เรียนดีมักจะเรียนได้สูง ๆ และได้งานทำที่มีผลตอบแทนสูง ต่อมาสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงต้องมีการแข่งขันกันในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียน การทำงาน การดำเนินชีวิตประจำวัน จะเห็นว่าในสังคมปัจจุบันความคิดแบบเก่า ๆ ที่ว่าคนที่ฉลาดหรือได้รับการศึกษาสูงน่าจะประสบความสำเร็จในอาชีพเสมอไป บางคนล้มเหลวในการทำงาน เนื่องจากมีปัญหาในด้านการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษย์สัมพันธ์ ความฉลาดทางอารมณ์ หรือ อีคิว (E.Q. = Emotional Quotient) เป็นความสามารถอีกส่วนหนึ่งของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้และความเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง และนำเอาพลังแห่งอารมณ์ความรู้สึกเหล่านั้นมาให้ให้เป็นประโยชน์อย่ามีประสิทธิภาพการศึกษาเป็นการสอนให้ผู้เรียนเกิดความรู้และปลูกฝังจิตวิญญาณของความเป็นมนุษย์ซึ่งเป็นศิลปะในการดำเนินชีวิต การที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนหลายด้าน เช่น ความสามารถในการรู้จักและเข้าใจตนเอง การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล การตัดสินใจแก้ปัญหา การสร้างสัมพันธภาพ ความรับผิดชอบต่อตนเอง การจูงใจตนเอง การเสริมสร้างแก่ความสุขแก่ชีวิต เป็นต้น ซึ่งความสามารถด้านต่าง ๆ เหล่านี้คือ ส่วนหนึ่งของความฉลาดทางอารมณ์ผู้วิจัยเป็นผู้สอนในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาทักษะชีวิต หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำการศึกษาผู้เรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเองและสามารถดำเนินชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์แห่งนี้ ดังนั้น ถ้าหากนักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับที่เหมาะสม นักศึกษาย่อมเกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยการตระหนักรู้ตนและอารมณ์ของตน สามารถจัดการบริหารอารมณ์ของตนอย่างเหมาะสม สามารถจูงใจให้กำลังใจตนเองได้รับรู้เข้าใจความรู้สึกอารมณ์ของผู้อื่นในลักษณะใจเขาใจเรา มีทักษะในการพัฒนาสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น มีความสามารถในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง ชั้นปีที่ 4 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF:HEd) ต่อไป

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับความฉลาดทางอารมณ์

คำว่า Emotional Intelligence นั้น นักวิชาการและนักจิตวิทยาของประเทศไทยเรียกให้สอดคล้องกับคำว่า IQ (Intelligence Quotient) ว่า EQ (Emotional Quotient) ซึ่งความจริงแล้วยังไม่มีเครื่องมือทางจิตวิทยาที่เป็นมาตรฐานในการประเมิน (Assess) Emotional Intelligence เช่นเดียวกับการประเมินความสามารถทางสติปัญญา (IQ) ดังนั้นจึงไม่ควรใช้คำว่า EQ เพื่อสื่อความหมายว่าหมายถึง ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence) ถ้าต้องการใช้คำย่อจึงควรใช้คำว่า EI จึงจะถูกต้อง เนื่องจากมีที่มาแตกต่างกันแต่เมื่อนำมาใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันแล้ว จึงจำเป็นต้องอนุโลมตามไปคือใช้คำย่อว่า EQ (พรรณราย ทรัพยะประภา, 2543) สำหรับประเทศไทยราชบัณฑิตยสถานยังไม่ได้กำหนดศัพท์บัญญัติขึ้นเนื่องจากคำว่า Emotional Intelligence เป็นคำศัพท์ทางวิชาการเฉพาะสาขา เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันจึงใช้ทับศัพท์เป็นส่วนใหญ่ การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนิยามคำว่า Emotional Intelligence เป็นศัพท์ภาษาไทยว่า “ความฉลาดทางอารมณ์

ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายว่า ความฉลาดทางอารมณ์ไว้ตามทัศนะแห่งตน ดังนี้

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้นิยามคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

ทศพร ประเสริฐสุข (2543) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง “...ความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามรถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายใน ตลอดจนสามารถรอคอยการตอบสนองความต้องการของตนเองได้อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจ รู้จักขจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำหรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในอาชีพ ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต...”

รัตติกร จงวิศาล (2544) ได้กล่าวถึง ความฉลาดทางอารมณ์ ว่า หมายถึง ความสามารถในการตระหนักรู้และเข้าใจอารมณ์หรือความรู้สึกของตนเอง สามารถจัดการกับอารมณ์ของตนเองและสามารถใช้อารมณ์ให้เกิดประโยชน์ และเป็นความสามารถในการตระหนักรู้และเข้าใจความรู้สึกผู้อื่น และความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

เจษฎา บุญมาโฮม (2546) ได้ให้ความหมายคำว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามรถของบุคคลที่จะตระหนักถึงการเข้าใจ ความคิด อารมณ์ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมและใช้ประโยชน์จากอารมณ์ของตนเองได้ จูงใจตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น ดำเนินชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรมสุขภาพจิต (2543) ได้ทำการสร้างเครื่องมือที่ใช้วัดความฉลาดทางอารมณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้

ใช้เป็นแบบประเมินศักยภาพทางอารมณ์ทั้งจุดเด่นและจุดด้อยของบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไป โครงสร้างหลัก 3 ด้าน คือ ดี เก่ง สุข และมีองค์ประกอบย่อยด้านละ 3 องค์ประกอบ รวมเป็น 9 องค์ประกอบย่อย โดยมีข้อคำถามทั้งหมด 52 ข้อ กลุ่มตัวอย่าง วัย 12 – 60 ปี จำนวน 6,812 คน จากประชากรเป้าหมายใน 5 จังหวัด วิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้สถิติพรรณนาเพื่ออธิบายตัวแปร และใช้สถิติขั้นสูงเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร ผลการศึกษา คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์มาตรฐานโดยรวมขององค์ประกอบหลักแต่ละด้าน จำแนกตามอายุ 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ 12 – 17 ปี 18 – 25 ปี และ 26 – 60 ปี ตามลำดับ และพบว่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์รวมและคะแนนเฉลี่ยด้านดี เก่ง และสุข ของกลุ่มอายุ 12 – 17 ปี ต่ำกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสคู่มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด ม่าย หย่า/แยก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิตที่ระดับ .05

เจษฎา บุญมาโฮม และคณะ (2544) ได้ศึกษาถึงปัจจัยพื้นฐานที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน นิสิต นักศึกษาจังหวัดกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ และศึกษาความสัมพันธ์โดยการสร้างสมการถดถอยพหุคูณเพื่อทำนายปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจากคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 2,374 คน โดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ที่สร้างและพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 53 ข้อความ โดยมีองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ 5 ด้าน คือ การตระหนักรู้อารมณ์ตนเอง การจัดการอารมณ์ตนเอง การจูงใจตนเอง การสร้างสัมพันธภาพ และการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น มีค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด .93 ข้อคำถามทุกข้อมีความตรงตามเนื้อหา มีอำนาจจำแนก มีความสอดคล้องภายใน มีความคงที่ภายในอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อมีความตรงตามทฤษฎีโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยทั้ง 5 องค์ประกอบสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนทั้งหมดของผลการวัดความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 54.63 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้านการศึกษาและรายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ช่อลัดดา ขวัญเมือง (2542) ได้ทำการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ เพื่อสร้างและพัฒนาแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์และวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 1,151 คน ผลการวิจัยพบว่า แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ในตนเองประกอบ 7 องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การยอมรับในตนเอง การพึ่งพาตนเอง การควบคุมอารมณ์ตนเอง การปรับตัว การตั้งใจให้บรรลุเป้าหมาย และการมองโลกในแง่ดี 2) ด้านความฉลาดทางอารมณ์ระหว่างบุคคลมี 5 องค์ประกอบ คือ การเอาใจเขามาใส่ใจเรา การรับผิดชอบสังคม การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม การจัดการกับอารมณ์กับความขัดแย้ง และการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล คุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ มีความตรงตามเนื้อหา โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง .75 – 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อจากค่าสถิติที่อยู่ระหว่าง 3.61 – 6.97 และค่าความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ .88 พร้อมทั้งเกณฑ์ปกติที่อยู่ในช่วงเปอร์เซ็นต์ไทล์ตั้งแต่ 1 – 99

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7,551 คน จากทั้ง 5 คณะ ได้แก่ คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 7,551 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี่และมอร์แกน จำนวน 367 คน สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สังกัดคณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
คณะครุศาสตร์	1,868	91
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	1,029	50
คณะวิทยาการจัดการ	1,423	69
คณะเทคโนโลยีการเกษตร	885	43
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	2,346	114
รวม	7,551	367

จากจำนวนตัวอย่างที่คำนวณได้ในแต่ละคณะ ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามแบบมีตัวเลือกให้ตอบ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และ เกรดเฉลี่ย

ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์จากกรมสุขภาพจิต สร้างโดยคุณสมทรง สุวรรณเลิศและคณะ ซึ่งแบบวัดนี้สร้างขึ้นตามโครงสร้างความฉลาดทางอารมณ์ของคนไทยที่เน้นเรื่องความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและหลักธรรมคำสอนของศาสนา ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้วยการหาอำนาจจำแนกของข้อคำถาม สัมประสิทธิ์รายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่น การวิเคราะห์องค์ประกอบ และความเชื่อมั่นของแบบวัดด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับ เทากับ .82 และแยกวิเคราะห์องค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านดีมีค่า

ความเชื่อมั่นเท่ากับ .67 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .55 และองค์ประกอบด้านมีสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .77

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยทดลองใช้แบบวัดนี้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน เพื่อพิจารณาความคล่องตัวในการดำเนินการทดสอบ เช่น การใช้เวลาในการทดสอบ ความเข้าใจในข้อคำถามแต่ละข้อ และหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .82 และแยกวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านดีมีค่าความเชื่อมั่น .79 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .53 และองค์ประกอบด้านมีสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

ลักษณะแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ลักษณะแบบวัดเป็นการรายงานตนเองตามแบบมาตราส่วน ประเมินค่า 4 ระดับ คือ ไม่จริง จริงบางครั้ง ค่อนข้างจริง และจริงมาก จำนวน 52 ข้อ แบ่งเป็น 3 องค์ประกอบคือ

ด้านดี จำนวน 18 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 1 - 18 แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ ควบคุมอารมณ์ตนเอง จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 1 - 6 เห็นใจผู้อื่น จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 7 - 12 และรับผิดชอบ จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 13 – 18

ด้านเก่ง จำนวน 18 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 19 - 36 แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ มีแรงจูงใจ จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 19 - 24 ตัดสินใจแก้ปัญหา จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 25 - 30 และสัมพันธภาพกับผู้อื่นจำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 31- 36

ด้านมีสุข จำนวน 16 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 37 - 52 แบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบย่อย คือ ภูมิใจในตนเอง จำนวน 4 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 37 - 40 พึงพอใจในชีวิต จำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 41 - 46 และสุขสงบทางใจจำนวน 6 ข้อคำถาม ได้แก่ข้อ 47- 52

เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามจากแบบวัด แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 ข้อคำถามเชิงนิมาน ได้แก่ ข้อ 1, 4, 6, 7, 10, 14, 15, 17, 20, 22, 23, 25, 28, 31, 32, 34, 36, 38, 39, 41, 42, 43, 44, 46, 48, 49 และ 50 แต่ละข้อคำถามให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่จริง ให้ 1 คะแนน
จริงบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ค่อนข้างจริง ให้ 3 คะแนน
จริงมาก ให้ 4 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ข้อคำถามเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 19, 21, 24, 26, 27, 29, 30, 33, 35, 37, 40, 45, 47, 51 และ 52 แต่ละข้อคำถามให้คะแนนดังต่อไปนี้

ไม่จริง ให้ 4 คะแนน
จริงบางครั้ง ให้ 3 คะแนน
ค่อนข้างจริง ให้ 2 คะแนน
จริงมาก ให้ 1 คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและได้รับความช่วยเหลือจากคณาจารย์แต่ละคณะ ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 367 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมา 367 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลรหัสซึ่งใช้แทนคำตอบลงในตารางใส่ข้อมูลของโปรแกรมคำนวณทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่าง ๆ

4.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และเกรดเฉลี่ย โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.2.2 วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

4.2.3 เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า t (t-test)

4.2.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แบ่งออกเป็นมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่า F (F-test) และวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe’s test

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 367 คน มีลักษณะของข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 เพศ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 67.03 และเพศชายจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97

1.2 ชั้นปี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 32.97 รองลงมาชั้นปีที่ 1 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.07 และน้อยที่สุดกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 15.53 ตามลำดับ

1.3 สังกัดคณะ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 31.06 รองลงมาคณะครุศาสตร์ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 คณะวิทยาการจัดการ จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 18.80 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 13.62 และน้อยที่สุดคณะเทคโนโลยีการเกษตร จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 11.72 ตามลำดับ

1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปานกลาง จำนวน 242 คน คิดเป็นร้อยละ 65.94 รองลงมามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 30.52 และน้อยที่สุดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับต่ำ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.54 ตามลำดับ

2. ระดับของความฉลาดทางอารมณ์

พบว่า นักศึกษามีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ องค์ประกอบด้านดี ด้านเก่ง และด้านมีสุขอยู่ในระดับปกติ และองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปกติ

2.1 นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปกติ

2.2 นักศึกษาที่กำลังศึกษาทุกชั้นปีมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและด้านย่อยอยู่ในระดับปกติ ยกเว้นองค์ประกอบควบคุมอารมณ์ตนเองของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 อยู่ในระดับสูงกว่าปกติ

2.3 นักศึกษาทุกคณะมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและด้านย่อยอยู่ในระดับปกติ

2.4 นักศึกษาทุกประเภทผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบย่อยอยู่ในระดับปกติ

3. เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบย่อยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 นักศึกษา ชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe’s test พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านดี และองค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่นสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .01 ตามลำดับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านรับผิดชอบสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านเก่งสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านมีแรงจูงใจ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยสัมพันธภาพกับผู้อื่น สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านมีสุขสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์ องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิต สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวม สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ

นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สังกัดคณะต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe’s test พบว่า นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านควบคุมอารมณ์ตนเอง สูงกว่านักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05นักศึกษาคณะเทคโนโลยีการเกษตร มีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านพึงพอใจในชีวิตสูงกว่านักศึกษาคณะวิทยาการจัดการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบองค์ประกอบที่แตกต่างกันโดยวิธีของ Scheffe’s test พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบด้านดี สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านเห็นใจผู้อื่น สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงมีความฉลาดทางอารมณ์องค์ประกอบย่อยด้านภูมิใจในตนเอง สูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินเพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 367 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

สมมติฐานการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

1) นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

2) นักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

3) นักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

2. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีระดับความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 2 ตอน

1. ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นข้อคำถามแบบมีตัวเลือกให้ตอบ จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และ เกรดเฉลี่ย

2. ตอนที่ 2 เป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตใช้แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์จากกรมสุขภาพจิต สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์โดยทดลองใช้แบบวัดนี้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 29 คน เพื่อพิจารณาความคล่องตัวในการดำเนินการทดสอบ เช่น การใช้เวลาในการทดสอบ ความเข้าใจในข้อคำถามแต่ละข้อ และหาความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับเท่ากับ .82 และแยกวิเคราะห์องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านดีมีค่า

ความเชื่อมั่น .79 องค์ประกอบด้านเก่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .53 และองค์ประกอบด้านมีสุขมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .81

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยบันทึกข้อมูลรหัสซึ่งใช้แทนคำตอบลงในตารางใส่ข้อมูลของโปรแกรมคำนวณทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติต่าง ๆ

1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปี สังกัดคณะ และเกรดเฉลี่ย โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาเป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

3) เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยการทดสอบค่า t (t-test)

4) เปรียบเทียบความแตกต่างของความฉลาดทางอารมณ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ที่แบ่งออกเป็นมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือการทดสอบค่า F (F-test) และวิเคราะห์หาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe’s test

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) เพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบย่อยไม่แตกต่างกัน ยกเว้นองค์ประกอบด้านองค์ประกอบด้านเห็นใจผู้อื่นและความรับผิดชอบที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม และคณะ (2544) ที่พบว่า นักเรียนนิสิต นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่าโดยทั่วไปบุคคลจะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่พัฒนาขึ้นจากการอบรมเลี้ยงดูและการเรียนรู้จากการดำเนินชีวิต ซึ่งสภาพการณ์ปัจจุบันสังคมเปิดโอกาสและมีสิทธิเสรีภาพในด้านต่าง ๆ มากขึ้น เมื่อพิจารณาจากช่วงวัยของนักศึกษาจะพบว่าเป็นช่วงที่นักศึกษาเริ่มเรียนรู้บทบาททางเพศ การวางตัวในสังคม จึงทำให้นักศึกษาปรับตัวและพัฒนาตนสู่การเป็นผู้ที่ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขนั่นเอง

2) ชั้นปี พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ถึง 4 มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริกา อัคนิวาส (2550) ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ชั้นปีที่ 4 มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ของบุคคลในวัยที่แตกต่างกันอาจจะมีระดับความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการฝึกอบรม อายุ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นและยังเกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอรพินท์ ชูชม และคณะ (2532)(อ้างถึงในปาริกา อัคนิวาส (2550)) ได้ศึกษาถึงการทดลองใช้และตรวจคุณภาพมาตรวัดความฉลาดทางอารมณ์ของ Shuttle และคณะ กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏพระนคร จำนวน 51 คน และนิสิตปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 11 คนที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2542 ผลการศึกษาพบว่าความฉลาดทางอารมณ์มีแนวโน้มที่จะสัมพันธ์ทางบวกกับอายุ

3) สังกัดคณะ พบว่า นักศึกษาที่สังกัดคณะต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริกา อัคนิวาส (2550) ที่พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตที่มีคณะวิชาต่างกัน มีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า แต่ละคณะมีลักษณะพื้นฐานของรายวิชาที่เรียนประกอบกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในสังกัดคณะ ตลอดจนการจัดการเรียนการสอนที่มีการปลูกฝังให้เกิดจรรยาบรรณในสาขาวิชาที่เรียนแตกต่างกันจึงทำให้นักศึกษาที่เรียนในแต่ละคณะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเจษฎา บุญมาโฮม (2546) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษาสถาบันราชภัฏนครปฐม พบว่า นักศึกษาสาขาการศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีความฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอภิปรายได้ว่า การที่บุคคลมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจะเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ อดทน มีการปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและการเรียนดีขึ้น นี่อาจเป็นการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ทางอ้อม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Leonardson (1977) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสามารถทำนายอัตมโนทัศน์ได้ โดยที่เราคงไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าอัตมโนทัศน์ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของแต่ละบุคคล ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงสามารถทำนายความฉลาดทางอารมณ์ได้

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีระดับของความฉลาดทางอารมณ์โดยภาพรวมและองค์ประกอบด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุขอยู่ในเกณฑ์ปกติ ซึ่งในบางองค์ประกอบย่อยอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถพัฒนาให้สูงขึ้นได้

2. การจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ หรือจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์แก่นักศึกษา ให้เป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูง ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (TQF: HEd) ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. การศึกษาวิจัยการสร้างโปรแกรมเชิงบูรณาการเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ควบคู่กับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อเป็นข้อมูลยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะด้านความฉลาดทางอารมณ์

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่น ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดู กลไกการป้องกันตนเอง ความสามารถทางการคิด เพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). *อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์.* กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข

เจษฎา บุญมาโฮม และคณะ. (2544). *รายงานการวิจัยการศึกษาปัจจัยพื้นฐานที่มีต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน นิสิต นักศึกษากรุงเทพมหานคร.* กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เจษฎา บุญมาโฮม. (2546). *รายงานการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประกอบวิชาชีพครูกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาสาขาการศึกษา สถาบันราชภัฏนครปฐม.* นครปฐม. สถาบันราชภัฏนครปฐม.

ช่อลัดดา ขวัญเมือง. (2542). *รายงานการวิจัยการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง.* พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม

ทศพร ประเสริฐสุข. (2543). *"ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา".* รวมบทความทางวิชาการ EQ. กรุงเทพฯ: ชมรมผู้สนใจอีคิว

ประชัน จันทร์สุข. (2544). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาว์อารมณ์กับความสามารถในการปฏิบัติการพยาบาลจิตเวชของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยบรมราชชนนี.* กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปาริกา อัคนิวาส. (2550). *การศึกษาฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัวทางสังคมของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.* กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

พรรณราย ทรัพยะประภา. (2543). *"ไอคิวกับความฉลาดทางอารมณ์".* รวมบทความวิชาการ EQ. กรุงเทพฯ: ชมรมผู้สนใจอีคิว

รัตติกร จงวิศาล. (2544). *"EQ กับภาวะผู้นำในการทำงาน"* รวมบทความวิชาการ (เล่ม 2) เรื่องอีคิว : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ชมรมผู้สนใจอีคิว

Goleman, Daniel. (1998) *Working with emotional intelligence.* New York: Bantam Book.

Holbrook, W.L. (1997). "A Study of the Relationship between Emotional Intelligence and Basic Writer's Skill" *Dissertation Abstract International.* 58 (January 1998): 2631-A.

Jerabek. I. (1998). *"Emotional Intelligence Test".* Emotional Intelligence. Available: http://www.queendom.com.eiq.html, August 26, 2014

Leonardson, G.R. (1977). "The Relationship between Self – Concept and Selected Academic and Personal Factor". *Dissertation Abstract International*. 33 (November 1977): 6855 – A.

Rockhill, C.M. and H.S. Greener. (1999). *"Development of Trait Meta – Mood Scale for Elementary School Children".* Eric Database.

Weisinger, H. (1998). *Emotional Intelligence at work: The Untapped Edge for Success*. San Francisco: Jossey – Boss.